

NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

STATENS EIERBERETNING 2008

Innhold

Statens eierberetning for 2008 omfatter 52 selskaper der staten er eier og hvor dette eierskapet forvaltes direkte av departementene. Beretningen omfatter de selskapene hvor staten som eier i hovedsak har forretningsmessige mål og de mest sentrale selskapene med sektorpolitiske mål.

	SIDE		SIDE		SIDE
Statens eierberetning 2008	3	KATEGORI 2		KATEGORI 4	
Statsrådets forord	4	Selskaper med forretnings-		Selskaper med sektorpolitiske mål	
Året 2008 for staten som eier	5	messige mål og nasjonal		Avinor AS	68
Avkastning og verdier	10	forankring av hovedkontor		Bjørnøen AS	69
Selskapenes økonomiske utvikling	16	Aker Holding AS	48	Enova SF	70
Andre forhold	21	Cermaq ASA	49	Gassco AS	71
Statens eierforvaltning	27	DnB NOR ASA	50	Gassnova SF	72
Selskapenes samfunnsansvar	30	Kongsberg Gruppen ASA	51	Innovasjon Norge	73
Eksterne bidrag		Nammo AS	52	Itas amb AS	74
Widar Salbuvik:		Norsk Hydro ASA	53	Kings Bay AS	75
– Styrearbeid i krisetider	34	StatoilHydro ASA	54	Kompetansesenter for IT i	
Arne Jon Isachsen:		Telenor ASA	55	helse- og sosialsektoren AS	76
– Om finanskrisen	36	Yara International ASA	56	Norfund	77
				Norsk Eiendomsinformasjon AS	78
KATEGORI 1		KATEGORI 3		Norsk Rikskringkasting AS	79
Selskaper med forretnings-		Selskaper med forretnings-		Norsk samfunnsvitenskapelig	
messige mål		messige mål og andre spesifikt		datatjeneste AS	80
Argentum Fondsinvesteringer AS	40	definerte mål		Norsk Tipping AS	81
Baneservice AS	41	BaneTele AS	57	Petoro AS	82
Entra Eiendom AS	42	Eksportfinans ASA	58	Simula Research Laboratory AS	83
Flytoget AS	43	Electronic Chart Centre AS	59	SIVA SF	84
Mesta AS	44	Kommunalbanken AS	60	Statnett SF	85
SAS AB	45	NSB AS	61	Statskog SF	86
Secora AS	46	Posten Norge AS	62	Uninett AS	87
Venturefondet AS	47	Statkraft SF	63	Universitetssenteret på Svalbard AS	88
		Store Norske Spitsbergen		AS Vinmonopolet	89
		Kulkompani AS	64		
		Veterinærmedisinsk Oppdragscenter AS	65	Regionale helseforetak	
				Helse Midt-Norge RHF	92
				Helse Nord RHF	93
				Helse Sør-Øst RHF	94
				Helse Vest RHF	95
				Kontaktinformasjon	96
				Særskilte forhold og definisjoner	97

Statens eierberetning 2008

Statens eierberetning gir en oversikt over det statlige eierskapet, hvordan eierskapet forvaltes og utviklingen i selskapene. Beretningen er ment å bidra til økt kunnskap både om departementenes arbeid med forvaltningen av eierskapet og om de enkelte selskapene.

Statens eierberetning 2008 omfatter to hoveddeler. Første del inneholder oversikter for året som har gått og artikler knyttet til det statlige eierskapet. Andre del er en beskrivelse av de enkelte selskapene.

Selskapene er delt inn i fire kategorier ut fra statens mål med eierskapet:

- 1. Selskaper med forretningsmessige mål
- 2. Selskaper med forretningsmessige mål og nasjonal forankring av hovedkontor
- 3. Selskaper med forretningsmessige mål og andre spesifikt definerte mål
- 4. Selskaper med sektorpolitiske mål

Inndelingen av selskapene samsvarer med kategoriseringen av selskaper med statlige eierandeler som ble gjort i St.meld. nr. 13 (2006–2007) – *Et aktivt og langsiktig eierskap*, med de tillegg som er omtalt i St.prp. nr. 62 (2007–2008) – *Eierskapsaker vedrørende Eksportfinans ASA mv.* samt i St.prp. nr. 32 (2008–2009) – *Statlige lån til Eksportfinans ASA*.

I tillegg til den trykte utgaven på norsk og engelsk er Statens eierberetning for 2008 og tidligere utgaver av beretningen også tilgjengelig på Internett: www.eierberetningen.no.

Beretningen er oppdatert til og med 31. mars 2009.

Hovedtall for selskapene omtalt i Statens eierberetning 2008

Mill. kr	Børsnoterte selskaper	Unoterte selskaper (kategori 1–3)	Selskaper med sektorpolitiske mål (kategori 4)	Totalt
Verdi statens eierandel ¹	332 611	97 411		430 022
Vektet avkastning siste år ²	-40 %			
Resultat ³	65 041	23 600	5 405	94 046
Vektet egenkapitalrentabilitet ⁴	16 %	29 %		
Utbytte ⁵	15 913	10 473	619	27 005
Salgsproveny	1 347	0	0	1 347
Kapitalinnskudd/aksjekjøp	-17 137	-553	-535	-18 225

1 For børsnoterte selskaper er verdiene basert på børskurser per 31.12.08 og antall aksjer eid av staten på samme tidspunkt. Verdien av statens eierandel i Aker Holding AS er beregnet med børskurs for Aker Solutions ASA per 31.12.2008 og statens indirekte eierandel i Aker Solutions ASA på samme tidspunkt. For de unoterte selskapene med forretningsmessige mål er bokført egenkapital fratrukket minoritetsinteresser per 31.12.08 benyttet.

2 Endring i markedsverdi pluss mottatt utbytte og hensyntatt verdiøkning på utbyttet. Avkastningen er vektet i forhold til verdien av statens eierandel 31.12.07.

3 Resultat etter skatt og minoritetsinteresser. For de regionale helseforetakene er resultatet lik avviket fra resultatkravet satt av Helse- og omsorgsdepartementet.

4 Vektet i forhold til statens andel av den bokførte egenkapitalen fratrukket minoritetsinteresser per 31.12.07. Se også rentabilitet på side 18.

5 Utbytte til staten som er avsatt for regnskapsåret 2008 og utbetales i 2009. Kan bli endret på generalforsamlinger våren 2009.

Statsrådets forord

© Scampix

Året 2008 har vært et spesielt år både for statlige og private eiere. Omslaget i norsk økonomi kom brått og brutalt, og utover høsten kom det en rekke dårlige nyheter knyttet til den internasjonale finanskrisen. Ingen kan i dag spå akkurat hvordan dette vil utvikle seg, og det er fortsatt et åpent spørsmål hvor lenge nedgangstidene vil vare.

Uavhengig av finanskrisen er staten fremdeles den største eieren i norsk næringsliv. En stor statlig eier kan sikre ekstra forutsigbarhet og stabilitet, og er en forsikring for at selskapene skal kunne fortsette å tenke på langsiktig verdiskaping selv i tider som disse, hvor priser og verdier utviser store svingninger som gjør framtidsplanleggingen ekstra vanskelig for beslutningstakerne i næringslivet. Det er en fordel.

Finanskrisen har også illustrert at staten er åpen for mange former for samarbeid mellom statlig og privat kapital. Vi har blant annet gått inn med økt eierkapital (SAS) og Eksportfinans er gitt anledning til å finansiere sine utlån gjennom å låne fra staten, i atter andre tilfeller gir staten garantier (GIEK), eller etablerer nye fondskonstruksjoner (Finansfondet). Finansuroen har krevd mer – og ikke mindre – stat. Samtidig har vi vist at dette kan gjøres på mange ulike måter – hvor det direkte eierskapet er ett av mange elementer.

Et stort statlig eierskap betyr likevel ikke at finanskrisen ikke berører oss her hjemme. Norge er ikke upåvirket av det som skjer ute i verden. Vi er et lite land med en åpen økonomi som i stor grad baserer seg på handel med andre land. Men én ting er sikkert: Krisen vil bare bli verre dersom vi og alle andre land blir mest opptatt av vår egen situasjon. Regjeringen er opptatt av at man ikke må gjenta feilene fra mellomkrigstiden, da man bygde opp handelshindre og tollbarrierer. Internasjonal handel vil være helt avgjørende for at vi skal snu nedgangskonjunkturen til ny oppgang.

Regjeringen er positiv til at mange av selskapene våre driver virksomhet ute, også i kulturer som er svært forskjellige fra vår egen. Med større internasjonal tilstedeværelse og innflytelse øker forventningene til næringslivets ansvar. Vi ønsker ikke at finanskrisen skal føre til at næringslivet nedprioriterer arbeidet med etikk og samfunnsansvar. Jeg vil si tvert i mot. I årsakene til finanskrisen gis det nemlig gode illustrasjoner på at det er høyst reelt og viktig, så vel for samfunnet som for den enkelte virksomhet, at selskaper og deres ledere og styreverter tar samfunnsansvar – at de baserer seg på grunnleggende etiske holdninger. Overdimensjonerte insentivsystemer og manglende kritisk holdning til salg av risikoprodukter har hatt katastrofale konsekvenser i den globale økonomien. Håndtering av slike spørsmål vil være avgjørende for den langsiktige konkurransekraften til næringslivet. Det er selskapenes styreverter som er ansvarlig for å implementere retningslinjer og systemer som sikrer at bedriftens samfunnsansvar ivaretas på best mulig måte. Jeg forventer at bedrifter med statlig eierskap skal være ledende innen samfunnsansvar, og regjeringen vil fortsatt følge opp hvert enkelt selskaps arbeid på dette området. Jeg vil samtidig også understreke at staten i all sin eierskapsutøvelse legger stor vekt på å følge ansvars- og rollefordeling som følger av selskapslovgivning og prinsipper for god selskapsledelse og eierstyring.

Vi må se i øynene at det ikke vil være mulig – og heller ikke ønskelig – å bevare alt som det var. Alle arbeidsplasser kan ikke reddes. Heller ikke nå. Da er det viktig å huske på at finanskrisen kan åpne for nye muligheter hvis vi greier å omstille oss og skape nytt. Vår ambisjon kan ikke være mindre enn at vi skal komme styrket ut av denne krisen, men det forutsetter at vi gjør de riktige grepene nå. Vi må ta vare på arbeidstakernes kompetanse, oppgradere utstyr, satse på forskning og legge til rette for omstilling. Det er nettopp et slikt langsiktig verdiskapingsperspektiv staten kan stå som garantist for.

Denne eierberetningen gir en oversikt over det statlige eierskapet. God lesning!

Vennlig hilsen

Sylvia Brustad, nærings- og handelsminister

Året 2008 for staten som eier

Den negative utviklingen i verdensøkonomien i siste halvdel av 2008 med sterkt fall i aksjemarkedene, lavere verdenshandel og fall i råvareprisene ga også utslag for utviklingen i selskapene med statlig eierandel. I de børsnoterte selskapene fikk staten en negativ avkastning på 40 prosent¹. Selskapene hvor ett av målene er forretningsmessig drift (kategori 1–3) hadde et samlet årsresultat etter skatt og minoritetsinteresser på 88,6 mrd. kr, mot 114 mrd. kr i 2007. Staten vil motta totalt 27,0 mrd. kr i utbytte for regnskapsåret 2008, mot 34,3 mrd. kr for regnskapsåret 2007. For de børsnoterte selskapene ble utbyttet redusert fra 25,4 mrd. kr i 2007 til 15,9 mrd. kr i 2008.

Staten har i 2008 og i første del av 2009 vært involvert i flere eierdisposisjoner, blant annet i forbindelse med økning av statens eierandel i StatoilHydro ASA, salg av eierandeler i BaneTele AS og kapitalutvidelse i SAS AB.

Makroøkonomisk utvikling

Etter flere år med meget sterk vekst i fastlandsøkonomien avtok veksten klart i 2008 og er foreløpig beregnet til 2,4 prosent fra året før². Omslaget i økonomien kom allerede ved årsskiftet 2007/2008, og veksten svekket seg gjennom året.

Finanskrisen har også ført til en kraftig reduksjon av den økonomiske veksten også i de fleste andre land. Løpende statistikk tyder på nedgang i både BNP og sysselsetting gjennom andre halvår i fjor og i begynnelsen av 2009, og i mange land har arbeidsledigheten gått opp. På globalt nivå ble veksten i økonomien 3,8 prosent i 2008 mot 5,2 prosent i 2007³.

Børsnoterte selskaper

Oslo Børs startet året med en negativ kursutvikling i deler av januar, men etter denne perioden viste hovedindeksen OSEBX stort sett positiv utvikling fram til et foreløpig toppunkt 22. mai. Andre halvår var sterkt preget av store uroligheter i internasjonale kapitalmarkeder og tiltakende problemer i realøkonomien til de fleste land. Totalt fikk OSEBX en negativ utvikling på 54,1 prosent i løpet av hele 2008.

Verdien av statens aksjer på Oslo Børs falt med 238 mrd. kr i 2008 til en total verdi av 333 mrd. kr ved utgangen av 2008. Staten vil motta utbytte fra de børsnoterte selskapene for regnskapsåret 2008 på 15,9 mrd. kr, og i tillegg mottok staten 1,3 mrd. kr fra proratarisk sletting av aksjer i forbindelse med tilbakekjøpsprogram i Telenor ASA. Staten kjøpte også aksjer

i StatoilHydro ASA for til sammen 17,1 mrd. kr. Samlet ga dette staten en negativ avkastning på 41,7 prosent i forhold til en inngangsverdi på 571 mrd. kr ved starten av 2008.

Andre selskaper

De unoterte selskapene i kategori 1–3 kunne samlet sett notere seg et mye sterkere resultat for 2008 enn for 2007 målt som årsresultat etter skatt og minoritetsinteresser. For disse selskapene ble årsresultatet 23,6 mrd. kr, mot 10,5 mrd. kr i 2007, noe som i hovedsak skyldes regnskapsmessige effekter av en byttehandel mellom Statkraft og det tyske energiselskapet E.ON.

Selskapene med sektorpolitiske mål kunne også som gruppe notere seg et noe sterkere årsresultat enn for året før. Samlet årsresultat eksklusiv de regionale helseforetakene ble 6,1 mrd. kr for regnskapsåret 2008, mot 4,7 mrd. kr for regnskapsåret 2007.

Kapitalinnskudd og transaksjoner

Justis- og politidepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet eier i dag til sammen 53,4 prosent av **Itas amb AS**. Det er bestemt at disse eierandelene skal avhendes. Arbeid med dette har pågått gjennom hele 2008 og forventes avsluttet 1. halvår 2009, jf. St.prp. nr. 20 (2005–2006), innstilling S. nr. 47 (2005–2006).

Regjeringen la 18. januar 2008 fram forslag om at staten skulle delta med 180 mill. kr i en aksjekapitalforhøyelse på 1,2 mrd. kr i **Eksportfinans ASA**. Gjennom dette ville statens eierandel på 15 prosent i selskapet forbli uendret. Stortinget

¹ Kursutvikling i de børsnoterte selskapene vektet i forhold til markedsverdien av statens andel av selskapene per 31.12.07, samt inkludert verdistigning på utbetalt utbytte tilsvarende reinvestering i 5 års statsobligasjoner per 30.06.08. Inkluderer ikke statens indirekte eierandel i Aker Solutions ASA gjennom Aker Holding AS.

² Kilde: SSB per 07.05.09

³ Kilde: CIA World Fact Book per 14.05.09

Eierskapskonferansen 2009 ble arrangert tirsdag 17. mars i regjeringskvartalet.

ga 3. mars 2008 sin tilslutning til Regjeringens forslag, jf. Innst. S. nr. 151 og St.prp. nr. 33 (2007–2008). Som følge av sterk uro i de internasjonale kapitalmarkedene hadde det oppstått urealiserte kurstap i Eksportfinans' verdipapirportefølge. I tillegg hadde selskapet opplevd rekordstor utlånsvekst i 2007. Formålet med kapitalforhøyelsen var å gi en tilfredsstillende kapitaldekning for selskapet og bidra til høy rating fra de internasjonale ratingbyråene. Kapitalforhøyelsen ble gjennomført i 1. kvartal 2009.

Sammenslåingen av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet 1. oktober 2007, til det nye selskapet **StatoilHydro ASA**, ga staten en eierandel på om lag 62,5 prosent i det nye selskapet. Stortinget ga 8. juni 2007 sin tilslutning til å øke statens eierandel til 67 prosent. Staten ved Olje- og energidepartementet kjøpte på denne bakgrunn aksjer i StatoilHydro ASA i markedet i perioden fra 2. juni 2008 til og med 5. mars 2009. Totalt ble det kjøpt 143 mill. aksjer til en samlet pris på om lag 19,3 mrd. kr. Staten eier etter dette kjøpet 67 prosent av aksjene i StatoilHydro ASA.

Gjennom to kapitalforhøyelser ble egenkapitalen i **Kommunalbanken AS** økt med i alt 466 mill. kr i 2008, hvorav statens andel var 373 mill. kr. Dette skjedde ved at aksjekapitalen først ble økt med 166 mill. kr på generalforsamlingen 19. juni 2008, og deretter økt med 300 mill. kr på en ekstraordinær generalforsamling 22. desember 2008. Den siste kapitalforhøyelsen gir rom for en utlånsøkning på opp mot 20 mrd. kr. Bakgrunnen for økningen av egenkapitalen var at bankens sterke utlånsvekst de siste årene hadde medført en reduksjon i bankens kjernekapitaldekning. Kommunalbanken AS skal bidra til konkurranse i markedet for utlån til kommunesektoren, og på den måten bidra til lavest mulige finansieringskostnader i kommunal sektor. Uten styrking av egenkapitalen ville banken ha måttet redusere utlånsveksten.

Etter at SIVA SF solgte sin eierandel på 49 prosent i **Veterinærmedisinsk Oppdragscenter AS (VESO AS)** til Aquanova Invest AS, fant Landbruks- og matdepartementet, ut fra hensynet til VESO AS' muligheter for framtidig utvikling, at det var ønskelig å gi de nye mindretallseierne muligheter for eierflertall. Dette ble gjennomført ved en rettet emisjon, som medførte at Aquanova Invest AS oppnådde en eierandel på 60,1 prosent i VESO AS. Det vises til orientering gitt i St.prp. nr. 22 (2008–2009) pkt 4 Andre saker, jfr. også Innst. S. nr. 97 (2008–2009).

I november 2008 benyttet Nærings- og handelsdepartementet sin rett til å selge statens gjenværende 50 prosent eierandel i **BaneTele AS** til Bredbåndalliansen på vilkår fastsatt i aksjeeieravtale fra 2006. BaneTele AS ble etablert som et statseid aksjeselskap i 2001 ved utskilling fra Jernbaneverket. Høsten 2006 ble det gjennomført en rettet emisjon som ga Bredbåndalliansen en 50 prosent eierandel i BaneTele AS. Aksjesalget ble gjennomført i februar 2009 etter at Stortinget hadde gitt sitt samtykke. Salgsbeløpet utgjorde 715 mill. kr. Transaksjonen la til rette for etablering av en felles eierstruktur under Bredbåndalliansen og en samordning av virksomhetene til BaneTele AS og tjenesteleverandøren Ventelos norske virksomhet.

SAS AB presenterte i februar 2009 sin nye strategi – Core SAS. Den nye strategien innebar blant annet en styrking av selskapets kapital situasjon, og det ble i april utstedt nye aksjer i SAS AB for rundt seks mrd. svenske kr. Staten deltok i kapitalutvidelsen for statens proratariske andel og tegnet seg for nye aksjer tilsvarende 709 mill. norske kr. Saken ble behandlet i Stortinget 12.03.09, jf. St.prp. nr. 41 (2008–2009).

Eierskapskonferansen arrangeres hvert år og er en arena for å diskutere ulike forhold knyttet til privat og statlig eierskap.

Regjeringen lanserte i slutten av 2008 og begynnelsen av 2009 flere sett av tiltak i forbindelse med den internasjonale finanskrisen. Dette er tiltak som er rettet mot næringslivet generelt og som i hovedsak vil få effekt i 2009. Ett av tiltakene var blant annet en styrking av egenkapitalen i **Argentum Fondsinvesteringer AS** med 2 mrd. kr, jf. St.prp. nr. 37 (2008–2009) og Innst. S. nr. 139 (2008–2009), som vil gjennomføres på generalforsamlingen i selskapet våren 2009.

Andre eiersaker

Fra og med 1. januar 2008 ble all aktivitet i forvaltningsorganet Gassnova overført til **Gassnova SF**. I løpet av året har selskapet bygget opp driftsorganisasjonen fra 1 til 24 ansatte. Ved utgangen av 2008 forvalter Gassnova SF statens interesser i følgende CO₂-håndteringsprosjekter:

- Teknologisenter for CO₂-håndtering på Mongstad (TCM)
- Fullskala CO₂-håndtering på Kårstø
- Transport og lagring av CO₂ fra Mongstad og Kårstø

Stortinget sluttet seg i mars til forslagene i St.mld. nr. 6 (2007–2008) **NRK-plakaten**. NRK-plakaten skal danne grunnlaget for Stortingets og regjeringens styring av NRK AS' samfunnsoppdrag og reflektere de overordnede krav og forventninger som fellesskapet har til NRK AS som allmennkringkaster.

Regjeringen la våren 2008 fram St.meld. nr. 12 (2007–2008) **Om verksemda til Posten Norge AS**. I meldingen ble det redegjort for omlegging av postkontorer til Post i Butikk, at Posten fortsatt skal ha banktjenester i sitt ekspedisjonsnett og at ordningen med statlig kjøp av bedriftsøkonomisk ulønnsomme samfunnsplagte posttjenester videreføres. Videre ble selskapets økonomiske utvikling og strategier omtalt.

Uroen i de internasjonale kapitalmarkedene, med sterk økning i risikopremiene på gjeldspapirer, pågikk gjennom hele 2008. Som følge av dette hadde **Eksportfinans ASA** et betydelig verdifall i sin portefølje av verdipapirer, med derav følgende urealiserte tap som belastet selskapets resultat og bokførte egenkapital. Eksportfinans AS inngikk i mars 2008 en avtale med selskapets største private aksjonærer (DnB NOR ASA, Nordea Bank AB og Danske Bank AS) som innebar at selskapet på nærmere angitte vilkår sikres mot ytterligere verdifall i en nærmere definert portefølje av verdipapirer etter 29. februar 2008 innenfor en ramme på 5 mrd. kr. De øvrige aksjonærene ble i etterkant invitert til å delta i avtalen på proratarisk basis. Avtalen ble godkjent på selskapets ordinære generalforsamling i april 2008. Et flertall av bankaksjonærene, som til sammen representerer 84,5 prosent av aksjene, valgte å delta i porteføljegarantiavtalen.

I St.prp. nr. 62 (2007–2008) *Eierskapsaker vedrørende Eksportfinans ASA m.v.*, fremmet regjeringen forslag om at Nærings- og handelsdepartementet skulle gis fullmakt til å tiltre porteføljegarantiavtalen, og at statens andel av garanti-rammen på 5 mrd. kr skulle begrenses oppad til 750 mill. kr, tilsvarende statens eierandel på 15 prosent i selskapet. Stortinget ga 17. juni 2008 sin tilslutning til forslaget ved behandlingen av Innst. S. nr. 308 (2007–2008). NHD gikk inn som medlem av garantiavtalen.

Tre selskaper som ikke tidligere var eksplisitt kategorisert etter mål med eierskapet ble kategorisert i St.prp. nr. 62 (2007–2008) – *Eierskapsaker vedrørende Eksportfinans ASA mv.* Dette gjelder **Secora AS**, **Innovasjon Norge** og **Gassnova SF**. Secora AS er et selskap der staten i hovedsak har et forretningsmessig mål med eierskapet. Selskapet ble derfor plassert i målkategori 1. Innovasjon Norge er først og fremst et næringspolitisk virkemiddel, mens Gassnova SF tilsvarende først

Tema for konferansen 2009 var hvordan eiere og ledere tenker i lys av den økonomiske utviklingen, og hvilke muligheter som finnes.

og fremst er et energipolitisk virkemiddel. Disse selskapene ble derfor plassert i kategori 4 – selskaper med sektorpolitiske mål.

Som følge av at statens mål med eierskapet i **Secora AS** kun er forretningsmessige, ble forvaltningen av det statlige eierskapet i selskapet overført fra Fiskeri- og kystdepartementet til Nærings- og handelsdepartementet ved kongelig resolusjon 1. juli 2008.

På ekstraordinær generalforsamling i **Avinor AS** i august 2008 ble det vedtatt å fjerne bestemmelsen i vedtektene som satte et tak på hvor mye selskapet kunne låne. Bakgrunnen for dette er at Avinor AS står overfor store investerings- og finansieringsutfordringer de neste årene.

Det internasjonale bookmakerselskapet Ladbrokes har saksøkt staten, blant annet fordi det mener **Norsk Tipping AS'** enerett til å formidle visse pengespill er i strid med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen. Saken ble forelagt Oslo tingrett for behandling, som 1. august 2006 ba EFTA-domstolen om rådgivende uttalelse om de EØS-rettslige forhold. Uttalelse fra EFTA-domstolen ble gitt den 30. mai 2007. I samsvar med EFTA-domstolens uttalelse, fikk staten gjennomslag for sitt syn i saken ved Oslo tingretts dom 3. oktober 2008. Dommen ble anket av Ladbrokes og ankesaken er berammet for behandling ved Borgarting lagmannsrett i september 2009.

Norsk Tipping har tillatelse til å formidle utvalgte pengespill (oddsspill og visse tallspill) på Internett. I 2008 ble det vedtatt viktige endringer i lov om pengespill, i form av en presisering av at det er ulovlig å formidle betaling for pengespill på Internett uten norsk tillatelse. Det ble vedtatt at formidling av betaling til slike pengespill skal være ulovlig når betalingsformidleren kjenner til at betalingen går til en pengespillaktør uten norsk tillatelse. Hensikten med lovendringen er å hindre

betaling fra norske spillere til pengespill som formidles over Internett, som ikke er godkjent eller kontrollert av norske myndigheter og som medfører økt risiko for problemspill. Lovendringen er et viktig bidrag for å forhindre rekrutteringen til slike spill. Det vil også demme opp for antall spillere som bruker uforsvarlig store beløp på ulovlige pengespill. Kultur- og kirke departementet arbeider med en forskrift på feltet og loven skal etter planen tre i kraft i løpet av 2009.

Som et ledd i å bidra til å sikre finansieringen av **Telenor ASAs** investering i indiske Unitech Wireless, uttrykte regjeringen i oktober 2008 at den på visse vilkår var villig til å fremme en proposisjon til Stortinget om at staten skulle tegne seg for sin forholdsmessige andel i en eventuell emisjon i Telenor ASA. Vilråene som ble satt knyttet seg blant annet til at en eventuell emisjon skulle anbefales av Telenor sitt styre, at emisjonen skulle skje som en ordinær fortrinnsrettet emisjon med en øvre grense på 12 mrd. kr og at emisjonsvilkårene skulle være akseptable. I januar 2009 ble det klart at Telenor sitt styre valgte å sikre finansieringen av India-investeringen gjennom en kombinasjon av kontantstrøm fra virksomheten, bortfall av utbytte for 2008 og trolig for 2009 samt opptak av ny gjeld. En emisjon ble derfor ikke aktuelt.

På bakgrunn av uroen i kapitalmarkedene fikk **Eksportfinans ASA** høsten 2008 problemer med å få tilgang til langsiktig finansiering. For å sikre at norske bedrifter fortsatt vil få tilbud om finansiering av eksportkontrakter som kvalifiserer for statlig støttede lån fra Eksportfinans ASA, fremmet regjeringen i desember 2008 forslag i St.prp. nr. 32 (2008–2009) om at staten skulle tilby Eksportfinans ASA markedsmessige lån på bestemte vilkår. Stortinget gav 18. desember 2008 sin tilslutning til forslaget ved behandlingen av Innst. S. nr. 123 (2008–2009). På denne bakgrunn ble det inngått en avtale der den norske stat ved Nærings- og handelsdepartementet

Årets konferanse hadde undertittelen «Tid for et mer operativt eierskap?»

forplikter seg til å yte lån til Eksportfinans ASA fram til 31. desember 2010. Lånene skal gis med en løpetid på fem år, eller kortere dersom Eksportfinans ASA ønsker det. Renten på lånene skal være markedsmessig.

For å sikre kontroll med at det ikke overføres verdier til eierne av Eksportfinans som følge av denne ekstraordinære tilgangen til lån fra statskassen, har partene avtalt at staten skal ha en preferanseaksje så lenge selskapet har lån hos staten. Preferanseaksjen gir vedtektsfestet rett til årlig utbytte tilsvarende 22,5 prosent av selskapets årsoverskudd innenfor lovmessig maksimalt utbyttegrunnlag.

På bakgrunn av den viktige rollen **Eksportfinans ASA** har med å skaffe til veie konkurransedyktig finansiering for den norske eksportnæringen – og det forslag som ble fremmet i St.prp. nr. 32 (2008–2009) – *Statlige lån til Eksportfinans ASA* – sluttet Stortinget seg til at statens eierskap i Eksportfinans ASA fra og med 2009 skulle plasseres i målkategori 3.

Tilbakekjøp av egne aksjer for sletting

I selskaper hvor staten er eier er det ansett som ønskelig at tilbakekjøp av egne aksjer med etterfølgende sletting ikke skal medføre en endring av statens eierandel. Staten har derfor de siste årene inngått avtaler om proporsjonal innløsning av aksjer for sletting i forbindelse med etableringen av slike tilbakekjøpsprogram. På den måten holdes statens eierandel uendret. Disse tilbakekjøpsavtalene har ligget innenfor de rammer Stortinget har gitt Regjeringen for forvaltningen av det statlige eierskapet.

Tilbakekjøpsavtalene har vært utarbeidet slik at selskapene forplikter seg til å betale et volumveiet snitt av de prisene selskapene har betalt ved kjøp i markedet, samt en rentekom-pensasjon for utsatt oppgjør. Staten er da garantert en pris tilsvarende det andre aksjonærer har vært villige til å selge for.

I 2008 innløste staten aksjer i **Telenor ASA** i forbindelse med selskapets sletting av tilbakekjøpte aksjer. Aksjene som ble kjøpt av selskapet ble kjøpt på bakgrunn av fullmakt gitt på generalforsamlingen i 2007.

Avkastning og verdier

Verdien av statens direkte eierskap på Oslo Børs var 333 mrd. kr ved utgangen av 2008. Statens andel av den bokførte verdien av de unoterte selskapene hvor ett av hovedformålene er forretningsmessig drift (kategori 1–3) var 97,4 mrd. kr. For de til sammen 26 selskapene hvor ett av hovedformålene er forretningsmessig drift gir dette da et samlet verdianslag for statens direkte eierandel på 430 mrd. kr.

Det er ulike måter å verdivurdere et selskap på, og de ulike måtene kan gi ulike resultater. For å vurdere verdien av statens direkte eierskap i denne beretningen bruker vi for de børsnoterte selskapene kursutvikling for selskapets aksjer, mens det for de unoterte selskapene i kategori 1–3 benyttes bokført egenkapital fratrukket minoritetsinteresser.¹ For de sektorpolitiske selskapene hvor hovedmålene med statens eierskap ikke er forretningsmessige, det vil si selskaper i kategori 4, oppgis det ikke et anslag for verdi i denne beretningen.

Avkastningen på egenkapitalen til et selskap bestemmes av verdiutviklingen for selskapet, justert for eventuelle inn- og utbetalinger av kapital, herunder utbytte.

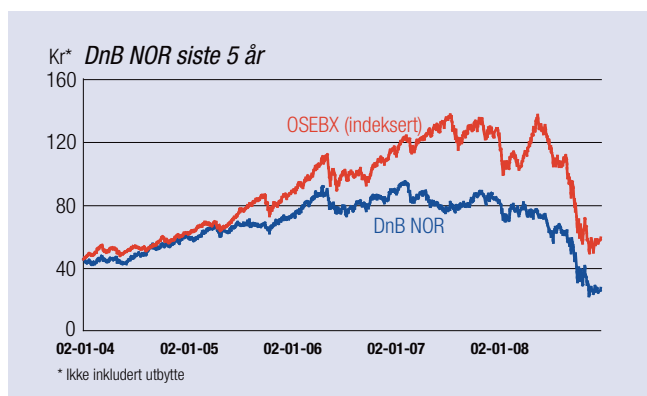
Kursutvikling for de børsnoterte selskapene

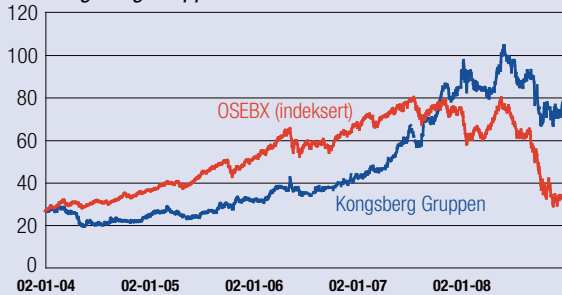
Aksjemarkedet i Norge var i 2008 preget av en tiltagende internasjonal finanskriser, økonomisk tilbakegang og store fall på verdens aksjemarkeder forøvrig. Problemene i den amerikanske finanssektoren forsterket seg på sommeren, og i september gikk Lehman Brothers konkurs samtidig som flere større finansinstitusjoner ble reddet gjennom pakker fra de lokale statene. Den lavere økonomiske veksten slo også ut i lavere etterspørsel etter olje og andre råvarer som Oslo Børs er dominert av. Oljeprisen falt markant i siste halvår og medførte en meget turbulent utvikling for det norske aksjemarkedet².

Sammenlignet med de større internasjonale markedene gjorde Oslo Børs det svakt i 2008. I USA falt S&P 500-indeksen med 38,5 prosent, og IT-indeksen Nasdaq med 40,5 prosent. Det europeiske markedet målt ved FTSE Eurotop 100 falt med 43,2 prosent, mens den japanske Nikkei-indeksen falt med 42,1 prosent. OSEBX-indeksen var ned 54,1 prosent i perioden.

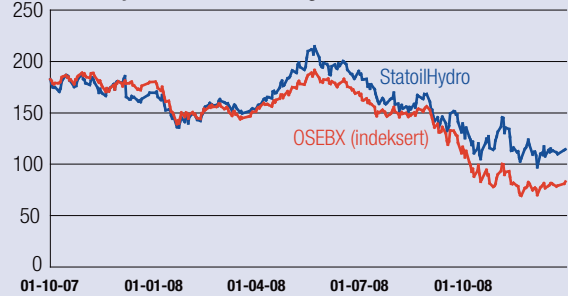
¹ Dette gir ikke nødvendigvis et korrekt bilde av markedsverdien av selskapet, og tilnærmingen kan oppfattes som noe konservativ. Metoden er imidlertid konsistent over tid.

² Informasjonen er hentet fra Folketrygdfondets årsrapport.

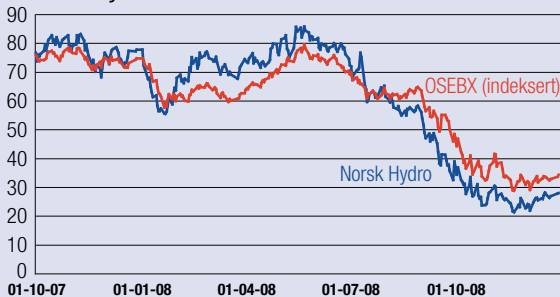

Kr* *Kongsberg Gruppen siste 5 år*

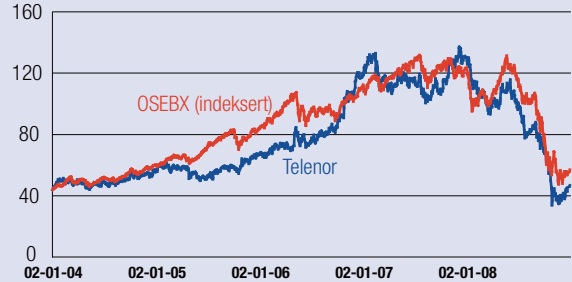
* Ikke inkludert utbytte

Kr* *StatoilHydro siden etablering*

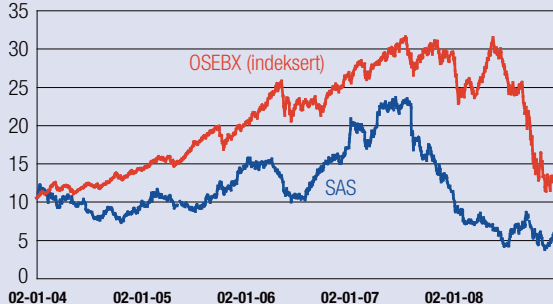
* Ikke inkludert utbytte

Kr* *Norsk Hydro siden 1. oktober 2007*

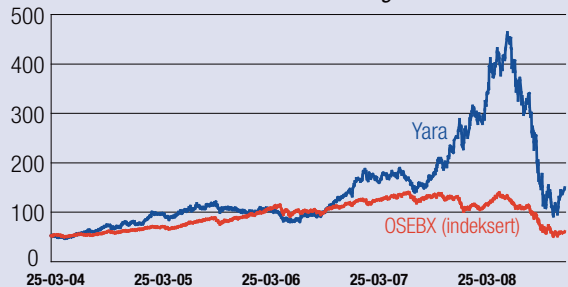
* Ikke inkludert utbytte

Kr* *Telenor siste 5 år*

* Ikke inkludert utbytte

Kr* *SAS siste 5 år*

* Ikke inkludert utbytte

Kr* *Yara International siden børsnotering*

* Ikke inkludert utbytte

Av delindeksene på Oslo Børs falt helse-, energi- og IT-sektorene minst, med henholdsvis 19 prosent, 43 prosent og 49 prosent. Finans, konsumvarer og telekommunikasjon hadde svakest utvikling, med fall på henholdsvis 67 prosent, 63 prosent og 63 prosent³. Aksjekursen til StatoilHydro ASA falt med 33 prosent. Selskapet som utgjør nær en tredjedel av Oslo Børs bidro dermed til at energisektoren fikk et mindre fall enn totalindeksen.

Utbytte

For regnskapsåret 2008 vil staten motta totalt 26,4 mrd. kr i utbytte fra selskapene i kategori 1–3. Dette er en reduksjon på 7,1 mrd. kr fra året før, noe som gjenspeiler den mer anstrengte økonomiske og likviditetsmessige situasjonen som preger mange av selskapene. Blant de børsnoterte selskapene vil verken Cermaq ASA, DnB NOR ASA, Norsk Hydro ASA, SAS AB eller Telenor ASA betale utbytte for regnskapsåret 2008. Også for flere av de unoterte selskapene vil det ikke bli utdelt utbytte fra siste regnskapsår.

³ Informasjonen er hentet fra Folketrygdfondets årsrapport.

Avkastning og verdier 2008

Mill. kr	Markedsverdi ¹	Statens eierandel ¹	Verdi av statens eierandel ¹	Utbytte til staten for regnskapsåret 2008 ²	Statens salgsproveny, kapitalinnskudd og aksjekjøp ³	Avkastning i 2008 ⁴	Direkteavkastning i 2008 ⁵	Gj.snittlig årlig avkastning siste 5 år ⁶
----------	---------------------------	--------------------------------	---	--	---	--------------------------------	---------------------------------------	--

Børsnoterte selskaper

Cermaq ASA	2 442	43,5 %	1 063	0	0	-62 %	3,0 %	-14 %
DnB NOR ASA	35 982	34,0 %	12 234	0	0	-62 %	5,4 %	0 %
Kongsberg Gruppen ASA	9 840	50,0 %	4 920	83	0	-2 %	1,5 %	26 %
Norsk Hydro ASA	34 693	43,8 %	15 204	0	0	-58 %	6,4 %	N/A
SAS AB	5 774	14,3 %	825	0	0	-49 %	0,0 %	-11 %
StatoilHydro ASA	363 187	66,4 %	241 236	15 355	-17 137	-27 %	5,0 %	N/A
Telenor ASA	76 760	54,0 %	41 424	0	1 347	-62 %	2,6 %	6 %
Yara International ASA	43 372	36,2 %	15 706	475	0	-39 %	1,6 %	19 %
Sum børsnoterte selskaper ⁷	572 050		332 611	15 913	-15 790	-40 %		

Mill. kr	Bokført egenkapital ⁸	Statens eierandel ¹	Verdi av statens eierandel bokført ⁹	Utbytte til staten for regnskapsåret 2008 ²	Statens salgsproveny, kapitalinnskudd og aksjekjøp ³
----------	----------------------------------	--------------------------------	---	--	---

Unoterte selskaper i kategori 1–3

Argentum Fondsinvesteringer AS	3 185	100 %	3 185	0	0
Baneservice AS	122	100 %	122	0	0
Entra Eiendom AS	5 724	100 %	5 724	0	0
Flytoget AS	890	100 %	890	98	0
Mesta AS	1 618	100 %	1 618	0	0
Secora AS	62	100 %	62	2	0
Venturefondet AS	25	100 %	25	0	0
Aker Holding AS ¹⁰	4 654	30 %	2 001	52	0
Nammo AS	1 171	50 %	586	67	0
BaneTele AS	721	50 %	360	0	0
Eksportfinans ASA	7 208	15 %	1 081	0	-180
Electronic Chart Centre AS	19	100 %	19	1	0
Kommunalbanken AS	2 205	80 %	1 764	35	-373
NSB AS	6 219	100 %	6 219	14	0
Posten Norge AS	5 153	100 %	5 153	0	0
Statkraft SF	67 449	100 %	67 449	10 000	0
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	1 138	100 %	1 137	200	0
Veterinærmedisinsk oppdragscenter AS	42	40 %	17	4	0
Sum unoterte selskaper i kat. 1–3	107 604		97 411	10 473	-553
Sum	679 654		430 022	26 386	-16 343

<i>Mill. kr</i>	<i>Utbytte til staten for regnskapsåret 2008²</i>	<i>Statens salgsproveny, kapital- innskudd og aksjekjøp³</i>
Selskaper med sektorpolitiske mål (kategori 4)		
Innovasjon Norge	26	0
Norfund	0	-485
Norsk Eiendomsinformasjon AS	11	0
SIVA SF	0	-50
Statnett SF	499	0
Statskog SF	13	0
AS Vinmonopolet	70	0
Sum selskaper med sektorpolitiske mål (kategori 4)	619	-535
Sum alle selskaper	27 052	-16 878

1 Per 31.12.08. Statens eierandel i StatoilHydro ASA er pr. 31.03.09 økt 67 prosent. Markedsverdi er beregnet ved bruk av total antall utstedte aksjer.

2 Foreslått utbytte – kan bli endret på generalforsamlinger våren 2009.

3 Salgsproveny vises med positivt fortegn, kapitalinnskudd og kjøp av aksjer vises med negativt fortegn.

4 Kursutvikling inklusiv utbytte.

5 Utbetalt utbytte per aksje i 2008 som prosent av aksjekurs per 31.12.07.

6 Hensyntatt verdistigning på utbytte. Siste 5 år, for Yara International ASA siste 4 år og for Cermaq ASA siste 3 år. Som følge av StatoilHydro-fusjonen er det ikke beregnet avkastningstall for Norsk Hydro ASA (ekskl. petroleumsvirksomheten) og StatoilHydro ASA.

7 Avkastningen er vektet i forhold til verdien av statens eierandel per 31.12.07.

8 Bokført egenkapital fratrukket minoritetsinteresser.

9 Statens andel av bokført egenkapital fratrukket minoritetsinteresser.

10 På generalforsamlingen i Aker Holding AS våren 2009 ble det vedtatt en kapitalnedsettelse som vil gi grunnlag for en utdeling til aksjonærene i 2009. Det innebærer at staten vil motta 52 mill. kr fra Aker Holding AS i 2009.

Avkastning og verdier 2007

<i>Mill. kr</i>	<i>Markedsverdi ¹</i>	<i>Statens eierandel ¹</i>	<i>Verdi av statens eierandel ¹</i>	<i>Utbytte til staten for regnskapsåret 2007</i>	<i>Statens salgsproveny, kapitalinnskudd og aksjekjøp</i>
-----------------	----------------------------------	---------------------------------------	--	--	---

Børsnoterte selskaper

Cermaq ASA	6 984	43,5 %	3 041	91	0
DnB NOR ASA	110 610	34,0 %	37 607	2 039	108
Kongsberg Gruppen ASA	10 170	50,0 %	5 085	75	0
Norsk Hydro ASA	96 841	43,8 %	42 440	2 735	2 763
SAS AB	11 309	14,3 %	1 616	0	0
StatoilHydro ASA	538 881	62,5 %	336 810	16 940	2 442
Telenor ASA	218 016	54,0 %	117 653	3 083	0
Yara International ASA	73 331	36,2 %	26 554	422	402
Sum børsnoterte selskaper	1 066 143		570 805	25 385	5 716

<i>Mill. kr</i>	<i>Bokført egenkapital³</i>	<i>Statens eierandel</i>	<i>Verdi av statens eierandel bokført⁴</i>	<i>Utbytte til staten for regnskapsåret 2007</i>	<i>Statens salgsproveny, kapitalinnskudd og aksjekjøp²</i>
-----------------	--	--------------------------	---	--	---

Unoterte selskaper i kategori 1–3

Argentum Fondsinvesteringer AS	3 744	100 %	3 744	135	0
Baneservice AS	156	100 %	156	0	0
Entra Eiendom AS	8 444	100 %	8 444	144	0
Flytoget AS	855	100 %	855	65	0
Mesta AS	2 226	100 %	2 226	0	0
Secora AS	55	100 %	55	0	0
Venturefondet AS	24	100 %	24	0	75
Aker Holding AS ⁵	16 065	30 %	4 783	99	-4 819
Nammo AS	877	50 %	438	65	0
BaneTele AS	717	50 %	358	0	0
Eksportfinans ASA	2 662	15 %	399	0	0
Electronic Chart Centre AS	17	100 %	17	1	0
Kommunalbanken AS	1 349	80 %	1 047	0	-59
NSB AS	6 604	100 %	6 604	402	0
Posten Norge AS	5 778	100 %	5 778	597	0
Statkraft SF	38 833	100 %	38 833	6 560	0
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	573	100 %	573	7	0
Veterinærmedisinsk Oppdragssenter AS	34	40 %	17	1	0
Sum unoterte selskaper i kat. 1–3	72 949		74 353	8 076	-4 803
Sum	1 139 092		645 158	33 460	913

<i>Mill. kr</i>	<i>Utbytte til staten for regnskapsåret 2007</i>	<i>Statens salgsproveny, kapital- innskudd og aksjekjøp</i>
Selskaper med sektorpolitiske mål (kategori 4)		
Avinor AS	397	0
Gassnova SF	0	-10
Norfund	0	-485
Norsk Eiendomsinformasjon	13	0
SIVA SF	0	-50
Statnett SF	318	0
Statskog SF	13	0
AS Vinmonopolet	52	0
Sum selskaper med sektorpolitiske mål (kategori 4)	793	-545
Sum alle selskaper	34 253	368

- 1 Per 31.12.07. Markedsverdi er beregnet ved bruk av total antall utstedte aksjer.
- 2 Salgsproveny vises med positivt fortegn, kapitalinnskudd og kjøp av aksjer vises med negativt fortegn.
- 3 Sum egenkapital fratrukket minoritetsinteresser.
- 4 Statens andel av bokført egenkapital fratrukket minoritetsinteresser.
- 5 På generalforsamlingen i Aker Holding AS våren 2008 ble det vedtatt en kapitalnedsettelse som ga grunnlag for en utdeling til aksjonærene i 2008 tilsvarende mottatt utbytte fra Aker Solutions ASA. Det innebar at staten mottok 99 mill. kr fra Aker Holding AS i 2008.

Selskapenes økonomiske utvikling

Staten følger den økonomiske utviklingen i alle selskaper med statlige eierandeler. I dette kapitlet rapporteres noen sentrale økonomiske størrelser. Hovedfokus i Statens eierberetning er på selskapene hvor ett av hovedmålene er forretningsmessig drift, det vil si selskaper i kategori 1–3, men staten som eier legger vekt på at også selskapene med sektorpolitiske målsetninger drives effektivt og at politiske og samfunnsmessige målsetninger oppnås med en mest mulig effektiv bruk av ressurser.

Resultatutvikling¹

Samlet resultat etter skatt og minoritetsinteresser for de 26 selskapene i kategori 1–3 ble 88,6 mrd. kr for regnskapsåret 2008, mot 114 mrd. kr i 2007, noe som tilsvarer en 22 prosents resultatnedgang samlet sett.

Blant de børsnoterte selskapene var det **Yara International ASA** som gjorde det resultatmessig best målt mot 2007. Yara oppnådde i 2008 sitt beste økonomiske resultat noensinne. Årsresultatet etter skatt og minoritetsinteresser ble 8,2 mrd. kr, noe som er 36 prosent høyere enn resultatet for 2007. Resultatframgangen skyldtes primært høye gjødselpriser i store deler av året.

Resten av de børsnoterte selskapene opplevde sterk nedgang i årsresultatet, med unntak av **StatoilHydro ASA** som leverte et årsresultat på nivå med fjoråret, 43,3 mrd. kr for 2008 mot et resultat på 44,6 mrd. kr for 2007. Høy produksjon og en økning i realiserte olje- og gasspriser ble delvis motvirket av økte driftskostnader.

SAS AB gjorde det resultatmessig svakest av de børsnoterte selskapene i 2008. Årsresultatet for konsernet for regnskapsåret 2008 var -5,3 mrd. kr mot 0,5 mrd. kr i overskudd for 2007. Hovedårsakene til det svake resultatet i 2008 var underskudd og nedskrivninger relatert til datterselskapet Spanair på til sammen nesten 4,9 mrd. svenske kr, høye drivstoffpriser i første halvår og konsekvensene av finanskrisen med sterkt fallende flytrafikk i siste del av året.

Av de uoterte selskapene er det **Statkraft SF** konsern som har størst omsetning, og selskapet fikk i 2008 et rekordresultat etter skatt og minoritetsinteresser på 33,3 mrd. kr. Tilsvarende resultat var i 2007 6,6 mrd. kr. En stor del av

økningen skyldes inntektsføring av en engangsgevinst på 25,6 mrd. kr knyttet til gjennomføringen av byttehandelen med det tyskbaserte energiselskapet E.ON i 2008. Det underliggende resultatet viser imidlertid også en forbedring fra 2007 til 2008, noe som hovedsakelig skyldes høyere kraftpriser og høyere produksjon.

Entra Eiendom AS hadde et betydelig negativt årsresultat til tross for et driftsresultat før verdiendring i investeringseiendommer og nedskrivning som utgjorde 943 mill. kr mot 869 mill. kr i 2007. Det svake resultatet skyldes verdiendringer i investeringseiendommene som ga et fall på 3,5 mrd. kr, mot en økning på 1,2 mrd. kr i 2007. Investorenes avkastningskrav har økt, samtidig som bankene krever et høyere risikopåslag ved utlån. Dette medfører igjen et høyere yield-nivå og reduserte eiendomsverdiene i 2008.

Aker Holding AS' negative resultat skyldes at den økonomiske utviklingen i selskapet er knyttet til utviklingen i Aker Solutions. Underliggende verdi i Aker Holding måles ved aksjekursen til Aker Solutions. Staten inngikk avtale om å kjøpe 30 prosent av aksjene i Aker Holding AS den 22. juni 2007, til en pris tilsvarende 145,60 kr per Aker Solutions-aksje, pluss renter fram til overtakelsestidspunktet. Ved utgangen av 2008 var aksjekursen for Aker Solutions 45 kr. Aker Holding har foretatt en nedskrivning av investeringen i Aker Solutions ASA i henhold til utviklingen i børskurs.

Utbytteandel

Utbytteandelen er den delen av selskapets resultat som utbetales til eierne. Den resterende delen av kapitalen forblir i selskapet og blir tilført den bokførte egenkapitalen. Mange av selskapene betaler ikke utbytte for regnskapsåret 2008 slik at utbytteandelen blir null. Dette skyldes negative årsresultater og/eller behov for å styrke balansen. Av de børsnoterte

¹ I beretningen omtales konsernregnskapstall for de enkelte selskapene.

Konsernregnskapstall 2008 – Selskaper i kategori 1–3

Mill. kr	Statens eierandel ¹	Driftsinntekter	Driftsresultat	Årsresultat ²	Sysselsatt kapital	Total balanse
Børsnoterte selskaper						
Cermaq ASA	43,5 %	9 832	177	-59	7 663	10 385
DnB NOR ASA	34,0 %	34 348	12 170	9 211	N/A	1 831 699
Kongsberg Gruppen ASA	50,0 %	11 056	1 038	583	3 616	12 450
Norsk Hydro ASA	43,8 %	88 593	1 194	-3 925	57 704	95 157
SAS AB	14,3 %	45 234	-526	-5 327	22 150	39 297
StatoilHydro ASA	66,4 %	656 020	198 832	43 265	430 381	578 423
Telenor ASA	54,0 %	97 194	15 182	13 065	144 601	187 172
Yara International ASA	36,2 %	88 775	12 281	8 228	58 241	80 887
Sum børsnoterte selskaper		1 031 052	240 349	65 041	724 357	2 835 470
Unoterte selskaper (kategori 1–3)						
Argentum Fondsinvesteringer AS	100 %	-482	-514	-421	3 187	3 193
Baneservice AS	100 %	581	-44	-34	326	397
Entra Eiendom AS	100 %	1 351	-2 916	-2 574	17 738	20 091
Flytoget AS	100 %	719	199	140	1 040	1 385
Mesta AS	100 %	5 592	-555	-608	1 618	3 572
Secora AS	100 %	287	14	9	65	143
Venturefondet AS	100 %	0	0	1	25	26
Aker Holding AS	30 %	0,00	-1,46	-11 081	4 654	4 656
Nammo AS	50 %	3 130	390	268	1 883	3 087
BaneTele AS	50 %	870	5	4	868	1 162
Eksportfinans ASA	15 %	4 864	4 660	3 355	N/A	296 901
Electronic Chart Centre AS	100 %	20	3	4	19	24
Kommunalbanken AS	80 %	621	543	390	N/A	216 236
NSB AS	100 %	10 329	105	20	11 874	17 120
Posten Norge AS	100 %	28 663	361	-35	9 923	19 516
Statkraft SF	100 %	23 995	16 766	33 279	113 762	145 291
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	100 %	3 445	1 056	881	1 162	2 670
Veterinærmedisinsk oppdragssenter AS	40 %	234	2	5	47	47
Sum unoterte selskaper i kategori 1–3		84 221	20 074	23 600	168 190	735 518
Sum alle selskaper kategori 1–3		1 115 272	260 422	88 642	892 547	3 570 988

1 Per 31.12.08.

2 Årsresultat etter skatt og minoritetsinteresser.

selskapene er det bare **Kongsberg Gruppen ASA, Statoil-Hydro ASA** og **Yara International ASA** som betaler utbytte for regnskapsåret 2008. Utbyttet til staten fra disse selskapene er henholdsvis 83 mill. kr, 15,4 mrd. kr og 475 mill. kr. Blant de unoterte selskapene er det noen flere som betaler utbytte, og både **Flytoget AS, Nammo AS, NSB AS** og **Veterinærmedisinsk Oppdragscenter AS** utbetaler utbytter på 50 prosent eller mer av årsresultatet etter skatt og minoritetsinteresser. **Statkraft** betaler et utbytte på 10 mrd. kr for regnskapsåret 2008.

For å illustrere selskapenes evne til å gi en direkte avkastning over tid har vi i tabellen på neste side også satt opp gjennomsnittlig utbytteandel for de siste fem årene. Dette er beregnet som sum utbytte de siste fem årene dividert på sum årsresultat etter skatt og minoritetsinteresser de siste fem årene. Over denne perioden har nesten alle de børsnoterte selskapene betalt utbytter, med gjennomsnitt som varierer mellom 18 og 50 prosent. Det eneste unntaket er **SAS AB**, som ikke har betalt noe utbytte til sine eiere de siste fem år. Blant de unoterte selskapene er **Baneservice AS** og **Mesta AS** notert med negativ gjennomsnittlig utbytteandel over de siste fem årene. Dette skyldes at selskapene i løpet av den siste femårsperioden aggregert sett har hatt negativt resultat etter skatt og minoritetsinteresser, men at de i perioden har hatt år med positivt resultat og påfølgende utbyttebetaling. **Entra Eiendom AS** står også, som følge av spesielle forhold, oppført med en negativ utbytteandel over de siste fem år.² Gjennomsnittlig utbytteandel for Statkraft de siste 5 årene er sterkt påvirket av rekordresultatet på 33,3 mrd. kr i 2008 som følge av byttehandelen med E.ON.

Rentabilitet

Egenkapitalrentabilitet er et mål på lønnsomheten i selskapene og måles som årsresultatet etter skatt og minoritetsinteresser delt på verdien av majoritetens gjennomsnittlige egenkapital.

For staten, som er en langsiktig eier, er det også interessant å se på rentabiliteten i selskapene over tid, i tillegg til rentabiliteten det enkelte år. Gjennomsnittet av årlig egenkapitalrentabilitet de siste fem år gir uttrykk for lønnsomheten over tid for hvert selskap. **SAS AB** skiller seg ut med en negativ egenkapitalrentabilitet på

48 prosent for det siste året. Dette skyldes det betydelige negative resultatet kombinert med den kraftige reduksjon av egenkapitalen SAS opplevde i løpet av 2008. Gjennomsnittet for perioden er også negativt, men dog bare på 5 prosent.³

Et vektet gjennomsnitt for egenkapitalrentabiliteten til porteføljen er også tatt med. **Statkraft SF** får her en meget stor innvirkning grunnet årets ekstraordinære resultat knyttet til gjennomføringen av E.ON transaksjonen, samt at statens andel av bokført egenkapital i Statkraft SF vil utgjøre ca 1/7 av statens andel av bokført egenkapital i porteføljen samlet.⁴

Offentlige kjøp og statstilskudd som ledd i sektorpolitikken

Flere av de sektorpolitiske selskapene utfører tjenester til priser og på områder som ikke er bedriftsøkonomiske lønnsomme. For å oppnå de sektorpolitiske målsetningene staten har med eierskapet i disse selskapene, betaler staten i enkelte tilfeller selskapene for å utføre visse oppgaver eller tilby ulike tjenester. Dette skjer enten gjennom direkte offentlige kjøp i selskaper som konkurrerer i et marked eller gjennom å gi direkte statstilskudd til de selskapene som ikke konkurrerer i et marked. De offentlige kjøpene omfatter for eksempel kjøp av helsetjenester fra de regionale helseforetakene. Dette utgjør størsteparten av helseforetakenes inntekter.

Enkelte av selskapene i kategori 3, det vil si selskaper med forretningsmessige mål og andre spesifikt definerte mål, er også pålagt å utføre oppgaver og tjenester som skal støtte opp om sektorpolitiske målsetninger.

Omfanget av offentlige kjøp varierer mellom selskapene. Samlet fikk de 52 selskapene som er omtalt i denne beretningen tilskudd og inntekter fra offentlige kjøp av tjenester for 90,2 mrd. kr. Finansieringen av helsetjenester utgjør den helt dominerende andelen av dette beløpet, med totalt 88,7 mrd. kr. Dette fordeler seg med 12,5 mrd. kr i **Helse Midt-Norge**, 10,8 mrd. kr i **Helse Nord**, 49,0 mrd. kr i **Helse Sør-Øst** og 16,3 mrd. kr i **Helse Vest**. Offentlige kjøp og statstilskudd utgjør også over halvparten av driftsinntektene for **Gassnova SF, Innovasjon Norge, Kings Bay AS, NSD AS, Petoro AS, Simula Research Laboratory AS** og **UNIS AS**.

² Utbyttet for Entra Eiendom AS settes til 50 prosent av konsernets årsresultat etter skatt og minoritetsinteresser etter norsk regnskapsstandard (NGAAP). Utbyttet skal dog, så lenge dette ikke strider mot aksjelovens bestemmelser, som et minimum tilsvare 2 pst. av bokført egenkapital etter minoritetsinteresser i henhold til den internasjonale regnskapsstandarden IFRS ved inngangen til regnskapsåret. Hvis det i et enkelt år forekommer store regnskapsmessige utslag som følge av for eksempel salg av eiendommer, kan utbytte utover 2 prosent av bokført egenkapital vurderes i forhold til en treårsperiode så lenge dette ikke strider mot aksjelovens bestemmelser.

³ Det understrekes dog at snitt EK-rentabilitet siste fem år er et uttrykk for gjennomsnittet per år, og ikke gjennomsnittet over hele femårsperioden. Dette vil gjelde for alle selskaper.

⁴ Om man i et teoretisk tilfelle hadde satt inn fem års EK-rentabilitet for Statkraft SF for årets rentabilitet ville vektet snitt unoterte selskaper blitt 10 prosent og vektet snitt alle selskaper blitt 15 prosent. Med snittet fra de 4 foregående år satt inn for Statkrafts rentabilitet ville snitt unoterte blitt 5 prosent og snitt alle selskap 13 prosent.

Konsernregnskapstall 2008 – Selskaper i kategori 1–3

Mill. kr	Kontant- strøm drift	Utbytteandel	Snitt utbytteandel siste 5 år ¹	EK- rentabilitet ²	Snitt EK- rentabilitet siste 5 år ³	EK-andel ⁴
Børsnoterte selskaper						
Cermaq ASA ⁵	-337	0 %	37 %	-1 %	14 %	42 %
DnB NOR ASA	-83 793	0 %	36 %	12 %	18 %	7 %
Kongsberg Gruppen ASA	-26	28 %	23 %	25 %	22 %	15 %
Norsk Hydro ASA ⁶	2 921	0 %	40 %	-7 %	8 %	57 %
SAS AB	-2 254	0 %	0 %	-48 %	-5 %	20 %
StatoilHydro ASA ⁶	102 533	53 %	50 %	22 %	24 %	37 %
Telenor ASA	25 629	0 %	26 %	17 %	22 %	47 %
Yara International ASA ⁵	3 986	16 %	18 %	32 %	30 %	37 %
Vektet snitt børsnoterte selskaper⁷				16 %		
Unoterte selskaper i kategori 1–3						
Argentum Fondsinvesteringer AS	-456	0 %	43 %	-12 %	7 %	100 %
Baneservice AS ⁸	-21	0 %	N/A ⁹	-25 %	-8 %	32 %
Entra Eiendom AS	405	-7 %	N/A ⁹	-36 %	3 %	29 %
Flytoget AS	0	70 %	43 %	16 %	11 %	62 %
Mesta AS	162	0 %	N/A ⁹	-32 %	-3 %	45 %
Secora AS ⁵	21	0	23 %	15 %	4 %	43 %
Venturefondet AS	0	0 %	0 %	3 %	-1 %	94 %
Aker Holding AS	335	N/A	N/A	N/A	N/A	100 %
Nammo AS	478	50 %	46 %	26 %	26 %	38 %
BaneTele AS	176	0 %	0 %	1 %	-23 %	62 %
Eksportfinans ASA	-34 602	0 %	13 %	68 %	17 %	8 %
Electronic Chart Centre AS	N/A	30 %	31 %	21 %	19 %	80 %
Kommunalbanken AS	548	11 %	7 %	27 %	14 %	7 %
NSB AS	1 590	72 %	70 %	0 %	5 %	38 %
Posten Norge AS	1 342	0 %	47 %	-1 %	13 %	26 %
Statkraft SF	9 746	30 %	54 %	63 %	26 %	48 %
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	2 100	23 %	28 %	103 %	36 %	43 %
Veterinærmedisinsk Oppdragssenter AS	N/A	174 %	90 %	13 %	7 %	44 %
Vektet snitt unoterte selskaper i kategori 1–3⁷				29 %		
Vektet snitt alle selskaper i kategori 1–3⁷				20 %		

1 Gjennomsnittlig utbytteandel er beregnet som sum utbytte dividert på sum konsernresultat etter skatt og minoritetsinteresser for de siste fem årene.

2 Årsresultat etter minoritetsinteresser og skatt dividert på majoritetens andel av gjennomsnittlig bokført egenkapital.

3 Aritmetisk snitt de siste 5 årene, eller fra etablering.

4 Egenkapital i prosent av totalkapital. For finansforetak er kjernekapitaldekning benyttet.

5 Snitt utbytteandel og snitt EK-rentabilitets siste 4 år.

6 Snitt utbytteandel siste 3 år, og snitt EK-rentabilitet siste 2 år.

7 Vektet i forhold til statens andel av den bokførte egenkapitalen fratrukket minoritetsinteresser per 31.12.07.

8 Snitt utbytteandel siste 4 år, og snitt EK-rentabilitet siste 3 år.

9 Ved utregning som definert vil snitt utbytteandel her være negativ.

Konsernregnskapstall 2008 – Selskaper med sektorpolitiske mål (kategori 4)

Mill. kr	Statens eierandel ¹	Drifts-inntekter	Drifts-resultat	Års-resultat ²	Egen-kapital ³	Total balanse	Statstilskudd/ offentlig kjøp
Selskaper med sektorpolitiske mål (kategori 4)							
Avinor AS	100 %	7 384	1 368	765	9 285	20 160	0
Bjørnøen AS	100 %	0	0	0	4	4	0
Enova SF	100 %	65	7	8	18	29	0
Gassco AS	100 %	0	0	0	14	357	24
Gassnova SF	100 %	53	16	18	28	46	49
Innovasjon Norge	100 %	1 199	212	118	1 004	19 281	883
Itas amb AS	53,4 %	51	9	10	24	34	0
Kings Bay AS	100 %	46	-1	0	8	22	25
KITH AS	80,5 %	31	1	2	13	20	0
Norfund	100 %	271	222	422	5 302	5 349	15
Norsk Eiendomsinformasjon AS	100 %	224	16	13	49	114	0
NRK AS	100 %	4 351	-93	-132	1 155	3 117	1
NSD AS	100 %	39	0	3	23	38	20
Norsk Tipping AS	100 %	10 719	2 998	3 175	854	5 172	0
Petoro AS	100 %	196	0	5	38	117	194
Simula Research Laboratory AS	80 %	94	-5	-3	10	33	54
SIVA SF	100 %	302	71	33	724	2 365	105
Statnett SF	100 %	4 256	1 194	1 517	6 585	20 919	0
Statskog SF	100 %	247	39	20	282	373	15
UNINETT AS	100 %	207	-20	-5	131	282	52
UNIS AS	100 %	85	-3	-3	8	83	79
AS Vinmonopolet	100 %	10 305	107	140	417	2 708	0
Sum		40 125		6 106			1 526

De regionale helseforetakene

Helse Midt-Norge RHF	100 %	13 678	111	86	3 138	16 224	12 505
Helse Nord RHF	100 %	11 265	-270	-221	5 252	9 546	10 832
Helse Sør-Øst RHF	100 %	53 056	-596	-425	21 934	47 741	49 022
Helse Vest RHF	100 %	17 371	-168	-141	6 796	14 853	16 319
Sum		95 370		-701			88 678

¹ Per 31.12.08.

² Årsresultat etter skatt og minoritetsinteresser. For de regionale foretakene angis resultatavviket fra statens resultatkrav satt av Helse- og omsorgsdepartementet.

³ Bokført egenkapital fratrukket minoritetsinteresser.

Andre forhold

Selskapene oppgir i årsrapportene også ikke-finansielle nøkkeltall. Dette følger dels av lovregulerte krav, men er også et resultat av økt fokus på god eierstyring og selskapsledelse, etikk og samfunnsansvar. Tabellene gir en oversikt over noen ikke-finansielle nøkkeltall staten legger vekt på i sin eieroppfølging.

Godtgjørelse til administrerende direktør og styrehonorar

I henhold til regnskapsloven er selskapene pliktige til å oppgi administrerende direktørs totale godtgjørelser i sine årsrapporter. Bakgrunnen for dette er at det skal være åpenhet om avlønnen. Det er styrets oppgave å ansette og fastsette nivået på godtgjørelsene til administrerende direktør. Styret i alle allmennaksjeselskaper skal også legge fram en erklæring om prinsippene som generalforsamlingen skal stemme over når det gjelder avlønnen til ledende ansatte.

I tabellen inkluderer total godtgjørelse verdien av fastlønn, bonuser, ekstra pensjonssparing, betalte bonuspremier, tildelte opsjoner, styrehonorar i heleide datterselskaper og andre trekkpliktige ytelser.

Godtgjørelsen til styremedlemmene fastsettes av generalforsamlingen og bør reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. I tabellen er samlet styrehonorar for morselskapet oppgitt.

I 2006 etablerte regjeringen retningslinjer for hvordan avlønnen for ledende ansatte bør være i selskaper med statlige eierander. Det vises til publikasjonen Regjeringens eierpolitikk for ytterligere informasjon om dette.

Honorar til revisor

Den valgte revisors oppgave er å vurdere et selskaps regnskaper og se til at det reflekterer den faktiske virksomheten og dens økonomiske situasjon.

Revisor skal opptre og oppfattes som uavhengig og kritisk. Det er derfor viktig at revisor ikke i vesentlig grad er direkte involvert i gjennomføringen av de handlingene som skal

revideres. Revisor bør heller ikke utføre rådgivningsoppdrag av et slikt omfang eller art som medføre at det blir stilt spørsmål ved revisors uavhengighet.

Flere av selskapene benytter ulike revisorselskap på deloppdrag i sine konsern. Tabellene på side 22 og 23 gir en oversikt over selskapenes kostnader knyttet til hovedrevisor på konsernivå. Det er fire kategorier av revisjonsutgifter: Lovpålagt revisjon, revisjonsrelaterte tjenester, skatterelatert bistand og annen bistand. Kategoriseringen av revisorutgiftene kan variere noe fra selskap til selskap, og ikke alle selskapene splitter revisorhonoraret i de fire kategoriene. For selskaper som ikke skiller mellom revisjonsrelaterte tjenester og skatterelaterte tjenester i sin rapportering, er honoraret oppført som revisjonsrelaterte tjenester, selv om deler av dette kan være skatterelaterte tjenester.

Når annet honorar enn lovpålagt revisjon utgjør en betydelig andel av det samlede honoraret til selskapets valgte revisor, kan det være grunnlag for å stille spørsmål ved revisors uavhengighet. Det er imidlertid situasjoner hvor det er hensiktsmessig å benytte revisor til oppgaver uten at det er i konflikt med uavhengigheten knyttet til det ordinære revisjonsoppdraget. Et eksempel på dette kan være ved transaksjoner hvor bekreftelse av verdier kan følge revisorrollen.

Når andre honorarer utgjør en betydelig andel av revisorhonorarene søker staten å få informasjon om hva dette gjelder. Dette er informasjon som selskapene ofte spesifiserer i notene til regnskapet.

Andre forhold – Godtgjørelser i 2008

<i>Tusen kr</i>	<i>Total godtgjørelse til adm.dir.¹</i>	<i>Samlet styrehonorar²</i>	<i>Lovpålagt revisjon, konsern</i>	<i>Revisjonsrelaterte tjenester, konsern</i>	<i>Skatterelatert bistand, konsern</i>	<i>Annen bistand, konsern</i>
Børsnoterte selskaper						
Cermaq ASA ³	4 099	1 615	3 816	759	565	231
DnB NOR ASA	8 828	3 126	18 238	3 271	2 532	908
Kongsberg Gruppen ASA ⁴	7 368	1 436	7 901	356	537	316
Norsk Hydro ASA	11 955	3 976	5 912	2 393	0	1 142
SAS AB ⁵	12 582	3 346	15 306	19 558	0	0
StatoilHydro ASA ⁶	15 490	4 572	60 300	8 900	0	9 000
Telenor ASA	8 972	2 881	36 300	3 900	7 400	5 300
Yara International ASA ⁷	14 981	2 310	33 489	2 440	2 500	3 670

Unoterte selskaper i kategori 1–3

Argentum Fondsinvesteringer AS	4 482	545	137	38	10	82
Baneservice AS	1 083	1 473	616	0	0	291
Entra Eiendom AS ⁸	4 576	1 390	1 800	408	45	289
Flytoget AS	1 984	811	410	0	12	258
Mesta AS ⁹	3 315	1 556	2 240	212	84	205
Secora AS	1 168	516	316	0	27	22
Venturefondet AS	0	228	60	0	0	0
Nammo AS	4 674	1 049	2 954	403	0	683
Aker Holding AS	0	550	31	6	0	0
BaneTele AS	3 275	889	1 131	0	44	135
Eksportfinans ASA	3 966	1 200	7 775	121	0	583
Electronic Chart Centre AS	1 105	258	50	0	0	21
Kommunalbanken AS	2 097	689	580	463	30	75
NSB AS	6 014	2 945	5 113	745	695	1 814
Posten Norge AS	5 241	4 227	14 839	546	1 590	5 432
Statkraft SF	7 368	2 154	9884	250	1129	292
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	4 172	1 080	755	0	47	759
Veterinærmedisinsk Oppdragscenter AS	1 493	236	125	14	0	0

Tusen kr	Total godtgjørelse til adm.dir. ¹	Samlet styrehonorar ²	Lovpålagt revisjon, konsern	Revisjonsrelaterte tjenester, konsern	Skatterelatert bistand, konsern	Annen bistand, konsern
----------	--	-------------------------------------	-----------------------------------	---	---------------------------------------	------------------------------

Selskaper med sektorpolitiske mål (kategori 4)

Avinor AS	2 200	1 800	900	700	0	0
Bjørnøen AS	0	52	10	0	0	7
Enova SF	1 328	730	180	0	0	6
Gassco AS	3 630	1 335	1 699	0	608	543
Gassnova SF	1 636	873	80	0	38	51
Innovasjon Norge	2 052	1 188	804	120	47	2 754
Itas amb AS	1 143	194	105	32	0	0
Kings Bay AS	1 022	349	111	0	0	26
KITH AS	1 024	0	52	29	0	0
Norfund	2 488	450	453	0	0	566
Norsk Eiendomsinformasjon AS	1 745	700	135	10	0	0
NRK AS ¹⁰	3 057	1 000	565	40	60	64
NSD AS	865	209	134	123	0	0
Norsk Tipping AS	2 365	905	0	0	0	0
Petoro AS	5 624	1 655	200	0	0	0
Simula Research Laboratory AS	1 417	289	104	0	0	56
SIVA SF	1 394	515	692	22	50	152
Statnett SF	3 377	1 650	835	252	60	427
Statskog SF	1 218	575	285	124	52	14
UNINETT AS	980	436	390	39	0	0
UNIS AS	863	201	45	0	0	0
AS Vinmonopolet	2 433	1 059	485	0	0	475

De regionale helseforetakene

Helse Midt-Norge RHF	1 818	1 540	1 334	536	30	240
Helse Nord RHF	1 556	1 461	1 425	1 411	0	44
Helse Sør-Øst RHF	2 154	2 077	4 550	2 245	36	3 544
Helse Vest RHF	2 627	1 481	2 201	304	21	160

1 Inkluderer lønn, utbetalt bonus, opptjent pensjon, andre godtgjørelser og verdien av tildelte opsjoner i 2008 på tildelingstidspunktet.

2 Samlet styrehonorar i morselskapet.

3 Godtgjørelse til konsernsjef inkluderer kroner 30 000 for verdien av tildelte opsjoner i henhold til opsjonsprogrammet vedtatt i 2006. Siste tildeling knyttet til dette programmet ble gjort 01.06.08.

4 Godtgjørelse til konsernsjef omfatter godtgjørelse til tidligere konsernsjef fram til 01.03.08 og til ny konsernsjef fra 01.03.08. Utbetalt bonus utgjør 1/3 av opptjent bonus for 2006 og 2007, som er kostnadsført i tilsvarende perioder.

5 Beløpene for SAS AB er i norske kroner. Benyttet valutakurs er gjennomsnittskurs for 2008 NOK/SEK 1,176.

6 Bonus for konsernsjef utbetalt i 2008 knytter seg til det variable langsiktige insentivsystemet som ble avsluttet i 2007. Bonus for perioden 01.10.07–31.12.08 vil bli utbetalt i 2009.

7 Godtgjørelse til konsernsjef omfatter godtgjørelse til tidligere konsernsjef fram til 30.09.08 og til ny konsernsjef fra 01.10.08. Tidligere konsernsjef hadde et samlet tak på alle godtgjørelser inkludert lønn, resultatavhengig bonus, pensjon og utøvelse av rettigheter innenfor det aksjebaserte insentivsystemet på 15 mill. kr per år i utøvelsesperioden. Godtgjørelsen for 2008 til tidligere konsernsjef inkluderer ikke utbetaling på 7,8 mill. kr av tidligere opptjente rettigheter knyttet til et aksjebasert insentivprogram.

8 Inkluderer total godtgjørelse til både viseadm. dir. Torodd Bøystad (konstituert adm. dir. i deler av 2008) og adm. dir. Kyrre Olaf Johansen som tiltrådte sin stilling 01.09.08.

9 Godtgjørelse til adm. dir. inkluderer godtgjørelse til tidligere adm. dir., konstituert adm. dir. fram til 01.11.08 og ny adm. dir. fra 01.11.08.

10 Godtgjørelse til adm. dir./kringkastingssjef inkluderer godtgjørelse til tidligere adm. dir./kringkastingssjef på kr 901 806.

Styresammensetning

Å utpeke styremedlemmer er en av de viktigste oppgavene for eierne i et selskap. Staten som eier legger stor vekt på at styret samlet har en kompetanse som er tilpasset selskapets utfordringer og markedssituasjon. For å styrke arbeidet med styresammensetning har staten aktivt medvirket til at det opprettes valgkomiteer i de større selskapene. I valgkomiteen sitter representanter for eierne som i fellesskap utarbeider forslag om valg av styre til bedriftsforsamlingene eller generalforsamlingene. For de heleide statlige selskapene arbeides det i de ulike departementene også strukturert med styresammensetning.

Styrets sammensetning må være slik at det ivaretar aksjonærfellesskapets interesser på en best mulig måte. Staten legger vekt på at selskapene må ivareta en rekke hensyn for å utvikle sine verdier på lengre sikt. For en nærmere beskrivelse av dette vises det til dokumentet Regjeringens eierpolitikk.

Staten legger også vekt på at styrene har tilstrekkelig mangfold til å kunne ivareta slike hensyn. Representasjon av begge kjønn i heleide selskaper og allmennaksjeselskaper er regulert i selskapslovgivningen og ble innført med virkning fra 1. januar 2006.

I gjennomsnitt er det en kvinneandel på 46 prosent blant de aksjonærvalgte styremedlemmene i de 52 selskapene som omtales i denne beretningen.

Andre forhold – Andel kvinner i styrene

	Andel kvinner i styret, totalt, 2008 ¹	Andel kvinner i styret, totalt, 2007 ¹	Andel aksjonærvalgte kvinner i styret, ² 2008 ¹	Andel aksjonærvalgte kvinner i styret, ² 2007 ¹
Børsnoterte selskaper				
Cermaq ASA	38 %	38 %	40 %	40 %
DnB NOR ASA	44 %	45 %	50 %	43 %
Kongsberg Gruppen ASA	25 %	25 %	40 %	40 %
Norsk Hydro ASA	33 %	33 %	50 %	50 %
SAS AB	30 %	30 %	29 %	29 %
StatoilHydro ASA	36 %	33 %	50 %	38 %
Telenor ASA	36 %	40 %	38 %	43 %
Yara International ASA	25 %	25 %	40 %	40 %
Gjennomsnitt for børsnoterte selskap	33 %	34 %	42 %	40 %
Unoterte selskaper i kategori 1–3				
Argentum Fondsinvesteringer AS	60 %	40 %	60 %	40 %
Baneservice AS	38 %	25 %	40 %	40 %
Entra Eiendom AS	43 %	43 %	40 %	40 %
Flytoget AS	38 %	38 %	40 %	40 %
Mesta AS	33 %	38 %	50 %	60 %
Secora AS	40 %	40 %	33 %	33 %
Venturefondet AS	33 %	33 %	33 %	33 %
Aker Holding AS	40 %	40 %	40 %	40 %
Nammo AS	38 %	25 %	33 %	17 %
BaneTele AS	25 %	25 %	33 %	33 %
Eksportfinans ASA	38 %	38 %	43 %	43 %
Electronic Chart Centre AS	67 %	67 %	67 %	67 %
Kommunalbanken AS	43 %	43 %	50 %	50 %
NSB AS	25 %	25 %	40 %	40 %
Posten Norge AS	50 %	50 %	50 %	50 %
Statkraft SF	44 %	44 %	50 %	50 %
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	38 %	50 %	60 %	60 %
Veterinærmedisinsk Oppdragssenter AS	20 %	40 %	20 %	50 %
Gjennomsnitt for unoterte selskaper i kat. 1–3	39 %	39 %	43 %	44 %

1 Årstallet betegner ikke direkte kalenderåret men perioden for eierberetningen, slik at styret er oppdatert som per 31.3.09.

2 Andel av styremedlemmene som er valgt av aksjonærene eller oppnevnt av eierne.

	<i>Andel kvinner i styret, totalt, 2008¹</i>	<i>Andel kvinner i styret, totalt, 2007¹</i>	<i>Andel aksjonærvalgte kvinner i styret,² 2008¹</i>	<i>Andel aksjonærvalgte kvinner i styret,² 2007¹</i>
--	---	---	--	--

Selskaper med sektorpolitiske mål (kategori 4)

Avinor AS	44 %	44 %	50 %	50 %
Bjørnøen AS	40 %	40 %	40 %	40 %
Enova SF	40 %	40 %	50 %	50 %
Gassco AS	50 %	57 %	50 %	60 %
Gassnova SF	40 %	40 %	40 %	40 %
Innovasjon Norge	58 %	55 %	60 %	56 %
Itas amb AS	50 %	50 %	33 %	33 %
Kings Bay AS	40 %	40 %	40 %	40 %
KITH AS	71 %	86 %	57 %	83 %
Norfund	60 %	60 %	60 %	60 %
Norsk Eiendomsinformasjon AS	57 %	57 %	60 %	60 %
NRK AS	44 %	44 %	50 %	50 %
NSD AS	50 %	43 %	40 %	33 %
Norsk Tipping AS	57 %	57 %	60 %	60 %
Petoro AS	43 %	43 %	40 %	40 %
Simula Reseach Laboratory AS	57 %	57 %	43 %	43 %
SIVA SF	43 %	43 %	43 %	43 %
Statnett SF	44 %	44 %	50 %	50 %
Statskog SF	50 %	50 %	60 %	60 %
UNINETT AS	50 %	50 %	60 %	60 %
UNIS AS	57 %	57 %	50 %	60 %
AS Vinmonopolet	44 %	56 %	50 %	67 %

De regionale helseforetakene

Helse Midt-Norge RHF	54 %	54 %	56 %	56 %
Helse Nord RHF	50 %	46 %	38 %	44 %
Helse Sør-Øst RHF	50 %	50 %	55 %	55 %
Helse Vest RHF	50 %	50 %	44 %	33 %
Gjennomsnitt for unoterte selskaper i kat. 4	50 %	51 %	49 %	51 %
Gjennomsnitt for alle selskaper	43 %	44 %	46 %	47 %

1 Årstallet betegner ikke kalenderåret men perioden for eierberetningen, slik at styret er oppdatert som per 31.3.09.

2 Andel av styremedlemmene som er valgt av aksjonærene eller oppnevnt av eierne.

Statens eierforvaltning

Staten er den største eieren i Norge og departementene forvalter statens eierskap i over 80 selskaper. I denne eierberetningen er selskapene hvor ett av målene er forretningsmessig drift (selskaper i kategori 1–3) og de viktigste selskapene med sektorpolitiske mål (kategori 4) omtalt. Totalt utgjør dette 52 selskaper, inkludert de regionale helseforetakene.

Selskaper hvor ett av hovedmålene er forretningsmessig drift – Kategori 1–3

Eierforvaltningen av selskapene i kategori 1–3 har som ett av hovedformålene å maksimere verdien av statens aksjer og å bidra til en god industriell utvikling av selskapene. I tillegg har forvaltningen av det statlige eierskapet i enkelte av disse selskapene andre hovedmål, som eksempelvis nasjonal forankring av hovedkontor eller andre spesifikt definerte mål.

De fleste av selskapene hvor hovedmålene med det statlige eierskapet er forretningsmessig drift forvaltes av Nærings- og handelsdepartementet ved Eierskapsavdelingen. Ved utgangen av 2008 forvaltet avdelingen statens eierinteresser i 20 selskaper hvor ett av hovedmålene er forretningsmessig drift og to selskaper med sektorpolitiske mål.

Det statlige eierskapet i de andre selskapene hvor ett av hovedmålene er forretningsmessig drift forvaltes av Kommunal- og regionaldepartementet (Kommunalbanken AS), Landbruks- og matdepartementet (Veterinærmedisinsk Oppdragssenter AS), Olje- og energidepartementet (Statoil-Hydro ASA) og Samferdselsdepartementet (Baneservice AS, NSB AS og Posten AS).

Selskaper med sektorpolitiske mål – Kategori 4

De sektorpolitiske selskapene er selskaper med statlig eierandel som har sektorpolitiske og samfunnsmessige målsetninger og hvor hovedmålene med statens eierskap ikke er forretningsmessige. Disse selskapene forvaltes av de enkelte departementene som har ansvaret for sektorpolitikken på de ulike områdene. Eksempelvis forvaltes det statlige eierskapet i Statnett SF og Statskog SF av henholdsvis Olje- og energidepartementet og Landbruks- og matdepartementet. Eksempler på mål som ligger til grunn for det statlige eierskapet i de sektorpolitiske selskapene er å gi befolkningen sikre, miljøvennlige og gode flytilbud i alle deler av landet (Avinor AS), kontroll med omsetningen av alkoholholdige drikkevarer (AS Vinmonopolet) og å yte gode og likeverdige spesialisthelsetjenester til alle som trenger det (de regionale helseforetakene).

Selv om de sektorpolitiske selskapene ikke har forretningsmessige hovedmål, så står bedriftsøkonomiske resultater og effektiv ressursinnsats også sentralt i disse selskapene. De bedriftsøkonomiske resultatene i disse selskapene må avveies mot sektorpolitiske mål. Staten er imidlertid som eier opptatt av å oppnå sektorpolitiske og samfunnsmessige mål på en mest mulig ressurseffektiv måte.

Graden av kommersiell orientering vil variere mellom de sektorpolitiske selskapene. Eksempelvis opererer NRK i et marked preget av konkurranse mens AS Vinmonopolet forvalter et monopol.

Statens eierskap omfatter mer enn de 52 selskapene beskrevet i denne eierberetningen. Tabellen viser en oversikt over 83 selskaper hvor statens eierskap forvaltes direkte av departementene. Selskapene er fordelt på eierdepartement. Statens eierandel er per 31.12.08, og selskaper hvor statens andel utgjør mindre enn én prosent eller hvor eierskapet blir forvaltet av underliggende etater er ikke inkludert i tabellen¹. Ved ønske om mer informasjon om selskapene kan ansvarlig eierdepartement kontaktes.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Adaptor AS	44,4 %
Itas amb AS	7,3 %
Kompetansesenter for IT i helse- og sosialsektoren AS (KITH AS)	10,5 %
Rehabil AS	100 %

Finansdepartementet

Nordiske Investeringsbanken	19,1 %
-----------------------------	--------

Fiskeri- og kystdepartementet

Bergen Teknologioverføring	20 %
Ekspertutvalget for fisk AS	100 %
NOFIMA AS	100 %
Polarmiljøsentret AS	11,5 %

Helse- og omsorgsdepartementet

AS Vinmonopolet	100 %
Helse Midt-Norge RHF	100 %
Helse Nord RHF	100 %
Helse Vest RHF	100 %
Helse Sør-Øst RHF	100 %
Kompetansesenter for IT i helse- og sosialsektoren AS (KITH AS)	80,5 %

Justis- og politidepartementet

Itas amb AS	53,4 %
Norsk Eiendomsinformasjon AS	100 %

Kommunal- og regionaldepartementet

Husbanken	100 %
Kommunalbanken AS	80 %

Kultur- og kirkedepartementet

Beaivvas Sami Teater AS	40 %
Carte Blanche AS	70,0 %
Den Nationale Scene AS	66,7 %
Den norske Opera AS	90 %
Filmparken AS	77,6 %
Nationaltheatret AS	100 %
Norsk opplagskontroll AS	33 %
Norsk Rikskringkasting AS	100 %
Norsk Tipping AS	100 %
Rogaland Teater	66,7 %
Trøndelag Teater AS	66,7 %
Rosenkrantzgt. 10 AS	3%

Kunnskapsdepartementet

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS	100 %
Simula Research Laboratory AS	80 %
Uninett AS	100 %
Universitetssenteret på Svalbard (UNIS)	100 %

¹ Kilde: Kapitalrekneskap for staten, jf. St.meld. nr. 3 (2008-2009).

Landbruks- og matdepartementet

Bioparken AS	6,2 %
Graminor AS	34 %
Instrumenttjenesten AS	45 %
Instrumenttjenesten AS	5 %
Kimen Såvarelaboratoriet AS	51 %
Norwegian Forestry Group AS	17,1 %
Statskog SF	100 %
Staur gård AS	100 %
Veterinærmedisinsk Oppdragscenter AS	39,9 %

Nærings- og handelsdepartementet

Aker Holding AS	30 %
Andøya Rakettskytefelt AS	100 %
Argentum Fondsinvesteringer AS	100 %
BaneTele AS ²	50 %
Bjørnøen AS	100 %
Cermaq ASA	43,5 %
DnB NOR ASA	34 %
Eksporthfinans ASA	15 %
Electronic Chart Centre AS	100 %
Entra Eiendom AS	100 %
Flytoget AS	100 %
Innovasjon Norge	100 %
Kings Bay AS	100 %
Kongsberg Gruppen ASA	50 %
Mesta AS	100 %
Nammo AS	50 %
Norsk Hydro ASA	43,8 %
Norsk Romsenter Eiendom AS	100 %
Raufoss ASA ²	50,3 %
SAS AB	14,3 %
Secora AS	100 %
SIVA SF	100 %
Statkraft SF	100 %
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	99,9 %
Telenor ASA	54 %
Venturefondet AS	100 %
Yara International ASA	36,2 %

² Staten, ved Nærings- og handelsdepartementet, solgte seg ut av BaneTele AS 26.02.09.

³ Under avvikling.

Olje- og energidepartementet

Gassco AS	100 %
Gassnova SF	100 %
Petoro AS	100 %
Enova SF	100 %
Statnett SF	100 %
StatoilHydro ASA ⁴	66,4 %

Samferdselsdepartementet

Avinor AS	100 %
BaneService AS	100 %
NSB AS	100 %
Posten Norge AS	100 %

Utenriksdepartementet

Norfund	100 %
---------	-------

⁴ 05.03.09 hadde staten, ved Olje- og energidepartementet, kjøpt seg opp til 67 prosent eierandel i StatoilHydro ASA.

Selskapenes samfunnsansvar

Som eier i omlag 50 norske selskaper forvalter staten betydelige verdier på vegne av fellesskapet. Staten er således opptatt av å sikre langsiktig utvikling, verdiskaping og avkastning på eierskapet. Staten legger vekt på god eierstyring av virksomhetene i tråd med norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, og på hvordan selskapene møter de forventningene omgivelsene eller samfunnet har til selskapene. Strategier knyttet til samfunnsansvar må være forankret i selskapenes styrer. Oppfølging av samfunnsansvar er blitt en viktigere del av statens eierdialog med selskapene.

Betydningen av bedrifters arbeid med samfunnsansvar

Bedriftenes langsiktige utvikling og avkastning vil i stor grad avhenge av om selskapene tar hensyn til og aktivt søker å påvirke de faktorer som over tid øker selskapets forretningsmuligheter, og om de samtidig bevisst søker å ta bort forhold som kan svekke selskapets omdømme. Et selskaps omdømme kan svekkes slik at kunder ikke ønsker å kjøpe produktene, investorer ikke ønsker å identifiseres med selskapet, eller ved at kompetente fagpersoner ikke ønsker å jobbe i selskapet.

Capgemini 2008 CEO study¹

«Mastering the Triple Bottom Line»

Konsulentselskapet Capgemini stilte sommeren/høsten 2008 konsernsjefer og andre toppledere i 55 store og mellomstore norske bedrifter spørsmål om bærekraft i et strategisk forretningsperspektiv. Hypotesen var at de selskaper som håndterer økonomi, miljø og sosiale forhold, kalt «trippel bunnlinje», vil bli de ledende selskaper i nærmeste framtid. Undersøkelsen viste fem kjennetegn som illustrerte hvordan bedriftene håndterer «trippel bunnlinje»:

1. Bærekraftighet er blitt en topp-prioritet for konsernsjefene
2. Bærekraftighet representerer uante forretningsmuligheter
3. Godt arbeid med samfunnsansvar innebærer konkurransefordeler
4. Håndtering av trippel bunnlinje fordrer nøyaktig og strategisk gjennomføring
5. Selskaper som er ledende innen bærekraftighet har mulighet til å endre konkurransebetingelsene i mange bransjer

¹ Se www.capgemini.no for mer informasjon om undersøkelsen.

På sikt vil alle disse faktorene gå ut over selskapets utviklingsmuligheter og lønnsomhet, og til slutt eiernes avkastning.

Selskaper som arbeider med samfunnsansvar på en måte som bedrer forretningsmulighetene vil kunne tiltrekke seg kunder, investorer og kompetent arbeidskraft. Mange forhold trekker i retning av at selskaper som forstår risikoen knyttet til manglende samfunnsansvar og som håndterer disse elementene på en god måte vil bli ledende også når det gjelder langsiktig utvikling og avkastning. Staten som eier er opptatt av at selskaper der staten er eier skal søke å unngå adferd som ikke er forenelig med bærekraftig og ansvarlig forretningsvirksomhet. I stedet er det ønskelig at selskapene utnytter de betydelige forretningsmulighetene som ligger i det å bygge inn hensynet til samfunnsansvar i sin forretningsstrategi.

Statens forventninger til selskaper der staten er eier

I St.meld. nr. 10 (2008–2009) *Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi*, legger regjeringen til grunn en forståelse av samfunnsansvar som innebærer at bedrifter integrerer sosiale og miljømessige hensyn i sin daglige drift og i forhold til sine interessenter. Samfunnsansvar er knyttet til hva bedriftene gjør på en frivillig basis utover å overholde eksisterende lover og regler i det landet man opererer. I stortingsmeldingen trekkes rapportering fram som et viktig element for å fremme åpenhet om bedriftenes samfunnsansvar. Regjeringen foreslår i meldingen utvidet opplysningsplikt om etiske retningslinjer og samfunnsansvar i regnskapsloven for de største regnskapspliktige bedriftene uavhengig av eierskap.

I St.meld. nr. 13 (2006–2007) *Et aktivt og langsiktig eierskap* har regjeringen uttrykt klare forventninger til at selskaper med statlig eierandel skal være ledende i sitt arbeid med etikk og samfunnsansvar. Regjeringen presiserte i Eierskapsmeldingen forventninger til selskapenes samfunnsansvar på i alt ni

Miljø er ett av de ni tverrgående hensynene som er beskrevet i Eierskapsmeldingen.

© NSB

områder, omtalt som tverrgående hensyn. Disse er: Helse, arbeidsmiljø og sikkerhet, miljø, etikk, arbeidet mot korrupsjon, likestilling, omstilling, forskning og utvikling, integrering og karrieremuligheter for andre grupper og samfunnsikkerhet. Dette er forhold som Regjeringen forventer at selskapene tar med i sine vurderinger, og som er ment å understøtte selskapenes langsiktige avkastning og industrielle utvikling.

Statens holdninger til samfunnsansvar i selskaper der staten er eier, er uttrykt som forventninger og ikke som absolutte krav. Det er selskapenes styre og ledelse som utvikler etiske retningslinjer og langsiktig strategi for det enkelte selskap. Arbeidet med samfunnsansvar må nødvendigvis ta hensyn til at selskapene er ulike både når det gjelder størrelse, målsetninger, tilstedeværelse i vanskelige markeder, med videre.

Staten forvalter store verdier gjennom eierinteressene i selskapene. Det forventes derfor generelt at selskapene rapporterer om viktige forhold som aksjonærene er opptatt av. Det kan medføre at selskapenes årsrapporter på enkelte områder inneholder mer informasjon enn det som følger av regnskapsloven. Selskaper med statlig eierandel forventes å ha en åpen dialog med omverdenen om økonomi, samfunnsansvar og miljøspørsmål. De må legge til rette for å informere om hvordan de konkret jobber med disse oppgavene, og hvilke resultater de har oppnådd. Større selskaper med internasjonal virksomhet oppfordres til å benytte rapporteringsnormen GRI (Global Reporting Initiative). Det kan også være hensiktsmessig at selskapenes styre vurderer behovet for at rapportene kvalitetssikres av en uavhengig instans, for eksempel selskapets revisor.

Oppfølging av statens forventninger

Statens forventninger til selskapenes arbeid med samfunnsansvar er tydelig omtalt i både eierskapsmeldingen og i regjerin-

gens eierpolitikkdokument for 2007 og 2008, samt i stortingsmeldingen om næringslivets samfunnsansvar. Regjeringens forventninger blir fulgt opp og kommunisert i den jevnlige dialogen som eierdepartementene har med selskaper der staten er eier. Oppfølging av selskapenes arbeid med samfunnsansvar er en naturlig del av oppfølgingen av selskaper der staten er eier, som kommer i tillegg til oppmerksomheten om økonomisk utvikling.

De forskjellige selskapene kan ha ulike utfordringer knyttet til ulike sider av arbeidet med samfunnsansvar. Dialogen med selskapene vil være preget av dette. For enkelte selskaper vil dialogen være preget av selskapets generelle arbeid med samfunnsansvar. I andre er det i tillegg oppfølging knyttet til enkelthendelser. Det er gjerne disse enkeltsakene – det kan dreie seg om ulykker eller ansattes arbeidsforhold – som får mest oppmerksomhet i offentligheten. Som eier er staten opptatt av at selskapene har definert tiltak og/eller utformet retningslinjer som ivaretar statens forventninger, og som kan bidra til å redusere sannsynligheten for at slike negative hendelser skjer. Som eier kan staten også bidra til eventuelt å endre styresammensetningen i selskaper for å øke kompetansen og oppmerksomheten rundt selskapets arbeid med sitt samfunnsansvar.

Nærings- og handelsdepartementet forvalter i hovedsak eierskapet i selskaper med forretningsmessige mål. Hva angår selskaper med sektorpolitiske mål forvaltes disse i all hovedsak av andre sektordepartementer. Det enkelte eierdepartement har ansvar for å følge opp utviklingen til selskapene, både når det gjelder økonomi og samfunnsansvar. Fokuset i oppfølgingen vil variere avhengig av de utfordringer selskapene står overfor. Eksempelvis kan helseforetakene ha andre utfordringer knyttet til samfunnsansvar enn hva som er tilfelle i børsnoterte industriselskaper, som opererer i markeder over

Utviklingen av bærekraftig verdiskaping krever gjerne prioritering blant ulike økonomiske og miljømessige hensyn.

© Enova SF

hele verden. Omtalen her i statens eierberetning vil i all hovedsak være knyttet til Nærings- og handelsdepartementets oppfølging av de statlig eide selskapene med forretningsmessige målsetninger.

For å følge opp regjeringens forventninger har Nærings- og handelsdepartementet blant annet gjort følgende:

- Informert alle selskapenes styre og øvrige eierdepartementet i brev om regjeringens forventninger til tverrgående hensyn.
- Innført en rutine om å ta opp selskapenes arbeid med samfunnsansvar i de kvartalsvise eiermøtene.
- Avholdt egne møter om samfunnsansvar med ledelsen i alle selskapene for å kartlegge status i deres arbeid. Møtene om samfunnsansvar skal avholdes årlig. I 2009 vil det være et særskilt fokus på selskapenes arbeid med å fremme likestilling og kvinner i toppledelsen.
- Avholdt et statssekretærmøte med alle eierdepartementene høsten 2008, for å informere om departementets kartleggingsarbeid og for å diskutere et mest mulig enhetlig opplegg for oppfølging av selskapenes samfunnsansvar.
- Spesielt uttrykt i regjeringens eierpolitikkdokument for 2008 en forventning om at selskapenes etiske retnings-

Telenors virksomhet i Bangladesh¹

Telenors inntreden i det asiatiske telekom-markedet skjedde via satsingen i Grameenphone i 1997, hvor Telenor nå eier 62 prosent. I dag er Grameenphone den største mobiloperatøren i Bangladesh, og har mer enn 21 mill. mobilabonnenter. 15. mai 2008 ble det vist en dansk TV-dokumentar «Et tårn av løfter», der det ble sannsynliggjort at det var klare brudd på regelverket knyttet til HMS, barnarbeid og miljø i Bangladesh hos underleverandører til Grameenphone. Det ble starten på en av de mest omtalte sakene knyttet til bedrifters samfunnsansvar i norsk sammenheng.

Mangelen på rutiner for å ivareta arbeidsmiljø og sikkerhet som ble avdekket, gjorde at Telenor ble oppmerksom på behovet for å styrke fokus på kontroll og oppfølging av standarder i leveransekjeden. Telenor igangsatte et konsernprosjekt for å bedre oppfølgingen av leverandørkjeden. Dette omfattet en oppdatering av retningslinjer for leverandører og implementering av et nytt system for å vurdere risikoen for

brudd på retningslinjene. Det er nå opprettet en permanent enhet i Telenor for HMS-relaterte forhold. Overholdelse av retningslinjene skjer nå både gjennom varslede og uanmeldte besøk samt tiltak for å øke forståelsen for HMS gjennom kurs og opplæring med underleverandørene. Telenor har også inngått et partnerskap med Unicef for å bekjempe barnarbeid i Bangladesh, med fokus på en kombinasjon av yrkesopplæring og arbeid under trygge former.

Staten hadde omfattende dialog med Telenor i denne saken, hvor staten ble holdt orientert om status og tiltak som selskapet iverksatte.

Andre saker knyttet til samfunnsansvar hvor staten hadde kontakt med selskapene i 2008 var blant annet i forbindelse med SN Powers virksomhet i India og Yaras beslutning om å ta inn en testforsendelse av fosfat med opprinnelse i Vest-Sahara.

¹ Se Telenors årsrapport for mer informasjon om selskapets arbeid med samfunnsansvar.

linjer skulle gjøres offentlig tilgjengelig blant annet ved at de legges ut på selskapenes hjemmesider på Internett.

- Engasjert en ekstern rådgiver våren 2009 til å foreta en gjennomgang av selskapenes rapportering av samfunnsansvar i deres årsrapporter og bærekraftsrapporter. En rapport vil ventelig ferdigstilles og gjøres offentlig høsten 2009.

I de særskilte møtene med selskapene om samfunnsansvar som ble avholdt i 2008 ble blant annet følgende tema tatt opp i dialogen:

- Tiltak som selskapene hadde iverksatt for å fremme samfunnsansvar
- Aktiviteter som selskapene i denne forbindelse definerer som viktige for sin virksomhet, og hvordan disse følges opp av selskapet
- Selskapenes etiske retningslinjer og hvordan disse er forankret og implementert i organisasjonen som helhet
- Hvordan samfunnsansvar ivaretas i relasjon til lokalsamfunn, leverandører, samarbeidspartnere og kunder
- Selskapenes rutiner for å håndtere eventuelle vanskelige etiske problemstillinger
- Selskapenes varslingsrutiner, jf. arbeidsmiljøloven

Basert på den informasjonen som er innhentet til nå, og erfaringene som gjøres gjennom dialogen med selskapene, vil Nærings- og handelsdepartementet kontinuerlig vurdere om det er behov for å anbefale ytterligere tiltak som kan bidra til å styrke selskapenes arbeid med samfunnsansvar. Erfaringene hittil er at de fleste av selskapene gjør mye og godt arbeid knyttet til å ivareta sitt samfunnsansvar.

Selskapene har gitt dette arbeidet økt oppmerksomhet de senere årene:

- Langt de fleste av selskapene hvor staten er inne som eier har nå utarbeidet etiske retningslinjer. Selskapene som ikke har hatt disse på plass blir fulgt opp.
- De fleste av de største selskapene hvor staten har en eierandel, har på eget initiativ valgt å rapportere i henhold til Global Reporting Initiative. Dette gjelder blant annet Statkraft, Kongsberg Gruppen, DnB NOR, Telenor, Norsk Hydro, Yara International, SAS og StatoilHydro. Andre selskaper vurderer å benytte den samme rapporteringsstandard.
- Flere selskaper er medlem av FNs Global Compact.
- Mange av selskapene avgir egne bærekraftsrapporter eller redegjør nærmere for samfunnsansvar i sine årsrapporter.

«Bærekraftig verdiskaping»¹

Et initiativ som fremmer åpenhet om bedrifters samfunnsansvar er samarbeidsprosjektet «Bærekraftig verdiskaping» som høsten 2008 ble lansert av en gruppe av landets største finansielle investorer. Hensikten er å påvirke norske børsnoterte selskaper til en bærekraftig utvikling og langsiktig verdiskaping. Investorene som støtter initiativet er Alfred Berg, DnB NOR, Folketrygd-fondet, Gjensidige, KLP, Nordea, Nærings- og handelsdepartementet, Odin, Oslo Pensjonsforsikring, StatoilHydro Kapitalforvaltning, Storebrand og Vital.

Prosjektet har gjennomført en frivillig spørreundersøkelse blant selskapene på Oslo Børs for å forsikre seg om viktige forutsetninger for framtidig finansiell avkastning på kundenes kapital. 49 prosent av selskapene svarte på undersøkelsen. Selskapene redegjorde i sine svar blant annet for om de har retningslinjer som omfatter sentrale elementer innenfor en ansvarlig og bærekraftig forretningsdrift, hvem retningslinjene gjelder for og hvordan retningslinjene er forankret og implementert. Styrets ansvarlighet og selskapets rapportering var også en del av undersøkelsen. Spørsmålene som ble stilt var om menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø, anti-korrupsjon, HMS og ansvarlig forretningsadferd. De samlede resultatene fra undersøkelsen viser at mange selskaper har retningslinjer som ivaretar områdene dekket i undersøkelsen, med menneskerettigheter som området med lavest poengsum og ansvarlig forretningsadferd og HMS som de områdene selskapene ivaretar best. Generelt oppnår selskapene best resultater innen temaet styrets ansvarlighet, og svakest resultater innen temaet rapportering og kommunikasjon.

Alle de statlig eide børsnoterte selskapene deltok i undersøkelsen med tilfredsstillende resultater, og endte i øvre halvdel av undersøkelsen. Denne undersøkelsen skal også gjennomføres i 2009 med støtte fra blant annet Nærings- og handelsdepartementet.

¹ For mer informasjon om resultatene fra undersøkelsen se www.baerekraftigverdskaping.no

Styrearbeid i krisetider

På under ett år er en uvanlig lang periode med vekst erstattet av det kraftigste fall i markedene i nyere tid. Dette har skjedd så raskt at de styremedlemmer som ble valgt på de ordinære generalforsamlinger i fjor har fått en helt ny virkelighet å forholde seg til. I den lange vekstperioden har styrene hatt fokus på ekspansjon og lønnsomhet gjennom offensive strategier. Styremedlemmenes kompetanse og prioriteringer av sine arbeidsoppgaver har over tid mer og mer reflektert dette. Et nærliggende spørsmål er om denne nye situasjon i markedene bør få konsekvenser for styrets arbeid, for strategiarbeidet, for styrets kontrolloppgaver eller for styrets forhold til ledelsen i virksomheten. Et overordnet spørsmål vil i tillegg være om en mer utfordrende verden bør ha konsekvenser for hvilke krav eierne stiller, selv eller gjennom en valgkomité, når de skal sette sammen et styre som er i stand til å takle de nye utfordringer virksomheten står overfor.

Av: Widar Salbuvik, Styreleder i Styrelederskolen

Styret har tradisjonelt to hovedoppgaver å ivareta på vegne av eierne: forvaltning og kontroll. Begge disse områder vil åpenbart medføre nye utfordringer i tiden framover. Ser vi først på styrets oppgave med å forvalte en virksomhet vil dette bety å sørge for en til en hver tid hensiktsmessig ledelse, sette inn virksomhetens ressurser der den kan forventes å gi optimal langsiktig avkastning, samt å operere innefor de rammer for risiko eier har gitt gjennom vedtekter, styreinstruks, virksomhetens etiske regler, samt lover og krav til god forretningsskikk.

De budsjetter og planer for 2009 som ble utarbeidet gjennom 2008 er sannsynligvis ikke lenger relevante. Selv de mest kompetente styrekollegier må vel innrømme at de ikke så den fulle dybde i finanskrisen, og det gjør vel ingen i dag heller. Dette betyr ikke at styret har gjort en dårlig jobb. Det betyr imidlertid at det oftest er nødvendig med en snarlig revurdering av virksomhetens strategi. Forskjellen på gode og mindre gode styrever vil nå være hvilken evne de har til å analysere den nye situasjonen og hvilket mot styret har til å iverksette tiltak som er hensiktsmessige og hurtige nok til å løse de utfordringer virksomheten står overfor.

Den første utfordring et styre vil møte er å etablere et omforent markedssyn. Gjennom den lange vekstperioden vi har bak oss har ikke styrets syn på markedet blitt utfordret i nevneverdig grad. Dersom den årlige veksten ligger stabilt mellom 2 og 5 prosent vil ulike syn på framtidige rammebetingelser ha relativt liten betydning. Utfordringene er helt andre dersom virksomheten står foran et marked som kan falle med 20 eller 50 prosent, finansieringen er kortsiktig og det må gjøres til dels dramatiske kostnadskutt for å sikre tilstrekkelig kontantstrøm. Et styre vil vanskelig kunne treffe riktige beslutninger uten at det kan arbeide seg fram til et felles markedssyn, samt utarbeide en robust analyse av konsekvensene dette har på virksomhetens resultat og balanse. Et styre som ukritisk må lene seg på ledelsen i disse spørsmål, løper en betydelig risiko for å fatte uheldige beslutninger, og har dermed liten verdi for virksomheten.

Den kompetanse som var relevant i den lange vekstperioden er dermed oftest mindre relevant i dagens usikre marked. Behovet for styremedlemmer som kan forstå makroøkonomiske forhold er blitt større. Et styre hvor det finnes forståelse av makrobildet, kombinert med viljen til å kommunisere dette innad, samt evne til å teste dette mot bransje- og virksomhetsspesifikk kompetanse i styre og ledelse, vil gi virksomheten bedre forutsetninger for å innrette seg riktig. Man har aldri noen garanti for at det markedssyn styret legger til grunn er korrekt. Dersom styret ikke utarbeider et omforent syn og legger dette til grunn for sitt strategiarbeid og sin overordnede ledelse, har man imidlertid ikke noe grunnlag for å korrigere sine tiltak etter hvert som utviklingen i markedet materialiserer seg.

Et styre vil, som alle andre ansvarlige organer, ha en innebygd motstand mot endringer. Spesielt vil endringer av egne oppfatninger og tidligere utsagn sitte langt inne. Dette preger oftest også ledelsen. Mye taler altså for å gjøre en grundig evaluering av styrets sammensetning, kompetanse og arbeidsmåte i disse dager.

Styrets kontrollutfordringer øker også i perioder hvor en virksomhet settes under press. Ledelsens oppmerksomhet vil fort rettes mot kortsiktige overlevelsesstrategier, med fokus på likviditet og truende misligholdsklausuler i låneavtaler. Dette kan i mange sammenhenger være riktig ut fra aksjonærenes interesser. Styret må imidlertid gjøre seg opp en mening om hvilke prinsipper og ikke minst hvilke etiske kjøreregler som skal legges til grunn for virksomhetens opptreden i slike sammenhenger. Det er også viktig for et styre å ha klart for seg at det vil være flere med berettiget interesse i ethvert selskap, enten dette er ansatte, långivere eller samfunnsinteresser generelt. Et styre er forpliktet til å ivareta aksjonærenes interesser, men kan ikke i enhver sammenheng kun vektlegge aksjonærinteressene på bekostning av andre «stakeholders».

De siste kvartaler har blant annet flere shipping- og eiendoms-selskaper opplevd at kravene til verdsettelse (IFRS-regnskap) har kunnet medføre misligholdsbeføyelser fra långiver, med eksempelvis økte marginer eller i verste fall tvangssalg som konsekvens. Den praktiske virkelighet er at slike verdsettelsener ikke er fullt ut objektive. Selskapet har snarere en ikke ubetydelig mulighet for å påvirke verdsettelsene. Dette gjelder både ved fremleggelse av underlagsdata for verdsettelsene og ikke minst valg av ekstern verdsetter. Den korte avstand mellom avdelingene for verdsettelsener og for transaksjoner skaper naturlig nok også enkelte utfordringer. Verdsettelsener er relevante for långivere, men er samtidig en veiledning overfor aksjemarkedet/eierne. Dette bør øke aktsomheten i selskapets styre. I krisetider, hvor transaksjonsmarkedet er tynt og usikkerheten omkring verdier tilsvarende stor, er det avgjørende at styret har etablert klare prinsipper for hvordan slike vurderinger skal gjøres. Et styre uten sterk kompetanse på markedet blir også et lett bytte for en ledelse som ikke identifiserer seg med virksomhetens prinsipper på dette området.

I løpet av en knapp valgperiode for et styremedlem har verdiene av virksomhetens aktiva gått fra å være noe som har beveget seg jevnt og trutt den riktige veien til å være en av de største truslene for virksomheten. Dette stiller nye og skjærpede krav til styrets kompetanse og arbeidsmåte. Lignende problemstillinger vil være relevante for ulovligheter, brudd på etablert policy eller på god forretningsskikk.

Det synes åpenbart at styrearbeid i krisetider er langt mer risikabelt og ressurskrevende enn det har vært i mer stabile tider. Enhver som stiller til valg på årets generalforsamling må stille seg to spørsmål:

- Har jeg den kompetanse virksomheten trenger i tiden framover?
- Har jeg tilstrekkelig tid og kapasitet til å løse virksomhetens utfordringer?

Den kompetanse som var relevant tidligere er ikke nødvendigvis lenger sentral dersom virksomheten har gått fra stabil forvaltning og vekst til finansielle problemer og nedbemanning. I en mer krevende situasjon i virksomheten vil man også erfare at generell forståelse for styrearbeid blir mer nødvendig. Rolleforståelsen, samarbeidsformen og respekten for grensene mellom eier og styre og mellom ledelse og styre blir i større grad satt på prøve.

Widar Salbuvik

Det hjelper lite om man har høy kompetanse på relevante områder dersom man ikke har satt av tid til å gå tilstrekkelig dypt inn i problemstillingene. Aksjelovens norm om fire styremøter per år har lite å gjøre med aktivt styrearbeid i krisesituasjoner. Da er det hyppige og lange møter som blir hverdagen. Toppledere som er styregrossister med flere styreverv i operative virksomheter, opplever i disse dager at det blir umulig å strekke til.

I den grad potensielle styremedlemmer ikke ser disse problemene, må eiere og valgkomiteer ta konsekvensene av de nye utfordringene. Det finnes fortsatt enkelte styremedlemmer som tror at fire til seks korte møter årlig vil være tilstrekkelig. Noen av dem har nok kapasitet til å yte litt ekstra, men risikoen er stor for at virksomheten vil lide som følge av manglende støtte fra styret. Det har vært eksempler på at styremedlemmer velger å trekke seg når problemene tårner seg opp i virksomheten. Dette er ikke forenlig med den funksjon man skal ha som tillitsperson i et styre. Aksjonærene velger ikke et «godværsstyre», men et styre som i kraft av sin kompetanse og kapasitet kan bidra effektivt til å forvalte aksjonærenes midler både i gode og mindre gode markeder.

Krevende tider for næringslivet gjør altså at sammensetning av styrene er blitt mer avgjørende. Det er generelt lite fokus på dette. Større selskaper har oftest en valgkomité, men valgkomiteens arbeid gis liten oppmerksomhet. Deltagelse i en valgkomité har tradisjonelt et visst honorært preg. Dermed kan det vanskelig stilles store krav til det arbeid som skal gjøres. Kun unntaksvis stiller valgkomiteen krav om at styret gjennomfører en strukturert egenevaluering som kan avmeldes til valgkomiteen som et grunnlag for dennes arbeid for justeringer av styret. Mye tyder på at valgkomiteene, eller eierne, må øke fokus på rekruttering av styremedlemmer. Bruk av profesjonelle rekrutteringsselskaper kan i så måte være et gode, spesielt dersom kompetansen på styrearbeid økes hos disse.

Om finanskrisen

I februar 2007 konstaterte Ben Bernanke, sjefen for den amerikanske sentralbanken, at økonomien var i strålende form. Markedet delte sentralbanksjefens oppfatning.

Et halvt år senere makter ikke den franske banken BNP Paribas å verdsette andeler i et fond fordi noen av papirene her ikke lenger er gjenstand for omsetning. Hva som er riktig pris, lar seg ikke fastslå. Markedet for noen verdipapirer basert på lån til amerikanske boligeiere hadde sluttet å fungere. Den 15. september 2008 sprekker byllen. Investeringsbanken Lehman Brothers går konkurs. Verdens finansmarkeder går i stå.

Av: Professor Arne Jon Isachsen, Handelshøyskolen BI

Nedgangstidene vi nå er midt oppe i skyldes et langt mer sårbart finansielt system enn de fleste ante. Med fokus på løpende, gode makrotall for sysselsetting, produksjon og prisstigning la man ikke nok vekt på de store, finansielle ubalansene som bygget seg opp. Banker finansierte egen vekst med låneopptak framfor egenkapital. Og husholdninger lot konsumet øke i takt med verdistigningen på boliger. Da nedgangen kom, hadde man for lite egenkapital å stå imot med.

Bonus i bank basert på årets resultat, uten høyde for at risikoen ved mange transaksjoner strekker seg mye lenger ut i tid, forsterket tendensen til overdreven risikotaking. Det gjorde også kampen om markedsandeler. Til sist, den edruelige banksjef som holdt igjen, ville lett miste jobben om han eller hun hoppet av karusellen for tidlig. Som Chuck Prince, sjefen for Citibank – til tider verdens største sådanne – sa, i juli 2007, kort før han fikk sparken: «As long as the music is playing you've got to get up and dance.»

Alan Greenspan – den store mester

Alan Greenspan het Bernankes forgjenger som sjef for Federal Reserve System (1987–2006). Han hadde stor tro på markedets selvregulerende egenskaper. Reguleringer av finansiell virksomhet, mente Greenspan, ville virke hemmende på den økonomiske veksten.

Greenspan holdt en vekstfremmende pengepolitisk kurs. Hensynet til lav inflasjon ble avvendt mot hensynet til løpende produksjon og sysselsetting. Ved spesielle begivenheter – som krakket i det amerikanske aksjemarkedet rett etter at Greenspan overtok som sjef for Fed; ved konkursen til LTCM, et stort hedgefond; under Asiakrisen; og da Russland og senere Argentina ikke maktet å betjene sin statsgjeld – var Greenspan raskt ute med støttetiltak. Renten ble satt ned, og ny likviditet tilført markedet.

Om det går riktig ille, vil den amerikanske sentralbanken tre støttende til, tenkte folk i finansmarkedene. Det bidrog til ytterligere risikovillighet hos de private aktørene.

Da Alan Greenspan gikk av som sjef for Fed i slutten av januar 2006, et par måneder før han rundet de åtti, ble han hyllet av så godt som alle. I dag – vel tre år senere – er hans fortjeneste som sjef for Fed kraftig desimert. Hva har hendt?

Alan Greenspan i ettertidens grimme lys

I flere intervjuer hevder den tidligere amerikanske sentralbanksjefen at en så alvorlig økonomisk krise som den vi nå er oppe i, inntreffer bare hvert hundrede år. Derfor, sier han, vil ikke «gjennomsnittsbanken» gardere seg mot den. Men er det ikke da de regulerende myndigheters oppgave å se til at bankene er solide nok til å tåle «hundreårsbølgen»?

I ettertid har Greenspan erkjent sin overdrevne tro på at markedet selv ordner opp. Nylig regnet han seg fram til at egenkapitalbehovet i bankene er mye større enn hva man tidligere la til grunn. Om han tidlig i sin tid som sentralbanksjef hadde argumentert for at banker og andre finansinstitusjoner trengte en kraftig økning av egenkapitalen, og fått Kongressen med seg på dette, ville den krisen finansvesenet nå er rammet av, kanskje ikke inntruffet.

Et annet forhold som USAs tidligere sentralbanksjef har fått mye kritikk for er at renten ble holdt altfor lav altfor lenge etter terrorangrepet i september 2001. Billige lån gav sterk etterspørsel i boligmarkedet, økt inngangsetting av nye boliger, og stigende priser. Når stadig flere anskaffet seg boliger de egentlig ikke har råd til å sitte med, og renten tar til å stige, sprekker boblen. Folk må flytte. Tilbudet av boliger stiger. Og prisene faller. I løpet av 2008 gikk boligprisene i USA ned med om lag 20 prosent.

Lave renter på finansaktiva generelt førte til en mer intens jakt på avkastning. Villigheten til å ta sjanser økte. Derivater, dvs. nye, finansielle produkter som er avledet av eksisterende, ble utviklet for å skjerme mot ulike typer risikoer. Men når risiko omfordes på stadig mer subtilt vis, mister man lett oversikten. I mange tilfeller ble altfor mye risiko samlet på for få hender. Som Martin Wolf i Financial Times uttrykte det: «The proposition that sophisticated modern finance was able to transfer risk to those best able to manage it has failed. The paradigm is, instead, that risk has been transferred to those least able to understand it.»

George Soros og moderne finansteori

Da det britiske pundet den 16. september 1992 gav opp å holde fast kurs mot tyske mark for deretter å synke kraftig i verdi, kunne finansmannen George Soros cashe inn én milliard dollar i profitt. I tillegg sikret han seg en plass i historien – «the man who broke the Bank of England» – som britisk presse kalte ham.

Tradisjonell finansteori, mener Soros, tar ikke innover seg hvordan feilaktige oppfatninger til aktørene i finansmarkeder kan endre virkeligheten, en endring som i sin tur virker tilbake på prisene på finansielle instrumenter. Ta boligmarkedet. Forestillingen om at prisen på fast eiendom aldri vil synke, gjør at banker ikke tar nok høyde for mislighold, dvs. renten settes for lavt. Det bidrar i sin tur til høyere boligpriser. En generell optimisme svekker kravet til sikkerhet. I det boligboblen sprekker er mange hus belånt til over pipa. Nedturen blir brå og ubehagelig.

En annen konsekvens er rene spekulasjoner i boligmarkedet. Man kjøper et hus, gjerne under bygging, uten tanke på å flytte inn, bare med tanke på videresalg, til en høyere pris, som man kanskje innerst inne vet ikke kan være en riktig pris, men som man håper en «bigger fool», som Keynes uttrykte det, er villig til å gå inn på. Atferden preges av flokkmentalitet, og boligprisene stiger langt utover et nivå som er holdbart på sikt.

«Reflexivity» kaller Soros dette uheldige samspillet mellom fundamentale verdier og markedspriser. Han definerer «reflexivity» slik: «Mispricing of financial instruments [that] can affect the fundamentals that market prices are supposed to reflect.» Hypotesen om rasjonelle forventninger – en grunnsten i tradisjonell finansteori – er det ikke rom for i denne historien. Under høring i Kongressen i oktober 2008 innrømmet Alan Greenspan at det er «a flaw in the model». Trolig hadde han noe à la det vi her har søkt å forklare i tankene.

Arne Jon Isachsen

George Soros ser en sammenheng mellom konkursen til Lehman Brothers, og at man i 2007 tillot short-selling uten å ha tilgang på den underliggende aksjen. Ved å selge en aksje for levering fram i tid (selge short), kan man presse kursen ned her og nå. Om man ikke trenger å ha tilgang på den underliggende aksjen man selger, er muligheten for å «shorte» ubegrenset. I et fallende marked kan fallet dermed forsterkes. Faren for konkurs øker. En begrensning på short selling til aksjer man har tilgang på bør gjeninnføres, mener Soros.

Konsekvenser av finanskrisen

Verdien av den samlede produksjonen i verden i 2008 var på 62 billioner amerikanske dollar, eller 62 000 milliarder dollar. (BNP i Norge var på om lag 350 milliarder dollar dette året. Med 0,07 prosent av verdens befolkning står vi således for 0,6 prosent av verdens produksjon.) Beregninger tyder på at verdier i størrelsesorden 50 000 milliarder dollar har forduftet under krisen. Det skyldes dramatisk nedgang på verdens aksjebørser, lavere verdi på ikke-børsnoterte foretak, samt prisfall på boliger og næringseiendommer. En slik reduksjon i formuer bidrar til økt sparing. Men når «alle» vil spare mer, faller etterspørselen og dermed også produksjonen. Det er nettopp hva vi nå erfarer.

For 2009 forventes verdens produksjon å gå ned med et par prosent, etter i flere år å ha vokst med fire–fem prosent. Den internasjonale handelen vil falle med hele åtte–ti prosent, om vi skal tro prognosene til Verdens Handelsorganisasjon (WTO).

Mens 2009 blir et begredelig år, er det klare tegn på oppgang i 2010. Et viktig signal er utviklingen på verdens aksjebørser. Som Alan Greenspan minner om – aksjeprisene snur oppover før den løpende produksjonen. Høyere aksjekurser vil i seg selv virke stimulerende. Folk kjenner seg mer formuende, og etterspørselen tar seg opp.

*George Soros (født 1930) er en amerikansk finansmann og filantrop.
Alan Greenspan (født 1926) er tidligere sjef i USAs sentralbank (fra 1987 til 2006).*

«Thank God it's not our fault this time», skal en finansminister i Latin-Amerika ha uttalt. Det var i USA nedgangstidene startet. Amerikanske husholdninger levde over evne, godt understøttet av amerikanske banker. Det hele muliggjort av høy sparing i andre land, særlig i Asia. Likevel ser det ut til at krisen rammer hardere andre steder. De økonomiske utsiktene for Japan og Russland er langt verre enn for USA. Bare Kina, med forventet vekst på seks prosent i 2009, ser ut til å holde koken. For et land som er vant til tosifret vekst, er dette imidlertid lavt.

Dollarens rolle som dominerende verdensvaluta stilles det nå spørsmålsteget ved. Kineserne har ymtet frempå med at Det internasjonale pengefondet (IMF) bør få en mer sentral rolle gjennom økt utstedelse av såkalte spesielle trekkrettigheter (SDR) – en form for penger – som på sikt kan bli et alternativ til den amerikanske dollaren. Under G20 møte i London 2. april 2009 ble det besluttet å utstede nye trekkrettigheter tilsvarende 250 milliarder dollar.

Det er rimelig å si, synes jeg, at det internasjonale samfunnet har vist en stor grad av pragmatisme i håndteringen av finanskrisen. G20-landene har et stykke på vei koordinert sin politikk for større offentlige utgifter. Det er viktig. For når ett land bruker mer penger, øker etterspørsel og produksjon også i andre land.

Innen EU har man valgt å se bort fra kravene i den såkalte Stabilitets- og vekstpakten. Stramme regler for hvor store underskudd man kan ha i statsfinansene er ikke hensiktsmessig i dager som disse.

Økte offentlige utgifter, eventuelt i kombinasjon med skattelettelse, er et egnet virkemiddel for å komme ut av krisen. Enda viktigere er det å unngå en proteksjonistisk politikk der hvert enkelt land bygger opp tollmurer og andre handelshindringer med sikte på å tilgodese egne bedrifter. Erfaringene fra depresjonen i 1930-årene viser med all ønskelig tydelighet at proteksjonisme fører til en brattere økonomisk nedgang for alle. G20-landene har sagt klart i fra at denne tabben vil man ikke gjøre en gang til.

Selskaper hvor ett av hovedmålene er forretningsmessig drift (kategori 1–3)

© StatoilHydro ASA

Forvaltningen av eierskapet i selskaper hvor ett av målene er forretningsmessig drift, tar sikte på å maksimere verdien av statens aksjer og bidra til en god industriell utvikling av selskapene. Det knyttes forventninger til resultat og avkastning ut fra selskapenes risikoprofil. Selskapene opererer i markeder med andre kommersielle aktører.

	SIDE		SIDE		SIDE
KATEGORI 1		KATEGORI 2		KATEGORI 3	
Selskaper med forretningsmessige mål		Selskaper med forretningsmessige mål og nasjonal forankring av hovedkontor		Selskaper med forretningsmessige mål og andre spesifikt definerte mål	
Argentum Fondsinvesteringer AS	40	Aker Holding AS	48	BaneTele AS	57
Baneservice AS	41	Cermaq ASA	48	Eksportfinans ASA	58
Entra Eiendom	42	DnB NOR ASA	50	Electronic Chart Centre AS	59
Flytoget AS	43	Kongsberg Gruppen ASA	51	Kommunalbanken AS	60
Mesta AS	44	Nammo AS	52	NSB AS	61
SAS AB	45	Norsk Hydro ASA	53	Posten Norge AS	62
Secora AS	48	StatoilHydro ASA	54	Statkraft SF	63
Venturefondet AS	47	Telenor ASA	55	Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	64
		Yara International ASA	56	Veterinærmedisinsk Oppdragssenter AS	65

Argentum Fondsinvesteringer AS

ADRESSE: Postboks 3964 Dreggen, 5835 Bergen
TELEFON: +47 55 54 70 00
INTERNETT: www.argentum.no
ADM.DIR.: Joachim Høegh-Krohn

STYRELEDER: Tom Knoff
STYREMEDLEMMER: Grethe Høiland, Ada Kjeseth, Marie Jore Ritterberg, Jørgen C. Arentz Rostrup
REVISOR: PricewaterhouseCoopers AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

Argentum Fondsinvesteringer AS er et investeringsselskap som deltar med minoritetsandeler i spesialiserte investeringsfond for aktivt eierskap, såkalte private equity-fond. Argentums investeringer skal være basert på kommersielle kriterier og avkastningen skal være på linje med de beste private equity fond-i-fond i Europa. Selskapet ble etablert i 2001 og har hovedkontor i Bergen, avdelingskontor i Oslo, og representasjonskontor i Stockholm.

Gjennom aktivt å selektere og utvikle forvaltermiljøer for slike fond skal Argentum oppnå høy avkastning og øke verdiskapingen i norsk næringsliv. Tilstedeværelsen av og kapasiteten til slike profesjonelle forvaltermiljøer er en forutsetning for varig tilgang på risikokapital til det nyskapende næringslivet. Argentum har etablert seg som en sentral aktør i den nordiske private equity-bransjen. Argentum er ved utgangen av mars 2009 investert i 31 fond. Fondene har investert i over 100 bedrifter. Samlet sett har fondene til Argentum investert 6,7 mrd. kr i norske bedrifter, hvorav 3,5 mrd. kr ble investert i 2008.

Viktige hendelser

Argentum etablerte våren 2008 Nordic Private Equity Programme (NPEP), i samarbeid med Gjensidige Forsikring, ConocoPhillips Norges Pensjonskasse og Varner-Gruppen. NPEP forventes å kommitere om lag 7 mrd. kr fram til 2013. For etableringen av NPEP ble Argentum tildelt «The Nordic Private Equity Achievement Award 2008» fra de nordiske venturekapitalforeningene.

Selskapet gjorde i 2008 forberedelser til en satsing i annenhåndsmarkedet for private equity fond i Norden for å styrke likviditeten i dette markedet. Argentum er nå godt posisjonert også i denne delen av markedet.

Argentum investerte i seks nye fond i 2008, herunder i HitecVision V og Viking Venture III. HitecVision V tiltrakk seg flere internasjonale investorer og HitecVision er på god vei til å bygge seg opp som internasjonal aktør. Viking Venture reiste sitt tredje fond og har etablert seg solid i sitt segment.

I regjeringens tiltakspakke lansert i januar 2009 fikk Argentum tilført 2 mrd. kr i ny egenkapital og det blir for regnskapsåret 2008 ikke utdelt utbytte.

Økonomisk utvikling

Årsresultatet for 2008 viser et underskudd på 421 mill. kr mot et overskudd på 539 mill. kr i 2007. Realisert avkastning fra investeringer i private equity-fond utgjorde 212 mill. kr mot 291 mill. kr i 2007. Gjennom året har selskapets investeringsportefølje blitt vesentlig nedskrevet og netto urealisert verdifall utgjorde 479 mill. kr. Årlig internrente siden oppstart for fondsporteføljen var 18 prosent ved utgangen av 2008. Markedsverdien av fondsporteføljen utgjorde 1 962 mill. kr ved utgangen av 2008 mot 2 022 mill. kr for 2007. Selskapets øvrige inntekter består i hovedsak av gevinster fra rentemarkedsporteføljen samt andre renteinntekter.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	-482	496
Driftskostnader	31	34
Driftsresultat	-514	462
Netto finansposter	84	77
Resultat før skatt og minoriteter	-429	539
Skattekostnad	-8	-1
Minoritetsinteresser	0	0
Resultat etter skatt og minoritet	-421	539

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	14	6
Varige driftsmidler	2	1
Finansielle anleggsmidler	1 982	2 043
Sum anleggsmidler	1 998	2 050
Omløpsmidler	1 195	1 704
Sum eiendeler	3 193	3 754

Innskutt egenkapital	2 650	2 650
Opptjent/ annen egenkapital	535	1 094
Minoritetsinteresser	2	2
Sum egenkapital	3 187	3 746
Avsetning til forpliktelser	0	0
Langsiktig gjeld	0	0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentefri gjeld	6	8
Sum gjeld og forpliktelser	6	8
Sum egenkapital og gjeld	3 193	3 754

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	-456	-208
Investeringsaktiviteter	534	304
Finansieringsaktiviteter	-138	-132
Endring betalingsmidler	-60	-36

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	3 187	3 746
EBITDA	-428	541
EBIT	-428	541
Egenkapitalandel	99,8 %	99,8 %
Egenkapitalrentabilitet	-12 %	15 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	7 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	-12 %	15 %

Utbytte ¹ med mer	2008	2007
Avsatt utbytte	0	135
Utbytteandel	0 %	25 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	43 %	
Avsatt utbytte til staten	0	135

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	14	10
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	60 %	40 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	60 %	40 %

¹ Når det gjelder utbytte fra Argentum beregnes denne fra den delen av overskuddet som overføres til annen egenkapital og trekkes fra den delen av overskuddet som føres som «fond for verdiendringer». I tabellen er utbytteandelen uttrykt som andel av årsoverskudd etter skatt og hensyntar således ikke den reelle beregningen.

Baneservice AS

ADRESSE: Postboks 596 Sentrum, 0106 Oslo
TELEFON: +47 22 45 66 00
INTERNETT: www.baneservice.no
ADM. DIR.: Lars Skålnes
STYRELEDER: Thor Svegården

STYREMEDLEMMER: Eli Giske, Anita Kåveland, Are Langmoen, Olaf Melbø, Ove Snarheim*, Randi Willersrud*, Kjell Øimoen*.
REVISOR: PricewaterhouseCoopers AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst.
 (Samferdselsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Baneservice AS ble skilt ut fra Jernbaneverket 1. januar 2005, og eierskapet forvaltes av Samferdselsdepartementet. Selskapet er den ledende totalleverandøren av jernbanetekniske entrepriser i Norge. Konsernet er også representert i Sverige gjennom en filial og selskapet Scandinavian Track Group, og har hatt noen mindre oppdrag i Danmark. Baneservice leverer entreprenørtjenester innenfor nybygging og tyngre vedlikehold av jernbane, sporvei og bybane i Skandinavia.

Viktige hendelser

Aktiviteten i Norge var i 2008 preget av to større oppdrag: Byggingen av kontaktledningsanlegget på det nye dobbeltsporet på strekningen Stavanger – Sandnes for Jernbaneverket, samt første byggetrinn av bybanen for Bergen kommune. I Oslo ble første delstrekning av den nye Kolsåsbanen (T-bane) for Kollektivtransportproduksjon AS overlevert i august.

Det er også utført tyngre vedlikeholdsoppgaver for Jernbaneverket på de fleste jernbanestrekninger i Norge. Det største oppdraget har vært ballastrensing og oppdrag i Oslo-tunnelen. Det nye forretningsområdet Terminaldrift, som ble etablert høsten 2007, utfører terminaltjenester for transportselskaper som frakter gods på jernbane, i tillegg til å levere trekraft til øvrige enheter i konsernet. Markedsområdet har et potensial for betydelig vekst i tiden framover. Så langt har selskapet drevet på oppdragsgivers lisens og sertifikat.

Oppdragene i Sverige er i hovedsak for Banverket, men også private sporeiere er

representert. Satsingen i Sverige er basert på at konsernets samlede kompetanse og kapasitet skal gi positive synergieffekter.

Fra 1. januar 2009 gikk selskapet over til en ny, innskuddsbasert pensjonsordning. Kostnadsnivået i den nye ordningen er mer på nivå med bransjen for øvrig, og vil bidra til å styrke selskapets konkurransekraft og resultater i årene framover.

Økonomisk utvikling

Baneservice AS hadde en omsetning i 2008 på 581,1 mill. kr mot 470,5 mill. kr i 2007. Økningen fra fjoråret har kommet i det norske markedet, både innenfor jernbane og sporvei/bybane. Satsingen innenfor sporvei/bybane har bidratt til økte markedsandeler. I Sverige har datterselskapet Scandinavian Track Group levert omsetning og resultat som forutsatt.

Konsernets resultat før skatt ble et underskudd på 45,3 mill. kr mot et underskudd på 2,9 mill. kr i 2007. Det svake resultatet skyldes hovedsakelig at det er gjort avsetninger knyttet til et tapsprosjekt og avsetninger til pensjonsordningen i Statens pensjonskasse (SPK) på tilsvarende nivå som i 2007. Resultatene i prosjektporteføljen, med unntak av tapsprosjektet, har hatt en positiv utvikling.

Ordreservene for konsernet er på et høyt nivå sammenliknet med tidligere år. En stor andel av ordreservene gjelder kontrakter innenfor de nye satsingsområdene.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	581,1	470,5
Driftskostnader	625,1	472,8
Driftsresultat	-44,0	-2,4
Netto finansposter	-1,3	-0,6
Resultat før skatt og minoriteter	-45,3	-2,9
Skattekostnad	-12,0	-0,4
Minoritetsinteresser	1,1	2,2
Resultat etter skatt og minoriteter	-34,3	-4,7

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	40,6	28,4
Varige driftsmidler	84,6	92,5
Finansielle anleggsmidler	0,0	0,0
Sum anleggsmidler	125,2	120,9
Omløpsmidler	271,5	230,3
Sum eiendeler	396,7	351,2

Innskutt egenkapital	121,8	138,0
Opptjent/ annen egenkapital	0	18,5
Minoritetsinteresser	6,2	5,4
Sum egenkapital	128,0	161,9
Avsetninger for forpliktelser	70,6	57,0
Langsiktig gjeld	42,1	39,7
Kortsiktig rentebærende gjeld	155,9	92,6
Kortsiktig rentefri gjeld	0,0	0,0
Sum gjeld og forpliktelser	268,6	189,4
Sum egenkapital og gjeld	396,7	351,2

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	-21	-7
Investeringsaktiviteter	-11	-26
Finansieringsaktiviteter	1	-3
Endring betalingsmidler	-31	-36

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	326,0	294,2
EBITDA	-19,0	20,8
EBIT	-40,1	1,2
Egenkapitalandel	32 %	46 %
Egenkapitalrentabilitet	-24,6 %	-6,0 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 3 år	-8,2 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	-12,9 %	0,5 %

Utbytte med mer	2008	2007
Avsatt utbytte	0,0	0,0
Utbytteandel	0 %	0 %
Snitt utbytteandel siste 4 år ¹	N/A	
Avsatt utbytte til staten	0,0	0,0
Statlig lån til selskapet	0,0	38,3

Annen informasjon	2007	2006
Antall ansatte	352	350
Andel ansatte i Norge	73 %	74 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret totalt	38 %	25 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

¹ Ved utregning som definert vil snitt utbytteandel her være negativ.

Entra Eiendom AS

ADRESSE: Postboks 3, 0051 Oslo
TELEFON: +47 21 60 51 00
INTERNETT: www.entra.no
ADM. DIR.: Kyrre Olaf Johansen
STYRELEDER: Grace M. Reksten Skaugen

STYREMEDLEMMER: Martin Mæland, Finn Berg Jacobsen, Ottar Brage Guttelvik, Gerd Kjellaug Berge, Bjørnar Sletten*, Mari Fjærbu Åmdal*
REVISOR: PricewaterhouseCoopers AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Entra driver utvikling, drift, utleie, kjøp og salg av fast eiendom. Selskapet kan også eie aksjer eller andeler i og delta i andre selskaper som driver slik virksomhet. Entras overordnede mål er å være godt vertskap for kundene, gi eierne markedsmessig avkastning, være ledende i de prioriterte markeder, og gå foran når det gjelder å ta samfunns- og miljøansvar. I sin strategi sier selskapet at det primært skal være til stede og være en betydelig aktør i Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og Kristiansand. Ved utgangen av 2008 hadde selskapet 160 ansatte. Entra har siden etableringen i 2000 vært gjennom en betydelig vekst og utvikling, og er blitt en sentral aktør i det norske eiendoms-markedet. Arealet som forvaltes av Entra har økt fra om lag 600 000 m² ved etableringen til 1 140 000 m² ved utgangen av 2008. Selskapets hovedformål er å dekke det offentlige behov for lokaler, og selskapet skal drives etter forretningsmessige prinsipper.

Viktige hendelser

Det har vært stor utleieaktivitet gjennom året. Entra har en utleiegrad på 97,5 prosent ved utløpet av 2008. Det gjennomføres årlige kundeundersøkelser, og for 2008 svarte 97 prosent at de er positive til å leie av Entra igjen.

I 2008 har selskapet ferdigstilt flere store utviklingsprosjekter, blant annet Akersgaten 51 og Langkaia 1 i Oslo, Kjørboveien 12–26 i Sandvika, Grønland 60 i Drammen, Gimlemoen 19 i Kristiansand og Nonnesetergaten 4 i Bergen.

Entra har et sterkt engasjement innen byutvikling. Eksempler på dette er Nonneseterområdet i Bergen og Brattørkaia i Trondheim, hvor Entra gjennom 2008 har vært involvert i betydelige utviklings- og byggeprosesser.

Økonomisk utvikling

Selskapet rapporterer etter IFRS (International Financial Reporting Standards). Konsernets samlede driftsinntekter i 2008 var 1 351 mill. kr mot 1 230 mill. kr i 2007. Leieinntektene i 2008 var 1 298 mill. kr mot 1 186 mill. kr i 2007. Økningen i leieinntekter skyldes blant annet ferdigstilling av prosjekter.

Selskapets driftsresultat før verdiendring i investeringseiendommer og nedskrivning utgjorde 943 mill. kr mot 869 mill. kr i 2007. Samlede driftskostnader i 2008 var 408 mill. kr mot 362 mill. kr i 2007. Økningen i driftskostnader skyldes i hovedsak ferdigstilling av prosjekter nevnt ovenfor.

Verdiendring i investeringseiendommer utgjorde -3 492 mill. kr mot 1 205 mill. kr i 2007. Den negative verdiutviklingen i 2008 skyldes i hovedsak et vanskelig eiendoms- og finansmarked. Investorenes avkastningskrav har økt, samtidig som bankene krever et høyere risikopåslag ved utlån. Dette medfører et høyere yield-nivå som reduserer eiendomsverdiene. Konsernets bokførte total kapital ved utgangen av året ble dermed 20,1 mrd. kr mot 22,6 mrd. kr i 2007. Konsernets egenkapitalandel per 31.12.2008 var 29,1 prosent.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	1 351	1 230
Driftskostnader	408	361
Verdiendring investeringseiendommer	-3 492	1 205
Gevinst/tap fra salg av eiendom	2	-1
Driftsresultat	-2 916	2 072
Netto finansposter	-906	-189
Resultat før skatt og minoriteter	-3 822	1 883
Skattekostnad	-1222	520
Minoritetsinteresser	-26	-25
Resultat etter skatt og minoritet	-2 574	1 388

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	23	21
Varige driftsmidler	18 979	21 479
Finansielle anleggsmidler	444	363
Sum anleggsmidler	19 446	21 864
Omløpsmidler	645	703
Sum eiendeler	20 091	22 567

Innskutt egenkapital	1 414	1 414
Opptjent/ annen egenkapital	4 310	7 030
Minoritetsinteresser	130	158
Sum egenkapital	5 854	8 602
Avsetning til forpliktelser	1 646	2 948
Langsiktig gjeld	9 519	8 618
Kortsiktig rentebærende gjeld	2 365	1 900
Kortsiktig rentefri gjeld	708	500
Sum gjeld og forpliktelser	14 237	13 965
Sum egenkapital og gjeld	20 091	22 567

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	405	516
Investeringsaktiviteter	-1 395	-1 751
Finansieringsaktiviteter	838	1 434
Endring betalingsmidler	-153	200

Regnskapsnøkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	17 738	19 120
EBITDA	-3 615	2406
EBIT	-3 255	2 395
Egenkapitalandel	29 %	38 %
Egenkapitalrentabilitet	-36 %	18 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	3 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	-18 %	7 %

Verdier og utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	168,9	144
Utbytteandel	-7 %	10 %
Snitt utbytteandel siste 5 år ¹	N/A	
Avsatt utbytte til staten	168,9	144

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	160	151
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	43 %	43 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

¹ Ved utregning som definert vil snitt utbytteandel her være negativ.

Fotograf: Bo Mathisen

Flytoget AS

Airport Express Train

Flytoget

Enkleste vei til og fra Oslo Lufthavn

ADRESSE: Postboks 19 Sentrum, 0101 Oslo

TELEFON: +47 23 15 90 00

INTERNETT: www.flytoget.no

ADM.DIR: Linda Bernander Silseth

STYRELEDER: Endre Skjørestad

STYREMEDLEMMER: Toril B. Ressem, Trygve Gjertsen, Mari Skjørstad, Ingar Nicolai Nilsen, Odd Erik Haugland*, Edel Anne Grinaker*, Reidar Dammyr*

REVISOR: KPMG AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
(Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Flytoget AS ble stiftet i 1992 som NSB Gardermobanen AS. Da Oslo Lufthavn Gardermoen åpnet i 1998, startet også selskapet sin virksomhet. I 2003 ble selskapet skilt ut fra NSB-konsernet som et eget aksjeselskap eid av Samferdselsdepartementet. Forvaltningen av eierskapet til Flytoget AS ble i 2004 flyttet over til Nærings- og handelsdepartementet.

Selskapets formål er å drive togtrafikk til og fra Oslo Lufthavn Gardermoen, og investeringer, finansplasseringer og tjenesteyting i tilknytning til dette.

Selskapet disponerer 16 togsett som har en topphastighet på 210 km/t. Reisetiden mellom Oslo S og Oslo Lufthavn er 19 minutter. I 2008 fraktet Flytoget ca. 5,6 mill. passasjerer, tilsvarende en markedsandel på 36,8 prosent av de reisende til og fra flyplassen.

En oppgave for Flytoget er å bidra til en høy kollektivandel av reisende til og fra Oslo Lufthavn Gardermoen.

Viktige hendelser

2008 ble nok et rekordår for Flytoget. Selskapet fikk sitt beste resultat noen sinne med et resultat før skatt på 195 mill. kr. I 2008 kom Flytoget på førsteplass på Norsk Kundebarometer (BI) og ble rangert som Norges beste arbeidsplass i undersøkelsen gjennomført av den verdensomspennende organisasjonen Great Place to Work. I tillegg ble selskapet kåret til årets reiselivsmarkedsfører og Norges beste servicebedrift av reiseorganisasjonen HSMAL.

Selskapet er i ferd med å investere totalt 570 mill. kr i nytt togmateriell og øke setekapasiteten med 40 prosent. Dagens 16 tre-vognsett vil i løpet av 2009 få fire vogner og gi et styrket produkt til de reisende som i enkelte avganger har opplevd fulle tog. I tillegg til dette investerer selskapet 50 mill. kr i nytt billett- og betalings-system.

Økonomisk utvikling

I 2008 hadde Flytoget 719 mill. kr i driftsinntekter og et resultat etter skatt på 140 mill. kr. Dette ga en egenkapitalrentabilitet på 16,0 prosent mot 16,1 prosent i 2007.

Flytogets egenkapitalandel var 64,3 prosent ved utgangen av 2008, mot 66,8 prosent på samme tidspunkt året før. Flytoget har redusert den langsiktige rentebærende gjelden med 37,5 mill. kr til 150 mill. kr i 2008. Selskapet har ingen utsatt skattefordel ved utgangen av 2008, mot 6 mill. kr ved utgangen av 2007. Det utbetales 98 mill. kr i utbytte for 2008.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	719	689
Driftskostnader	520	498
Driftsresultat	199	192
Netto finansposter	-4	-10
Resultat før skatt	195	182
Skattekostnad	55	51
Resultat etter skatt	140	130

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	289	308
Varige driftsmidler	571	598
Finansielle anleggsmidler	342	275
Sum anleggsmidler	1 202	1 181
Omløpsmidler	183	100
Sum eiendeler	1 385	1 281

Innskutt egenkapital	692	692
Opptjent/ annen egenkapital	169	163
Sum egenkapital	862	855
Avsetning til forpliktelser	181	93
Langsiktig gjeld	150	188
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentefri gjeld	192	145
Sum gjeld og forpliktelser	523	426
Sum egenkapital og gjeld	1 385	1 281

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	302	295
Investeringsaktiviteter	-107	-137
Finansieringsaktiviteter	-103	-100
Endring betalingsmidler	92	59

Nøkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	1 040	1 043
EBITDA	286	277
EBIT	206	194
Egenkapitalandel	62 %	67 %
Egenkapitalrentabilitet	16 %	16 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	11 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	20 %	19 %

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	98	65
Utbytteandel	70 %	50 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	43 %	
Avsatt utbytte til staten	98	32

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	320	290
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	38 %	38 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

© Flytoget AS

© Flytoget AS

Mesta Konsern AS

ADRESSE: Postboks 5133, 1503 Moss
TELEFON: +47 05 200
INTERNETT: www.mesta.no
KONSERNSJEF: Harald Rafdal
STYRELEDER: Frode Alhaug

STYREMEDLEMMER: Mari Skjærstad, Tuva Barnholt, Mette Rostad, Bjarne Jensen, Trond Westlie, Jens Petter Hermansen*, Ingar Eira*, Frode Aalerud*
REVISOR: Ernst & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Mesta AS ble etablert som statsaksjeselskap 1. januar 2003 gjennom en utskillelse av produksjonsvirksomheten til Statens vegvesen. Selskapet er det største norske entreprenørselskapet innen bygging, drift og vedlikehold av vei og har virksomhet over hele landet. Selskapet hadde 2766 ansatte ved utgangen av 2008.

Viktige hendelser

Mesta Konsern AS ble stiftet 21. mai 2008 som ledd i en fisjonering av Mesta AS. Virksomheten ble organisert i morselskapet Mesta Konsern AS og 8 datterselskaper: Mesta Drift AS, Mesta Entreprenør AS, Mesta Asfalt AS, Mesta Stein AS, Mesta Verksted AS, Mesta Eiendom AS, Mesta Elektro AS og Geo Survey AS. Den nye konsernstrukturen ble innført 1. september 2008.

Harald Rafdal tiltrådte stillingen som konsernsjef 1. november 2008.

Mesta mottok 852 mill. kr i sluttoppgjør forbindelse med avvikling av gammel pensjonsordning i Statens Pensjonskasse.

Økonomisk utvikling

Mesta har gjennomført betydelige restruktureringer for å tilpasse seg markedsmessige vilkår.

Selskapet har ikke hatt tilfredsstillende inntjening i de siste årene. For å oppnå lønnsomhet er det nødvendig med ytterligere effektiviseringstiltak. Gjennom blant annet konsernetableringen skal det utvikles tydeligere eierskap til egne økonomiske resultater i alle enheter i organisasjonen.

Økning i bevilgningene til drift og vedlikehold av det statlige veinettet gir gunstige markedsutsikter. Dette tilsier en stabil investeringstakt i nye veiprojekter i årene framover. I tillegg kommer investeringer i jernbane og kommunale og private veianlegg. For at Mesta skal være konkurransedyktig er det avgjørende at organisasjonen er effektivt tilpasset oppdragsmengden.

I 2008 fikk Mesta Konsern et betydelig underskudd. Driftsinntektene var på 5 592 mill. kr mot 5 846 mill. kr i 2007. Årsresultatet etter skatt ble – 608 mill. kr mot 142 mill. kr i 2007. Mottatt sluttoppgjør på 852 mill. kr fra Statens Pensjonskasse er inntektsført i regnskapet for 2007 og 2008 med henholdsvis 545 og 223 mill. kr. Inntjeningen fra virksomheten er preget av at selskapet fortsatt omstiller seg. Mesta betaler ikke utbytte for regnskapsåret 2008.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	5 592	5 846
Driftskostnader	6 147	5 688
Driftsresultat	-555	158
Netto finansposter	59	38
Resultat før skatt	-496	196
Skattekostnad	112	54
Resultat etter skatt	-608	142

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	105	197
Varige driftsmidler	1 525	1 339
Finansielle anleggsmidler	6	0
Sum anleggsmidler	1 636	1 535
Omløpsmidler	1 936	2 810
Sum eiendeler	3 572	4 345

Innskutt egenkapital	2 226	1 922
Opptjent/ annen egenkapital	-608	304
Sum egenkapital	1 618	2 226
Avsetning for forpliktelser	601	668
Langsiktig gjeld	0	0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentefri gjeld	1 353	1 451
Sum gjeld og forpliktelser	1 954	2 119
Sum egenkapital og gjeld	3 572	4 345

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	162	-85
Investeringsaktiviteter	-389	-296
Finansieringsaktiviteter	0	0
Netto kontantstrøm omstilling/restrukturering	0	-226
Endring betalingsmidler	-227	-607

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	1 618	2 226
EBITDA	-256	387
EBIT	-477	198
Egenkapitalandel	45 %	51 %
Egenkapitalrentabilitet	-32 %	7 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	-3 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	-25 %	9 %

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	0	0
Utbytteandel	0 %	0 %
Snitt utbytteandel siste 5 år ¹	N/A	

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	2 755	3 032
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	33 %	50 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	60 %	60 %

¹ Ved utregning som definert vil snitt utbytteandel her være negativ.

SAS AB

SAS Group

ADRESSE: SE-195 87 Stockholm,
TELEFON: +46 8797 00 007
INTERNETT: www.sasgroup.net
KONSERNJEF: Mats Jansson
STYRELEDER: Fritz H. Schur

STYREMEDLEMMER: Jacob Wallenberg, Berit Kjøll, Timo Peltola, Dag Mejdell, Anitra Steen, Jens Erik Christensen, Verner Lundtoft Jensen*, Ulla Grøntvedt*, Olav H. Lie*
REVISOR: Deloitte AB

STATLIG EIERANDEL: 14,3 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

SAS er Skandinavias ledende flyselskap, og har som hovedformål å tilby konkurransedyktig passasjertrafikk med utgangspunkt i hjemmemarkedet i Nord-Europa.

SAS konsernet har to forretningsområder: Core SAS omfatter Scandinavian Airlines, Widerøe, Blue1, SAS Cargo, SAS Ground Services og SAS Tech. Scandinavian Individual Holdings er virksomheter som SAS eier men som skal selges – blant annet eierandelene i Estonian Airlines, Air Greenland, Skyways og British Midland.

Eierstrukturen i SAS er organisert gjennom ett felles eierselskap i det børsnoterte holdingselskapet SAS AB. Den danske, norske og svenske staten eier respektive 14,3 prosent, 14,3 prosent, og 21,4 prosent av aksjene i selskapet. De øvrige aksjene eies av private aksjonærer. Selskapet er børsnotert i Oslo, København og Stockholm. Ved utgangen av 2008 var det 24 635 ansatte i SAS konsernet.

Viktige hendelser

Selskapet hadde i 2007 tre ulykker med sine Dash8-Q400 fly i løpet av kort tid. SAS og Bombardier kom fram til en løsning som også innebærer kjøp av nye fly¹. Det første flyet ble levert i desember 08.

Den 20. august havarerte en MD-82 maskin tilhørende Spanair i Madrid. 154 mennesker omkom.

¹ Selskapet bestilte i mars 2008 27 nye fly fra Bombardier som en del av løsningen etter Dash8-ulykkene.

I fjerde kvartal inngikk SAS avtale med ledelsen i Air Baltic om å selge selskapets eierandel til disse. Avtalen ble gjennomført i januar 2009.

Den 4. februar 2009 presenterte SAS sin nye strategi – Core SAS. Den nye strategien innebærer satsing på hjemmemarkedet i Norden, satsing på forretningsreisende, reduksjon av selskapets kostnader, strømlinjeformet organisasjon og styrking av selskapets kapitalsituasjon. SAS gjennomførte en emisjon på 6 mrd. svenske kr og staten tegnet seg for sin forholdsmessige andel på 709 mill. norske kr. Emisjonen ble overtegnet med 24 prosent.

Økonomisk utvikling

Årsresultatet for konsernet for 2008 var - 6 321 mill. svenske kr mot 636 mill. svenske kr for 2007. Hovedårsakene til det svake resultatet i 2008 var underskuddet og nedskrivninger relatert til Spanair på nesten 4,9 mrd. svenske kr, høye drivstoffpriser i første halvår og konsekvensene finanskrisen har hatt for luftfartsbransjen med sterkt fallende trafikk i siste del av året. SAS-konsernets totale eiendeler per 31. desember 2008 utgjorde 43 364 mill. svenske kr mot 48 770 mill. svenske kr per 31. desember 2007. Konsernets egenkapitalandel ble redusert i 2008, men styrket gjennom emisjonen tidlig i 2009.

Resultatregnskap (i mill kr ¹)	2008	2007
Driftsinntekter	45 234	44 001
Driftskostnader	45 759	42 902
Driftsresultat	-526	1 099
Netto finansposter	-362	-213
Resultat før skatt og minoriteter	-888	886
Skattekostnad	-24	241
Minoritetsinteresser	-48	1
Inntekt fra avhendet virksomhet	-4 511	109
Resultat etter skatt og minoritet	-5 327	536

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	990	1 032
Varige driftsmidler	12 807	11 315
Finansielle anleggsmidler	10 527	10 106
Sum anleggsmidler	24 323	22 453
Omløpsmidler	14 974	18 616
Sum eiendeler	39 297	41 069

Innskutt egenkapital	1 491	1 385
Oppjent/ annen egenkapital	6 377	13 040
Minoritetsinteresser	0	16
Sum egenkapital	7 868	14 441
Avsetning til forpliktelser	3 706	3 845
Langsiktig gjeld	12 415	5 649
Kortsiktig rentebærende gjeld	1 868	1 715
Kortsiktig rentefri gjeld	13 440	15 420
Sum gjeld og forpliktelser	31 429	26 628
Sum egenkapital og gjeld	39 297	41 069

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	-2 254	2 413
Investeringsaktiviteter	-2 477	-179
Finansieringsaktiviteter	2 109	-3 783
Endring betalingsmidler	-2 622	-1 549

Nøkkel tall	2008	2007
Sysselsatt kapital	22 150	21 805
EBITDA	1 259	2 228
EBIT	-94	1 618
Egenkapitalandel	20 %	35 %
Egenkapitalrentabilitet	-48 %	7 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	-5 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	0 %	6 %

Verdier og utbytte	2008	2007
Markedsverdi ved årsslutt	5 774	11309
Pris/bok	0,7	0,8
Sluttkurs	35,10	68,75
Avsatt utbytte	0	0
Utbytteandel	0	0
Snitt utbytteandel siste 5 år	0	0
Utbytte til staten	0	0
Avkastning inkl. utbytte siste år	-49 %	-34 %
Gjennomsnittlig avkastning siste 5 år	-11 %	11 %

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	24 635	25 516
Andel ansatte i Norge	32 %	31 %
Statens eierandel årsslutt	14,29 %	14,29 %
Andel kvinner i styret, totalt	30 %	30 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	29 %	29 %

¹ Tallene er i norske kroner, beregnet fra SAS sine konserntall i SEK. Valutakursen benyttet er balansekurs NOK/SEK 110,35 for 2008 og 117,60 for 2007, og gjennomsnittskurs NOK/SEK 117,60 for 2008 og 115,92 for 2007.

Secora AS

ADRESSE: Postboks 693, 8301 Svolvær
TELEFON: +47 99 22 00 00
INTERNETT: www.secora.no
ADM. DIR.: Ole-Johnny Johansen

STYRELEDER: Stein Wiggo Bones
STYREMEDLEMMER: Siv Sandvik, Steinar Johannesen, Merete Grønhaug*, Hugo Paulsen*
REVISOR: KPMG AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Secora AS er en maritim entreprenør med kjernevirksomhet innenfor utbygging av havner og farleder, bygging og vedlikehold av kaianlegg, oppmåling og inspeksjon under vann, bygging og vedlikehold av molo samt miljømudring. Selskapet har hovedkontor i Svolvær. Selskapet ble etablert i 2005 da Kystverkets produksjonsenhet ble utskilt i et eget aksjeselskap.

Secora AS sitt overordnede mål er å etablere en posisjon som nasjonal markedsleder samt bli en lønnsom og profesjonell aktør utover landegrensene. Secoras datterselskap i Sverige, Secora Sverige AB, betjener markedet i Sverige, og har sitt kontor i Stockholm.

Viktige hendelser

I forbindelse med Stortingets behandling av St. prp. nr. 62 (2007–2008) – *Eierskapsaker vedrørende Eksportfinans ASA mv.* ble det presisert at Secora AS er et selskap som hører inn under selskapskategori 1 – selskaper med forretningsmessige mål.

Som følge av at statens mål med eierskapet i Secora AS kun er forretningsmessige, ble forvaltningen av det statlige eierskapet i selskapet overført fra Fiskeri- og kystdepartementet til Nærings- og handelsdepartementet ved kongelig resolusjon 1. juli 2008.

Secora AS ble valgt av Oslo Havn KF som leverandør til miljømudringsprosjektet «Ren Oslofjord» fra 2006–2008. Prosjektet har fått betydelig oppmerksomhet både fra media og miljøvernorganisasjoner, og det har vært fremmet påstander om ureglementert nedføring av sedimenter i dyppvannsdeponiet ved Malmøykalven. Secoras styre engasjerte Det Norske Veritas for å gjennomføre en omfattende granskning. Granskningsrapporten konkluderte med at prosjektets kvalitetssystem har vært tilfredsstillende, men at det har forekommet sporadisk brudd på individuelle arbeidsprosedyrer. Saken vil trolig bli behandlet i tingretten høsten 2009.

Økonomisk utvikling

Secora AS hadde en positiv resultatutvikling i 2008, og fikk et konsernresultat etter skatt på 8,6 mill. kr. Dette er en økning på 5,0 mill. kr fra 2007. Den positive resultatutviklingen skyldes blant annet at flere større prosjekter ble avsluttet i 2008 med betydelige bedre resultatmarginer enn budsjettert. Omsetningen økte fra 254 mill. kr i 2007 til 287 mill. kr i 2008, mens driftskostnadene økte fra 249 mill. kr til 274 mill. kr.

Secora AS betaler for regnskapsåret 2008 for første gang utbytte. Utbyttet på om lag 2,5 mill. kr utgjør 25 prosent av konsernresultatet etter skatt.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	287,3	254,3
Driftskostnader	273,6	248,7
Driftsresultat	13,8	5,6
Netto finansposter	0,7	0,3
Resultat før skatt	14,5	5,3
Skattekostnad	5,9	1,7
Resultat etter skatt og minoritet	8,6	3,6

Balanse	2008	2007
Immaterielle eiendeler	1,6	1,7
Varige driftsmidler	41,5	48,7
Finansielle anleggsmidler	0,0	1,6
Sum anleggsmidler	43,1	51,9
Omløpsmidler	100,2	78,5
Sum eiendeler	143,2	130,4

Innskutt egenkapital	55,0	55,0
Opptjent/ annen egenkapital	6,5	0,4
Sum egenkapital	61,5	55,4
Avsetning til forpliktelser	2,4	11,8
Langsiktig gjeld	3,7	5,5
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	75,7	57,7
Sum gjeld og forpliktelser	81,7	75,0
Sum egenkapital og gjeld	143,2	130,4

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	21,4	9,1
Investeringsaktiviteter	1,9	-8,9
Finansieringsaktiviteter	-1,9	1,9
Endring betalingsmidler	21,4	2,1

Nøkkel tall	2008	2007
Sysselsatt kapital	65,2	61,0
EBITDA	24,2	15,1
EBIT	15,2	6,0
Egenkapitalandel	43 %	43 %
Egenkapitalrentabilitet	15 %	7 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 4 år	3,7 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	0,2	0,1

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	2,5	0,0
Utbytteandel	29 %	0 %
Snitt utbytteandel siste 4 år	23 %	

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	110	121
Andel ansatte i Norge	100 %	99 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	40 %	40 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	33 %	33 %

© Secora

Venturefondet AS

Venturefondet

ADRESSE: Thor Svegården, Bregneveien 15, 2609 Lillehammer

TELEFON: +47 91 62 15 41

STYRELEDER: Thor Svegården

STYREMEDLEMMER: Jon Melle, Ida Espolin Johnsen

REVISOR: PricewaterhouseCoopers AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Venturefondet AS ble stiftet 12. juli 2000.

I forbindelse med salget av SND Invest AS ble samtlige aksjer i Venturefondet AS i desember 2003 overført til Nærings- og handelsdepartementet. De hensyn som tidligere lå til grunn for etableringen av Venturefondet AS ivaretas i dag gjennom nye fondsløsninger. Venturefondet har i dag ingen ansatte, men forvaltes av styret. Venturefondet har ingen egen drift, men forvalter investeringer i regionale fond. Selskapet er i en avviklingsfase som startet mens det var eiet av SND Invest. Venturefondet har begrenset med eiendeler og kapital. Staten vil videreføre avviklingen av fondet som har pågått de siste årene. Kapitalen vil bli tilbakeført til statskassen så snart engasjementene i fondet er avvirket.

Viktige hendelser

Venturefondet AS har ved utgangen av 2008 en aksjepost i det regionale investerings-selskapet Sikon Øst ASA på 5 prosent. Venturefondet lyktes ikke å få solgt den siste aksjeposten i porteføljen i løpet av 2008, men har i ettertid

inngått avtaler som medfører at aksjeposten i Sikon Øst ASA vil bli realisert innen 1. kvartal 2009.

Økonomisk utvikling

Venturefondet AS inntektsførte i 2008 en netto gevinst på egenkapitalvirksomheten på 0,1 mill. kr. Etter fradrag for 0,6 mill. kr i driftskostnader (styrehonorar, revisjonshonorar og andre driftskostnader) framkom et negativt driftsresultat på 0,4 mill. kr. Etter renteinntekter på 1,3 mill. kr og skattekostnad på 0,2 mill. kr framkom et årsresultat for 2008 på 0,7 mill. kr, mot 1,3 mill. kr året før. På bakgrunn av styrets forslag vedtok generalforsamlingen at resultatet for 2008 overføres til annen egenkapital.

Ved utgangen av 2008 utgjorde bokført egenkapital 24,6 mill. kr, hvorav 2,2 mill. var aksjekapital, 14,6 mill. var overkursfond og 7,8 mill. var opptjent egenkapital. Selskapet hadde ingen langsiktig gjeld, og kortsiktig gjeld utgjorde 1,4 mill. kr.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Netto driftsinntekter	0,1	-0,1
Driftskostnader	0,6	0,6
Driftsresultat	-0,4	-0,7
Netto finansposter	1,4	2,6
Resultat før skatt	0,9	1,9
Skattekostnad	0,2	0,6
Resultat etter skatt	0,7	1,3

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,0	0,0
Varige driftsmidler	0,0	0,0
Finansielle anleggsmidler	0,0	0,0
Sum anleggsmidler	0,0	0,0
Omløpsmidler	26,1	26,4
Sum eiendeler	26,1	26,4

Innskutt egenkapital	16,9	16,9
Opptjent/ annen egenkapital	7,8	7,1
Sum egenkapital	24,6	23,9
Avsetning til forpliktelser	0,0	0,0
Langsiktig gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	1,4	2,5
Sum gjeld og forpliktelser	1,4	2,5
Sum egenkapital og gjeld	26,1	26,4

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	24,6	23,9
EBITDA	0,9	2,2
EBIT	0,9	1,9
Egenkapitalandel	95 %	91 %
Egenkapitalrentabilitet	3 %	2 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	-1 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	4 %	3 %

Utbytte og verdier	2008	2007
Kapitalnedsettelse	0	75
Avsatt utbytte	0	0
Snitt utbytteandel siste 5 år	0 %	

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	0	0
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	33 %	33 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	33 %	33 %

Aker Holding AS

ADRESSE: Postboks 1423 Vika, 0051 Oslo
TELEFON: +47 24 13 00 00
DAGLIG LEDER: Bengt Arve Rem
STYRELEDER: Øyvind Eriksen

STYREMEDLEMMER: Kristin Margrethe Devold,
 Dan-Åke Enstedt, Berit Kjøll, Kjell Inge Røkke
REVISOR: Deloitte AS

STATLIG EIERANDEL: 30 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

Aker Holding AS er et holdingselskap med eneste formål å forvalte aksjer i Aker Solutions ASA. Aker Holding eier 40,3 prosent av aksjene i Aker Solutions ASA. Aker Holding har de samme rettighetene i Aker Solutions som andre aksjonærer. Eierne av Aker Holding har imidlertid inngått en aksjonæravtale som i praksis sikrer staten og de øvrige eierne i Aker Holding negativ kontroll når det gjelder den videre utviklingen i en del vesentlige saker i Aker Solutions. Staten eier 30 prosent av aksjene i Aker Holding AS. De øvrige eierne er Aker ASA (60 pst), Saab AB (7,5 pst) og Investor AB (2,5 pst). Staten og Aker ASA har gjensidig forpliktet seg til å holde eierskapet i Aker Solutions samlet for en periode på minimum 10 år. Kjøpet av aksjene i Aker Holding AS til staten ved Nærings- og handelsdepartementet skjedde 20. desember 2007 etter fullmakt fra Stortinget 11. desember 2007. Vilkår for aksjekjøpet er gjengitt i St.prp. nr. 88 (2006–2007) *Statens eierskap i Aker Holding AS* og Innst. S. nr. 54 (2007–2008).

Viktige hendelser

På generalforsamlingen i Aker Holding AS våren 2008 ble det vedtatt en kapitalnedsettelse som ga grunnlag for en utdeling til aksjonærene i

2008 tilsvarende mottatt utbytte fra Aker Solutions ASA. Det innebar at staten mottok 99 mill. kr fra Aker Holding AS i 2008.

Økonomisk utvikling

Aker Holdings eneste inntekter er utbytter fra Aker Solutions ASA, og utgiftene er svært begrensede. Holdingselskapets økonomiske utvikling er knyttet til utviklingen i Aker Solutions. Underliggende verdi i Aker Holding måles ved aksjekursen til Aker Solutions. Staten inngikk avtale om å kjøpe 30 pst av aksjene i Aker Holding AS den 22. juni 2007, til en pris tilsvarende 145,60 kr per Aker Solutions-aksje, pluss renter fram til overtakelsestidspunktet. Ved utgangen av 2008 var aksjekursen for Aker Solutions 45,0 kr. Aker Holding har foretatt en nedskrivning av investeringen i Aker Solutions ASA til børskurs.

Aker Solutions fikk i 2008 et årsresultat etter skatt på 1,5 mrd. kr, ned fra 2,5 mrd. kr året før. Konsernets ordresreserve var ifølge selskapet solid ved utgangen av året. Arbeidet med å redusere kostnader ventes å gi betydelig effekt i 2009.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	0,00	0,00
Driftskostnader	1,46	0,01
Driftsresultat	-1,46	-0,01
Netto finansposter	-11 078	0,00
Resultat før skatt	-11 080	-0,01
Skattekostnad	0,90	0,00
Resultat etter skatt	-11 081	-0,01

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0	0
Varige driftsmidler	0	0
Finansielle anleggsmidler	4 651	16 065
Sum anleggsmidler	4 651	16 065
Omløpsmidler	5	0
Sum eiendeler	4 656	16 065
Innskutt egenkapital	15 235	16 065
Opptjent/ annen egenkapital	-10 581	0
Sum egenkapital	4 654	16 065
Avsetning til forpliktelser	0	0
Langsiktig gjeld	0	0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentefri gjeld	2	0
Sum gjeld og forpliktelser	2	0
Sum egenkapital og gjeld	4 656	16 065

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	334,84	-0,01
Investeringsaktiviteter	0,00	0,00
Finansieringsaktiviteter	-329,90	0,10
Endring betalingsmidler	4,94	0,09

Nøkeltall	2008	2007
Egenkapitalandel	100 %	100 %
Markedsverdi ¹	4 965	15 943

Utbytte med mer	2008	2007
Statens aksjekjøp	0	4 819
Utbytte til staten ²	52	99

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	1	1
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	30 %	30 %
Andel kvinner i styret, totalt	40 %	40 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

¹ Markedsverdien er beregnet med verdien av eierandelen i Aker Solutions basert på antall utstedte aksjer og aksjekurs for Aker Solutions ved årsslutt.

² På generalforsamlingen i Aker Holding AS våren 2009 ble det vedtatt en kapitalnedsettelse som vil gi grunnlag for en utdeling til aksjonærene i 2009. Det innebærer at staten vil motta 52 mill. kr fra Aker Holding AS i 2009. Tilsvarende mottok staten 99 mill. kr fra Aker Holding AS i 2008.

Cermaq ASA

ADRESSE: Postboks 144 Sentrum, 0102 Oslo

TELEFON: +47 23 68 50 00

INTERNETT: www.cermaq.com

KONSERNJSJEF: Geir Isaksen

STYRELEDER: Sigbjørn Johnsen

STYREMEDLEMMER: Bård Mikkelsen, Kjell Frøyslid, Wenche Kjølås, Astrid Evensen Sørgaard, Jan Helge Førde*, Nils Inge Hitland*, Reidun Karlsen*

REVISOR: KPMG AS

STATLIG EIERANDEL: 43,54 pst
(Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Cermaq ASA er gjennom datterselskapene Mainstream og EWOS blant verdens ledende produsent av rød oppdrettsfisk og får til rød oppdrettsfisk. Cermaq's hovedkontor ligger i Norge. Selskapet har oppdrettsvirksomhet i Norge, Chile, Canada og Skottland. Selskapet har fiskefôrproduksjon i alle disse landene og har en markedsandel innen får til rød fisk på omtrent 34 prosent på verdensbasis. Cermaq har som visjon å være et internasjonalt ledende selskap innen havbruk med hovedvekt på bærekraftig produksjon av får til og oppdrett av rød fisk, slik som atlantisk laks, ørret og coho.

Viktige hendelser

Havbruksnæringen for laks i Chile hadde i 2008 et utfordrende år med betydelig sykdom. Dette førte til en reduksjon av Cermaq's virksomhet i Chile og betydelig økonomisk tap for den chilenske virksomheten. Sykdomsproblemene vil prege virksomheten i Chile i flere år. Med virksomhet både innen fiskefôr og oppdrett i alle viktige oppdrettsregioner for rød fisk er Cermaq godt rustet til å håndtere utfordrende situasjoner i enkeltmarkeder.

Cermaq's forskningsselskap EWOS Innovation åpnet i 2008 et forskningscenter i Chile. Senteret arbeider spesielt med fiskeernæring, fôringsprosedyrer og funksjonelle fôr, og har også et diagnoselaboratorium som brukes i

bejkjempelsen av fiskesykdommer i Chile. EWOS åpnet også i 2008 et representasjonskontor i Vietnam sammen med to andre selskaper. Kontoret ligger i ho Chi Minh City og skal arbeide med kartlegging av forretningsmuligheter i landet.

Cermaq utarbeidet i 2008 egne prinsipper for bærekraft som skal gjelde for alle konsernselskaper og følges opp gjennom et sett av bærekraftsindikatorer for rapportering, oppfølging og forbedring.

Økonomisk utvikling

Cermaq's driftsinntekter i 2008 ble 9,8 mrd. kr mot 7,7 mrd. kr i 2007. Økningen skyldes konsolideringen av Denofa AS fra mai 2008 og økte driftsinntekter fra EWOS. Driftsinntektene i Mainstream ble 2,6 mrd. kr, det samme som i 2007. Driftsinntektene i EWOS ble 6,85 mrd. kr mot 5,9 mrd. kr i 2007. Driftsresultatet for konsernet gikk ned fra 493 mill. kr i 2007 til 177 mill. kr. Resultatet etter skatt og minoritetsinteresser ble minus 59 mill. kr mot 498 mill. kr i 2007. Hovedårsaken til reduksjonen i resultatet skyldes sykdomsproblemene i Chile, samt økte råvarepriser til fôrproduksjonen. Kursen på Cermaq-aksjen ble redusert med nesten 63 prosent i 2008. Det blir ikke utbetalt utbytte fra Cermaq for regnskapsåret 2008.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	9 832	7 721
Driftskostnader	9 745	6 974
Verdjustering av biomasse	90	-254
Driftsresultat	177	493
Netto finansposter	-208	-12
Resultat før skatt og minoriteter	-31	481
Skattekostnad	27	-18
Minoritetsinteresser	1	1
Resultat etter skatt og minoritet	-59	498

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	2 281	1 950
Varige driftsmidler	2 480	1 724
Finansielle anleggsmidler	425	451
Sum anleggsmidler	5 185	4 125
Omløpsmidler	5 200	3 360
Sum eiendeler	10 385	7 485

Innskutt egenkapital	925	924
Oppjent/ annen egenkapital	3 368	3 336
Minoritetsinteresser	66	29
Sum egenkapital	4 359	4 289
Avsetning til forpliktelser	549	429
Langsiktig gjeld	2 848	1 169
Kortsiktig rentebærende gjeld	456	321
Kortsiktig rentefri gjeld	2 174	1 275
Sum gjeld og forpliktelser	6 026	3 195
Sum egenkapital og gjeld	10 385	7 485

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	-337	536
Investeringsaktiviteter	-840	-590
Finansieringsaktiviteter	1 081	40
Valutaeffekt	39	-18
Endring betalingsmidler	-57	-32

Regnskapsnøkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	7 663	5 780
EBITDA	490	822
EBIT	203	560
Egenkapitalandel	42 %	57 %
Egenkapitalrentabilitet	-1 %	12 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 4 år	14 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	3 %	10 %

Verdier og utbytte	2008	2007
Markedsverdi ved årsslutt	2 442	6 984
Pris/bok	0,6	1,7
Sluttkurs	26,40	75,50
Avsatt utbytte	0	208
Utbytteandel	0 %	42 %
Snitt utbytteandel siste 4 år	37 %	
Utbytte til staten	0	91
Avkastning siste år	-62 %	70 %
Gjennomsnittlig avkastning siste 3 år	-14 %	

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	4 072	4 008
Andel ansatte i Norge	13 %	12 %
Statens eierandel årsslutt	43,54 %	43,54 %
Andel kvinner i styret, totalt	38 %	38 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

© Cermaq ASA

DnB NOR ASA

DnB NOR

OMTALE

SELSKAPS

ADRESSE: Stranden 21, 0021 Oslo
TELEFON: (+47 915) 03000
INTERNETT: www.dbnor.com
KONSERNSJEF: Rune Bjerke
STYRELEDER: Anne Carine Tanum

STYREMEDLEMMER: Bjørn Sund, Siri Pettersen
 Strandenes, Tore Olaf Rimmereid, Bent
 Pedersen, Trine Sæther Romuld, Jørn O.
 Kvilhaug*, Ingjerd Skjeldrum*, Per Hoffmann*
REVISOR: Ernst & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 34 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

DnB NOR er Norges største finanskonsern med en forvaltet kapital på over to mrd. kr. Konsernet har 2,3 mill. personkunder og over 200 000 bedriftskunder. DnB NOR er landets største livs- og pensjonsforsikringselskap, kapitalforvaltningselskap, eiendomsmegler og verdipapirforetak.

DnB NOR har et internasjonalt nettverk og er en av verdens ledende shippingbanker.

I 2009 vil DnB NORs hovedprioritet være å sikre kvaliteten i virksomheten og redusere omfanget av nedskrivninger på utlån som følge av nedgangskonjunktoren. Likevel vil det være rom for stor aktivitet innen enkelte produkt- og markedsområder, særlig i personmarkedet og blant små og mellomstore bedrifter. Gjennomføringen av ulike effektiviseringstiltak, blant annet konsernets kostnadsprogram, vil ha høy prioritet.

Viktige hendelser

DnB NOR ble i 2008 sterkt preget av finansuroen. Det ble iverksatt tiltak for finansbransjen i mange land, inkludert Norge. Disse har vært av avgjørende betydning for de norske bankene. Arbeidet med å overføre boliglån fra DnB NOR Bank til DnB NOR Boligkreditt har gitt banken god finansiering.

Selskapet Eksportfinans, der DnB NOR eier 40 prosent, måtte tidlig i året skrive ned sin obligasjonsbeholdning og tilføres ny egenkapital fra sine eiere.

I årets første kvartal ble det bokført store urealiserte kurstap også i DnB NOR's likviditetsportefølje. I andre kvartal ble DnB NOR Bank som en av svært få banker oppgradert til en langsiktig rating på AA- av ratingbyrået Standard & Poor's. I tredje kvartal begynte den sterke finansuroen å få konsekvenser for den norske realøkonomien og det var tydelige tegn til økt mislighold og økte nedskrivninger på utlån. I fjerde kvartal var det en markert økning i nedskrivninger på utlån, særlig i DnB NOR, hvor DnB NOR eier 51 prosent.

Økonomisk utvikling

DnB NOR-konsernets årsresultat for 2008 utgjorde 9 211 mill. kr, som var en reduksjon på 5 569 mill. fra året før.

Utlånsveksten fra 2007 til 2008 var på 20,3 prosent på gjennomsnittsbasis, mens innskuddsveksten var på 8,3 prosent i samme periode. De samlede inntektene økte med 10,0 prosent, mens de samlede kostnadene økte med 13,8 prosent. Korrigert for goodwill-nedskrivninger i 2008 og avsetninger til ansatte i 2007 økte kostnadene med 10,6 prosent. Konsernet var i 2008 i startfasen av et kostnadsprogram som fram til utgangen av 2012 forventes å få en samlet årseffekt på anslagsvis 2 mrd. kr. Netto nedskrivninger på utlån og garantier var samlet på 3 509 mill. kr i 2008, sammenlignet med 220 mill. kr i 2007.

Justert for utbytte falt DnB NOR-aksjen med 62 prosent i løpet av 2008. DnB NOR betaler ikke utbytte for regnskapsåret 2008.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Renteinntekter	81 953	61 746
Rentekostnader	60 044	43 880
Netto renteinntekter	21 910	17 866
Andre driftsinntekter	12 438	13 732
Driftskostnader	18 721	16 450
Netto gev. eiendeler & nedskriv. lån	-3 457	2 261
Driftsresultat	12 170	17 409
Skattekostnad	3 252	2 387
Minoritetsinteresser	-293	242
Resultat etter skatt og minoritet	9 211	14 780

Balanse	2008	2007
Kontanter og fordringer på kredittinst.	110 864	74 195
Utlån kunder	1 191 635	970 504
Verdipapirer	470 572	371 726
Andre eiendeler	58 626	57 494
Sum eiendeler	1 831 699	1 473 919

Gjeld til kredittinstitusjoner	178 822	144 198
Innskudd fra kunder	597 242	538 151
Øvrig gjeld og forpliktelser	929 135	682 368
Ansvarlig lånekapital	45 225	33 226
Sum gjeld	1 750 424	1 397 944
Innskutt egenkapital	25 024	25 024
Annen egenkapital	52 041	48 290
Minoritetsinteresser	4 211	2 662
Sum egenkapital	81 275	75 976
Sum egenkapital og gjeld	1 831 699	1 473 919

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	-83 793	-48 560
Investeringsaktiviteter	-5 981	-736
Finansieringsaktiviteter	131 027	46 637
Endring betalingsmidler	41 252	-2 659

Nøkkel tall	2008	2007
Kjernekapitaldekning	7,2 %	6,7 %
Kapitaldekning	9,6 %	10,0 %
Kostnadsgrad	50,6 %	50,1 %
Mislighold og nedskrevne lån		
i pst av netto utlån	0,42 %	0,45 %
Tapsprosent utlån	0,02 %	-0,03 %
Egenkapitalrentabilitet	12 %	21 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	18 %	

Verdier og utbytte	2008	2007
Markedsverdi ved årsslutt	35 982	110 610
Pris/bok	0,5	1,5
Sluttkurs	27,00	83,00
Avsatt utbytte	0	5 997
Utbytteandel	0 %	41 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	36 %	
Utbytte til staten	0	2 039
Avkastning inkl. utbytte siste år	-62 %	-2 %
Gjennomsnittlig avkastning siste 5 år	0 %	
Salgsproveny staten/sletting aksjer	0	108

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	14 454	13 817
Andel ansatte i Norge	66 %	69 %
Statens eierandel årsslutt	34 %	34 %
Andel kvinner i styret, totalt	44 %	45 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	43 %

Fotograf: Stig B. Fiksdal, DnB NOR.

Kongsberg Gruppen ASA

KONGSBERG

ADRESSE: Postboks 1000, 3601 Kongsberg
TELEFON: +47 32 28 82 00
INTERNETT: www.kongsberg.com
KONSERNJEF: Walter Qvam
STYRELEDER: Finn Jøbsen

STYREMEDLEMMER: Benedicte Berg Schilbred, Erik Must, Anne-Lise Aukner, John Giverholt, Roar Marthiniusen*, Kai Johansen*, Helge Lintvedt*
REVISOR: Ernst & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 50,001 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Kongsberg Gruppen ASA er et av Norges ledende teknologiselskaper med hovedkontor på Kongsberg og virksomheter i en rekke land. 77 prosent av inntektene kommer fra land utenfor Norge. Selskapet er notert på Oslo Børs. Staten har en eierandel på 50 prosent. Ved utgangen av 2008 hadde konsernet 5 243 ansatte hvorav 72 prosent i Norge.

Fra 1. januar 2009 rapporterer virksomheten på tre forretningsområder: Kongsberg Maritime, Kongsberg Defence Systems og Kongsberg Protech Systems. Kongsberg Oil & Gas Technologies er et fjerde satsningsområde som rapporterer under Kongsberg Maritime. Kongsberg Maritime leverer produkter og systemer for posisjonering, navigasjon og automasjon til handelsskip og offshoreinstallasjoner, samt produkter og systemer for sjøbunnskartlegging og overvåking. Kongsberg Protech Systems produserer våpenstyringssystemer, mens Kongsberg Defence Systems fokuserer på kommando- og kontrollsystemer, våpenkontrollsystemer, kommunikasjonsløsninger, missiler, avansert kompositt og overvåking.

Viktige hendelser

I 2008 kunne begge forretningsområdene i konsernet vise til høyere driftsinntekter og driftsresultat enn i året før. Ordreinngangen var god innenfor både Kongsberg Maritime og Kongsberg Defence & Aerospace. Konsernets ordresreserve, på 16,7 mrd. kr ved årets slutt, fordelte seg med 43 prosent for Kongsberg Maritime og 57 prosent for Kongsberg Defence & Aerospace.

Forretningsområdet Kongsberg Maritime hadde god drift og høy ordreinngang. Kongsberg Maritime forbedret i løpet av 2008 sine posisjoner i markeder som Brasil, India og Kina. Dette er viktige markeder både innen offshore- og handelsflåtemarkedet.

Kongsberg Defence & Aerospace kan også vise til god vekst og sterk marginforbedring. Våpenstyringssystemet Protector befestet i 2008 sin markedsledende posisjon. Systemet er solgt til totalt 16 land. I slutten av desember ble det inngått en kontrakt i Polen som inneholder leveranse av det nye sjømålsmissilet, Naval Strike Missile (NSM). Dette regnes som et internasjonalt gjennombrudd for det nye missilet.

Økonomisk utvikling

Driftsinntektene ble i 2008 11,1 mrd. kr. Det er 33 prosent høyere enn i 2007. Driftsresultatet, justert for engangseffekter, ble 1 122 mill. kr som er en økning på 41 prosent fra 2007. Selskapet nådde målet om en driftsmargin over 10 prosent i 2008.

Årsresultatet for 2008 ble 587 mill. kr mot 490 mill. kr (resultat uten engangseffekter) i 2007. Resultat per aksje for 2008 ble kr 19,44, og det ble utbetalt et utbytte på kr 5,50 per aksje for 2008. Aksjekursen endte på 328 kr ved utgangen av året. Inkludert utbytte på 5 kr per aksje var avkastningen i 2008 minus 1,8 prosent. Selskapets børsverdi var om lag 10 mrd. kr ved utgangen av 2008.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	11 056	8 559
Driftskostnader	10 018	7 213
Driftsresultat	1 038	1 346
Netto finansposter	-177	-67
Resultat før skatt og minoriteter	861	1 279
Skattekostnad	274	293
Minoritetsinteresser	4	5
Resultat etter skatt og minoritet	583	981

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	2 379	1 761
Varige driftsmidler	1 863	1 206
Finansielle anleggsmidler	421	508
Sum anleggsmidler	4 663	3 475
Omløpsmidler	7 787	5 739
Sum eiendeler	12 450	9 214

Innskutt egenkapital	982	982
Opptjent/ annen egenkapital	896	1 765
Minoritetsinteresser	16	11
Sum egenkapital	1 894	2 758
Avsetning til forpliktelser	830	1 437
Langsiktig rentebærende gjeld	1 722	705
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentefri gjeld	8 004	4 314
Sum gjeld og forpliktelser	10 556	6 456
Sum egenkapital og gjeld	12 450	9 214

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	-26	1 037
Investeringsaktiviteter	-1 484	-338
Finansieringsaktiviteter	813	-441
Effekt av avlutakursendringer		
på betalingsmidler	33	-22
Endring betalingsmidler	-664	236

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	3 616	3 463
EBITDA	1 390	1 565
EBIT	1 109	1 351
Egenkapitalandel	15 %	30 %
Egenkapitalrentabilitet	25 %	44 %
Gjennomsnittlig-EK rentabilitet siste 5 år	22 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	31 %	44 %

Verdier og utbytte	2008	2007
Markedsverdi ved årsslutt	9 840	10 170
Pris/bok	5,2	5,4
Sluttkurs	328	339
Avsatt utbytte	165	150
Utbytteandel	28 %	15 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	23 %	
Utbytte til staten	82,5	75
Avkastning inkl. utbytte siste år	-2 %	95 %
Gjennomsnittlig avkastning siste 5 år	26 %	

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	5 243	4 205
Andel ansatte i Norge	72 %	81 %
Statens eierandel årsslutt	50 %	50 %
Andel kvinner i styret, totalt	25 %	25 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

© Kongsberg Gruppen ASA

Nammo AS

ADRESSE: Postboks 142, 2831 Raufoss
TELEFON: +47 61 15 36 00
INTERNETT: www.nammo.com
KONSERNSEJEF: Edgar Fosshem
STYRELEDER: Jan T. Jørgensen

STYREMEDLEMMER: Karl Glad, Heikki Allonen, Tone Lindberg, Kai Nurmio, Annika Tanttinen, Einar Linnerud*, Petri Kontola*
REVISOR: KPMG AS

STATLIG EIERANDEL: 50 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Nammo AS er en sentral norsk forsvarsbedrift knyttet til kompetansmiljøet på Raufoss. Nammo er engasjert i utvikling, produksjon av ammunisjon, rakettmotorer og demilitariserings-tjenester. Selskapets visjon er at Nammo skal ha sterk internasjonal tilstedeværelse og være ledende innenfor sitt kundedrevne nisjemarked innen ammunisjon, rakettmotorer og romfartsprodukter. Nammo er eid av den norske stat og finske Patria Oyj.

Nammo er underlagt streng eksportlovgivning. Nammo er organisert i fem forretningsområder: Finkaliberdivisjon, Mellom- og grovkaliberdivisjon, Rakettmotordivisjon, Demildivisjonen og Nammo Talley Inc. Nammo har produksjons-selskaper i Norge, Sverige, Finland, Sveits, Tyskland og USA. Nammos etiske regelverk skal etterfølges av samtlige enheter i virksomheten uansett nasjonal tilhørighet.

Ved utgangen av 2008 hadde konsernet 1 826 ansatte, hvorav 699 i Norge.

Viktige hendelser

Utviklingen av markedet for sikker og miljøvennlig destruksjon av klasevåpen gjennom Oslo-avtalen kan påvirke markedet for Nammo i positiv retning. Nammo har fått kontrakt med

Forsvaret om destruksjon av deres beholdning av 50 000 stk. 155 mm klaseammunisjon.

Nammo feiret i 2008 selskapets tiårsjubileum for sammenslåingen av de nordiske ammunisjonsprodusentene i 1998.

Canada er et viktig marked for Nammo, og selskapet etablerte et salgskontor, Nammo Canada Inc., i Ottawa i mars 2009. Samtidig kjøpte Nammo 50 prosent av Primex Security Ltd. som er spesialisert innen salg og service av sikkerhetsutstyr. Nammo Raufoss AS signerte 1. april 2009 Norges største romfartsrelaterte eksportkontrakt med Astrium Space Transportation, en del av EADS gruppen. Kontrakten gjelder separasjons- og akselerasjonsmotorer for 35 oppskytinger av raketten Ariane 5. Kontrakten har en verdi på 150 mill. kr over 5 år.

Nammo Lapua Oy signerte også en meget viktig kontrakt med Det finske forsvaret den 23. april 2009 til en verdi av ca. 70 mill. euro. Kontrakten gjelder salg av flere typer ammunisjon, deriblant treningsammunisjon, over en fireårsperiode med mulige opsjoner.

Økonomisk utvikling

Nammo har vist stabil og god utvikling de siste årene til tross for overkapasitet i markedet, reduserte forsvarsbudsjetter, sterk konkurranse og strukturendringer av både nasjonal og internasjonal forsvarsindustri.

Resultat etter skatt og minoritetsinteresser ble 268 mill. kr i 2008 mot 259 mill. i 2007. Framgangen skyldes økt omsetning innen to av forretningsområdene og stabil kostnadsutvikling som følge av effektiviseringsgevinster. Egenkapitalsituasjonen i selskapet er god. Avkastningen på egenkapitalen var 31 prosent i 2008 og vurderes som meget god sett i lys av finanskrisen.

Styret har foreslått et utbytte på 133 mill. kr for regnskapsåret 2008. Dette utgjør 50 prosent av konsernresultatet etter skatt og minoritetsinteresser.

<i>Resultatregnskap (i mill. kr)</i>	2008	2007
Driftsinntekter	3 130	2 745
Driftskostnader	2 740	2 355
Driftsresultat	390	390
Netto finansposter	-15	-29
Resultat før skatt og minoriteter	375	361
Skattekostnad	103	100
Minoritetsinteresser	4	1
Resultat etter skatt og minoriteter	268	259

<i>Balanse</i>	2008	2007
Immatrielle eiendeler	598	490
Varige driftsmidler	522	429
Finansielle anleggsmidler	23	30
Sum anleggsmidler	1 143	949
Omløpsmidler	1 944	1 579
Sum eiendeler	3 087	2 527

Innskutt egenkapital	359	359
Opptjent/ annen egenkapital	812	518
Minoritetsinteresser	14	9
Sum egenkapital	1 186	886
Avsetning til forpliktelser	125	114
Langsiktig gjeld	604	525
Kortsiktig rentebærende gjeld	94	0
Kortsiktig rentefri gjeld	1 078	1 003
Sum gjeld og forpliktelser	1 901	1 641
Sum egenkapital og gjeld	3 087	2 527

<i>Kontantstrøm</i>	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	478	110
Investeringsaktiviteter	-132	-732
Finansieringsaktiviteter	-180	421
Endring betalingsmidler	165	-201

<i>Nøkkeltall</i>	2008	2007
Sysselsatt kapital	1 883	1 411
EBITDA	595	551
EBIT	458	420
Egenkapitalandel	38 %	35 %
Egenkapitalrentabilitet	26 %	31 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	26 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	29 %	38 %

<i>Utbytte med mer</i>	2008	2007
Avsatt utbytte	133	130
Utbytteandel	50 %	50 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	46 %	
Avsatt utbytte til staten	67	65

<i>Annen informasjon</i>	2008	2007
Antall ansatte	1 826	1 555
Andel ansatte i Norge	38 %	39 %
Statens eierandel årsslutt	50 %	50 %
Andel kvinner i styret, totalt	38 %	25 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	33 %	17 %

HYDRO

Norsk Hydro ASA

ADRESSE: Vækerø, 0240 Oslo
TELEFON: +47 22 53 81 00
INTERNETT: www.hydro.com
KONSERVERNSJEF: Svein Richard Brandtzæg
STYRELEDER: Terje Vareberg

STYREMEDLEMMER: Grete Faremo, Finn Jebsen, Heidi M. Petersen, Benthe Rathe, Inge K. Hansen, Billy Fredagsvik*, Jørn B Lilliby*, Sten Roar Martinsen*
REVISOR: Deloitte AS

STATLIG EIERANDEL: 43,82 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

OMTALE

SELSKAPS

Siden 1. oktober 2007 har **Hydro** vært et rendyrket aluminiumsselskap. Hydro er en global leverandør av aluminium og aluminiumprodukter med utgangspunkt i Norge. Hydro har rundt 22 000 medarbeidere i mer enn 30 land, hvorav ca 5.600 er ansatt i Norge. Selskapet har virksomhet på alle kontinenter og er verdens tredje største integrerte aluminiumsselskap. I tillegg til en sterk satsing på primæraluminium og metallprodukter har Hydro en ledende posisjon i Europa innenfor valsede og ekstruderte produkter og byggsystemer. Hydro har en omsetning på rundt 85 mrd. kr og er et av de største selskapene på Oslo Børs.

Viktige hendelser

Smelteverket Qatalum, som bygges i Qatar, vil ha en produksjonskapasitet på 585 000 tonn. Qatalum bygges i samarbeid med Qatar Petroleum og omfatter også et moderne, energieffektivt gasskraftverk. Ved utgangen av 2008 var om lag 60 prosent av verket ferdigstilt og prosjektet er i rute og innenfor budsjettammen. Oppstart er planlagt ved årsskiftet 2009/2010.

© Norsk Hydro

Den viktigste hendelsen i 2008 var det dramatiske fallet i etterspørselen etter aluminium på verdensbasis i løpet av høsten 2008 og som har fortsatt inn i 2009. På verdensbasis er produksjonskapasiteten redusert med 3 mill. tonn siden høsten 2008. Hydro har også iverksatt omfattende tiltak for å møte de ekstreme markedsforholdene og sikre selskapets økonomiske stilling. Selskapet har annonsert en reduksjon i produksjonen av primæraluminium på 23 prosent, som svarer til ca. 400 000 tonn per år. Tiltakene vil være gjennomført i løpet av første halvår 2009.

Økonomisk utvikling

Hydro-konsernets årsresultat etter skatt og minoritetsinteresser for 2008 var -3,9 mrd. kr mot et positivt resultat på 18,2 mrd. kr i 2007. Driftsresultatet for Hydro utgjorde 1,2 mrd. kr for året, sammenliknet med 9 mrd. kr i 2007. Driftsresultatet inkluderte om lag 2,5 mrd. kr i nedskrivninger og urealiserte tap på metallkontrakter, kraftkontrakter og valuta-kontrakter på om lag 2,2 mrd. kr. Det underliggende driftsresultatet fra virksomheten i 2008 var vel 6 mrd. kr.

Selskapets realiserte priser på aluminium målt i amerikanske dollar og i norske kr var på omtrent samme nivå som året før, men det må forventes at realiserte priser faller betydelig i løpet av 2009. Ved årsskiftet var markedsprisen for aluminium lavere enn produksjonskostnadene for mesteparten av den globale smelterkapasiteten.

På grunn av den alvorlige situasjonen i aluminiumsmarkedet valgte styret i Hydro å foreslå null i utbytte for 2008.

<i>Resultatregnskap (i mill. kr)</i>	2008	2007
Driftsinntekter	88 593	96 409
Driftskostnader	87 399	87 385
Driftsresultat	1 194	9 025
Netto finansposter	-5 026	3 208
Resultat før skatt og minoriteter	-3 832	12 233
Skattekostnad	565	3 075
Resultat fra avhendet virksomhet	-247	9 447
Minoritetsinteresser	411	408
Resultat etter skatt og minoritet	-3 925	18 196

<i>Balanse</i>	2008	2007
Immatrielle eiendeler	4 204	2 477
Varige driftsmidler	29 338	26 750
Finansielle anleggsmidler	21 507	15 246
Sum anleggsmidler	55 049	44 474
Omløpsmidler	40 108	47 571
Sum eiendeler	95 157	92 046

Innskutt egenkapital	1 679	1 730
Oppjent/ annen egenkapital	51 129	52 319
Minoritetsinteresser	1 333	959
Sum egenkapital	54 141	55 008
Avsetning til forpliktelser	15 278	14 713
Langsiktig gjeld	2 394	1 948
Kortsiktig rentebærende gjeld	1 169	1 045
Kortsiktig rentefri gjeld	22 175	17 311
Gjeld i virksomhet under avhendelse	0	2 021
Gjeld i avhendet virksomhet	0	0
Sum gjeld og forpliktelser	41 016	37 038
Sum egenkapital og gjeld	95 157	92 046

<i>Kontantstrøm</i>	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	2 921	14 273
Investeringsaktiviteter	-7 335	11 764
Finansieringsaktiviteter	-6 717	-10 140
Valutaeffekter	-11	-285
Avhendet virksomhet	5 075	-12 799
Endring betalingsmidler	-6 067	2 813

<i>Nøkkeltall</i>	2008	2007
Sysselsatt kapital	57 704	58 001
EBITDA	6 904	13 980
EBIT	1 989	10 428
Egenkapitalandel	57 %	60 %
Egenkapitalrentabilitet	-7 %	24 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 2 år	8 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	3 %	45 %

<i>Verdier og utbytte</i>	2008	2007
Markedsverdi ved årsslutt	34 693	96 841
Pris/bok	0,7	1,8
Sluttkurs	27,80	77,6
Avsatt utbytte	0	6 047
Utbytteandel	0 %	37 %
Utbytte til staten	0	2 735
Snitt utbytteandel siste 3 år	40 %	
Avkastning inkl. utbytte siste år	-58 %	43 %
Salgsproveny til staten/sletting aksjer	0,0	2 763,3

<i>Annen informasjon</i>	2008	2007
Antall ansatte	22 634	24 692
Andel ansatte i Norge	27 %	28 %
Statens eierandel årsslutt	43,82 %	43,82 %
Andel kvinner i styret, totalt	33 %	33 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	50 %

StatoilHydro ASA

StatoilHydro

ADRESSE: Forusbeen 50, 4035 Stavanger
TELEFON: +47 51 99 00 00
INTERNETT: www.statoilhydro.com
KONSERVERSJEF: Helge Lund
STYRELEDER: Svein Rennemo

STYREMEDLEMMER: Marit Arnstad, Elisabeth Grieg, Kjell Bjørndalen, Roy Franklin, Grace Reksten Skaugen, Morten Svaan*, Lill-Heidi Bakkerud*, Claus Clausen*
REVISOR: Ernst & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 67 pst
(Olje- og energidepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

StatoilHydro er et internasjonalt teknologibasert energiselskap med fokus på oppstrømsaktiviteter, men som også har sterke gass- og nedstrømsaktiviteter og en økende satsning på andre energikilder. Selskapet har base i Norge, virksomhet i 42 land, og er klart største operatør på norsk kontinentalsokkel. Selskapets internasjonale produksjon utgjorde i 2008 om lag 17 prosent av selskapets totale bokførte produksjon.

StatoilHydro ble formelt opprettet 1. oktober 2007 som et resultat av sammenslåingen mellom Statoil og Norsk Hydros petroleumsvirksomhet. Per 31.12.2008 hadde selskapet om lag 29 500 ansatte, hvorav om lag 18 100 i Norge.

Viktige hendelser

Etter sammenslåingen av Statoil og Hydros olje- og gassvirksomhet 1. oktober 2007 eide staten om lag 62,5 prosent av aksjene. I tråd med Stortingets beslutning fra 2001 om minst 67 prosent statlig eierandel i Statoil ASA, besluttet Stortinget 8. juni 2007 å videreføre dette også for det nye selskapet.

På denne bakgrunn kjøpte staten ved Olje- og energidepartementet aksjer i StatoilHydro i markedet i perioden fra 2. juni 2008 til og med 5. mars 2009. I alt ble det kjøpt 143,4 mill. aksjer til en samlet pris på om lag 19,3 mrd. kr. Staten eier med dette 67 prosent av aksjene i StatoilHydro.

StatoilHydros totale bokførte olje og gassproduksjon i 2008 var 1,75 mill. fat oljeekvivalenter

per dag (oe/d) mot 1,72 mill. fat oe/d i 2007. Selskapets produksjon fra norsk sokkel var på om lag 1,46 mill. fat oe/d i 2008 mot 1,42 mill. fat oe/d i 2007.

StatoilHydro leverte 7. oktober 2008 en granskningsrapport om enkelte tidligere konsulentavtaler knyttet til Hydros virksomhet i Libya til Økokrim, amerikanske justismyndigheter (DOJ) og det amerikanske kredittilsynet, Securities and Exchange Commission (SEC).

Selskapet inngikk i november 2008 en avtale med Chesapeake Energy Corporation om kjøp av en andel på 32,5 prosent av Chesapeakes skifergassarealer i Marcellus-formasjonen i USA. StatoilHydro forventer en produksjon av gass på om lag 50 000 fat oe/d fra 2012 og om lag 200 000 fat oe/d fra 2020.

Økonomisk utvikling

StatoilHydro leverte i 2008 et årsresultat etter skatt og minoritetsinteresser på 43,3 mrd. kr mot 44,6 mrd. kr for 2007.

StatoilHydros resultater for 2008 ble påvirket av en høy produksjon og en økning i realiserte væske- og gasspriser, delvis motvirket av økte driftskostnader. StatoilHydros resultat per aksje i 2008 var på 13,6 kr mot 13,8 kr i 2007.

Foreslått utbytte for 2008 er 7,25 kr per aksje, hvorav 2,85 kr er ekstraordinært utbytte. Dette gir en samlet utbyttebetaling på om lag 23,1 mrd. kr, hvorav om lag 15,5 mrd. kr er til staten.

Resultatregnskap ¹ (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	656 020	522 797
Driftskostnader	457 188	385 593
Driftsresultat	198 832	137 204
Netto finansposter	-18 365	9 607
Resultat før skatt og minoriteter	180 467	146 811
Skattekostnad	137 197	102 170
Minoritetsinteresser	5	545
Resultat etter skatt og minoritet	43 265	44 096

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	66 036	44 850
Varige driftsmidler	329 841	278 352
Finansielle anleggsmidler	37 734	30 226
Sum anleggsmidler	433 611	353 428
Omløpsmidler	144 812	129 790
Sum eiendeler	578 423	483 218

Innskutt egenkapital	48 827	48 977
Opptjent/ annen egenkapital	165 252	128 298
Minoritetsinteresser	1 976	1 792
Sum egenkapital	216 055	179 067
Avsetning til forpliktelser	148 041	130 414
Langsiktig gjeld	54 606	44 374
Kortsiktig rentebærende gjeld	159 721	129 363
Kortsiktig rentefri gjeld	0	0
Sum gjeld og forpliktelser	362 368	304 151
Sum egenkapital og gjeld	578 423	483 218

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	102 533	93 926
Investeringsaktiviteter	-85 837	-75 112
Finansieringsaktiviteter	-17 029	-7 908
Valutaeffekt	707	-160
Endring betalingsmidler	374	10 746

Nøkkel tall	2008	2007
Sysselsatt kapital	430 381	352 803
EBITDA	224 726	199 524
EBIT	181 730	160 152
Egenkapitalandel	37 %	37 %
Egenkapitalrentabilitet	22 %	26 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 2 år	24 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	46 %	45 %

Verdier og utbytte	2008	2007
Markedsverdi ved årsslutt	363 187	538 881
Pris/bok	1,7	2,5
Sluttkurs	113,90	169,00
Avsatt utbytte	23 118	27 104
Utbytteandel	53 %	61 %
Gjennomsnittlig utbytteandel siste 3 år	50 %	
Avsatt utbytte til staten	15 489	16 940
Avkastning inkl. utbytte siste år	-27 %	8 %
Aksjekjøp	17 137	
Salgsproveny til staten/sletting av aksjer		2 442

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	29 500	29 500
Andel ansatte i Norge	61 %	63 %
Statens eierandel årsslutt	66 %	63 %
Andel kvinner i styret, totalt	36 %	33 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	38 %

¹ Petroleumsvirksomheten i Norsk Hydro ASA ble fusjonert med Statoil ASA til det nye selskapet StatoilHydro ASA 1. oktober 2007. Tallene for 2007 er pro forma årstall til StatoilHydro ASA for hele 2007.

Telenor ASA

ADRESSE: Snarøyvn. 30,1331 Fornebu
TELEFON: +47 810 77 000
INTERNETT: www.telenor.com
KONSERNJSJEF: Jon Fredrik Baksaas
STYRELEDER: Harald Norvik

STYREMEDLEMMER: Bjørg Ven, John Giverholt, Burckhard Bergmann, Olav Vollidal, Kjersti Kleven, Liselott Kilaas, Paul Bergqvist, Harald Stavn*, May Krosby*, Bjørn Andre Anderssen*
REVISOR: Ernst og Young AS

STATLIG EIERANDEL: 53,97 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

OMTALE

Telenor er i dag verdens 7. største mobilskap med om lag 164 millioner abonnenter og 38 800 ansatte verden over. Selskapet har i dag virksomhet i Norge, Sverige, Danmark, Finland, Ungarn, Montenegro, Serbia, Ukraina, Russland, Pakistan, Bangladesh, Thailand og Malaysia. Telenor ble dannet ved omdanning av Televerket til aksjeselskap i 1994. Selskapet ble børsnotert i år 2000. Statens eierandel er nå 53,97 prosent.

Viktige hendelser

Telenor annonserte i oktober 2008 at selskapet hadde inngått en avtale om å kjøpe en kontrollerende eierandel i det indiske mobilskapet Unitech Wireless. Transaksjonen ble gjennomført 20. mars 2009 og Telenor vil over tid få en eierandel på 67,25 prosent i Unitech Wireless.

Konflikten mellom Telenor og Alfa Group fortsatte i 2008 og pågår fremdeles. I august 2008 ble Telenor dømt til å betale en bot på 2,8 mrd. amerikanske dollar for å ha forsinket VimpelComs inntreden i det ukrainske markedet. I en ankebehandling av saken i Omsk i februar 2009 ble botens størrelse redusert til 1,7 mrd. dollar. Telenor har anket denne dommen. Med bakgrunn i denne avgjørelsen ble det i mars 2009 tatt arrest i Telenors aksjer i Vimpelcom. Ytterligere ankebehandling av saken vil finne sted våren 2009.

Som følge av avgjørelser i amerikanske domstoler i 2007 og 2008 har det igjen blitt mulig å avholde styremøter og generalforsamlinger i det ukrainske mobilskapet Kyivstar, hvor Telenor eier 56,52 prosent. Dette har medført at det har blitt mulig å ta ut utbytte fra selskapet for tidligere regnskapsår.

Økonomisk utvikling

For regnskapsåret 2008 ble Telenors resultat etter skatt og minoriteter 13,1 mrd. kr, tilsvarende 7,83 kr per aksje. Resultatet etter skatt og minoriteter var 5,0 mrd. kr lavere enn i 2007, og skyldes i stor grad økte finanskostnader og en høyere skattesats i 2008 sammenlignet med 2007. Driftsinntektene viste i samme periode en økning på 5 prosent fra 92,5 mrd. kr til 97,2 mrd. kr. Økningen kan i stor grad knyttes til vekst i virksomhetene i Asia, og i Telenor Broadcast, i tillegg til kjøpet av Tele2 i Danmark og IS Partner i EDB Business Partner

Som et ledd i finansieringen av Telenors investering i India har selskapets styre foreslått at det ikke betales utbytte for regnskapsårene 2008 og 2009.

Telenor-aksjen falt markant i 2008, med en nedgang på 64 prosent. Til sammenligning falt Dow Jones STOXX 600 Telecommunications Index (SXP) med 37 prosent og Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX) med 54 prosent.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	97 194	92 473
Driftskostnader	82 012	77 488
Driftsresultat	15 182	14 985
Netto finansposter	3 821	4 986
Resultat før skatt og minoriteter	19 003	19 971
Skattekostnad	4 193	2 168
Resultat fra avhendt virksomhet	0	1 400
Minoritetsinteresser	1 745	1 187
Resultat etter skatt og minoritet	13 065	18 016

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	68 195	58 919
Varige driftsmidler	59 772	48 974
Finansielle anleggsmidler	26 831	23 465
Sum anleggsmidler	154 798	131 358
Omløpsmidler	32 374	29 474
Sum eiendeler	187 172	160 832

Egenkapital henførbart til aksjonærene	2008	2007
i Telenor ASA	80 947	68 797
Minoritetsinteresser	7 621	5 858
Sum egenkapital	88 568	74 655
Avsetning til forpliktelser	9 011	7 074
Langsiktig rentebærende gjeld	40 452	39 725
Langsiktig ikke-rentebærende gjeld	944	1 074
Kortsiktig rentebærende gjeld	15 581	7 524
Kortsiktig rentefri gjeld	32 616	30 780
Sum gjeld og forpliktelser	98 604	86 177
Sum egenkapital og gjeld	187 172	160 832

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	25 629	23 696
Investeringsaktiviteter	-14 803	-15 842
Finansieringsaktiviteter	-9 496	-5 616
Valutaeffekt	754	-319
Endring betalingsmidler	2 084	1 919

Nøkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	144 601	121 904
EBITDA	36 950	36 287
EBIT	22 740	22 015
Egenkapitalandel	47 %	46 %
Egenkapitalrentabilitet	17 %	28 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	22 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	17 %	19 %

Verdier og utbytte	2008	2007
Markedsverdi ved årsslutt	76 760	218 016
Pris/bok	0,9	2,7
Sluttkurs	46,30	129,75
Avsatt utbytte	0	5 713
Utbytteandel	0 %	32 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	26 %	
Utbytte til staten	0	3 083
Avkastning inkl. utbytte siste år	-62 %	13 %
Gjennomsnittlig avkastning siste 5 år	6 %	
Salgsproveny til staten/sletting aksjer	1 347	0

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	38 800	35 800
Andel ansatte i Norge	27 %	28 %
Statens eierandel årsslutt	53,97 %	53,97 %
Andel kvinner i styret, totalt	36 %	40 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	38 %	43 %

© Telenor

Yara International ASA

ADRESSE: Postboks 2464 Solli, 0202 Oslo
TELEFON: +47 24 15 70 00
INTERNETT: www.yara.com
KONSERVERSJEF: Jørgen Ole Haslestad
STYRELEDER: Øvind Lund

STYREMEDLEMMER: Elisabeth Harstad, Lone Fønss Schrøder, Leiv L. Nergaard, Arthur Frank Bakke*, Svein Flatebø*, Frank Andersen*
REVISOR: Deloitte AS

STATLIG EIERANDEL: 36,21 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Yara International ASA er et kjemiselskap med gjødsel som viktigste anvendelse av produktene. Selskapet ble skilt ut fra Norsk Hydro ASA og børsnotert 25. mars 2004. Yara driver virksomhet i mer enn 50 land og med salg til over 120 land. Dette gjør selskapet til den mest globale aktøren i bransjen. Kjernevirksomheten er produksjon og markedsføring av fullgjødsel og nitrogengjødsel. Industriell anvendelse av Yaras produkter er et stadig viktigere område. Yaras produkter har en rekke anvendelsesområder og strengere miljøkrav har gitt et voksende marked for produkter til reduksjon av NOx-utslipp.

Selskapet har to norske produksjonsvirksomheter, i Glomfjord og på Herøya. Selskapet hadde ved utgangen av 2008 om lag 8 000 ansatte verden over, hvorav om lag 800 i Norge.

Viktige hendelser

Yara har en ambisjon om å oppnå 10 prosent global markedsandel ved organisk og stegvis vekst. Selskapet har i dag en global markedsandel på om lag 8 prosent. I oktober 2008 kjøpte Yara det kanadiske selskapet Saskferco til en verdi på 1,6 mrd. kanadiske dollar. Saskfercos anlegg i Canada er en av verdens mest effektive fabrikker for produksjon av nitrogengjødsel. Produksjonsanlegget drar fordel av en gunstig utvikling i nordamerikanske gasspriser og har en god beliggenhet i forhold til det store markedet for nitrogengjødsel i Midtvesten.

Økonomisk utvikling

Yara oppnådde i 2008 sine beste økonomiske resultater så langt. Årsresultatet etter skatt og minoritetsinteresser ble 8 228 mill. kr, som er 36 prosent høyere enn året før. Resultatfremgangen skyldtes høyere gjødselpriser. Som følge av den globale økonomiske nedbremsingen i 4. kvartal gikk salgsvolumet av gjødsel ned med 4 prosent sammenlignet med året før.

Yaras avkastning etter skatt i forhold til brutto investert kapital, CROGI, ble 22,8 prosent, sammenlignet med en målsetting på minst 10 prosent i gjennomsnitt for forretningsssyklusen.

Netto kontantstrøm tilført fra driften i 2008 ble 3 986 mill. kr, i hovedsak som følge av sterk inntjening og utbytte fra tilknyttede selskaper. Netto kontantstrøm benyttet til investeringsaktiviteter i 2008 ble 12 786 mill. kr. Dette inkluderer oppkjøpet av Saskferco, kjøpet av resterende aksjer i Kemira GrowHow, kjøpet av 25 prosent av Agrico Canada Ltd og en økning i eierandelen på fem prosent i Burrup.

Kursen på Yara-aksjen falt med 41 prosent på Oslo Børs i 2008. Markedsverdien av selskapet utgjorde 43,3 mrd. kr ved utgangen av 2008, hvilket gjorde Yara til det fjerde største selskapet notert på Oslo Børs. Yara betaler i 2009 et utbytte på kr 4,50 per aksje, som gir en samlet utbetaling på 1 304 mill. kr, hvorav 475 mill. kr til staten.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	88 775	57 486
Driftskostnader	76 494	52 499
Driftsresultat	12 281	4 987
Netto finansposter	-1 377	2 350
Resultat før skatt og minoriteter	10 905	7 337
Skattekostnad	2 664	1 262
Minoritetsinteresser	13	38
Resultat etter skatt og minoritet	8 228	6 037

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	7 449	3 028
Varige driftsmidler	22 524	10 412
Finansielle anleggsmidler	14 259	11 995
Sum anleggsmidler	44 232	25 436
Omløpsmidler	36 655	22 191
Sum eiendeler	80 887	47 626

Innskutt egenkapital	1 585	1 588
Oppptjent/ annen egenkapital	28 518	19 420
Minoritetsinteresser	164	193
Sum egenkapital	30 267	21 201
Avsetning til forpliktelser	9 727	5 391
Langsiktig gjeld	22 037	9 205
Kortsiktig rentebærende gjeld	5 937	2 017
Kortsiktig rentefri gjeld	12 920	9 813
Sum gjeld og forpliktelser	50 621	26 426
Sum egenkapital og gjeld	80 887	47 626

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	3 986	4 305
Investeringsaktiviteter	-12 786	-6 988
Finansieringsaktiviteter	9 436	3 959
Valutaeffekter	235	46
Endring betalingsmidler	870	1 322

Nøkkel tall	2008	2007
Sysselsatt kapital	58 241	32 423
EBITDA	17 812	6 936
EBIT	15 717	6 936
Egenkapitalandel	37 %	45 %
Egenkapitalrentabilitet	32 %	33 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 4 år	30 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	35 %	25 %

Verdier og utbytte	2008	2007
Markedsverdi ved årsslutt	43 372	73 331
Pris/bok	1,4	2,4
Sluttkurs	148,75	251,50
Avsatt utbytte	1 304	1 166
Utbytteandel	16 %	19 %
Snitt utbytteandel siste 4 år	18 %	
Utbytte til staten	475	422
Avkastning inkl. utbytte siste år	-39 %	79 %
Gjennomsnittlig avkastning siste 4 år	19 %	
Salgsproveny til staten/sletting aksjer	0	402

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	7 971	8 173
Andel ansatte i Norge	10 %	10 %
Statens eierandel årsslutt	36,21 %	36,21 %
Andel kvinner i styret, totalt	25 %	25 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

© Yara International ASA

Yara kjøpte i 2008 opp den kanadiske nitrogenprodusenten Saskferco for USD 1,6 milliarder for å styrke sin produksjons- og markedsposisjon i Nord-Amerika.

BaneTele AS

BaneTele

ADRESSE: Postboks 4323 Nydalen, 0402 Oslo**TELEFON:** +47 07080**INTERNETT:** www.banetele.no**ADM.DIR:** Jan Morten Ruud (fram til 1. april 2009)**STYRELEDER:** Stig Herbern**STYREMEDLEMMER:** Jan T. Jørgensen, Tone Bjørnov, Kjell Ivar Hansen Røsnes, Maren Kyllingstad, Erling Dalberg, Bjørn Myhre*, Asbjørn Stuestøl***REVISOR:** PricewaterhouseCoopers AS**STATLIG EIERANDEL:** 50 pst ved årsskiftet (Nærings- og handelsdepartementet), null fra 26. februar 2009

* VALGT AV DE ANSATTE

BaneTele ble etablert som eget selskap i 2001 ved utskilling fra Jernbaneverket. I november 2006 kom Bredbåndssalliansen AS inn på eier-siden i BaneTele med en 50 prosent eierandel gjennom en rettet emisjon. I februar 2009 ble Bredbåndssalliansen AS eier av samtlige aksjer i BaneTele gjennom erverv av statens aksjer.

BaneTele er en landsdekkende innholdsneøytral tilbyder av høykapasitets tjenester på nett, og er en viktig aktør i det norske bredbåndsmarkedet. Fundamentet for BaneTeles virksomhet er det fiberoptiske nettet som i hovedsak følger jernbanenettet og energiselskaperens infrastruktur gjennom Norge. Nettet er 13 000 km langt og binder sammen byer og tettsteder over hele landet og forgrener seg videre i større bynett basert på en kombinasjon av fiberoptiske kabler og trådløs teknologi. Nettet BaneTele disponerer utgjør viktig nasjonal infrastruktur og har stor betydning for muligheten til å sikre virksom konkurranse i bredbåndsmarkedet.

Etter overdragelsen av statens eierandel i BaneTele til Bredbåndssalliansen, er BaneTele en del av Bredbåndssalliansen-konsernet, hvor også Ventelo inngår. Bredbåndssalliansen-konsernet har som ambisjon å videreutvikle seg som en viktig aktør innen det norske markedet for telekommunikasjon, både som transportør og distributør.

BaneTele eier videre 100 prosent av Broadnet Norge AS og Telesis Norge AS. BaneTele-konsernet hadde 217 ansatte ved utgangen av 2008.

Viktige hendelser

I desember 2007 kjøpte Bredbåndssalliansen AS Ventelos norske virksomhet (inkludert gjeld) for 2,33 mrd. kr, med sikte på blant annet å styrke BaneTeles markedsposisjon ytterligere.

Det har i 2008 vært arbeidet med en samordning av virksomhetene til BaneTele og tjenesteleverandøren Ventelo.

I november 2008 utnyttet Nærings- og handelsdepartementet sin rett til å selge statens 50 prosent aksjepost i BaneTele til Bredbåndssalliansen AS på vilkår fastsatt i aksjeeieravtale fra 2006. Aksjesalget ble gjennomført i februar 2009 etter at Stortinget hadde gitt sitt samtykke.

Økonomisk utvikling

2008 var preget av omfattende planleggingsarbeid i tilknytning til forestående integrasjon og omstilling av Bredbåndssalliansen-konsernets virksomhet. BaneTele skal fortsatt tilby tjenester og produkter til grossistmarkedet, mens Ventelo skal utgjøre konsernets markedskanal i det norske sluttbrukermarkedet.

BaneTeles driftsinntekter i 2008 beløp seg til 870 mill. kr på konsernbasis, hvilket er en økning på 16,5 prosent i forhold til året før. Økningen skyldes hovedsakelig overtakelse av større sambandsporteføljer og økt salg til systemintegratorer og mobiloperatører.

Årsresultatet utgjorde 3,8 mill. kr, mot et underskudd på 4,6 mill. kr foregående år.

Ved utgangen av 2008 utgjorde bokført egenkapital 721 mill. kr, hvilket tilsvarte en egenkapitalandel på 62 prosent.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	870,3	746,7
Driftskostnader	865,3	755,7
Driftsresultat	5,0	-8,9
Netto finansposter	-2,4	4,3
Resultat før skatt	2,7	-4,6
Skattekostnad	-1,1	0,0
Resultat etter skatt	3,8	-4,6

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	146	115
Varige driftsmidler	766	683
Finansielle anleggsmidler	4,3	0,3
Sum anleggsmidler	917	799
Omløpsmidler	245	271
Sum eiendeler	1 162	1 070

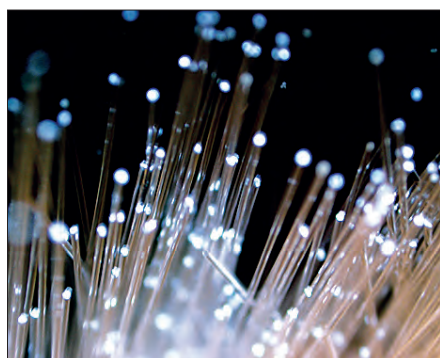
Innskutt egenkapital	857	857
Opptjent/ annen egenkapital	-136	-140
Sum egenkapital	721	717
Avsetning til forpliktelser	16	22
Langsiktig gjeld	148	85
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentefri gjeld	278	246
Sum gjeld og forpliktelser	442	353
Sum egenkapital og gjeld	1 162	1 070

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	176	146
Investeringsaktiviteter	-215	-235
Finansieringsaktiviteter	0	0
Endring betalingsmidler	-39	-89

Nøkkel tall	2008	2007
Sysselsatt kapital	868	802
EBITDA	174	142
EBIT	11	-1
Egenkapitalandel	62 %	67 %
Egenkapitalrentabilitet	1 %	-1 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	-23 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	1 %	0 %

Utbytte med mer	2008	2007
Avsatt utbytte	0	0
Utbytteandel	0 %	0 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	0 %	

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	217	203
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	50 %	50 %
Andel kvinner i styret, totalt	25 %	25 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	33 %	33 %

© BaneTele AS

© BaneTele AS

Eksportfinans ASA

ADRESSE: Postboks 1601 Vikå, 0119 Oslo
TELEFON: +47 22 01 22 01
INTERNETT: www.eksportfinans.no
ADM. DIR: Gisèle Marchand
STYRELEDER: Geir Bergvoll

STYREMEDLEMMER: Carl Erik Steen, Live Haukvik Aker, Tor Bergstrøm, Marianne Heien Blystad, Bodil P. Hollingsæter, Thomas F. Borgen, Tor Østbø*
REVISOR: PricewaterhouseCoopers AS

STATLIG EIERANDEL: 15 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Eksportfinans er eiet av 26 forretnings- og sparebanker, samt staten. Staten ved Nærings- og handelsdepartementet ble eier av 15 prosent av aksjene i 2001 gjennom en rettet emisjon.

Eksportfinans har som formål å utvikle og tilby konkurransedyktige finanstjenester til eksportnæringene. I tillegg yter selskapet lån til kommunale og fylkeskommunale formål gjennom datterselskapet Kommunekreditt Norge AS. Eksportfinans forvalter også en eksportkredittdordning på oppdrag fra staten. Selskapet låner inn midler i de internasjonale kapitalmarkedene. God kredittrating er en forutsetning for gode innlånsbetingelser.

Viktige hendelser

Det var fortsatt høy aktivitet i norsk maritim industri og norsk olje- og gassvirksomhet i 2008. Volumet av utestående eksportutlån økte med 43 prosent i løpet av året og utgjorde 80 mrd. kr ved utgangen av 2008. Samlede utlån til kommunal sektor utgjorde ca 59 mrd. kr ved utgangen av 2008, som var en nedgang på 14 prosent i forhold til året før. Reduksjonen skyldtes en beslutning om å reprise en del av Kommunekredits utlån som følge av begrenset tilgang på langsiktige innlån. Totale nye innlån for Eksportfinans i 2008 utgjorde 94 mrd. kr, mot 81 mrd. kr i 2007. Fra høsten 2008 fikk selskapet problemer med å skaffe innlån med lang løpetid. På ekstraordinær generalforsamling i Eksportfinans i mars 2008 ble det vedtatt en

aksjekapitalforhøyelse på 1,2 mrd. kr som ble fulltegnet av selskapets aksjonærer. Som følge av kapitalforhøyelsen ble selskapets likviditetsmessige og finansielle stilling styrket. Det ble i mars 2008 også inngått en porteføljegarantiavtale mellom Eksportfinans og eierne som skjermer selskapet mot ytterligere kurstap i likviditetsporteføljen på inntil 5 mrd. kr.

For å sikre at norske bedrifter fortsatt vil få tilbud om finansiering av eksportkontrakter som kvalifiserer for statlig støttede lån fattet Stortinget i desember 2008 vedtak etter forslag fra regjeringen om at Eksportfinans i 2009 og 2010 skulle tilbys statlige lån med inntil 5 års løpetid på markedsmessige vilkår. Eksportfinans er nedgradert av samtlige ratingselskaper det siste året, og har nå rating AA+ med negative outlook fra Moody's og Standard & Poor's og AA med stable outlook fra Fitch Ratings.¹

Økonomisk utvikling

Lønnsomheten til Eksportfinans utviklet seg positivt i 2008. Konsernet fikk et overskudd etter skatt på 3,4 mrd. kr, mot et underskudd på 149 mill. kr året før. Hovedårsaken til det store overskuddet i 2008 var at selskapet fikk betydelige urealiserte gevinster som følge av reduksjon i markedsverdiene av selskapets innlån. Resultatet av den underliggende forretningsvirksomheten i 2008 uten urealiserte effekter var 376 mill. kr, mot 294 mill. kr i 2007.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Renteinntekter	12 256	8 927
Rentekostnader	11 187	8 366
Netto rente- og kredittprov.innt.	1 068	561
Andre netto driftsinntekter	3 796	-584
Driftskostnader	204	187
Netto tap	0	0
Driftsresultat	4 660	-210
Skattekostnad	1 305	-61
Resultat etter skatt	3 355	-149

Balanse	2008	2007
Kontanter og fordringer på kredittinst.	36 188	27 334
Utlån	112 751	98 777
Verdipapirer	135 432	89 877
Andre eiendeler	12 531	2 732
Sum eiendeler	296 901	218 720

Gjeld til kredittinstitusjoner	327	324
Innskudd fra kunder	0	0
Øvrig gjeld og forpliktelser	287 458	214 355
Ansvarlig lånekapital	1 909	1 379
Sum gjeld	289 693	216 058
Innskutt egenkapital	2 948	1 756
Opptjent egenkapital	4 260	906
Sum egenkapital	7 208	2 662
Sum egenkapital og gjeld	296 901	218 720

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	-34 602	-30 310
Investeringsaktiviteter	38 749	-31 251
Finansieringsaktiviteter	2 157	62 211
Valutaeffekt	191	-10
Endring betalingsmidler	6 495	640

Nøkkel tall	2008	2007
Kjernekapitaldekning	8,1 %	6,3 %
Kapitaldekning	11,6 %	9,6 %
Kostnadsgrad	4 %	-806 %
Tapsavs. i pst av brutto utlån	0 %	0 %
Tapsprosent utlån	0,34 %	0 %
Egenkapitalrentabilitet	68 %	-5 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	17 %	

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	0	0
Utbytteandel	0 %	0 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	13 %	
Avsatt utbytte til staten	0	0

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	103	103
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	15 %	15 %
Andel kvinner i styret, totalt	38 %	38 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	43 %	43 %

¹ Eksportfinans inngikk 7. mai 2009 avtale med Kommunale Landspensjonskasse (KLP) om å selge sitt datterselskap Kommunekreditt Norge AS til sistnevnte. Transaksjonen skjer til bokført verdi dvs. 870 mill. kr. Bakgrunnen er utfordringer med å skaffe konkurransedyktig finansiering til lånene til kommunesektoren.

ELECTRONIC CHART CENTRE

Electronic Chart Centre AS

ADRESSE: Postboks 60, 4001 Stavanger
BESØKSADRESSE: Lervigsveien 32, Stavanger
TELEFON: +47 51 93 95 00
INTERNETT: www.ecc.no
KONSERNSJEF: Asbjørn Kyrkjeeide

STYRELEDER: Siri Norset Christiansen
STYREMEDLEMMER: Peter Jacob Tronslin, Ingvild Sæther
REVISOR: KPMG AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

Electronic Chart Centre AS (ECC) skal bidra til nyskaping og drift av samfunnsnyttig infrastruktur ved å bygge opp en internasjonal elektronisk sjøkarttjeneste for skipstrafikk og annen maritim virksomhet. ECC ble etablert som aksjeselskap i 1999 ved utskilling fra Statens kartverk. Selskapet er heleid av staten og har 15 ansatte.

Hovedmålet med statens eierskap er å oppfylle Norges forpliktelser i henhold til internasjonale konvensjoner om sikkerhet til sjøs, samt dekke samfunnets behov for sikker navigering ved å forvalte og tilgjengeliggjøre tidsriktige autoriserte elektroniske sjøkart produsert og eiet av nasjonale sjøkartverk verden over.

Selskapets virksomhet drives etter avtale med Statens kartverk Sjø (Sjøkartverket), hvor ECC står for utvikling, kapasitetsadministrasjon og daglig drift av de elektroniske sjøkarttjenestene, mens Sjøkartverket ivaretar ledelse og

framskaffelse av sjøkartdata gjennom det flernasjonale Primar-samarbeidet. I dag omfatter tjenesten 8200 godkjente elektroniske sjøkart fra nær 40 forskjellige land. Karttjenesten skal fungere som et gjennomgående og fleksibelt tilbud av autoriserte sjøkartdata.

Viktige hendelser

Virksomheten har de siste årene opplevd en fordobling i antall brukere. Samtidig er det lagt til rette for å kunne tilby sjødatatjenester til nye brukergrupper. Det arbeides innen FNs sjøfartsorganisasjon IMO med et påbud om bruk av godkjente elektroniske sjøkartsystemer for visse typer skip i internasjonal trafikk fra 2012. Studier og praksis viser at bruk av slike kartdata kan bidra til å hindre grunnstøtninger, kollisjoner og andre ulykker til sjøs.

I samarbeid med norske myndigheter som Sjøfartsdirektoratet, Kystverket og Sjøkartverket har ECC utprøvd nye nettbaserte løsninger for kontroll med bruk av godkjente sjøkartdata på skip i norske farvann. ECC arbeider også med å legge til rette for visning av sjøkartdata som bilder på personlige datamaskiner ved hjelp av fri programvare på internett, herunder bruk av sjøkartdata sammen med landkartdata og luftfoto. Dette bidrar til at større deler av samfunnet kan gjøre seg nytte av sjøkartdata på en enkel og fleksibel måte. Fra årsskiftet 2008 vil norske sjøkartdata bli gjort tilgjengelig via Norge Digitalt, og senere tilsvarende data fra andre nordiske land.

Økonomisk utvikling

Selskapets årsresultat på 3,7 mill. kr i 2008 er 16 prosent høyere enn i 2007. Selskapet har en betydelig utsatt skattefordel som følge av underskudd de første driftsårene, og årets skattekostnad er null. ECC har ved utgangen av 2008 en bankbeholdning på 18,8 mill. kr og ingen rentebærende gjeld. Selskapets egenkapitalandel er 85 prosent. Selskapets økonomiske situasjon må sees i sammenheng med oppdragene for Sjøkartverket og utfordringene med å framskaffe sjøkartdata for internasjonale skipsfartsruter. Tilgjengeligheten til globale sjøkartdata fra andre lands sjøkartverk vil være avgjørende for utviklingen i årene framover. Selskapet betaler 1,1 mill. kr i utbytte for 2008, 30 prosent av selskapets årsresultat etter skatt.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	20,1	17,2
Driftskostnader	17,1	14,4
Driftsresultat	3,0	2,7
Netto finansposter	0,8	0,5
Resultat før skatt	3,7	3,2
Skattekostnad	0,0	0,0
Resultat etter skatt	3,7	3,2

Balanse	2008	2007
Immaterielle eiendeler	2,8	2,8
Varige driftsmidler	1,0	1,3
Finansielle anleggsmidler	0,0	0,0
Sum anleggsmidler	3,8	4,1
Omløpsmidler	20,4	17,2
Sum eiendeler	24,2	21,2

Innskutt egenkapital	10,6	10,6
Opptjent/ annen egenkapital	8,8	6,2
Sum egenkapital	19,4	16,8
Avsetning til forpliktelser	0,0	0,0
Langsiktig gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	4,8	4,4
Sum gjeld og forpliktelser	4,8	4,4
Sum egenkapital og gjeld	24,2	21,2

Regnskapsnøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	19,4	16,8
EBITDA	4,5	3,9
EBIT	3,7	3,2
Egenkapitalandel	80 %	79 %
Egenkapitalrentabilitet	21 %	20 %
Gjennomsnittlig EK rentabilitet siste 5 år	19 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	21 %	20 %

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	1,1	1,0
Utbytteandel	30 %	30 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	31 %	
Avsatt utbytte til staten	1,1	1,0

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	14	15
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	67 %	67 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	67 %	67 %

© ECC AS

Kommunalbanken AS

KBN Kommunalbanken
Norge

ADRESSE: Postboks 1210 Vika, 0110 Oslo
TELEFON: +47 21 50 20 00
INTERNETT: www.kommunalbanken.no
ADM. DIR: Petter Skouen

STYRELEDER: Else Bugge Fougner
STYREMEDLEMMER: Per N. Hagen, Sverre Thornes, Martha Takvam, Nanna Egdius, Svein Blix, Martin Spillum*
REVISOR: Ernst & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 80 pst
(Kommunal- og regionaldepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

SELSKAPS

OMTALE

Kommunalbanken AS ble stiftet i november 1999. Selskapet er en videreføring av virksomheten i statsbanken Norges Kommunalbank, som ble etablert i 1927. I 2000 ble 20 pst av aksjekapitalen solgt til KLP. Kommunalbanken yter lån til kommuner og fylkeskommuner, samt til kommunale og interkommunale selskaper, enten mot kommunal garanti, statlig garanti eller annen betryggende sikkerhet. Selskapet kan påta seg andre oppgaver som naturlig hører sammen med selskapets virksomhet. Selskapet hadde 43 ansatte ved utgangen av 2008.

Banken skal bidra til konkurranse om utlån til kommuner og fylkeskommuner, slik at kommunesektoren sikres billige lån. Dette er uttrykk for den sektorpolitiske funksjon banken har, slik det beskrives i regjeringens eierskapsmelding. Banken har den høyest oppnåelige kredittvurdering (AAA-rating). Statens eierskap bidrar til Kommunalbankens spesielle kredittverdighet, og på den måten også til gunstige utlånsbetingelser. Banken har samme utlånsbetingelser til små og mellomstore kommuner som til store kommuner. Banken skal også ivareta forretningsmessige hensyn. Det legges til grunn en tilfredsstillende risikostyrt egenkapitalavkastning gjennom et avkastningskrav som justeres hvert tredje år.

Kommunalbanken har konsesjon til å drive virksomhet som finansieringsforetak. Selskapet er underlagt det generelle lov- og regelverket for finansinstitusjoner og deltar i kredittmarkedet på like vilkår med andre finansieringsforetak. Kommunalbanken er underlagt tilsyn av Kredittilsynet.

Viktige hendelser

Kommunalbanken er største långiver til kommunal sektor. Markedsandelen er på rundt 40 prosent når lån til kommunale foretak, interkommunale selskaper og kommunale aksjeselskaper medregnes. I 2008 var en stor del av utbetalte lån knyttet til investeringer innenfor skolesektoren. Andre låneformål var omsorgsboliger, sykehjem, barnehager, VAR-anlegg, veier og annen infrastruktur. Det ble lånt inn 67,9 mrd. kr i 2008, fordelt på 12 ulike valutaer. Godt over 90 pst av innlånsvolumet hentes fra utlandet, med Japan som det viktigste markedet. Gjennom to kapitalforhøyelser ble egenkapitalen økt med 466 mill. kr

i 2008. Kapitalforhøyelsen gir rom for en utlånsøkning på opp mot 20 mrd. kr.¹

Økonomisk utvikling

De samlede utlån økte med 16,3 mrd. kr fra 101,7 mrd. kr i 2007 til 118 mrd. kr ved utgangen av 2008. Banken har ikke tap på utlån. Netto renteinntekter i 2008 er på 508 mill. kr, og skyldes utlånsvirksomhet og forvaltning av overskuddslikviditet og bankens egenkapital. Regnskapet for 2008 viser et overskudd før skatt på 543 mill. kr og et resultat etter skatt på 390 mill. kr. Resultatet etter skatt tilsvarer en avkastning på egenkapitalen på 27,2 prosent. Det er foreslått 43,75 mill. kr i utbytte til eiere for regnskapsåret 2008.

Resultatregnskap ² (i mill. kr)	2008	2007
Renteinntekter	8 998	6 657
Rentekostnader	8 490	6 391
Netto rente- og kredittprov.innt.	508	266
Andre driftsinntekter	114	14
Driftskostnader	78	67
Netto tap	0	0
Driftsresultat	543	312
Skattekostnad	153	60
Resultat etter skatt	390	153

Balanse	2008	2007
Kontanter og fordringer på kredittinst.	3 900	189
Netto utlån	120 935	104 672
Verdipapirer	73 018	37 312
Andre eiendeler	18 382	1 526
Sum eiendeler	216 236	143 700
	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 922	2 016
Innskudd fra kunder	0	0
Øvrig gjeld og forpliktelser	210 526	139 047
Ansvarlig lånekapital	1 583	1 287
Sum gjeld	214 031	142 350
Innskutt egenkapital	1 221	755
Opptjent egenkapital	984	594
Sum egenkapital	2 205	1 349
Sum egenkapital og gjeld	216 236	143 700

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	548,0	200,0
Investeringsaktiviteter	-72 692,2	-15 864,0
Finansieringsaktiviteter	72 144,2	15 664,0
Endring betalingsmidler	0,0	0,0

Nøkkeltall	2008	2007
Kjernekapitaldekning	7,4 %	6,0 %
Kapitaldekning	11,6 %	10,6 %
Kostnadsgrad	12,6 %	24,0 %
Tapsavs. i pst av brutto utlån	0,0	0,0
Tapsprosent utlån	0,0	0,0
Egenkapitalrentabilitet	27,2 %	12,6 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	14,1 %	10,9 %

Verdier inn og ut av selskapet	2008	2007
Salgsproveny til staten	0	0
Kapitalinnskudd fra staten	373	59
Utbytte for regnskapsåret	44	0
Avsatt utbytte til staten	35	0
Utbytteandel	11 %	0 %
Gjennomsnittlig utbytteandel siste 5 år	7 %	14 %

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	43	41
Andel som jobber i Norge av tot.ansatte	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	80 %	80 %
Andel kvinner i styret totalt	43 %	43 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	50 %

Kommunalbanken har en viktig sektorpolitisk funksjon gjennom å sikre kommunene gunstige lån.

¹ Regjeringen inngikk med bakgrunn i Kommunale Landspensjonskasses (KLPs) kjøp av alle aksjene i Kommunekreditt Norge AS fra Eksportfinans ASA 07.05.09 avtale om å overta KLPs aksjer i Kommunalbanken AS for 528 mill. kr med forbehold av Stortingets godkjenning jf St.prp. nr 79 2008-2009 *Kommunalbanken AS – Kjøp av KLPs eierandel.*

² Kommunalbanken gikk i 2008 over til IFRS. 2007-tallene er også korrigert for overgangen til IFRS.

NSB AS

ADRESSE: 0048 Oslo
TELEFON: +47 23 15 00 00
INTERNETT: www.nsb.no
KONSERNJEF: Einar Enger
STYRELEDER: Ingeborg Moen Borgerud

STYREMEDLEMMER: Christian Brinch, Bjarne Borgersen, Bente Hagem, Tore Heldrup Rasmussen, Øystein Aslaksen*, Audun Sør-Reime*, Jan Audun Strand*
REVISOR: PricewaterhouseCoopers AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Samferdselsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Fra 1. juli 2002 har **NSB** vært organisert som et aksjeselskap. NSB AS er et av Norges største transportkonsern. Eierskapet forvaltes av Samferdselsdepartementet. Konsernets hovedkontor er i Oslo, mens virksomheten er spredt over det meste av Norge og i deler av Sverige og Danmark.

NSBs formål er jernbanetransport, annen transportvirksomhet, samt virksomhet som står i naturlig sammenheng med dette. Virksomhetsområdene er persontog (NSB AS, NSB Gjøvikbanen AS og Svenska Tågkompaniet AB), buss (Nettbuss AS), godstog (NSB eier 55 prosent av CargoNet AS), eiendom (ROM Eiendom AS) og støttefunksjoner (Mantena AS, NSB Trafikkservice AS, Finse Forsikring AS og Arrive AS).

Statens eierskap er bl.a. begrunnet ut fra ønsket om å sikre toget en sterk posisjon i konkurransen med øvrige transportmidler.

Viktige hendelser

I 2008 bestilte NSB 50 nye persontog som blant annet skal bidra til økt kapasitet når dobbeltsporet Lysaker–Asker tas i bruk i 2011/2012. Samtidig investeres det i oppgraderinger, og moderniserte tog vil suksessivt settes i drift i årene framover.

NSB startet i 2008 opp et prosjekt for å kartlegge muligheten for internettilgang på utvalgte strekninger.

Godstransportvirksomheten hadde ved årsskiftet 2008/2009 fått levert de siste av 475 nye

godsvogner til transport av containere og semitrailere. Samtidig er kapasiteten på Alnabru godsterminal økt.

Datterselskapet Rom Eiendom AS er utbygger og utleier for det nye skattekontoret i Schweigaardsgate i Oslo. Samtidig fortsetter utvikling av næringseiendom i Bjørvika og i Schweigaardsgate nær Oslo S. Eiendomsvirksomheten vil igangsette prosjektering av utvikling av stasjonsområdet på Oslo S basert på grunnriset fra vinneren av arkitektkonkurransen i 2008.

NSBs vedlikeholdsselskap, Mantena AS, deltok i og vant to vedlikeholdskontrakter i Sverige, men beslutningen er ikke endelig. Den ene kontrakten gjelder vedlikehold av 45 tog for Skåntrafikken, mens den andre gjelder drift og vedlikehold av Tunnelbanan i Stockholm, hvor Mantena er med som underleverandør av togvedlikehold.

Økonomisk utvikling

NSB-konsernets årsresultat etter skatt og minoritetsinteresser ble i 2008 19 mill. kr, en nedgang på 517 mill. kr fra 2007. Driftsresultatet ble på 105 mill. kr, en reduksjon på 626 mill. kr fra året før. Det reduserte driftsresultatet skyldes blant annet betydelig økte personalkostnader i persontog- og godsvirksomheten, økte avvikskostnader i forbindelse med feil på infrastruktur, samt svakere utvikling innenfor gods- og eiendomsvirksomhetene som følge av konjunkturnedgangen. Generalforsamlingen i NSB AS har vedtatt et utbytte til staten på 15 mill. kr for regnskapsåret 2008.

<i>Resultatregnskap (i mill. kr)</i>	2008	2007
Driftsinntekter	10 329	9 994
Driftskostnader	10 224	9 263
Driftsresultat	105	731
Netto finansposter	-37	27
Resultat før skatt og minoriteter	69	758
Skattekostnad	66	213
Minoritetsinteresser	-17	9
Resultat etter skatt og minoritet	19	536

<i>Balanse</i>	2008	2007
Immatrielle eiendeler	1 360	300
Varige driftsmidler	8 839	8 690
Finansielle anleggsmidler	1 241	594
Sum anleggsmidler	11 440	9 584
Omløpsmidler	5 680	4 637
Sum eiendeler	17 120	14 220

Innskutt egenkapital	5 536	5 536
Opptjent/ annen egenkapital	683	1 068
Minoritetsinteresser	202	217
Sum egenkapital	6 421	6 821
Avsetninger for forpliktelser	1 783	1 726
Langsiktig gjeld	4 730	2 115
Kortsiktig rentebærende gjeld	723	41
Kortsiktig rentefri gjeld	3 464	3 516
Sum gjeld og forpliktelser	10 699	7 399
Sum egenkapital og gjeld	17 120	14 220

<i>Kontantstrøm</i>	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	1 590	1 229
Investeringsaktiviteter	-2 679	-1 686
Finansieringsaktiviteter	1 647	-259
Valutaeffekt	1	-5
Endring betalingsmidler	559	-720

<i>Nøkkel tall</i>	2008	2007
Sysselsatt kapital	11 874	8 978
EBITDA	1 400	1 707
EBIT	444	843
Egenkapitalandel	38 %	48 %
Egenkapitalrentabilitet	0 %	8 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	5 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	4 %	10 %
Antall reisende (mill personkm)	52	50
Godstransportarbeidet (mill tonnkm)	3 000	2 713
Punktlighet (tog i rute v/ankomst endest.)	85 %	87 %
Antall 1000 TEU (godstog Norge)	557	515

<i>Offentlige kjøp</i>	2008	2007
Inntekt fra staten	1 599	1 593
Inntekt fra kommuner	651	619
Sum inntekt fra offentlige kjøp	2 250	2 212

<i>Utbytte</i>	2008	2007
Avsatt utbytte	14	402
Utbytteandel	72 %	75 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	70 %	
Avsatt utbytte til staten	14	402

<i>Annen informasjon</i>	2008	2007
Antall ansatte	11 324	11 035
Andel ansatte i Norge	85 %	88 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	25 %	25 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

Posten Norge AS

ADRESSE: 0001 Oslo
TELEFON: +47 23 14 90 00
INTERNETT: www.posten.no
KONSERNJSJEF: Dag Mejdell
STYRELEDER: Arvid Moss

STYREMEDLEMMER: Liv Stette, Eli Arnstad, Terje Christoffersen, Sigbjørn Molvik, Gry Mølleskog, Odd Kristian Øverland*, Ingeborg Anne Sætre*, Paul Magnus Gamlemshaug*, Judith Olafsen*
REVISOR: Ernst & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Samferdselsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

SELSKAPS

OMTALE

Posten har siden 1. juli 2002 vært organisert som et aksjeselskap eid av Samferdselsdepartementet.

Posten er et post- og logistikkonsern med Norden som hjemmeområde, og opererer innenfor segmentene post, logistikk og IT. Konsernet omfatter morselskapet Posten Norge AS og hel- og deleide datterselskaper under merkevaren Bring.

Sentralt i Postens strategi er å opprettholde posisjonen som markedsleder på post i Norge og utvikle ledende posisjoner i Norden, innenfor et marked som preges av økende konkurranse som følge av internasjonalisering og konsolidering i markedet, ny teknologi og økte kundekrav.

Posten skal sikre et landsdekkende tilbud av formidling av leveringspliktige posttjenester og grunnleggende banktjenester i ekspedisjonsnett. Videre skal selskapet sikre en god forvaltning av statens verdier og en god industriell utvikling av selskapet. De sektorpolitiske målsetningene ivaretas i hovedsak gjennom sektorspesifikk regulering, herunder konsesjon.

Viktige hendelser

Samferdselsdepartementet la i februar 2008 fram St.meld. nr. 12 (2007–2008) Om verksemda til Posten Norge AS. I meldingen orienterte departementet om eierstyringen de kommende årene, og om selskapets hovedutfordringer, strategier og framtidsplaner. Blant

annet ble det redegjort for omlegging av postkontorer til Post i Butikk og at selskapet fortsatt skal ha banktjenester i sitt ekspedisjonsnett.

En omlegging av Postens ekspedisjonsnett er satt i gang. Innen utgangen av 2010 skal inntil 124 postkontorer være lagt om til Post i Butikk.

Posten lanserte høsten 2008 en ny merkevare, Bring, og endret logo for både morselskap og konsern.

Posten har iverksatt et omfattende effektiviseringsprogram, betegnet «spinnaker». Tiltakene spenner fra effektivisering av administrative funksjoner, optimalisering av innkjøpsrutiner, omlegging til Post i Butikk, salg av postterminaler, bygging av ny sorteringsterminal for Østlandet og endring av produksjonsrutiner til reorganisering av prosesser i henhold til nytt produktivitetssystem. Programmet vil ha stor økonomisk betydning og være gjennomført i 2012.

Konsesjonskravet om framsendingstid over natt på minimum 85 prosent på landsbasis året sett under ett, ble nådd ved at 87,1 prosent av A-posten kom fram over natt i 2008, mot 85,1 prosent i 2007. De øvrige fem konsesjonskravene om framsendingstid var godt innenfor myndighetenes krav i 2008.

Økonomisk utvikling

Postens inntekter økte med ca. 7 prosent i 2008 til 28,7 mrd. kr. Veksten kom hovedsakelig ved oppkjøp og høy aktivitet. Omsetningen fra selskaper utenfor Norge økte med 1,2 mrd. kr, og utgjorde 26 prosent av konsernets inntekter i 2008.

Driftsresultat i 2008 ble 361 mill. kr (1 080 mill. kr i 2007). Resultatet før skatt ble 108 mill. kr i 2008 (955 mill. kr i 2007). Egenkapitalrentabiliteten var 0,3 prosent (14 prosent i 2007). Lønnsomheten ble redusert grunnet lavere inntekter fra de leveringspliktige post- og banktjenestene, nedgang i reklameinntekter og høye kostnader i postsegmentet. Logistikk og IT utviklet seg positivt.

Det er ikke foreslått å ta ut utbytte fra selskapet for regnskapsåret 2008.

© Posten Norge AS

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	28 663	26 810
Driftskostnader	28 302	25 762
Driftsresultat	361	1 080
Netto finansposter	-253	-125
Resultat før skatt og minoriteter	108	955
Skattekostnad	136	159
Minoritetsinteresser	7	0
Resultat etter skatt og minoritet	-35	796

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	7 613	6 755
Varige driftsmidler	4 406	4 037
Finansielle anleggsmidler	298	307
Sum anleggsmidler	12 317	11 099
Omløpsmidler	6 761	6 279
Eiendeler holdt for salg	438	37
Sum eiendeler	19 516	17 415

Innskutt egenkapital	4 112	4 112
Oppjent/ annen egenkapital	1 041	1 666
Minoritetsinteresser	7	8
Sum egenkapital	5 160	5 786
Avsetning for forpliktelser	2 268	2 233
Langsiktig rentebærende gjeld	4 701	3 118
Langsiktig rentefri gjeld	393	166
Kortsiktig rentebærende gjeld	62	76
Kortsiktig rentefri gjeld	6 932	6 036
Sum gjeld og forpliktelser	14 356	11 629
Sum egenkapital og gjeld	19 516	17 415

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	1 342	1 714
Investeringsaktiviteter	-2 095	-2 294
Finansieringsaktiviteter	943	-79
Endring betalingsmidler	190	-659

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselstatt kapital	9 923	8 980
EBITDA	2 071	2 327
EBIT	996	1 363
Egenkapitalandel	26 %	33 %
Egenkapitalrentabilitet	-1 %	14 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	13 %	
Rentabilitet sysselstatt kapital	11 %	16 %
Ekspedisjonssteder	1 479	1 487
Leveringskvalitet A-post (framme over natten)	87 %	85 %
Kundetilfredshet i ekspedisjonsnett	84 %	83 %
Volumutvikling A- og B-post	0,7 %	-0,3 %

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	0	597
Utbytteandel	0 %	75 %
Gjennomsnittlig utbytteandel siste 5 år	47 %	
Avsatt utbytte til staten	0	597

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	28 251	27 068
Andel ansatte i Norge	81 %	85 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	50 %	50 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	50 %

Statkraft SF

ADRESSE: Postboks 200 Lilleaker, 0216 Oslo
TELEFON: +47 24 06 70 00
INTERNETT: www.statkraft.no
KONSERVERSJEF: Bård Mikkelsen
STYRELEDER: Arvid Grundekjøn

STYREMEDLEMMER: Ellen Stensrud, Aud Mork, Egil Nordvik, Berit Rødseth, Halvor Stenstadvoll, Thorbjørn Holøs*, Astri Botten Larsen*, Odd Vanvik*
REVISOR: Deloitte AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Statkraftkonsernet er Nordens tredje største produsent av elektrisitet og Europas største målt i fornybar energiproduksjon. Konsernet har en installert effekt på 15 478 MW. Den største delen av produksjonen kommer fra 243 vannkraftverk, hvorav 149 i Norge, 76 i Sverige, Tyskland, Finland og Storbritannia og 18 utenfor Europa. Videre eier og driver Statkraft tre vindparker i Norge, 11 fjernvarmeanlegg i Norge og Sverige og har kraftproduksjon fra fem gasskraftverk, tre heleide og ett deleid i Tyskland og ett deleid i Norge. Konsernet handler med kraft fra kontorer både i Norden og på kontinentet. I Norge drives distribusjonsnett og sluttbrukervirksomhet gjennom norske regionale selskaper hvor Statkraft har eierskap. Statkrafts satsing utenfor Europa ligger i selskapet SN Power, hvor Statkraft eier 60 prosent og Norfund 40 prosent. SN Power driver vannkraftutbygging i nye vekstmarkeder.

Statlige oppkjøp av vannfallrettigheter på begynnelsen av 1900-tallet og storstilte kraftutbygginger i tiden etter andre verdenskrig danner grunnlaget for Statkrafts virksomhet. Statkraft SF ble skilt ut fra Statskraftverkene i 1992 med produksjon av vannkraft som viktigste aktivitet.

Viktige hendelser

Statkraft og Boliden Odda inngikk i oktober 2008 to langsiktige, kommersielle industrikraftavtaler for perioden 2009 til 2030. Leveransen på omlag 20 TWh er den største industrikraftavtalen Statkraft har inngått siden 1998, og befester selskapets rolle som den største og viktigste kraftleverandøren til den kraftkrevende industrien. Som et ledd i avtalen overtar Statkraft aksjene til Boliden Odda i AS Tyssefaldene. Avtalen trer i kraft så snart blant annet skattemessige forhold blir avklart.

Statkraft og Norfund ble i november 2008 enige om en ny eierstruktur for SN Power. Statkraft

økte sin eierandel fra 50 til 60 prosent 13. januar 2009, med en opsjon på å kjøpe seg videre opp til 67 prosent senest i 2015. Norfund garanteres mulighet til å selge seg helt eller delvis ut i samme periode. Parallelt etableres et eget selskap for satsing i Afrika og Mellom-Amerika, der Norfund går inn som direkte eier sammen med SN Power.

Statkraft og det tyskbaserte energiselskapet E.ON AG gjennomførte 31. desember 2008 en byttehandel som gjør Statkraft til Europas største produsent av fornybar energi. Avtalen innebærer at Statkraft byttet sin eierandel på 44,6 prosent i E.ON Sverige AB samt et svensk vannkraftverk mot 40 vannkraftverk og 5 fjernvarmeanlegg i Sverige, 2 gasskraftverk og 11 vannkraftverk i Tyskland, 3 vannkraftverk i Storbritannia og 4,17 prosent av aksjene i E.ON AG. I tillegg har Statkraft fått en strukturert gasslagerkontrakt og en kraftleveringsavtale. Den totale verdien av byttehandelen er på 4,5 mrd. euro.

Økonomisk utvikling

Statkraft SF konsern fikk i 2008 et rekordresultat med et resultat etter skatt og minoritetsinteresser på 33,3 mrd. kr. Tilsvarende var resultatet i 2007 6,6 mrd. kr. En stor del av økningen skyldes inntektsføring av en engangsgjinst på 25,6 mrd. kr knyttet til gjennomføringen av E.ON-transaksjonen i 2008. Det underliggende resultatet viser imidlertid også en forbedring fra 2007 til 2008, noe som hovedsakelig skyldes høyere kraftpriser og høyere produksjon. Den utfordrende situasjonen i finansmarkedene har imidlertid bidratt til høyere finanskostnader.

Statkraft betaler et ubytte på 10 mrd. kr for regnskapsåret 2008.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Netto driftsinntekter	23 995	13 583
Driftskostnader	7 229	6 183
Driftsresultat	16 766	7 400
Netto finansposter	20 949	1 409
Resultat før skatt og minoriteter	37 715	8 809
Skattekostnad	4 186	2 037
Minoritetsinteresser	250	166
Resultat etter skatt og minoritet	33 279	6 606

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	2 895	1 657
Varige driftsmidler	75 756	56 957
Finansielle anleggsmidler	38 844	34 262
Sum anleggsmidler	117 495	92 876
Omløpsmidler	27 796	17 416
Sum eiendeler	145 291	110 292

Innskutt egenkapital	29 250	29 250
Opptjent/ annen egenkapital	38 199	9 583
Minoritetsinteresser	2 772	2 817
Sum egenkapital	70 221	41 650
Avsetning til forpliktelser	11 797	9 603
Langsiktig gjeld	33 389	33 111
Kortsiktig rentebærende gjeld	10 152	6 923
Kortsiktig rentefri gjeld	19 732	19 005
Sum gjeld og forpliktelser	75 070	68 642
Sum egenkapital og gjeld	145 291	110 292

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	9 746	6 171
Investeringsaktiviteter	-3 046	-4 002
Finansieringsaktiviteter	-7 783	-700
Valutaeffekter	29	-5
Endring betalingsmidler	-1 054	1 464

Nøkkel tall	2008	2007
Sysselsatt kapital	113 762	81 684
EBITDA	45 728	12 119
EBIT	44 122	10 463
Egenkapitalandel	48 %	38 %
Egenkapitalrentabilitet	63 %	17 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	26 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	45 %	13 %

Utbytte med mer	2008	2007
Avsatt utbytte	10 000	6 560
Utbytteandel ¹	30 %	99 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	54 %	
Utbytte til staten	10 000	6 560
Garantibeløp	6 516	11 397
Garantiprovisjon til staten	65	76

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	2 633	2 287
Andel ansatte i Norge	85 %	94 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	44 %	44 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	50 %

¹ I St.prp. nr. 1 (2008–2009) ble utbyttet fra Statkraft SF for regnskapsåret 2008 angitt til 10 mrd. kr. Den lave utbytteandelen på 30 prosent skyldes en engangsgjinst på 25,6 mrd. kr for Statkraft som følge av byttehandelen med E.ON. Denne gjinsten innebærer svært begrenset likviditetsmessig effekt for Statkraft.

Ved å bruke utbyttegrunnlaget i Statkraft SF slik det er definert i St.prp. nr. 1 (2007–2008), det vil si som konsernresultatet etter skatt og minoritetsinteresser, justert for urealiserte verdiendringer og tap, blir utbytteandelen for 2007 98 pst.

Store Norske Spitsbergen Kulkompani

Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS

ADRESSE: 9170 Longyearbyen
TELEFON: +47 79 02 52 00
INTERNETT: www.snsk.no.
ADM. DIR: Bjørn Arnestad
STYRELEDER: Bård Mikkelsen

STYREMEDLEMMER: Lisbeth Alnæs, Ole Fredrik Hienn, Grete Fosslie, Anne Cathrine Haadem, Bjørn H. Martinsen*, Henning Kløften*, Thomas Hukkelås*
REVISOR: KPMG AS

STATLIG EIERANDEL: 99,9 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

SELSKAPS
OMTALE

Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS (SNSK) ble stiftet i 1916. Konsernet består av morselskapet Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS og de heleide datterselskapene Store Norske Grubekompani AS (SNSG), Store Norske Gull AS og Store Norske Boliger AS. Selskapet driver kullvirksomhet på Svalbard gjennom SNSG. Om lag 95 prosent av produksjonen eksporteres.

Gruvevirksomheten foregår i det alt vesentlige i Svea. I tillegg har selskapet en mindre produksjonsdrift i Gruve 7 ved Longyearbyen, hvor om lag 35 prosent av kullene leveres til det lokale energiverket. Gruvedriften skal drives uavhengig av statlig støtte. Konsernet hadde ved utgangen av 2008 386 ansatte.

Viktige hendelser

Etter brannen i gruva i 2005 fremmet selskapet et krav mot forsikringselskapet på om lag 821 mill. kr. Forsikringsoppgjøret ble behandlet av Hålogaland lagmannsrett høsten 2008 og selskapet fikk 612 mill. kr i erstatning. Det tok tid før forsikringsoppgjøret ble avklart. For å avhjelpe situasjonen ga staten sommeren 2007 selskapet et ansvarlig lån på 250 mill. kr, jf. St.prp. nr. 69 og Innst. S. nr. 230 (2006–2007). Lånet ble tilbakebetalt høsten 2008.

Etter brannen i gruva i 2005 og driftsuhell i 2006, anså SNSK det som viktig å gjenopp-

rette tilliten til selskapet samt å utnytte et godt kullmarked til å bedre den likviditetsmessige situasjonen gjennom å øke produksjonen til 4 millioner tonn i 2007. Produksjonen i 2008 ble 3,4 mill. tonn.

Økonomisk utvikling

SNSK hadde i 2008 et historisk godt år med et resultat etter skatt på 881 mill. kr. Det gode resultatet skyldes kullprisene som i løpet av året gikk fra 130 amerikanske dollar per tonn i begynnelsen av året til 219 amerikanske dollar per tonn i juli måned. Fra august måned falt imidlertid prisene, og gjennomsnittsprisen som ble oppnådd på kullsalget i selskapet ble 175 amerikanske dollar per tonn.

Det gode resultatet fra 2008 gir selskapet finansiell styrke og handlefrihet til å planlegge framtiden.

I 2009 har kullprisene fortsatt å falle og har vært nede på under 60 amerikanske dollar per tonn, som er betydelig under den kostpris selskapet har for å produsere kullet. Det er iverksatt et kostnadsreduksjonsprogram som tar sikte på å gjøre selskapet i stand til å møte kullpriser på 75 amerikanske dollar per tonn, og et redusert produksjonsvolum ned mot 2 mill. tonn. Det betales et utbytte fra selskapet på 200 mill. kr for 2008.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	3 445	1 827
Driftskostnader	2 191	1 724
Driftsresultat	1 253	102
Netto finansposter	-197	27
Resultat før skatt	1 056	130
Skattekostnad	176	18
Resultat etter skatt	881	112

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	116	0
Varige driftsmidler	772	790
Finansielle anleggsmidler	9	12
Sum anleggsmidler	897	802
Omløpsmidler	1 774	939
Sum eiendeler	2 671	1 741

Innskutt egenkapital	164	164
Opptjent/ annen egenkapital	973	409
Sum egenkapital	1 138	573
Avsetning til forpliktelser	553	34
Langsiktig gjeld	24	367
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	497
Kortsiktig rentefri gjeld	956	270
Sum gjeld og forpliktelser	1 533	1 168
Sum egenkapital og gjeld	2 670	1 741

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	2 100	285
Investeringsaktiviteter	-134	-101
Finansieringsaktiviteter	-828	-188
Endring betalingsmidler	1 138	-4

Nøkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	1 162	1 437
EBITDA	1 432	364
EBIT	1 280	211
Egenkapitalandel	43 %	33 %
Egenkapitalrentabilitet	103 %	21 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	36 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	220 %	29 %

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	200	7
Utbytteandel	23 %	N/A
Snitt utbytteandel siste 5 år	28 %	
Avsatt utbytte til staten	200	7

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	386	396
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	99,9 %	99,9 %
Andel kvinner i styret, totalt	38 %	50 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	60 %	60 %

Bildet viser kull som kommer ut av Svea gruva. Foto: Tommy Dahli Markussen

Veterinærmedisinsk Oppdragscenter AS

ADRESSE: Postboks 300 Sentrum, 0103 Oslo
TELEFON: +47 22961100
INTERNETT: www.veso.no
KONSERNJSJEF: Arne Ruud

STYRELEDER: Bjørn Kolltveit
STYREMEDLEMMER: Bjørn Skjævestad, Øystein Evensen, Marit Dille, Olaf Skjærvik
REVISOR: ESS Revisjon AS

STATLIG EIERANDEL: 39,91 pst
 (Landbruks- og matdepartementet)

VESO ble etablert i 1988 og er eid av staten ved Landbruks- og matdepartementet (40 prosent) og AquaNova Invest AS (60 prosent). VESO er en kunnskapsbedrift med faglig fundament i norske veterinærmedisinske og beslektede miljøer. Selskapet består av to forskjellige forretningsområder: distribusjon av alle typer legemidler til dyr i det norske markedet og kliniske smitteforsk på fisk innenfor vaksineutvikling og avl for leverandører av slike tjenester og produkter.

Viktige hendelser

SIVA solgte sin eierandel på 49 prosent til AquaNova Invest AS i 2008, og gjennom en

rettet emisjon er AquaNova Invest AS sin eierandel i 2008 økt til 60,09 prosent. Tilsvarende er statens eierandel redusert til 39,91 prosent.

Økonomisk utvikling

VESO har i 2008 økt sin markedsandel innenfor alle områder for distribusjon og salg av legemidler til fisk. Etterspørselen etter tjenester på Vikan har også økt gjennom året. Totalt hadde selskapet en positiv utvikling i 2008 og oppnådde sine budsjetterte mål. Det er besluttet et utbytte på 8,5 mill. kr.

<i>Resultatregnskap (i mill. kr)</i>	2008	2007
Driftsinntekter	234,4	149,4
Driftskostnader	231,9	149,5
Driftsresultat	2,5	-0,1
Netto finansposter	0,7	0,8
Resultat før skatt	3,2	0,7
Skattekostnad	-1,7	-0,4
Resultat etter skatt	4,9	1,1

<i>Balanse</i>	2008	2007
Immatrielle eiendeler	4,1	0,5
Varige driftsmidler	15,6	13,7
Finansielle anleggsmidler	14,9	12,3
Sum anleggsmidler	34,5	26,5
Omløpsmidler	60,9	39,4
Sum eiendeler	95,4	66,0

Innskutt egenkapital	16,0	5,0
Opptjent/ annen egenkapital	26,4	29,0
Sum egenkapital	42,4	34,0
Avsetning for forpliktelser	6,0	2,9
Langsiktig rentebærende gjeld	4,5	5,8
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	42,5	23,3
Sum gjeld og forpliktelser	53,0	32,0
Sum egenkapital og gjeld	95,4	66,0

<i>Nøkkeltall</i>	2008	2007
Sysselsatt kapital	46,9	39,8
EBITDA	7,7	4,5
EBIT	3,7	0,9
Egenkapitalandel	44 %	52 %
Egenkapitalrentabilitet	13 %	3 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	7 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	8 %	2 %

<i>Utbytte</i>	2008	2007
Avsatt utbytte	8,5	1,5
Utbytteandel	174 %	135 %
Gjennomsnittlig utbytteandel siste 5 år	90 %	
Utbytte til staten	4,3	0,8

<i>Annen informasjon</i>	2008	2007
Antall ansatte	35	37
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	40 %	51 %
Andel kvinner i styret, totalt	20 %	40 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	20 %	50 %

© VESO AS

Selskaper med sektorpolitiske mål (kategori 4)

© Norfund

Selskaper med sektorpolitiske mål omfatter selskaper hvor hovedmålene med det statlige eierskapet ikke er forretningsmessige. Statlig eierskap i disse selskapene skal sikre sektorpolitiske og samfunnsmessige målsetninger på flere områder. Selv om selskapene ikke har forretningsmessige hovedmålsetninger, vil selskapene i tillegg kunne ha bedriftsøkonomiske målsetninger. Graden av kommersiell orientering varierer mellom selskapene. Flere av selskapene virker innenfor markeder med naturlige monopolegenskaper. Staten stiller krav til selskapene for å sikre at de sektorpolitiske målsetningene nås på en mest mulig effektiv måte, og for flere av selskapene settes det krav til avkastning ut fra selskapets risikoprofil.

	SIDE		SIDE		SIDE
KATEGORI 4					
Selskaper med sektorpolitiske mål		Kompetansesenter for IT i helse- og sosialsektoren AS	76	SIVA SF	84
Avinor AS	68	Norfund	77	Statnett SF	85
Bjørnøen AS	69	Norsk Eiendomsinformasjon AS	78	Statskog SF	86
Enova SF	70	Norsk Rikskringkasting AS	79	Uninett AS	87
Gassco AS	71	Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS	80	Universitetssenteret på Svalbard AS	88
Gassnova SF	72	Norsk Tipping AS	81	AS Vinmonopolet	89
Innovasjon Norge	73	Petoro AS	82		
Itas amb AS	74	Simula Research Laboratory AS	83		
Kings Bay AS	75				

Avinor AS

ADRESSE: Postboks 150, 2061 Gardermoen
TELEFON: +47 815 30 550
INTERNETT: www.avinor.no
KONSERNJEF: Sverre Quale
STYRELEDER: Inge K. Hansen

STYREMEDLEMMER: Kristin Vangdal, Oddbjørg A. Starrfelt, Marianne Njåstein, Petter Jansen, Dag Helge Hårstad, Helge Løbergslå, Magne Jerpstad*, Ingrid Synnøve Brendryen*
REVISOR: PricewaterhouseCoopers AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Samferdselsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Avinor AS ble etablert 1. januar 2003 ved omdanning av forvaltningsbedriften Luftfartsverket til et statlig aksjeselskap. Konsernet Avinor omfatter morselskapet Avinor AS og datterselskapene Oslo Lufthavn AS, Oslo Lufthavn Eiendom AS, Avinor Parkeringsanlegg AS, Flesland Eiendom AS, Værnes Eiendom AS og Sola Hotel Eiendom AS. Morselskapet er delt i divisjoner for henholdsvis store, mellomstore og regionale lufthavner og en egen divisjon for flysikringstjenester.

Avinor AS har ansvaret for å planlegge, bygge ut og drive lufthavner og flysikringstjenester i Norge. Selskapet har ansvaret for 46 statlige lufthavner, hvorav 12 drives i et samarbeid med Forsvaret. Flysikringstjenesten leverer flysikringstjenester til sivil og militær sektor og omfatter kontrolltårn, kontrollsentraler og navigasjonsutstyr. Avinor har en rekke samfunnsplagte oppgaver. Selskapets virksomhet er finansiert gjennom brukerbetaling og kommersielle inntekter i tilknytning til lufthavnene.

Formålet med statens eierskap i Avinor er å legge forholdene til rette for en sikker, miljøvennlig og effektiv luftfart i alle deler av landet. Virksomheten skal være selvfinansierende og drives på en god og effektiv måte, samt gi staten god verdiskaping over tid.

Annethvert år legger Samferdselsdepartementet fram en stortingsmelding om Avinors virksom-

het. Siste melding ble lagt fram i 2006, jf. St. meld. nr. 15 (2006–2007) Om verksemda i Avinor 2006–2008.

Viktige hendelser

Avinor AS står overfor store investerings- og finansieringsutfordringer de neste årene. På ekstraordinær generalforsamling i august 2008 ble det vedtatt å fjerne bestemmelsene i selskapets vedtekter som satte et tak på hvor mye selskapet kunne låne.

Til sammen reiste det 40 mill. passasjerer over Avinors lufthavner i 2008. Finanskrisen førte til en nedgang i trafikken de tre siste månedene i 2008. Sett over hele året økte passasjertallet likevel med 2,2 prosent i forhold til 2007. Avinor har utarbeidet klimaregnskap for konsernet i 2008 og vedtatt tiltaksplan for reduksjon av egne utslipp.

Økonomisk utvikling

Konsernets driftsinntekter økte med 10,4 prosent til 7 384 mill. kr i 2008. Resultat etter skatt i 2008 ble 765 mill. kr sammenlignet med 731 mill. kr i 2007. Samlede driftskostnader økte med 11,8 pst i 2008. Avkastning på investert kapital etter skatt ble 6,39 prosent sammenlignet med 5,65 prosent året før. Det er ikke foreslått å ta ut utbytte fra selskapet for regnskapsåret 2008.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	7 384	6 689
Driftskostnader	6 016	5 382
Driftsresultat	1 368	1 308
Netto finansposter	-286	-272
Resultat før skatt	1 082	1 036
Skattekostnad	317	305
Resultat etter skatt	765	731

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	2 397	2 284
Varige driftsmidler	16 699	15 186
Finansielle anleggsmidler	30	36
Sum anleggsmidler	19 126	17 506
Omløpsmidler	1 034	2 104
Sum eiendeler	20 160	19 610

Innskutt egenkapital	5 400	5 905
Opptjent/ annen egenkapital	3 885	3 215
Sum egenkapital	9 285	9 120
Avsetning til forpliktelser	2 228	1 940
Langsiktig rentebærende gjeld	5 304	5 646
Langsiktig rentefri gjeld	860	787
Kortsiktig rentebærende gjeld	438	438
Kortsiktig rentefri gjeld	2 045	1 680
Sum gjeld og forpliktelser	10 875	10 490
Sum egenkapital og gjeld	20 160	19 610

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	2 512	2 288
Investeringsaktiviteter	-2 547	-2 188
Finansieringsaktiviteter	-1 049	-928
Endring betalingsmidler	-1 084	-828

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	15 027	15 204
EBITDA	2 587	2 399
EBIT	1 541	1 436
Egenkapitalandel	46 %	47 %
Egenkapitalrentabilitet	8 %	8 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	7 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	10 %	10 %
Regularitet (andel av planlagte avganger som blir gjennomført)	97,6 %	98,4 %
Punktligghet (andel av gjennomførte avganger som skjer innen max 15 min forsinkelse)	86,0 %	82,2 %
Trafikkutvikling (antall passasjerer totalt i 1000)	39 500	38 681

Utbytte med mer	2008	2007
Avsatt utbytte	0	397
Utbytteandel	0 %	54 %
Snitt utbytteandel siste 5 år	33 %	
Utbytte til staten	0	397

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	2 863	2 889
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	44 %	44 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	50 %

Foto: Gaute Brvik

Bjørnøen AS

BJØRNØEN A.S.

ADRESSE: 9173 Ny-Ålesund
TELEFON: +47 79 02 00
INTERNETT: www.kingsbay.no
ADM. DIR.: Jon Erik Nygaard

STYRELEDER: Knut M. Ore
STYREMEDLEMMER: Ann-Kristin Olsen, Karin Refsnes, Pål Presterud, Egil Murud
REVISOR: Ishavsbyen Revisjon AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

Bjørnøen AS eier all grunn og noen kulturhistoriske bygninger på Bjørnøya. Bjørnøen AS ble overtatt av den norske stat i 1932. Selskapet ble i 1967 administrativt underlagt Kings Bay AS, som også leverer forvaltningstjenester til selskapet. Deler av statstilskuddet til Kings Bay overføres til drift av Bjørnøen. Det norske meteorologiske institutt ved Værvarslinga for Nord-Norge leier grunn til en meteorologisk stasjon på Bjørnøya. I tillegg har Værvarslinga for Nord-Norge det koordinerende ansvaret for de vitenskapelige aktivitetene på eiendommen de leier på øya. Bjørnøya naturreservat ble opprettet 16. august 2002. Fredningen omfatter hele øya med unntak av et mindre landareal. Sysselemanden på Svalbard er forvaltningsmyndighet og har oppsynsansvaret i naturreservatet. Bjørnøen AS har til formål drift og utnyttelse av selskapets eiendommer på Bjørnøya og annen virksomhet i forbindelse med dette. Formålet

med statens eierskap i Bjørnøen AS er å ivareta norsk suverenitet gjennom eiendomsbesittelse på Bjørnøya som selskapet har hjemmel til. Bjørnøya har en strategisk viktig geografisk posisjon, midt mellom Norges fastland og Svalbard. Et mindre landareal på øya vil kunne ivareta behov i forbindelse med forsyning, transport og som nødhavn i forbindelse med eventuell utvinning av olje i Barentshavet og andre aktiviteter i nordområdene.

Økonomisk utvikling

Selskapets driftsinntekter kommer fra utleie av eiendommer og utgjorde 178 233 kr i 2008. Driftskostnader som overskyter dette dekkes av tilskudd overført fra Kings Bay AS, og bevilges over statsbudsjettet. Tilskuddet i 2008 utgjorde 162 497 kr, mot 148 140 kr i 2007.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	0,2	0,2
hvorav tilskudd fra Kings Bay AS	0,2	0,1
Driftskostnader	0,2	0,2
Driftsresultat	0,0	0,0
Netto finansposter	0,0	0,0
Resultat før skatt	0,0	0,0
Skattekostnad	0,0	0,0
Resultat etter skatt	0,0	0,0

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,0	0,0
Varige driftsmidler	3,9	3,9
Finansielle anleggsmidler	0,0	0,0
Sum anleggsmidler	3,9	3,9
Omløpsmidler	0,2	0,2
Sum eiendeler	4,1	4,1

Innskutt egenkapital	4,0	4,0
Opptjent/ annen egenkapital	0,0	0,0
Sum egenkapital	4,0	4,0
Avsetninger for forpliktelser	0,0	0,0
Langsiktig gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	0,0	0,1
Sum gjeld og forpliktelser	0,0	0,1
Sum egenkapital og gjeld	4,1	4,1

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	0	0
Andel ansatte i Norge	N/A	N/A
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret totalt	40 %	40 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

Foto: Oddvar Midtkandal

Foto: Oddvar Midtkandal

Enova SF

ADRESSE: Abelsgate 5, 7030 Trondheim
TELEFON: + 47 73 19 04 30
INTERNETT: www.enova.no
ADM. DIR.: Nils Kristian Nakstad

STYRELEDER: Jørn Rattsø
STYREMEDLEMMER: Eimund Nygård, Karin Refsnes, Cathrine Hambro, Andreas K. Enge*
REVISOR: Ernest & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
(Olje- og energidepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Enova ble opprettet ved kongelig resolusjon av 1. juni 2001 med virkning fra 22. juni 2001. Den kongelige resolusjonen har sin bakgrunn i at Stortinget den 5. april 2001 sluttet seg til regjeringens forslag til ny finansieringsmodell og omorganisering av arbeidet med omlegging av energibruk og energiproduksjon.

Enova sitt hovedformål er å fremme en miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon. Enova skal i den forbindelse forestå forvaltningen av midlene fra Energifondet.

Oppdraget med forvaltningen av Energifondet er gitt til Enova gjennom en langsiktig avtale mellom Olje- og energidepartementet og Enova. Denne avtalen fastsetter målene for Enovas virksomhet.

Enovas forvaltning av midlene fra Energifondet skal bidra til:

- Mer effektiv bruk av energi
- Økt bruk av andre energibærere enn strøm og olje til oppvarming
- Økt produksjon fra fornybare energikilder

- Introduksjon og utvikling av nye teknologier og løsninger i energimarkedet
- Velfungerende markeder for effektive og miljøvennlige energiløsninger
- Økt kunnskap i samfunnet om mulighetene for å ta i bruk effektive og miljøvennlige energiløsninger

Viktige hendelser

Enova la fram sin resultatrapport for 2008 i februar 2009. Enova rapporterte samlede kontraktfestede energieresultater på 11,6 TWh for perioden 2001 til 2008. Målet er 18TWh innen utgangen av 2011.

Økonomisk utvikling

Den årlige budsjettammen for drift av Enova fastsettes årlig av Olje- og energidepartementet og dekkes av Energifondet. Selskapet genererer ikke egne inntekter og det fastsettes derfor ikke utbytte fra Enova. Enova er ikke skattepliktig. Ved opprettelsen av Enova SF ble det betalt inn 5 mill. kr i innskuddskapital i selskapet. Administrasjonsrammen for Enova i 2008 ble satt til 75 mill. kr.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	64,7	51,0
Driftskostnader	57,6	51,1
Driftsresultat	7,1	-0,1
Netto finansposter	1,1	0,7
Resultat før skatt	8,2	0,6
Skattekostnad	0,0	0,0
Resultat etter skatt	8,2	0,6

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,0	0,0
Varige driftsmidler	0,1	0,2
Finansielle anleggsmidler	0,0	0,0
Sum anleggsmidler	0,1	0,2
Omløpsmidler	29,2	23,4
Sum eiendeler	29,2	23,6

Innskutt egenkapital	5,0	5,0
Opptjent/ annen egenkapital	13,0	4,9
Sum egenkapital	18,0	9,9
Avsetninger for forpliktelser	0,0	0,0
Langsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	11,2	13,7
Sum gjeld og forpliktelser	11,2	13,7
Sum egenkapital og gjeld	29,2	23,6

Nøkkel tall	2008	2007
Kontraktstestet energiresultat (TWh)	11,6	10,1

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	44	44
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	40 %	40 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	50 %

Gassco AS

ADRESSE: Postboks 93, 5501 Haugesund
TELEFON: +47 52 81 25 00
INTERNETT: www.gassco.no
ADM. DIR.: Brian Bjordal
STYRELEDER: Brit Kristin Sæbø Rugland

STYREMEDLEMMER: Trygve Refvem, Elisabeth Krokeide, Mimi Berdal, Sverre Quale, Leif-Idar Langelandsvik*, Marianne Hirzel*, Asbjørn Eik-Nes*
REVISOR: Deloitte AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
(Olje- og energidepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Gassco AS ble etablert i 2001 som et heleid statlig selskap forvaltet av Olje- og energidepartementet. Selskapet er operatør for gassrørledninger og transportrelaterte gassbehandlingsanlegg. Dette omfatter drift av gasstransportssystemet og utbygging. Gassrørledninger og transportrelaterte gassbehandlingsanlegg tjener alle produsenter av gass på norsk sokkel og bidrar til en samlet effektiv utnyttelse av gassressursene.

Gassco har en sentral rolle i videreutviklingen av gasstransportssystemet og samordner prosesser for videreutvikling av infrastrukturen for transport og behandling av gass fra norsk sokkel. En del av Gasscos oppgave er også å allokere kapasiteten i gasstransportssystemet.

Transportsystemet eies av et interessentskap mellom selskaper som produserer gass på norsk sokkel. Gassco utfører aktiviteter på vegne av interessentskapet for deltakernes regning og risiko, og det skjer dermed ingen inntjening i Gassco. Selskaper som ønsker å transportere gass betaler transporttariffer som gir investeringene i transportsystemet en rimelig avkastning.

Gassco ligger på Bygnes i Karmøy kommune. Selskapet hadde om lag 300 ansatte ved utgangen av 2008.

Viktige hendelser

I 2008 ble det eksportert 94,6 mrd. standard kubikkmeter gass fra norsk sokkel til landings-terminalene i Europa. Transportnettet oppnådde en total leveransetilgjengelighet på 99,78 prosent.

Det er avholdt to bookingrunder for kapasitet i Gassled i løpet av 2008. Resultatene av bookingrundene indikerer at det før 2017–2018 er lite ledig kapasitet for salg i primærmarkedet på de mest attraktive landingspunktene. Gassco har ledet Skanled-prosjektet om et mulig gassrør fra Kårstø til Østlandet (Grenland), Vest-Sverige og Danmark.

I desember 2008 leverte Gassco sin anbefaling til Gassnova og Olje- og energidepartementet om transportløsning i konseptet for transport og lagring av CO₂ fra planlagte fangstanlegg på Kårstø og Mongstad.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	0,0	0,0
Driftskostnader	0,0	0,0
Driftsresultat	0,0	0,0
Netto finansposter	0,6	0,5
Resultat før skatt	0,6	0,5
Skattekostnad	0,2	-0,2
Resultat etter skatt	0,4	0,7

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,7	0,1
Varige driftsmidler	75,0	65,1
Finansielle anleggsmidler	80,4	49,3
Sum anleggsmidler	156,0	114,4
Omløpsmidler	201,1	247,7
Sum eiendeler	357,1	362,1

Innskutt egenkapital	10,0	10,0
Opptjent/ annen egenkapital	4,0	3,6
Sum egenkapital	14,0	13,6
Avsetninger for forpliktelser	43,8	22,0
Langsiktig rentebærende gjeld	4,4	5,6
Kortsiktig rentebærende gjeld	45,9	16,9
Kortsiktig rentefri gjeld	249,1	304,0
Sum gjeld og forpliktelser	343,1	348,5
Sum egenkapital og gjeld	357,1	362,1

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	92,9	12,9
Investeringsaktiviteter	-29,5	-30,8
Finansieringsaktiviteter	-1,3	-1,3
Endring betalingsmidler	62,1	-19,2

Nøkeltall	2008	2007
Regularitet	99,8 %	99,7 %
Gass transportert til ilandførings-terminalene i Europa (milliarder Sm ³)	95	87
Største leveranse per døgn (mill. Sm ³)	332	315
Skipsanløp Kårstø	699	755
Tariffinntekter Gassco operatøransvar	26 616	26 416
Driftskostnader Gassco operatøransvar	5 205	4 101
Driftsinvesteringer Gassco operatøransvar	3 466	2 321

Tilskudd fra staten/offentlige kjøp	2008	2007
CO ₂ Verdikjede-studier	24,0	8,9

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	317	302
Andel ansatte i Norge	62 %	62 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	50 %	57 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	60 %

© Gassco

Gassnova SF

ADRESSE: Dokkvegen 10, 3920 Porsgrunn
TELEFON: +47 40 00 59 08
INTERNETT: www.gassnova.no
ADM. DIR.: Bjørn-Erik Haugan

STYRELEDER: Johan Nic. Vold
STYREMEDLEMMER: Hilde Tonne,
 Endre Skjørestad, Bjørn Sund, Gro Bakstad
REVISOR: Deloitte AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Olje- og energidepartementet)

Ved kongelig resolusjon av 29. juni 2007 ble det truffet vedtak om å opprette Gassnova SF ved omdanning av forvaltningsorganet Gassnova, og foretaket ble stiftet av Olje- og energidepartementet 3. juli 2007. Foretaket hører inn under Olje- og energidepartementet som representerer staten som eier.

Gassnova SF har som formål å forvalte statens interesser knyttet til CO₂-håndtering, herunder CO₂-fangst, -transport, -injeksjon og -lagring. Aktiviteten omfatter teknologiutvikling gjennom CLIMIT-programmet, realisering av utbyggingsprosjekter og rådgivning av Olje- og energidepartementet.

CLIMIT-programmet er det norske nasjonale programmet for forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering fra kraftproduksjon. Programmet administreres av Gassnova SF i samarbeid med Norges forskningsråd. Ansvaret er fordelt slik at Norges forskningsråd har ansvaret for forskningsprosjektene, og Gassnova for prototyp- og demonstrasjonsprosjektene.

Gassnova SF er lokalisert i Porsgrunn.

Viktige hendelser

Fra og med 1. januar 2008 ble all aktivitet i forvaltningsorganet Gassnova overført til

Gassnova SF. I løpet av året har selskapet bygget opp driftsorganisasjonen fra én ansatt til 24 ansatte. Ved utgangen av 2008 forvalter Gassnova SF statens interesser i følgende CO₂-håndteringsprosjekter:

- Teknologisenter for CO₂-håndtering på Mongstad (TCM)
- Fullskala CO₂-håndtering på Kårstø
- Transport og lagring av CO₂ fra Mongstad og Kårstø

I 2008 åpnet EFTAs overvåkningsorgan ESA for at CLIMIT-programmet kan støtte forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering i tilknytning til kraftproduksjon fra alle typer fossilt brensel. Tidligere var programmet begrenset til teknologi for CO₂-håndtering fra gasskraft.

Økonomisk utvikling

Den årlige budsjettrammen for drift av Gassnova SF bevilges over statsbudsjettet. Det ble i 2008 overført 48,5 mill. kroner til Gassnova SF for å dekke kostnader knyttet til drift av foretaket. Selskapet genererer ikke egne inntekter utenom oppdrag fra staten, og det fastsettes derfor ikke utbytte fra Gassnova.

<i>Resultatregnskap (i mill. kr)</i>	2008	2007
Driftsinntekter	53,4	5,4
Driftskostnader	37,7	5,7
Driftsresultat	15,6	-0,3
Netto finansposter	2,3	0,3
Resultat før skatt	18,0	0,0
Skattekostnad	0,0	0,0
Resultat etter skatt	18,0	0,0

<i>Balanse</i>	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,0	0,0
Varige driftsmidler	1,4	0,5
Finansielle anleggsmidler	0,0	0,0
Sum anleggsmidler	1,4	0,5
Omløpsmidler	44,7	40,2
Sum eiendeler	46,2	40,7

Innskutt egenkapital	10,0	10,0
Opptjent/ annen egenkapital	18,0	0,0
Sum egenkapital	28,0	10,0
Avsetninger for forpliktelser	0,0	0,0
Langsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	18,2	30,7
Sum gjeld og forpliktelser	18,2	30,7
Sum egenkapital og gjeld	46,2	40,7

<i>Verdier inn og ut av selskapet</i>	2008	2007
Avsatt utbytte	0	0
Kapitalinnskudd fra staten	0	10

<i>Tilskudd fra staten</i>	2008	2007
Driftstilskudd	48,5	33

<i>Annen informasjon</i>	2008	2007
Antall ansatte	24	1
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	40 %	40 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

Innovasjon Norge

ADRESSE: Postboks 448 Sentrum, 0104 Oslo
TELEFON: +47 22 00 25 00
INTERNETT: www.innovasjonnorge.no
ADM. DIR.: Gunn Ovesen
STYRELEDER: Kjell A. Storeide

STYREMEDLEMMER: Eli Blakstad, Elin Tveit Sveen, Siri Bye G. Johansen, Arild Øien, Roar Flåthen, Kirsti Saxi, Harald Milli, Eva Toril Strand, Grethe Hinderland, Egil Hagen*, Randi Abrahamsen*
REVISOR: KPMG AS

STATLIG Eierandel: 100 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Innovasjon Norge ble etablert 1. januar 2004 og eies av Nærings- og handelsdepartementet. Selskapets formål er å fremme bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet og utløse ulike distrikters og regioners næringsmessige muligheter gjennom å bidra til innovasjon, internasjonalisering og profilering.

Innovasjon Norge har 22 distrikts- og lokalkontorer og utekontorer i 34 land, i tillegg til hovedkontoret i Oslo. Selskapet tilbyr tjenester innenfor finansiering, kompetanse, profilering, nettverk og rådgivning. Innovasjon Norge er en del av det offentlige virkemiddelapparatet som skal bidra til økt verdiskaping og innovasjon i hele landet.

Viktige hendelser

Finansuroen har medført finansielle utfordringer, usikkerhet og markedssvikt for mange av de bedriftene Innovasjon Norge samarbeider med. Følgelig har det vært en vesentlig økning både i antall henvendelser til Innovasjon Norge fra bedrifter over hele landet og i inngangen av søknader. Innovasjon Norge er i regjeringens tiltakspakker i 2008 og 2009 tilført betydelig økte rammer. Midlene gir Innovasjon Norge bedre muligheter til å bistå norske bedrifter.

Strategien for et tydeligere Innovasjon Norge ble vedtatt av selskapets styre i juni 2008. Strategien tar opp viktige trender som påvirker Innovasjon Norge, og beskriver hvordan selskapet skal møte disse. I strategien legges

det vekt på sektorene energi og miljø, helse, IKT, kultur og opplevelse, landbruk, marin, maritim, olje og gass og reiseliv.

Investinor AS, tidligere Statens Investeringsselskap AS, ble stiftet 21. februar 2008 som et datterselskap til Innovasjon Norge. Administrerende direktør tiltrådte 1. august og startet da arbeidet med rekruttering av ansatte. Selskapet åpnet formelt 6. februar 2009 og har nå startet sin investeringsvirksomhet. Investinor har 2,2 mrd. kr i investeringskapital og skal primært investere i bedrifter i tidlig vekstfase.

Innovasjon Norge deltok i 2. halvår 2008 på innspillingen av tredje sesong av TV-programmet Skaperen, som ble sendt våren 2009. Den ble vunnet av Johannes Døderlein og hans 100 prosent økologiske sjokolade.

Økonomisk utvikling

Innovasjon Norge som konsern hadde i 2008 et årsresultat på 118 mill. kr. Overskuddet kommer i sin helhet fra finansinntekter i datterselskapet Investinor AS. Morselskapets årsresultat på -7 mill. kr gjenspeiler situasjonene i finansmarkedene. Tap på utlån, garantier og såkornfondene utgjør 95 mill. kr.

Det er avsatt utbytte til staten på lavrisikolåneordningen på 22,2 mill. kr. På investeringsfondene Nordvest-Russland og Øst-Europa er det avsatt henholdsvis 2,8 mill. kr og 0,9 mill. kr i utbytte.

Resultatregnskap ¹ (i mill. kr)	2008	2007
Inntektsførte bevilgninger	883	804
Andre driftsinntekter	315	223
Sum driftsinntekter	1 199	1 026
Driftskostnader	1 238	1 160
Netto finansposter	300	209
Skattekostnad ²	48	-
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	212	76
Netto tap	95	2
Resultat for regnskapsåret	118	74
Overføringer til staten	27	38
Overført til/fra fond og egenkapital	91	36
Sum disponert	118	74

Balanse	2008	2007
Bankinnskudd	4 663	4 386
Netto utlån	11 815	11 530
Verdipapirer	44	23
Varige driftsmidler	2 370	0
Andre eiendeler	89	100
Sum eiendeler	300	293
	19 281	16 333
Innlån fra staten	0	0
Netto obligasjonsgjeld	9 815	9 177
Øvrig gjeld og forpliktelser	555	498
Andre avsetninger for forpliktelser	3 674	3 722
Sum låne- og investeringsfond	4 233	2 064
Sum gjeld og forpliktelser	18 277	15 461
Innskutt egenkapital	656	656
Oppptjent egenkapital	348	216
Sum egenkapital	1 004	872
Sum egenkapital og gjeld	19 281	16 333

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	330	69
Investeringsaktiviteter	-2 405	-17
Finansieringsaktiviteter	2 353	277
Endring betalingsmidler	278	329

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	746	730
Andel ansatte i Norge	74 %	74 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret totalt	58 %	55 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	60 %	56 %

1 I 2007 var Innovasjon Norge ikke konsern, mens regnskap og kontantstrøm 2008 er for konsernet. Andel kvinner i styret, honorar til revisor, samlet styrehonorar og godtgjørelse til adm.dir. gjelder morselskapet.

2 Investinor AS.

Foto: Siv Næro/Innovasjon Norge

Itas amb AS

ADRESSE: Økern Næringspark, Risløkkveien 2, 0580 Oslo

TELEFON: +47 23 37 17 00

INTERNETT: www.itasamb.no

ADM. DIR.: Arne Smith

STYRELEDER: Sissel Ose Pedersen

STYREMEDLEMMER: Ellen C. Bjercke, Olav Råmunddal, Harald T. Ellefsen, Birgit Skage, Arne Wiggo Jenssen

REVISOR: Åsvang & Co

STATLIG EIERANDEL: 53,4 pst

(Justis- og politidepartementet 46,1 pst. Arbeids- og inkluderingsdepartementet 7,3 pst.)

Itas amb AS er en attføringsbedrift som ble etablert i 1966. Selskapet har en fast stab på 30 ansatte og ca. 260 yrkeshemmede arbeidssøkere på attføringstiltak. Formålet med virksomheten er å tilby personer i yrkesaktiv alder som står utenfor arbeidslivet avklaring, tilrettelegging og formidling til et ordinært arbeidsliv.

Selskapets visjon er: «På vei mot arbeid i et inkluderende samfunn».

Viktige hendelser

Det er bestemt at disse eierandeler skal avhendes. Arbeid med dette har pågått gjennom hele 2008 og forventes avsluttet 1. halvår 2009, jf. St.prp. nr. 20 (2005–2006), innstilling S. nr. 47 (2005–2006).

Selskapet har gjennom 2008 fått tilført hjemler fra Nav Oslo som har medført høy kapasitetsutnyttelse på alle områder.

Selskapet har inngått avtaler med store grossistfirmaer for levering av sine brannpost-produkter.

Undervisningsbygg KF har inngått avtale om kjøp av tomten hvor selskapet har sine lokaliteter. Her skal Risløkka kompetansesenter for yrkesfag bygges. Selger er Aspelin-Ramm AS og Obos Forretningsbygg. Avtalen innebærer at selskapet må flytte sin virksomhet i løpet av 2009.

Økonomisk utvikling

Selskapet fikk i 2008 et resultat på 10,1 mill. kr mot 7,8 mill. kr foregående år. Resultatet anses som meget tilfredsstillende. Midlene vil anvendes til oppbygging av nye treningsarenaer for personer med nedsatt arbeidsevne.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	51,0	49,7
Driftskostnader	41,8	42,1
Driftsresultat	9,2	7,6
Netto finansposter	1,0	0,2
Resultat før skatt	10,1	7,8
Skattekostnad	0,0	0,0
Resultat etter skatt	10,1	7,8

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,0	0,0
Varige driftsmidler	5,0	2,1
Finansielle anleggsmidler	0,0	0,0
Sum anleggsmidler	5,0	2,1
Omløpsmidler	28,6	18,6
Sum eiendeler	33,6	20,8

Innskutt egenkapital	0,7	0,7
Opptjent/ annen egenkapital	23,4	13,2
Sum egenkapital	24,0	13,9
Avsetning til forpliktelser	0,0	0,0
Langsiktig gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	9,5	6,9
Sum gjeld og forpliktelser	9,5	6,9
Sum egenkapital og gjeld	33,6	20,8

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	24,0	13,9
EBITDA	11,1	8,7
EBIT	10,2	7,9
Egenkapitalandel	72 %	67 %
Egenkapitalrentabilitet	53 %	78 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	27 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	54 %	79 %

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	0	0
Snitt utbytteandel siste 5 år	0 %	

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	32	31
Andel ansatte i Norge	100%	100%
Statens eierandel årsslutt	53,4%	53,4%
Andel kvinner i styret, totalt	50%	50%
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	33%	33%

© Itas amb AS

Kings Bay AS

ADRESSE: 9173 Ny-Ålesund
TELEFON: +47 79 02 72 00
INTERNETT: www.kingsbay.no
ADM. DIR.: Jon Erik Nygaard

STYRELEDER: Knut M. Ore
STYREMEDLEMMER: Ann-Kristin Olsen, Karin Refsnes, Pål Presterud, Egil Murud
REVISOR: Ishavsbyen Revisjon AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Nærings- og handelsdepartementet)

Kings Bay har ansvaret for infrastrukturen i Ny-Ålesund på Svalbard. Driften omfatter blant annet beredskap, sjøvertstjenester, flytransport, verkstedstjenester, innkvartering, bespisning, og vann- og elektrisitetsforsyning. Rundt 20 land har hvert år forskningsprosjekter i området rundt Ny-Ålesund. Selskapet yter også i en viss utstrekning tjenester til reiseliv, særlig ved daganløp av større turistskip og andre fartøyer i sommersesongen. Investeringene som er gjort i Ny-Ålesund de siste årene har resultert i at Ny-Ålesund i dag framstår som en god og funksjonell base for internasjonal forskning og miljøovervåking. Ny-Ålesund har utviklet seg til å bli en forskningsstasjon med en avansert miljøprofil og et internasjonalt senter for forskning på klima- og miljørelaterte problemstillinger. Selskapets ansatte utfører om lag 25 årsverk. Formålet med statens eierskap i Kings Bay AS er å sørge for at Ny-Ålesund utvikles som senter for naturvitenskapelig forskning på Svalbard.

Viktige hendelser

Flyplassen ble i 2008 utbedret og oppgradert i henhold til krav fra Luftfartstilsynet.

I 2008 ble Ny-Ålesund Symposium arrangert for tredje gang med tema «Global climate change

and research challenges». Vert for symposiet var forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland som også hadde med seg sin kollega dr. Annette Schavan, utdanning- og forskningsminister i Tyskland, og Mr. Kapil Sibal, vitenskapsminister i India. I tillegg deltok både nasjonale og internasjonale forskere, politikere og bedriftsledere på høyt nivå. Dette arrangementet ble i likhet med tidligere arrangement svært vellykket. Neste Ny-Ålesund symposium er tidfestet til juni 2009.

Økonomisk utvikling

Kings Bay AS har som målsetting at driftsregnskapet skal gå i balanse, mens større investeringer og andre ekstraordinære kostnader som påløper som følge av selskapets særlige forpliktelser dekkes av tilskudd fra staten. Resultatregnskapet viser et årsresultat på kr 3 461. Imidlertid var driftsresultatet negativt slik at det er finanspostene som hovedsaklig gir et årsresultat i balanse. Det er en utfordring at økt antall forskerdøgn og dermed økte inntekter, ble overgått av sterkere økning i kostnadene. Økte flykostnader, lønnskostnader og drivstoffkostnader har medvirket til at 178 520 kr av det statlige tilskuddet er resultatført i året.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	45,7	40,7
Driftskostnader	47,0	40,0
Driftsresultat	-1,2	0,8
Netto finansposter	1,3	0,4
Resultat før skatt	0,0	1,1
Skattekostnad	0,0	0,1
Resultat etter skatt	0,0	1,0

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,1	0,1
Varige driftsmidler	0,0	0,0
Finansielle anleggsmidler	0,0	0,0
Sum anleggsmidler	0,1	0,1
Omløpsmidler	22,1	25,0
Sum eiendeler	22,2	25,1

Innskutt egenkapital	7,0	7,0
Opptjent/ annen egenkapital	1,4	1,4
Sum egenkapital	8,4	8,4
Avsetning til forpliktelser	0,0	0,0
Langsiktig gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	13,8	16,7
Sum gjeld og forpliktelser	13,8	16,7
Sum egenkapital og gjeld	22,2	25,1

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	-3,4	9,6
Investeringsaktiviteter	0,0	0,0
Finansieringsaktiviteter	0,0	0,0
Endring betalingsmidler	-3,4	9,6

Tilskudd fra staten	2008	2007
Generelt statsstilskudd til drift og investeringer	25,0	15,0
Øvrige tilskudd til investeringer	0,0	0,0
Tilskudd overført til Bjørnøen AS	-0,2	-0,1
Sum tilskudd til Kings Bay AS	24,8	14,9
Anvendelse av tilskudd		
Investeringer	28,7	7,4
Overført fra tidligere	11,2	3,7
Overført til neste år	7,1	11,2
Tilskudd resultatført i året	0,2	0,0
Sum anvendelse av tilskudd	24,8	18,5

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	25	25
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	40 %	40 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

Foto: Terje Tellefsen

Kompetansesenter for IT i Helse- og sosialsektoren AS

K I T H

SELSKAPS
OMTALE

ADRESSE: Sukkerhuset, 7489 Trondheim
TELEFON: +47 73 59 86 00
INTERNETT: www.kith.no
ADM. DIR.: Tom Christensen
STYRELEDER: Evy-Anni Evensen

STYREMEDLEMMER: Kristin Bang, Elisabeth Sunde, Hans-Petter Krogsrud, Ruth Astrid Mule, Bjørn Nilsen, Grete Bach*
REVISOR: Ernst & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 80,5 pst
 (Helse- og omsorgsdepartementet 70 pst, Arbeids- og inkluderingsdepartementet 10,5 pst)

* VALGT AV DE ANSATTE

KITH AS (Kompetansesenter for IT i helse- og sosialsektoren AS) ble etablert i 1990, med det offentlige og KS som eiere. Selskapet skal bidra til en koordinert og samordnet IT-utvikling innenfor helse- og sosialsektoren. Selskapets visjon er at IKT gir effektivitet i helse- og sosialtjenestene, og virksomhetsidéen er at KITH skal fremme standardisert og samordnet innføring av IKT i helse- og sosialtjenestene. Verdiene i selskapet er kompetanse, uavhengighet, gjennomføringsevne, og hovedmålet er økt elektronisk samhandling mellom tjenesteytere i helse- og sosialsektoren.

KITHs hovedfokus har hele tiden vært utarbeidelse og innføring av standarder som legger til rette for elektronisk samhandling. Hovedarbeidsområdene er:

- Kodeverk, klassifikasjoner og terminologi
- Elektronisk kommunikasjon
- Elektronisk pasientjournal (EPJ) og andre behandlingsrettede informasjonssystemer
- Informasjonssikkerhet

Arbeidet skjer dels i programmer finansiert av sentral helse- og sosialforvaltning, dels som oppdrag for helse- og sosialsektorens ulike aktører.

Viktige hendelser

KITH spiller en sentral rolle innenfor «Samspill 2.0 – Nasjonal strategi for elektronisk sam-

handling i helse- og omsorgssektoren 2008–13», blant annet på områder som økt elektronisk samhandling («Meldingsløftet») og eResept. KITHs sertifiseringsordning for elektroniske meldinger er nå fullt operativ; ved utgangen av 2008 var det godkjent 95 meldingsimplementasjoner, og ytterligere 24 var i test.

KITH har bistått helsemyndighetene i å utvikle nye klassifikasjonssystemer som er nødvendig for å klassifisere pasientgrupper som dagens løsning ikke dekker, blant annet primærkodeverk for habilitering, rehabilitering, rus og psykiatri (HRRP) og et nytt radiologiunderøkelseskodeverk, som vil kunne danne grunnlag for nye/bedre finansieringsordninger for spesialisthelsetjenesten.

HelsIT-konferansen ble i samarbeid med NTNU arrangert for 6. gang. Den samlet 400 deltagere og framstår som en viktig nasjonal møteplass.

KITH er i løpet av 2008 blitt deltaker i 2 EU-finansierte nettverk: CALLIOPE (Call for Interoperability) og EHR-Qtn (Certification of Electronic Health Care Record Systems)

Økonomisk utvikling

Selskapet har en sunn økonomi. Med få unntak har selskapet gått med overskudd siden det ble etablert. Selskapet har ingen langsiktig gjeld og en god egenkapitalsituasjon.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	30,7	29,2
Driftskostnader	29,7	29,3
Driftsresultat	1,0	-0,2
Netto finansposter	0,6	0,3
Resultat før skatt	1,6	0,2
Skattekostnad	0,0	0,0
Resultat etter skatt	1,6	0,2

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,0	0,0
Varige driftsmidler	0,7	0,8
Finansielle anleggsmidler	3,3	1,7
Sum anleggsmidler	4,0	2,6
Omløpsmidler	15,9	14,2
Sum eiendeler	19,9	16,8

Innskutt egenkapital	6,0	6,0
Opptjent/ annen egenkapital	6,5	4,9
Sum egenkapital	12,5	10,9
Avsetning til forpliktelser	0,0	0,0
Langsiktig gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	7,4	5,9
Sum gjeld og forpliktelser	7,4	5,9
Sum egenkapital og gjeld	19,9	16,8

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	12,5	10,9
EBITDA	2,2	0,8
EBIT	1,7	0,2
Egenkapitalandel	63 %	65 %
Egenkapitalrentabilitet	14 %	2 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	8 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	14 %	2 %

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	0	0
Snitt utbytteandel siste 5 år	0 %	

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	29	29
Andel ansatte i Norge	100	100
Statens eierandel årsslutt	80,5 %	80,5 %
Andel kvinner i styret, totalt	71 %	86 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	57 %	83 %

Fra «Felles leverandørtest hos KITH av elektronisk samhandling». Foto: KITH

ADRESSE: Postboks 1280 Vikå, 0111 Oslo
TELEFON: +47 22 01 93 93
INTERNETT: www.norfund.no
ADM. DIR.: Kjell Roland

STYRELEDER: Kristin Clemet
STYREMEDLEMMER: Karl-Christian Agerup, Mari Skjærstad, Stein Tønnesson, Borghild Holen
REVISOR: Horwath

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Utenriksdepartementet)

Norfund tjener som et instrument i norsk utviklingspolitikk. Gjennom investering i lønnsomme bedrifter og overføring av kunnskap og teknologi bidrar Norfund til fattigdomsreduksjon og økonomisk utvikling i fattige land. Blant satsingsområdene er mikrofinans og SMB-banker, industrielle partnerskap innenfor ren energi og landbruk samt lokale og regionale SMB-fond. Geografisk fokuseres det på Afrika sør for Sahara samt enkelte land i Asia og Latin Amerika. Virksomheten er tuftet på internasjonale standarder for samfunnsansvar samt nulltoleranse for korrupsjon. Ved utgangen av 2008 hadde Norfund avtalefestede investeringer for 4,8 mrd. kr.

Viktige hendelser

I 2008 ble porteføljen ytterligere bygget opp med nye investeringsavtaler for 1,4 mrd. kr. I tråd med selskapets strategi er porteføljen enda mer konsentrert om Afrika sør for Sahara. Hele 43 prosent av nye investeringer i 2008 var i de minst utviklede landene (MUL). Årets høydepunkter omfattet blant annet opprettelsen av selskapet Norsk mikrofinansinitiativ (NMI) sammen med norske private investorer, etableringen av et nytt energiselskap dedikert til Afrika og Sentral-Amerika, samt nedsalg i SN Power. Norfund trakk seg ut av forvaltningsselskapet Aureos Capital men beholdt fondsinvesteringene i selskapet. Om lag 250 000 mennesker var ansatt i selskaper der Norfund hadde investeringer i 2008, hvorav halvparten var kvinner.

Økonomisk utvikling

Norfund hadde sitt beste resultat siden etableringen, med et overskudd på 422 mill. kr (mot 202 mill. kr i 2007). Inntektene var på 271 mill. kr (85 mill. kr i 2007). Dette skyldtes økte renteinntekter, realiserte salgsgvinster og positiv valutaregulering på lån gitt av Norfund, samt inntektsføringen av 80 mill. kr tidligere mottatt i forbindelse med forlik om tingsinnskudd i SN Power AS.

Norfunds driftskostnader før valutaregulering av lån og nedskrivninger økte med 14 prosent, blant annet grunnet ekstern assistanse til restruktureringen av eierskapet i SN Power AS. Norfunds regnskap er i stor grad positivt påvirket av at norske kr i løpet av 2008 svekket seg mot de valutaer Norfund har investert i. Valutaeffekten mer enn oppveier nedskrivninger gjort i investeringsvaluta.

Norfunds balanse ved utgangen av 2008 var 5 349 mill. kr (4 032 mill. kr i 2007). Økningen skyldes 485 mill. kr tilført fra eier, overskudd fra driften samt økte bokførte verdier av SN Powers egenkapital. Norfunds egenkapital utgjorde 5 302 mill. kr (3 919 mill. kr i 2007). Netto utbetalt til investeringene var 3 580 mill. kr (2 930 mill. kr i 2007).

Finanskrisens virkning på Norfunds investeringer var relativt beskjeden i 2008. Årsaken er at landene som fondet investerer i er lite integrert i det globale finansmarkedet og rammes i liten grad direkte av krisen. Finanskrisen vil derimot kunne få betydelige indirekte følger for u-landene i 2009.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	271	85
Driftskostnader	73	64
Driftsresultat	222	-14
Netto finansposter	200	216
Resultat før skatt	422	202
Skattekostnad	0	0
Resultat etter skatt	422	202

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0	0
Varige driftsmidler	1	2
Finansielle anleggsmidler	2 841	2 045
Sum anleggsmidler	2 843	2 047
Omløpsmidler	2 506	1 985
Sum eiendeler	5 349	4 032

Innskutt egenkapital	4 065	3 580
Opptjent/ annen egenkapital	1 237	339
Sum egenkapital	5 302	3 919
Avsetning til forpliktelser	6	6
Langsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentefri gjeld	41	107
Sum gjeld og forpliktelser	47	113
Sum egenkapital og gjeld	5 349	4 032

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	104	57
Investeringsaktiviteter	-567	-1 381
Finansieringsaktiviteter	497	484
Endring betalingsmidler	34	-840

Tilskudd fra staten/offentlige kjøp	2008	2007
Tilskudd til investeringsfaglig bistand	15	8

Verdier inn og ut av selskapet	2008	2007
Avsatt utbytte	0	0
Gjennomsnittlig utbytteandel sise 5 år	0	0
Kapitalinnskudd fra staten	485	485

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	40	35
Andel ansatte i Norge	83 %	86 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	60 %	60 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	60 %	60 %

Norsk Eiendomsinformasjon AS

ADRESSE: Haakon Vlls gt. 2, 0117 Oslo
TELEFON: 23 11 39 30
INTERNETT: www.eiendomsinfo.no
ADM. DIR.: Per Chr. Selmer
STYRELEDER: Erik Keiserud

STYREMEDLEMMER: Tore V. Knudsen, Ingeborg Moen Borgerud, Ingvild Myhre, Anne-Karin Sogn Geir Vidar Mørner, *Anny Margrethe Bratterud
REVISOR: KPMG AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Justis- og politidepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE:

Norsk Eiendomsinformasjon AS (NE) ble stiftet i 1987. Selskapet var opprinnelig eiet av Statens datasentral AS og AL Kommunedata. I 1992 ble selskapet overtatt av staten ved Justisdepartementet, og NE har siden vært et heleid statlig aksjeselskap.

NEs formål er å drive og videreutvikle Eiendomsregisteret (EDR) og annen virksomhet knyttet til dette. Selskapet skal utføre oppgaver av samfunnsmessig betydning for å sikre drift, vedlikehold og systemutvikling av tinglysings-systemene og Grunnboken. Selskapet hadde 67 ansatte ved utgangen av 2008.

I henhold til avtaler med Justisdepartementet og Miljøverndepartementet ved Statens kartverk har NE rett og plikt til å formidle informasjon fra Grunnboken og Grunneiendoms-, Adresse- og Bygningsregisteret (GAB). Selskapet har også overtatt formidling av basis kartinformasjon fra Statens kartverk. Infoland® er selskapets handelsplass på internett og har tilknyttede systemer for telling, autorisasjon og fakturering. Systemet gir mulighet for direkte bestilling fra kommuner, borettslag og andre informasjonsleverandører i tillegg til oppslag i EDR.

NE er for tiden en av ti partnere i EULIS (European Land Information Service), der NE har ansvaret for drift og utvikling av den teknologiske løsningen. EULIS gir brukerne enkel tilgang til eiendomsinformasjon på tvers av landegrensene. NE vil fortsatt drifte EULIS, men vil, sammen med Island, trekke seg som EULIS-partner fra 1. juli 2009. De åtte landene

som er med i EULIS fra 1. juli 2009 blir da: England og Wales, Skottland, Nederland, Sverige, Østerrike, Finland, Litauen og Irland.

Viktige hendelser

NE har i 2008 modernisert og effektivisert selskapets IT-drift. NEs hoveddatahall i Bergen ble ferdig oppgradert med ny og sikrere strømforsyning, kjøling, samt nytt datagulv og en rekke andre sikkerhetstiltak.

NE har i 2008 brukt ressurser på å legge om EDR til å hente data fra den nye Matrikkelen som i 2009 skal avløse GAB-registeret, og dessuten bistått med datakonvertering fra GAB til Matrikkelen.

På oppdrag fra Justisdepartementet har NE videreutviklet tinglysingsystemet Regin@. I denne forbindelse har NE også gjennomført et pilotprosjekt for innlevering av elektroniske dokumenter til tinglysing i fast eiendom i samarbeid med Statens kartverk og DnB NOR ASA.

Økonomisk utvikling

NE hadde i 2008 en omsetning på 224 mill. kr, en økning fra 2007 på 2,7 prosent. Driftsresultatet i 2008 var på 18,9 mill. kr, og resultat etter skatt var på 13,4 mill. kr. NE hadde per 31. desember 2008 en egenkapitalandel på 43 prosent. For regnskapsåret 2008 har NEs styre foreslått å betale 80 prosent av resultatet etter skatt i utbytte.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	224	218
Driftskostnader	209	198
Driftsresultat	16	21
Netto finansposter	3	2
Resultat før skatt	19	23
Skattekostnad	5	7
Resultat etter skatt	13	16

Balanse	2008	2007
Immaterielle eiendeler	1	1
Varige driftsmidler	16	14
Finansielle anleggsmidler	6	5
Sum anleggsmidler	23	19
Omløpsmidler	91	94
Sum eiendeler	114	113

Innskutt egenkapital	6	6
Opptjent/ annen egenkapital	43	40
Sum egenkapital	49	46
Avsetning til forpliktelser	4	3
Langsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentefri gjeld	61	64
Sum gjeld og forpliktelser	65	67
Sum egenkapital og gjeld	114	113

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	27	34
Investeringsaktiviteter	-10	-8
Finansieringsaktiviteter	-13	-7
Endring betalingsmidler	5	18

Nøkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	49	46
EBITDA	27	31
EBIT	19	23
Egenkapitalandel	43 %	41 %
Egenkapitalrentabilitet	28 %	35 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	29 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	40 %	51 %

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	11	13
Snitt utbytteandel siste 5 år	80 %	
Utbytte til staten	11	13

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	67	68
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	57 %	57 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	60 %	60 %

Fotograf: Elisabeth Einang Prestegard

Norsk Rikskringkasting AS

ADRESSE: 0340 Oslo
TELEFON: +47 23 04 70 00
INTERNETT: www.nrk.no
KRINGKASTINGSSJEF: Hans-Tore Bjerkaas
STYRELEDER: Hallvard Bakke

STYREMEDLEMMER: Valgerd Svarstad Haugland, Stig Herbern, Kåre Lilleholt, Sif Vik, Karin Julsrud, Steinar B. Aanesland*, Sidsel Avlund*, Per Ravnaas*
REVISOR: PricewaterhouseCoopers AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Kultur- og kirkedepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Allmennkringkasting er et sentralt virkemiddel i norsk kultur- og mediepolitikk. Statens engasjement i NRK er basert på at NRK skal ha en viktig samfunnsrolle. Dette gjelder både det offentlige eierskapet, lisensfinansieringen og programkravene. NRK har et særlig ansvar for å fremme demokratiske, sosiale og kulturelle verdier i samfunnet.

NRKs kjernevirksomhet er å produsere og formidle allmennkringkasting i radio, fjernsyn og interaktive medier.

NRK ble etablert i 1933. Virksomheten var fram til 1950-tallet konsentrert om sendinger på radio. Fjernsynet ble offisielt åpnet i 1960. De senere årene er det utviklet nye interaktive tilbud. Virksomheten er representert over hele landet. NRK har dessuten korrespondenter en rekke steder i utlandet.

NRK er klart ledende på nyhetsdekning og egenproduserte programmer, både i oppslutning og folks omdømme. 9 av 10 mener NRK oppfyller rollen som allmennkringkaster.

Viktige hendelser

Det digitale bakkenettet for fjernsyn åpnet 1. september 2007, og i november 2008 hadde alle fylker dekning. Det digitale bakkenettet vil, etter avvikling av analoge sendinger i 2009, overta som NRKs primærdistribusjon av fjernsynssendinger.

Organisatoriske endringer er gjennomført under målsettingen «Ett NRK for publikum». Endrin-

gene innebærer blant annet at programvirksomhet utenfor Oslo, med unntak av Sami Radio, vil bli ledet fra Trondheim, og at programvirksomheten i Oslo samles i én divisjon.

Økonomisk utvikling

NRK (morselskapet) hadde i 2008 en omsetning på 4 316 mill. kr, hvilket er en økning med 270 mill. kr i forhold til 2007. NRK skal over tid levere økonomiske resultater i balanse. NRK budsjetterte med et underskudd på 125 mill. kr i 2008, som følge av kostnader knyttet til dobbeltdistribusjon for fjernsynssendinger og økte pensjonskostnader. NRK fikk et resultat på – 80 mill. kr. Resultatet ble bedre enn budsjettert som følge av god kostnadskontroll og noe høyere lisensinntekter enn antatt.

Ved fastsettelsen av kringkastingsavgift for 2009 er NRK kompensert for økningen i pensjonskostnader. NRK skal dermed igjen ha balanse mellom inntekter og utgifter.

Kringkastingsavgiften står for ca 95 prosent av inntektene i NRK. Ved utgangen av året var antall lisensbetalere 1 865 000, det høyeste antall noen gang registrert. Fortsatt betaler ca 10 prosent av husstandene som antas å være avgiftspliktige ikke kringkastingsavgift.

NRKs kommersielle aktiviteter er organisert i et heleid datterselskap, NRK Aktivum AS. Resultatene fra Aktivum ga et samlet bidrag til programvirksomheten med ca 80 mill. kr i 2008.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	4 351	4 009
Driftskostnader	4 444	4 193
Driftsresultat	-93	-184
Netto finansposter	-38	-28
Resultat før skatt	-131	-212
Skattekostnad	1	1
Resultat etter skatt	-132	-212

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	1	1
Varige driftsmidler	1 597	1 601
Finansielle anleggsmidler	171	162
Sum anleggsmidler	1 769	1 764
Omløpsmidler	1 349	1 425
Sum eiendeler	3 117	3 189

Innskutt egenkapital	1 000	1 000
Opptjent/ annen egenkapital	155	342
Sum egenkapital	1 155	1 342
Avsetning til forpliktelser	668	525
Langsiktig gjeld	0	0
Kortsiktig rentebærende gjeld	656	682
Kortsiktig rentefri gjeld	639	640
Sum gjeld og forpliktelser	1 962	1 847
Sum egenkapital og gjeld	3 117	3 189

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	232	65
Investeringsaktiviteter	-264	-385
Finansieringsaktiviteter	-55	0
Endring betalingsmidler	-88	-321

Nøkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	1 811	2 024
EBITDA	221	54
EBIT	-48	-199
Egenkapitalandel	37 %	42 %
Egenkapitalrentabilitet	-11 %	-15 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	-4 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	-2 %	-11 %
Lisensavgiftens andel av totale inntekter	94,3 %	93,3 %
Lisensavgift pr år år husstand inkl mva	2 202	2 104

Tilskudd fra staten/offentlige kjøp	2008	2007
Utdanningsdirektoratet, digitalt klipparkiv		8,0
KKD	0,3	
Andre	0,3	0,3

Utbytte med mer	2008	2007
Avsatt utbytte	0	0
Snitt utbytteandel siste 5 år	0 %	

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	3 570	3 590
Andel ansatte i Norge	99,7 %	99,7 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	44 %	44 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	50 %

Foto: Anne Liv Ekroll, NRK

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS

ADRESSE: 5007 Bergen
TELEFON: +47 55 58 21 17
INTERNETT: www.nsd.uib.no
ADM. DIR.: Bjørn Henriksen
STYRELEDER: Bernt Aardal

STYREMEDLEMMER: Knud Knudsen, Inger Njølstad, Lawrence Rose, Anne Skranefjell, Toril Aalberg, Atle Jåstad*, Alette Mykkeltvedt*
REVISOR: Inter Revisjon AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Kunnskapsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS (NSD) ble etablert i 1971 som en nasjonal forskningsinfrastruktur under Norges forskningsråd. Den 1. januar 2003 ble institusjonen etablert som aksjeselskap eid av Kunnskapsdepartementet.

NSDs hovedformål er å drive dataforvaltning og tjenesteyting overfor forskningssektoren. Dette har departementet også lagt vekt på i styringen av selskapet, noe som avspeiles både i vedtekter og styresammensetting. NSD er et av verdens største arkiv for forskningsdata.

Gjennom sine grunn- og prosjektfinansieringer, spiller Norges forskningsråd en sentral rolle for både omfanget og kvaliteten på de tjenester NSD tilbyr. Denne satsingen har bidratt til etablering av en rekke felles ressurser, noe som har forbedret muligheter og arbeidsvilkår for empirisk forskning.

NSD er sterkt involvert internasjonalt for å bygge opp et datagrunnlag for komparative analyser. Gjennom sitt engasjement i internasjonale organisasjoner og gjennom forpliktende samarbeid i en rekke prosjekter, bidrar NSD i oppbyggingen av en europeisk og internasjonal infrastruktur for samfunnsfag, humaniora og helsefaglig forskning. Samarbeidet sikrer tilgang til data og kompetanse for NSDs brukermiljøer i Norge.

NSD er personvernombud for mer enn 140 vitenskapelige institusjoner. Til grunn for denne ordningen ligger blant annet at Datatilsynet har delegert ansvar etter personopplysningsloven og helseregisterloven til NSD.

Viktige hendelser

Bruk av NSDs tjenester har økt sterkt. Hovedtyngden av NSDs brukere kommer fra de samfunnsvitenskapelige fag. I tillegg er det økende interesse fra andre fagområder, særlig fra medisin og helsefag.

Både nasjonalt og internasjonalt satses det nå tungt på etablering og utvikling av forskningsinfrastruktur. NSD er sentralt involvert i flere av disse, blant annet to av de tre samfunnsvitenskapelige infrastrukturtiltakene som er inkludert i det europeiske veikartet for forskningsinfrastruktur som er lagt fram av The European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI). Begge tiltakene mottar finansiering gjennom EUs 7. rammeprogram for å utrede nødvendige tiltak og forutsetninger for mer permanente infrastrukturer.

Økonomisk utvikling

NSDs finansieringsstruktur er den samme som tidligere. Hovedbevilgningene kommer fra Norges forskningsråd, departementene, universitets- og høyskolesektoren og EU. Inntektene er relativt stabile og økte med 5,6 prosent fra 2007 til 2008. I 2008 var resultatet 2,7 mill. kr mot 2,0 mill. kr i 2007.

Norges forskningsråd bidro i 2008 med 28 prosent av NSDs totale inntekter. 23 prosent kom fra departement eller direktorat, 27 prosent fra andre offentlige og private oppdragsgivere og 22 prosent fra ulike salgsinntekter.

Selskapet betaler ikke utbytte.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	39,2	37,2
Driftskostnader	38,7	36,0
Driftsresultat	0,3	1,2
Netto finansposter	2,4	0,8
Resultat før skatt	2,7	2,0
Skattekostnad	0,0	0,0
Resultat etter skatt	2,7	2,0

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,0	0,0
Varige driftsmidler	1,2	0,6
Finansielle anleggsmidler	1,2	1,3
Sum anleggsmidler	2,4	1,9
Omløpsmidler	35,9	33,8
Sum eiendeler	38,3	35,7

Innskutt egenkapital	7,4	7,4
Opptjent/ annen egenkapital	15,6	13,0
Sum egenkapital	23,0	20,3
Avsetning til forpliktelser	0,0	0,0
Langsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	15,3	15,3
Sum gjeld og forpliktelser	15,3	15,0
Sum egenkapital og gjeld	38,3	35,7

Nøkkel tall	2008	2007
Sysselsatt kapital	23,0	20,3
EBITDA	3,0	3,0
EBIT	2,8	2,7
Egenkapitalandel	60 %	57 %
Egenkapitalrentabilitet	12 %	10 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	19 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	13 %	14 %

Tilskudd fra staten/offentlige kjøp	2008	2007
Tilskudd fra KD og andre dep.	9,1	8,6
Tilskudd fra NFR	10,8	12,3
Sum tilskudd	19,9	20,9

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	67	67
Andel ansatte i Norge	100 %	100
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	50 %	43 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	33 %

Norsk Tipping AS

NORSK TIPPING

ADRESSE: 2325 Hamar
TELEFON: +47 62 51 40 00
INTERNETT: www.norsk-tipping.no
ADM. DIR.: Torbjørn Almlid
STYRELEDER: Sigbjørn Johnsen

STYREMEDLEMMER: Ingvild Myhre, Knut Brofoss, Silvija Seres, Siv Tørudbakken, Helle Stine Næss*, Petter Torgerhagen*
REVISOR: Riksrevisjonen

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Kultur- og kirkedepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Norsk Tipping ble opprettet i 1946 og har fra 1993 vært et heleid statlig selskap organisert etter egen særlov. Selskapets kjernevirksomhet er å avholde og formidle pengespill i betryggende former under offentlig kontroll. Norsk Tipping har enerett til å tilby sportsspill og visse tallspill i Norge. Statens eierskap er begrunnet med at selskapet skal kanalisere nordmenns spillelyst inn mot et moderat og ansvarlig tilbud som ikke skaper samfunnsmessige problemer. Norsk Tippings overskudd fordeles til samfunnsnyttige formål, men det understrekes at størst mulig overskudd aldri vil være det viktigste målet for statens eierskap.

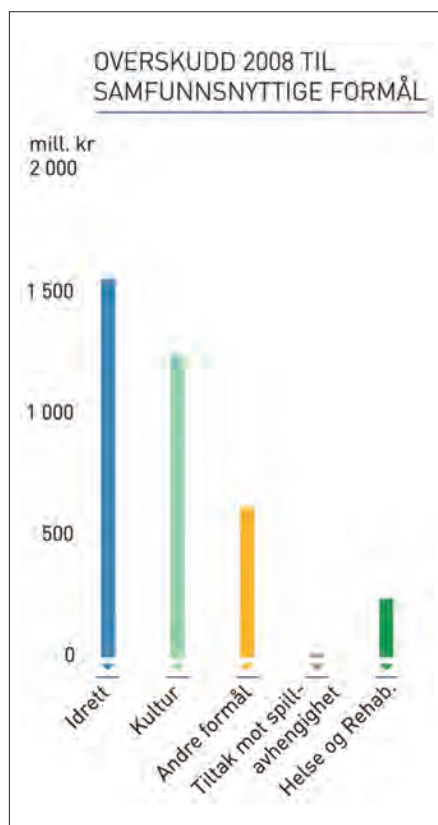
Viktige hendelser 2008

Norsk Tippings nye spillterminaler ble formelt lansert den 11. august 2008. Foreløpige tilbakemeldinger viser at spillterminalene lykkes i å begrense uønsket spillatferd. Høsten 2008 ble det innført nye spillerkort med elektronisk identifikasjon (eID) tilknyttet en spillerkonto. Ved årsskiftet var 1 867 461 spillere registrert med

spillerkort. Fra og med 23. februar 2009 må alle som skal spille Norsk Tippings spill være registrert med spillerkort, unntatt de som spiller Flax. Spillerkortet gir Norsk Tipping en unik mulighet til å iverksette forebyggende tiltak på sine spill. Grasrotandelen ble lansert 1. mars 2009. Her kan spilleren bestemme at fem prosent av spilleinnsatsen skal gis til et lag eller en organisasjon. Ordningen vil skape sterkere knytning mellom spillerens spilleglede og støtte til samfunnsnyttige formål. Som ledd i Norsk Tippings arbeid med å implementere selskapets prinsipper for spillansvarlighet, lanserte Norsk Tipping 26. juni 2008 nettportalen spillevevt.no.

Økonomisk utvikling

Det totale norske spillmarkedet har hatt en betydelig omsetningsnedgang etter at forbudet mot gevinstautomater trådte i kraft. Norsk Tippings markedsandel har imidlertid økt som følge av forbudet. Omsetningsøkningen i 2007 fortsatte i 2008. De samlede spillinntektene i 2008 endte på 10 579 mill. kr. Dette er en økning på 1,8 prosent fra 2007. Veksten skyldes blant annet flere vellykkede produktutviklingstiltak og innføringen av Keno i november 2007. Selskapet leverte et solid resultat for 2008 på 3 175 mill. kr. Dette er en økning på 2,4 prosent fra 2007. Etter tilførsel fra investeringsfond utgjør overskudd til fordeling 3 425 mill. kr. Dette fordeles i 2009 med 45,5 prosent til idrettsformål, 36,5 prosent til kulturformål og 18 prosent til samfunnsnyttige og humanitære formål. I tillegg vil Helse og Rehabilitering motta 240 mill. kr og det avsettes 12 mill. kr til tiltak mot spilleavhengighet.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	10 719	10 517
Driftskostnader	7 720	7 537
Driftsresultat	2 998	2 981
Netto finansposter	177	119
Resultat før skatt	3 175	3 100
Skattekostnad	0	0
Resultat etter skatt	3 175	3 100

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0	0
Varige driftsmidler	314	319
Finansielle anleggsmidler	61	56
Sum anleggsmidler	375	375
Omløpsmidler	4 797	4 752
Sum eiendeler	5 172	5 127

Innskutt egenkapital	0,2	0,2
Opptjent/ annen egenkapital	854	1 651
Sum egenkapital	854	1 651
Avsetning til forpliktelser	61	48
Langsiktig rentebærende gjeld	0	0
Langsiktig rentefri gjeld	335	298
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentefri gjeld	3 922	3 130
Sum gjeld og forpliktelser	4 317	3 476
Sum egenkapital og gjeld	5 172	5 127

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	3 413	3 192
Investeringsaktiviteter	-99	-60
Finansieringsaktiviteter	-3 145	-2 538
Endring betalingsmidler	169	594

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	854	1 651
Egenkapitalandel	17 %	32 %
Resultat Helse og rehabilitering	240	219
Resultat Norsk Tipping AS	2 935	2 881
Overskudd til Helse og rehabilitering	240	219
Avsetning til investeringsfond	-502	219
Avsetning til forebygging av spillproblemer	12	12
Overskudd fordelt til idrett og kultur	3 425	2 500
Andre overskuddsformål ¹	0	150
Sum disponert	3 175	3 100

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	349	322
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	57 %	57 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	60 %	60 %

¹ Organisasjoner som mottok midler fra automatvirksomhet i 2001.

Petoro AS

ADRESSE: Postboks 300 Sentrum,
4002 Stavanger
TELEFON: +47 51 50 20 00
INTERNETT: www.petoro.no
ADM. DIR.: Kjell Pedersen

STYRELEDER: Gunnar Berge
STYREMEDLEMMER: Hilde Myrberg, Nils-Henrik M.
von der Fehr, Per Arvid Schøyen, Mari Thjomøe,
Ove Skretting*, Britt Bjelland*
REVISOR: Erga Revisjon AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
(Olje- og energidepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Statsaksjeselskapet **Petoro AS** ivaretar Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) i petroleumssektoren på vegne av staten. Selskapets virksomhet er regulert i petroleumslovens kapittel 11. Det er lagt opp til en relativt liten, fleksibel organisasjon.

Petoro er rettighetshaver for, ikke eier av, SDØE-andelene på norsk sokkel. Selskapet er ikke operatør. Som rettighetshaver for denne vesentlige porteføljen, har Petoro mulighet til å være pådriver for verdiskapende tiltak med spesiell fokus på områdetenkning og samordning av felt for å oppnå effektiviseringsgevinster, kostnadsreduksjoner og økt utvinning.

Det overordnede målet for forvaltningen av SDØE-porteføljen er å oppnå høyest mulig inntekt til staten. StatoilHydro forestår, som en

del av statens felles eierskapsstrategi, avsetningen av statens petroleum sammen med sin egen i henhold til en egen avsetningsinstruks. Petoro overvåker at StatoilHydros avsetning av statens petroleum er i tråd med denne instruksjonen. Inntekten fra StatoilHydros avsetning av statens petroleum går direkte fra StatoilHydro til Statens pensjonsfond – Utland.

Økonomisk utvikling

Petoro driver på grunnlag av bevilgninger fra staten. Driftsbudsjettet i 2008 var 196 mill. kr eks. mva.

Det føres separate regnskaper for SDØE og driften av Petoro. Det er således et klart skille mellom økonomiske forhold knyttet til SDØE og forhold knyttet til Petoros drift.

<i>Resultatregnskap (i mill. kr)</i>	2008	2007
Driftsinntekter	196,0	178,8
Driftskostnader	195,8	185,5
Driftsresultat	0,2	-6,8
Netto finansposter	5,2	6,5
Resultat før skatt	5,4	-0,2
Skattekostnad	0,0	0,0
Resultat etter skatt	5,4	-0,2

<i>Balanse</i>	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,0	0,0
Varige driftsmidler	9,0	7,6
Finansielle anleggsmidler	0,0	0,0
Sum anleggsmidler	9,0	7,6
Omløpsmidler	107,5	91,0
Sum eiendeler	116,5	98,6

Innskutt egenkapital	10,0	10,0
Opptjent/ annen egenkapital	28,1	22,7
Sum egenkapital	38,1	32,7
Avsetning til forpliktelser	40,7	32,3
Langsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	37,7	33,7
Sum gjeld og forpliktelser	78,5	65,9
Sum egenkapital og gjeld	116,5	98,6

<i>Kontantstrøm</i>	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	16,1	15,6
Investeringsaktiviteter	-5,2	-3,5
Finansieringsaktiviteter	0,0	0,0
Endring betalingsmidler	10,9	12,1

<i>Tilskudd fra ststen</i>	2008	2007
Tilskudd	194	178

<i>Utbytte</i>	2008	2007
Avsatt utbytte	0	0
Snitt utbytteandel siste 5 år	0 %	

<i>Annen informasjon</i>	2008	2007
Antall ansatte	61	56
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	43 %	43 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	40 %	40 %

Simula Research Laboratory AS

[**simula** . research laboratory]

ADRESSE: Postboks 134, 1325 Lysaker
TELEFON: +47 67 82 82 00
INTERNETT: www.simula.no
ADM. DIR.: Aslak Tveito
STYRELEDER: Ingvild Myhre

STYREMEDLEMMER: Anne-Brit Kolstø, Gunnar Hartvigsen, Hilde Tonne, Mats Lundqvist, Åshild Grønstad*, Bjørn Fredrik Nielsen*
REVISOR: Lundes Revisjonskontor DA

STATLIG EIERANDEL: 80 pst
 (Kunnskapsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Simula Research Laboratory AS (Simula) ble opprettet i 2001 med utgangspunkt i forskningsaktiviteter ved Institutt for informatikk ved Universitet i Oslo (UiO). Simula-senteret driver forskning på høyt internasjonalt nivå, utdanner kandidater innenfor informatikk i samarbeid med UiO og driver fram anvendelser av forskningen i senteret. Simula er organisert og styres som et aksjeselskap der staten er største eier, og for øvrig er Sintef, Norsk Regnesentral, StatoilHydro, Telenor og Bærum kommune eiere i Simula eller i senterets datterselskaper. Forskningen er organisert i store og fokuserte prosjekter innenfor tre områder av informatikk: kommunikasjonsteknologi, beregningsvitenskap og programvareutvikling. Ressursene konsentreres mot forskningsområder der mulighetene for anvendelser av resultatene er særlig store. Senteret er tildelt flere prestisjefylte prosjekter fra Forskningsrådet, blant annet et Senter for Fremragende Forskning og to YFF-prosjekter (Yngre Fremragende Forskere). Simula har et utstrakt forskningssamarbeid med StatoilHydro.

Viktige hendelser

Simula Research Laboratory AS (Simula) er et konsern med tre datterselskaper: Simula Innovation AS ble stiftet i 2004, Kalkulo AS i 2006 og Simula School of Research and

Innovation at the University of Oslo AS i 2007. Fra 1. januar 2008 har Simula tre hovedenheter: Basic Research, Research Education, og Research Applications. Dette innebærer en organisatorisk forenkling og effektivisering og gir gode forutsetninger for den videre utviklingen av Simula.

Simula opprettholdt i 2008 et høyt forskningsmessig nivå. Antall vitenskapelige publiseringer er fortsatt høyt, og det er avlagt fire doktorgrader i samarbeid med Universitetet i Oslo.

Forskningsmiljøet er internasjonalt, og det er mange ansatte med ulike nasjonaliteter og med bakgrunn i ulike kulturer.

Økonomisk utvikling

I 2008 mottok Simula 49 mill. kr i grunnbevilgning etter avtale med Norges Forskningsråd. Simula-konsernets samlede driftsinntekter var 93,7 mill. kr. Resultatet ble -3,1 mill. kr.

Konsernet har de fleste årene etter etableringen gått med overskudd som er lagt til selskapets egenkapital. I 2008 har Simula brukt noe av denne egenkapitalen til en økt satsning på forskning og utdanning.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	93,7	91,2
Driftskostnader	98,9	85,8
Driftsresultat	-5,2	5,4
Netto finansposter	1,3	0,6
Resultat før skatt og minoritetet	-3,9	6,0
Skattekostnad	0,0	0,8
Minoritetsinteresser	-0,8	1,0
Resultat etter skatt og minoriteter	-3,1	4,3

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,0	0,0
Varige driftsmidler	4,1	3,7
Finansielle anleggsmidler	2,4	1,2
Sum anleggsmidler	6,6	4,9
Omløpsmidler	26,9	29,7
Sum eiendeler	33,5	34,6

Innskutt egenkapital	1,5	1,5
Opptjent/ annen egenkapital	6,8	9,8
Minoritetsinteresser	1,8	2,6
Sum egenkapital	10,0	13,9
Avsetning til forpliktelser	0,0	0,0
Langsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	23,4	20,7
Sum gjeld og forpliktelser	23,4	20,7
Sum egenkapital og gjeld	33,5	34,6

Regnskapsnøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	10,0	13,9
EBITDA	-1,7	8,0
EBIT	-3,8	6,3
Egenkapitalandel	30 %	40 %
Egenkapitalrentabilitet	-31 %	50 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	2 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	-32 %	64 %

Andre nøkkeltall	2008	2007
Publikasjoner		
Bøker og doktorgradsavhandlinger	5	7
Artikler i journaler med referee	59	32
Proceedings med referee og kapitler i bøker	70	63
Antall stipendiater	34	28
Antall post.doc	20	14

Tilskudd fra staten	2008	2007
Tilskudd til forskning	54	54

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	118	114
Andel ansatte i Norge	96 %	96 %
Statens eierandel årsslutt	80 %	80 %
Andel kvinner i styret, totalt	57 %	57 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	43 %	43 %

© Image Communication

SIVA SF

ADRESSE: Postboks 1253 Pirsenteret,
7462 Trondheim
TELEFON: +47 48 03 90 00
INTERNETT: www.siva.no
ADM. DIR.: Harald Kjelstad

STYRELEDER: Rigmor Fardal
STYREMEDLEMMER: Peter Arbo, Siw Moxness,
Hilde Gjester Hoel, Bertil Tiusanen, Per N.
Hagen, Tore Sannes
REVISOR: BDO Noraudit Midt-Norge AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
(Nærings- og handelsdepartementet)

SIVA – Selskapet for industrivekst – ble etablert i 1968, og har vært et statsforetak siden 1993. Formålet er å bidra til innovasjon og næringsutvikling gjennom eiendomsvirksomhet og utvikling av sterke regionale innovasjons- og verdiskapingsmiljøer i alle deler av landet. SIVA har et særlig ansvar for å fremme vekstkraft i distriktene. Det var ved utgangen av 2008 38 ansatte i konsernet.

Selskapet arbeider gjennom tilretteleggende eierskap, nettverks- og programvirksomhet, og er derfor engasjert i et stort antall innovasjons- og eiendomsselskaper over hele landet. Nærings- og handelsdepartementet er SIVAs eierdepartement. Selskapet forvalter midler fra Nærings- og handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet. Hovedkontoret ligger i Trondheim.

Viktige hendelser

I 2008 ble SIVA-konsernets eiendomsinvesteringer i IT Fornebu Holding AS og eiendomsselskaper i Nordvest-Russland lagt inn under SIVA Eiendom Holding AS. Alle selskapets eiendomsinvesteringer er dermed nå samlet i dette heleide datterselskapet. Det har i 2008 vært stor aktivitet på eiendomssiden. Blant annet ble en stor eiendomsinvestering for NorSun i Årdal ferdigstilt.

Det er i 2008 gjennomført evalueringer av Næringshageprogrammet, Industriinkubatorprogrammet og FoU-inkubatorprogrammet. SIVA har videre økt innsatsen mot kvinnelige gründere, blant annet gjennom prosjektet Kvinneinnovasjon i næringshagene. Selskapet har

ellers, i samarbeid med andre aktører, arbeidet med kartlegging av aktuelle prosjekter for reisemålsutvikling. SIVAs innovasjonsprogrammer ble i 2008 godkjent av EFTAs overvåkingsorgan ESA som en ordning under retningslinjene for statsstøtte til forskning, utvikling og innovasjon.

Aktiviteten i Nordvest-Russland har vært høy, og det er blant annet etablert en inkubator i innovasjonssenteret i Murmansk. SIVA kjøpte i april 2008, sammen med Innovasjon Norges investeringsfond for Nordvest-Russland, et logistikkenter nær flyplassen i Murmansk.

Økonomisk utvikling

Konsernregnskapet for SIVA viser i 2008 et overskudd på 32,8 mill. kr etter skatt og minoritetsinteresser. Sammenlignet med året før er det for konsernet en økt utleieaktivitet i SIVA Eiendom Holding AS, økt inntekt fra investeringer i tilknyttede selskaper og økte rentekostnader knyttet til finansiering av konsernets eiendomsinvesteringer. Omfanget av programaktiviteten finansiert over statsbudsjettet økte noe i 2008.

SIVA fikk i 2008 35 mill. kr i tilskudd over Nærings- og handelsdepartementets budsjett. Bevilgningen gikk til ulike innovasjonsaktiviteter og administrasjon. Kommunal- og regionaldepartementet bevilget i 2008 69,5 mill. kr i tilskudd til SIVA, hovedsakelig til næringshage- og inkubatorprogrammene. Eiendomsvirksomheten er selvfinansierende og mottar ingen bevilgninger.

<i>Resultatregnskap (i mill. kr)</i>	2008	2007
Tilskudd	98	96
Andre driftsinntekter	204	170
Sum driftsinntekter	302	266
Driftskostnader	231	200
Driftsresultat	71	66
Netto finansposter	-37	-10
Resultat før skatt og minoriteter	34	55
Skattekostnad	-3	-14
Minoritetsinteresser	-2	-2
Resultat etter skatt og minoriteter	33	43

<i>Balanse</i>	2008	2007
Immatrielle eiendeler	36	36
Varige driftsmidler	1 329	1 255
Finansielle anleggsmidler	731	678
Sum anleggsmidler	2 095	1 969
Omløpsmidler	370	345
Sum eiendeler	2 465	2 314

Innskutt egenkapital	767	767
Opptjent/ annen egenkapital	-43	-75
Minoritetsinteresser	53	45
Sum egenkapital	777	737
Avsetning til forpliktelser	41	37
Langsiktig rentebærende gjeld	1 411	1 367
Kortsiktig rentebærende gjeld	12	53
Kortsiktig rentefri gjeld	124	119
Sum gjeld og forpliktelser	1 588	1 576
Sum egenkapital og gjeld	2 365	2 314

<i>Kontantstrøm</i>	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	94	53
Investeringsaktiviteter	-136	-298
Finansieringsaktiviteter	104	93
Endring betalingsmidler	62	-153

<i>Regnskapsnøkkeltall</i>	2008	2007
Egenkapitalandel	33 %	32 %
Egenkapitalrentabilitet	5 %	7 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	-5 %	

<i>Andre nøkkeltall</i>	2008	2007
Statlig låneramme	700	700
Statslån	580	580
Renter på statslån	32	31
Provisjoner på statslån	6	6

<i>Tilskudd fra staten</i>	2008	2007
Fra Kommunal- og regionaldepartementet	70	69
Fra Nærings- og handelsdepartementet	35	31

<i>Utbytte med mer</i>	2008	2007
Kapitalinnskudd fra staten	0	50
Avsatt utbytte	0	0

<i>Annen informasjon</i>	2008	2007
Antall ansatte	38	35
Andel ansatte i Norge	92 %	97 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	43 %	43 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	43 %	43 %

Foto: Age Hojem

Statnett SF

Statnett

ADRESSE: Postboks 5192, Majorstuen
TELEFON: +47 22 52 70 00
INTERNETT: www.statnett.no
KONSERNJSJEF: Auke Lont
STYRELEDER: Bjarne Aamodt

STYREMEDLEMMER: Thor Håkstad, Grethe Høiland, Christine Meyer, Heidi Ekrem, Per Hjorth, Kirsten Faugstad*, Steinar Jøråndstad*, Bjørn Solberg*
REVISOR: Ernst & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
(Olje- og energidepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Statnett SF ble etablert 1. januar 1992 og er det systemansvarlige nettselskapet i Norge. Som systemansvarlig har Statnett ansvaret for at det til enhver tid er momentan balanse mellom produksjon og forbruk av elektrisk kraft i Norge, herunder tiltak for å håndtere svært anstrengte kraftsituasjoner. Videre har Statnett ansvaret for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av det sentrale overføringsnettet for kraft. Statnett skal for øvrig følge forretningsmessige prinsipper.

Statnett eier i dag om lag 90 prosent av sentralnettet i Norge samt forbindelsene til utlandet. Statnett eier 30 prosent av elspotbørsen Nord Pool Spot AS.

Statnett er en monopolvirksomhet regulert av energimyndighetene. Dette innebærer blant annet at Norges vassdrags- og energidirektorat, som for alle andre nettselskap, fastsetter årlig maksimal tillat inntekt for foretaket.

Viktige hendelser

Kabelforbindelsen mellom Norge og Nederland (NorNed) ble åpnet 6.mai 2008. Totale inntekter fra NorNed utgjorde 936 mill. kr i 2008, hvorav halvparten er Statnetts andel. Inntektene reduserer kundenes tariffers mens kostnadene tariffes etter NVEs inntektsrammeregulering.

Statnett har fullført byggingen av gassdrevne reservekraftverkanlegg på Tjeldbergodden og Nyhamna. Anleggene står i beredskap, og skal kun brukes i svært anstrengte kraftsituasjoner.

Statnett og Svenska Kraftnät startet en prosess om nærmere integrering av selskapene.

Regjeringen besluttet at det ikke er aktuelt med en fusjon mellom Statnett og Svenska Kraftnät. Dette er ikke til hinder for et fortsatt tett samarbeid med Svenska Kraftnät og de andre nordiske systemoperatørene.

Statnett sluttførte avtalen med Nasdaq OMX om salg av store deler av den underliggende virksomheten i Nord Pool ASA for i overkant av 2 mrd. kr. 50 prosent av gevinsten inngår i Statnetts resultat for 2008.

Konsernsjef Odd Håkon Hoelsæter gikk av med pensjon etter 17 år i Statnett. Auke Lont tiltrådte som ny konsernsjef 1. februar 2009. Bjarne Aamodt ble valgt og tiltrådte som styreleder i 2008.

Økonomisk utvikling

Konsernet fikk i 2008 et overskudd på 998 mill. kr etter skatt, justert for mer/mindreinntekt etter skatt, mot 637 mill. kr i 2007. Driftsinntektene økte med 841 mill kr fra 2007 til totalt 4 256 mill. kr i 2008. Selskapets totalbalanse var på 20 919 mill. kr mot 16 439 mill. kr året før. Statnett står foran en periode med stor aktivitet, og planlegger nettinvesteringer for om lag 24 mrd. kr de neste 10 årene. Standard & Poor's endret i mars 2008 Statnetts langsiktige kreditt-rating fra AA til AA- og fra AA- til A i januar 2009.

Den etablerte utbyttepolitikken på 50 prosent av konsernets resultat etter skatt, justert for mer/mindreinntekt etter skatt ble videreført i St.prp. nr. 1 (2008–2009). For 2008 gir dette et utbytte på 499 mill. kr til staten.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	4 256	3 415
Driftskostnader	3 062	2 390
Driftsresultat	1 194	1 025
Netto finansposter	548	-145
Resultat før skatt	1 742	880
Skattekostnad	225	229
Resultat etter skatt	1 517	651

Balanse	2008	2007
Immaterielle eiendeler	0	6
Varige driftsmidler	16 404	14 275
Finansielle anleggsmidler	2 945	664
Sum anleggsmidler	19 349	14 945
Omløpsmidler	1 570	1 494
Sum eiendeler	20 919	16 439

Innskutt egenkapital	2 700	2 700
Opptjent/ annen egenkapital	3 885	2 862
Sum egenkapital	6 585	5 562
Avsetning til forpliktelser	556	357
Langsiktig rentebærende gjeld	11 690	6 732
Kortsiktig rentebærende gjeld	650	2 577
Kortsiktig rentefri gjeld	1 438	1 211
Sum gjeld og forpliktelser	14 334	10 877
Sum egenkapital og gjeld	20 919	16 439

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	1 529	1 795
Investeringsaktiviteter	-2 670	-2 958
Finansieringsaktiviteter	1 221	1 454
Endring betalingsmidler	80	291

Nøkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	18 925	14 871
EBITDA	2 816	1 697
EBIT	2 288	1 187
Egenkapitalandel	31 %	34 %
Egenkapitalrentabilitet	25 %	12 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	11 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	14 %	9 %

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	499	318
Utbytteandel ¹	33 %	49 %
Gjennomsnittlig utbytteandel siste 5 år	46 %	
Utbytte til staten	499	318

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	731	664
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	44 %	44 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	50 %

¹ Det avsatte utbyttet tilsvarer 50 prosent av konsernets resultat etter skatt, justert for mer/mindre inntekt etter skatt.

© Statnett SF

© Statnett SF

Statskog SF

ADRESSE: Serviceboks 1016, 7800 Namsos
TELEFON: +47 07800
INTERNETT: www.statskog.no
ADM.DIR: Øistein Aagesen
STYRELEDER: Kirsti Kolle Grøndahl

STYREMEDLEMMER: Harald Ellefsen, Trond Loge, Karin Søråunet, Sigrd Brattabø Handegard, Knut Røst*, Olaf Landsverk*, Hege Bjørgum Skillingstad*
REVISOR: Ernst & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Landbruks- og matdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Statskog SF er landets største grunneier og forvalter om lag 60 000 km², om lag en femtedel av Norges fastlandsareal. Det meste av grunnen er fjell- og utmarksareal. Statskog er også landets største skogeier, med om lag sju prosent av det produktive skogarealet i landet. Halvparten av grunnen Statskog forvalter ligger i Troms og Nordland.

I Sør-Norge er en omfattende del av arealet (27 000 km²) statsallmenning. Her er ansvar og rådighet delt mellom Statskog, fjellstyrene og allmeningsstyrene.

Statskog er organisert i virksomhetsområdene Eiendom, Energi, Skog og Friluftsliv. Foretakets visjon er å ivareta og utvikle alle verdier på fellesskapets grunn. Eiendommene skal drives effektivt med tanke på å oppnå et tilfredsstillende økonomisk resultat. Det skal drives et aktivt naturvern og tas hensyn til friluftslivinteresser. Ressursene skal utnyttes balansert, og fornybare ressurser skal tas vare på og utvikles videre.

Viktige hendelser

Vern på statens grunn er prioritert i regjeringens arbeid med å øke skogvernet i Norge, og i 2008 ble det vernet 14 områder på til sammen 247 km² på Statskog sin grunn.

En viktig sak for Statskog i 2008 var Samerettsutvalg 2 sin innstilling om framtidig forvaltning av statens grunn i Troms, Nordland, Trøndelagsfylkene og Hedmark. Statskog har levert en egen uttalelse til innstillingen.

Statskog varslert i 2008 markedsregulering av festeavgiftene overfor 430 festere av hyttetom-

ter. En rekke av festerne har reist innsigelse mot reguleringene, og det er også uløste saker knyttet til tidligere reguleringer. Statskog har begjært rettslig skjønn i en del av sakene, og resultatet vil få betydning for framtidig inntektsgrunnlag for Statskog og statsallmenningene der festeinntektene går inn i grunneierfondet og til de lokale fjellkassene.

I 2008 har energi pekt seg ut som et meget spennende virksomhetsområde for Statskog. Her samarbeider Statskog i en rekke prosjekter med både private og offentlige aktører for å skape verdier og lokal aktivitet.

Økonomisk utvikling

Driftsresultatet i 2008 ble påvirket av betydelige engangsinntekter fra skogvern. Virksomhetsområde Eiendom hadde et svakere resultat på løpende drift i 2008 enn i 2007. Resultatet ble i 2008 påvirket av høyt lønnsoppgjør og lav inntektsvekst fra eiendommene. Omfattende salg av tjenester skapte heller ikke vesentlige resultater i 2008.

Virksomhetsområde Skog ga et svakere resultat fra løpende drift i 2008 enn i 2007. Dette skyldtes i hovedsak lavere tømmerpriser og lavere volum.

Virksomhetsområde Energi ga et bedre resultat fra løpende drift i 2008 enn i 2007. Dette skyldtes hovedsakelig reforhandling av avtaler knyttet til fallretter.

Resultatet fra Virksomhetsområde Friluftsliv var på nivå med tidligere år. De største inntektene kom fra jakt.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	247	230
Driftskostnader	209	195
Driftsresultat	39	35
Netto finansposter	-22	2
Resultat før skatt	17	37
Skattekostnad	-3	2
Resultat etter skatt	20	35

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	11	11
Varige driftsmidler	89	88
Finansielle anleggsmidler	51	27
Sum anleggsmidler	150	125
Omløpsmidler	223	238
Sum eiendeler	373	363

Innskutt egenkapital	104	104
Opptjent/ annen egenkapital	178	171
Sum egenkapital	282	275
Avsetning til forpliktelser	0	4
Langsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentebærende gjeld	27	0
Kortsiktig rentefri gjeld	64	84
Sum gjeld og forpliktelser	91	88
Sum egenkapital og gjeld	373	363

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	0	60
Investeringsaktiviteter	0	-35
Finansieringsaktiviteter	0	-5
Endring betalingsmidler	0	20

Nøkkel tall	2008	2007
Sysselsatt kapital	308	275
EBITDA	43	48
EBIT	39	45
Egenkapitalandel	76 %	76 %
Egenkapitalrentabilitet	7 %	13 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	8 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	13 %	17 %

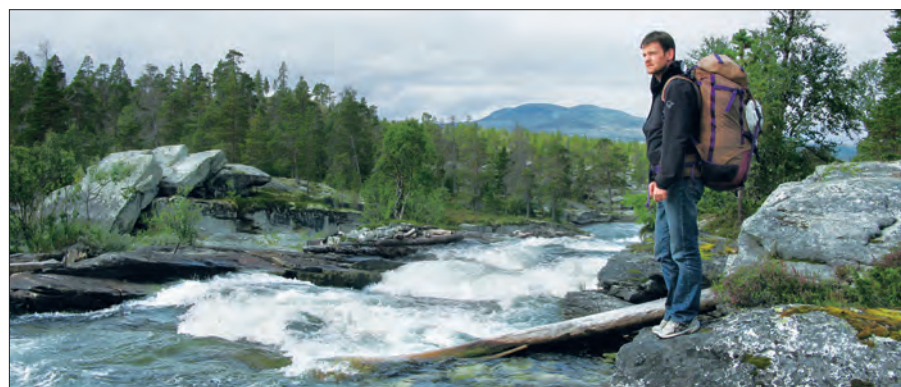
Andre nøkkel tall	2008	2007
Inntektsfordeling:		
Eiendom	35 %	35 %
Energi	6 %	6 %
Skog	27 %	30 %
Friluftsliv	11 %	14 %
Skogvernerstatning	17 %	12 %
Annet	3 %	3 %

Antall solgte jakt- og fiskekort	31 372	29 567
----------------------------------	--------	--------

Tilskudd fra staten	2008	2007
Tilskudd fra staten/offentlige kjøp	16	18

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	13	13
Utbytteandel	68 %	37 %
Gjennomsnittlig utbytteandel siste 5 år	46 %	
Utbytte til staten	13	13

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	157	152
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	50 %	50 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	60 %	60 %

UNINETT AS

ADRESSE: 7465 Trondheim.
TELEFON: +47 73 55 79 00
INTERNETT: www.uninett.no
ADM. DIR.: Petter Kongshaug
STYRELEDER: Bjørn Henrichsen

STYREMEDLEMMER: Siri Jansen, Benedicte Rustad, Britt Elin Steinveg, Hans Jørgen Binningsbø, Frode Storvik*
REVISOR: Deloitte AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Kunnskapsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

UNINETT AS utvikler og driver det akademiske forskningsnettet i Norge på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Selskapet leverer nettinfrastruktur med produksjonstjenester og egne testnett med eksperimentelle tjenester.

UNINETT AS sin visjon er å være myndighetenes verktøy for utvikling og drift av en allsidig nasjonal e-infrastruktur. Gjennom samarbeid og synergieffekter optimaliserer UNINETT anskaffelse og bruk av de samlede IKT-ressursene innen universitets- og høyskolesektoren i Norge. Ny innsats skal underbygge universitetenes og høyskolenes primær oppgaver innen forskning, undervisning og formidling.

UNINETT AS er morselskap i UNINETT-konsernet og har fire heleide datterselskaper: UNINETT ABC AS veileder norsk utdanningssektor om IKT og teknologivalg. UNINETT FAS AS utfører koordinering og teknisk drift av felles administrative systemer for høgskoler og universiteter. UNINETT Norid AS er den nasjonale registreringsenheten for .no-domenet. UNINETT Sigma AS administrerer anskaffelse og drift av nasjonalt utstyr for avanserte vitenskapelige beregninger.

Viktige hendelser

I 2008 har sentrale deler av forskningsnettet fått en teknologioppgradering som gir høyere kapasitet og hybridnettfunksjonalitet. Samtidig begynner man å nå målet om at hele universitets- og høyskolesektoren skal ha gigabitkapasitet. Sentralt i denne sammenheng er at UNINETT AS har blitt med i et felles utbyggings-selskap sammen med fem andre aktører,

Ishavslin AS, for å bygge ut fiberinfrastruktur i Finnmark. Dette er et svært viktig tiltak for å bringe samme nettfunksjonalitet til hele landet og for å legge til rette for forskningsprosjekter i nordområdene og forskningssamarbeid med Russland.

GigaCampus (samordnet nettbygging på norske universitet og høyskoler) og Feide (nasjonal identitetsforvaltning for utdanningssektoren) er viktige programmer som gir store ringvirkninger i universitets- og høyskolesektoren, og gir et godt utgangspunkt for den kommende satsningen på en sterkere tjenesteorientering i forskningsnettet. Denne satsningen, som kommer som resultat av en strategiprosess i 2008, vil ligge til grunn for et nytt program, eCampus Norge, som vil bli presentert i 2009.

Økonomisk utvikling

Konsernets driftsinntekter sank betraktelig fra 2007 til 2008, hovedsaklig som følge av en stor engangsbevilgning fra Norges forskningsråd til UNINETT Sigma AS i 2007. Resultatet for konsernet ble negativt med 5,4 mill. kr i 2008 etter negative resultater i UNINETT AS, UNINETT FAS AS og UNINETT Norid AS.

Konsernet har en god egenkapitalsituasjon. En betydelig del av konsernets egenkapital befinner seg i UNINETT Norid AS. UNINETT AS har som strategi at nettutbygging skal skje delvis basert på selskapets egenkapital. Hybridnettutbyggingen ble startet i 2007 og videreført i 2008 hvilket medfører at selskapets egenkapital i begge år har gått ned. Dette vil også være tilfelle i 2009, og er en planlagt utvikling.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	207	230
Driftskostnader	218	233
Driftsresultat	-20	-12
Netto finansposter	15	11
Resultat før skatt	-5	-1
Skattekostnad	0	0
Resultat etter skatt	-5	-1

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	44	49
Varige driftsmidler	24	15
Finansielle anleggsmidler	6	2
Sum anleggsmidler	74	66
Omløpsmidler	208	314
Sum eiendeler	282	380

Innskutt egenkapital	3	3
Opptjent/ annen egenkapital	128	134
Sum egenkapital	131	137
Avsetning til forpliktelser	36	48
Langsiktig gjeld	0	0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentefri gjeld	115	195
Sum gjeld og forpliktelser	151	243
Sum egenkapital og gjeld	282	380

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	-73	107
Investeringsaktiviteter	-17	-19
Finansieringsaktiviteter	-14	-10
Endring betalingsmidler	-104	78

Nøkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	131,0	136,7
EBITDA	4,0	-1,0
EBIT	-5,0	-6,4
Egenkapitalandel	46 %	36 %
Egenkapitalrentabilitet	-4 %	-1 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	7 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	-4 %	-5 %

Tilskudd fra staten	2008	2007
Tilskudd fra KD	49	65
Andre tilskudd	13	95
Sum tilskudd	62	160

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	94	88
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	50 %	50 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	60 %	60 %

© Thilo Bubeck, Universitetet i Tromsø

Universitetssenteret på Svalbard AS

ADRESSE: Postboks 156, 9171 Longyearbyen
TELEFON: +47 79 02 33 00
INTERNETT: www.unis.no
DIREKTØR: Gunnar Sand
STYRELEDER: Tore Vorren

STYREMEDLEMMER: Annik M. Myhre, Berit Kjeldstad, Geir Anton Johansen, Viva Mørk Kvello, Hanne Christiansen*, Borgar Aamaas**
REVISOR: PricewaterhouseCoopers AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Kunnskapsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

** VALGT AV STUDENTENE

Universitetssenteret på Svalbard AS (UNIS) ble opprettet som et statlig aksjeselskap i 2002. Selskapet avløste stiftelsen Universitetsstudiene på Svalbard, som var opprettet av de fire norske universitetene i 1994.

Selskapets formål er å gi studietilbud og drive forskning med utgangspunkt i Svalbards geografiske plassering i et høyarktisk område og de spesielle fortrinn dette gir gjennom bruk av naturen som laboratorium. Studietilbudet skal være på universitetsnivå og framstå som supplement til den undervisning som gis ved universitetene på fastlandet, og inngå i et ordinært studieløp som fører fram til grader på bachelor-, master- og doktorgradsnivå. Studietilbudet skal ha en internasjonal profil, og undervisningen skal foregå på engelsk.

UNIS har fire studieretninger: Arktisk biologi, Arktisk geologi, Arktisk geofysikk og Arktisk teknologi. Det ble i 2008 gitt undervisning i totalt 46 emner hvorav 26 på master- og doktorgradsnivå. 384 studenter fra 26 nasjoner fulgte undervisning eller arbeidet med mastergrads- og doktorgradsoppgaver. 49 prosent av studentene var norske.

Viktige hendelser

Forskere og studenter fra UNIS var med å samle inn over en halv million frø til Svalbard globale frøhvelv, som ble offisielt åpnet i februar.

Kjell Henriksen Observatoriet (KHO) som ble offisielt åpnet av statsråd Tora Aasland i februar 2008 har fullført sin første observasjonssesong.

I løpet av året overtok UNIS også SPEAR-anlegget (Space Plasma Exploration by Active Radar) fra University of Leicester. Anlegget har en verdi av 25 mill. kr og ble prøvekjørt i oktober.

UNIS ledet arbeidet med å kvalifisere prosjektet «Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System» (SIOS), som kom med på det europeiske veikartet for forskningsinfrastruktur (ESFRI). Prosjektet har som mål å etablere et system for miljø- og klimaobservasjon på og rundt Svalbard.

Økonomisk utvikling

Det ble bevilget 78,7 mill. kr til drift og investeringer over statsbudsjettet, hvorav 76,4 mill. kr gikk til drift og 2,3 mill. kr til utstyr og inventar. I tillegg hadde UNIS i 2008 26,2 mill. kr i eksterne prosjektinntekter til forskning og 5,8 mill. kr som inntekter fra konsulenttjenester samt leieinntekter. UNIS har hatt en økning på eksternt finansiering til forskning fra 8 prosent av brutto inntekt i 2001 til 24 prosent i 2008.

Årsregnskapet viser et driftsunderskudd på 2,9 mill. kr. Etter finanskostnader viser regnskapet et underskudd på 3,5 mill. kr. Finanskostnadene er i hovedsak knyttet til betjening av lån til kjøp av boliger som brukes av de ansatte.

Selskapets total kapital per 31. desember 2008 var på 82,9 mill. kr, hvorav 50,5 mill. kr var institusjonens bygningsmasse.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	84,8	80,1
Driftskostnader	87,7	79,9
Driftsresultat	-2,9	0,2
Netto finansposter	-0,5	-0,6
Resultat før skatt	-3,4	-0,3
Skattekostnad	0,0	0,0
Resultat etter skatt	-3,4	-0,3

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	0,0	0,0
Varige driftsmidler	50,5	28,4
Finansielle anleggsmidler	0,0	0,0
Sum anleggsmidler	50,5	28,4
Omløpsmidler	32,4	29,1
Sum eiendeler	82,9	57,6

Innskutt egenkapital	2,1	2,1
Opptjent/ annen egenkapital	6,0	9,4
Sum egenkapital	8,1	11,5
Avsetning til forpliktelser	0,1	0,2
Langsiktig rentebærende gjeld	41,0	19,1
Kortsiktig rentebærende gjeld	0,0	0,0
Kortsiktig rentefri gjeld	33,8	26,7
Sum gjeld og forpliktelser	74,8	46,1
Sum egenkapital og gjeld	82,9	57,6

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	49,0	30,6
EBITDA	-0,4	0,9
EBIT	-1,6	0,9
Egenkapitalandel	10 %	20 %
Egenkapitalrentabilitet	-35 %	-3 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	52 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	-4 %	3 %

Andre nøkkeltall	2008	2007
Studentårsverk	146	145

Tilskudd fra staten	2008	2007
Investeringer i Forskningsparken	0,0	0,0
Investeringer annet	2,3	1,4
Drift av UNIS AS	76,4	74,0
Husleie	0,0	0,0
Sum tilskudd	78,7	75,5

Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	76	73
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	57 %	57 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	60 %

Forskere og studenter ved UNIS. Foto: Frank Eggertsen/UNIS.

Foto: Anja Strømme.

AS Vinmonopolet

ADRESSE: Postboks 6953 St. Olavs pl., 0130 Oslo
TELEFON: +47 04560
INTERNETT: www.vinmonopolet.no
ADM. DIR.: Kai G. Henriksen
STYRELEDER: Siri B. Hatlen
STYREMEDLEMMER: Margrethe Sunde, Frank

Jenssen, Odd Holten, Ingvild Wold Strømsheim, Ola Røtvei, Helge Storvik*, Elianne Ingebrigtsen*, Svend Bang Pedersen*
REVISOR: PricewaterhouseCoopers AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Helse- og omsorgsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

AS Vinmonopolet er et statlig detaljmonopol med enerett til salg av alkoholprodukter som inneholder mer enn 4,7 volumprosent alkohol til forbruker. Vinmonopolet ble stiftet 30. november 1922. Selskapet legger blant annet vekt på å være en faghandelskjede med stor produktbredde og personlig kundeservice, for å sikre nødvendig legitimitet i befolkningen. AS Vinmonopolet er ett av de viktigste virkemidlene i norsk alkoholpolitikk og skal bidra til å begrense alkoholforbruket gjennom regulering av tilgjengeligheten. Det alkoholpolitiske ansvaret kommer til uttrykk gjennom effektiv sosial kontroll, holdningsskapende tiltak, effektiv drift og fravær av kjøpepress.

Viktige hendelser

Vinmonopolet åpnet 17 nye butikker i 2008, og har nå 239 butikker rundt om i hele landet. 236 av disse er selvbetjente. Til sammenligning hadde selskapet 120 butikker i 1998. For å bedre tilgjengeligheten og styrke oppslutningen om Vinmonopolordningen er det ønskelig å ha størst mulig butikkdekning i distriktene. 90 prosent av de nye butikkene er åpnet i kommuner som ikke hadde Vinmonopol fra før. Vinmonopolet fikk i 2007 tilslutning til å gå i gang med et tidsavgrenset prøveprosjekt med ni mindre butikker (filialer) i kommuner som er få små for ordinære butikker. Alle disse er etablert i løpet av 2008. Prøveordningen evalueres høsten 2009 før man tar stilling til omfang og planer for eventuelt videreføring og drift. Filialene driftes i

hovedsak av personalet i et nærliggende Vinmonopol og salget varierer mellom 10 og 50 tusen liter i året.

Undersøkelser viser at nesten 90 prosent av Norges befolkning er fornøyd med tilgangen til et Vinmonopol der de bor.

Økonomisk utvikling

Vinmonopolets omsetning (eks. mva.) var 10 305 mill. kr, hvorav 5 695 mill. kr var alkoholavgifter. Dette er en omsetningsøkning på 563 mill. kr fra 2007. Etter fradrag av varekostnader og øvrige driftskostnader, var driftsresultatet 108 mill. kr. Driftsresultatet ble 15,3 mill. kr lavere enn i 2007. Det er hovedsakelig økte lønns- og driftskostnader som står for resultatnedgangen. Resultatet før vinmonopolavgift ble 175 mill. kr som er 8,0 mill. kr bedre enn i 2007.

Vinmonopolavgiften som beregnes istedenfor ordinær skatt, er for 2008 beregnet til 35,2 mill. kr. Stortinget har fastsatt at 50 prosent av overskuddet etter vinmonopolavgift skal tilfalle staten. Dette utgjør 70,0 mill. kr. Årets resultat etter vinmonopolavgift og statens overskuddandel utgjør 70,0 mill. kr. Bokført egenkapital per 31.12.2008 var 417 mill. kr, tilsvarende en egenkapitalprosent på 15,4. Til sammenligning var egenkapitalen per 31.12.2007 på 408 mill. kr, tilsvarende en egenkapitalprosent på 16,7.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	10 305	9 743
Herav alkoholavgift	5 695	5 393
Driftskostnader	10 198	9 620
Driftsresultat	107	123
Netto finansposter	68	44
Resultat før vinmonopolavgift	175	167
Vinmonopolavgift	35	37
Resultat etter vinmonopolavgift	140	130

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	215	182
Varige driftsmidler	216	213
Finansielle anleggsmidler	4	4
Sum anleggsmidler	435	400
Omløpsmidler	2 273	2 048
Sum eiendeler	2 708	2 448

Innskutt egenkapital	0,1	0,1
Opptjent/ annen egenkapital	417	408
Sum egenkapital	417	408
Avsetning til forpliktelser	758	632
Langsiktig gjeld	0	0
Kortsiktig rentebærende gjeld	0	0
Kortsiktig rentefri gjeld	1 534	1 408
Sum gjeld og forpliktelser	2 291	2 040
Sum egenkapital og gjeld	2 708	2 448

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	224	171
Investeringsaktiviteter	-54	-20
Finansieringsaktiviteter	0	0
Endring betalingsmidler	169	151

Nøkkeltall	2008	2007
Sysselsatt kapital	417	408
EBITDA	236	235
EBIT	179	170
Egenkapitalandel	15 %	17 %
Egenkapitalrentabilitet	34 %	37 %
Gjennomsnittlig EK-rentabilitet siste 5 år	27 %	
Rentabilitet sysselsatt kapital	43 %	49 %

Utbytte	2008	2007
Avsatt utbytte	70	52
Utbytteandel	50 %	40 %
Gjennomsnittlig utbytteandel siste 5 år	46 %	
Utbytte til staten	70	52

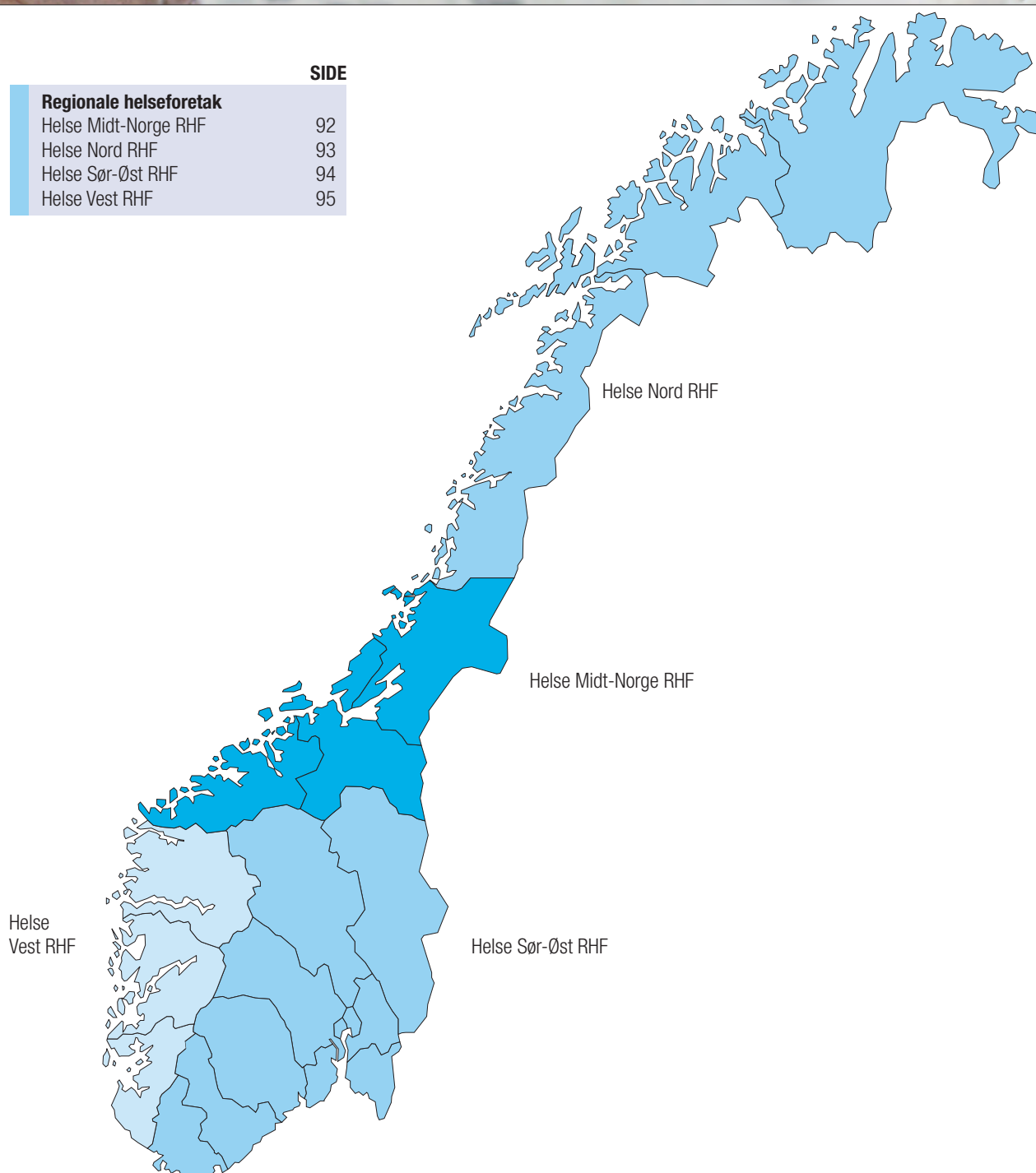
Annen informasjon	2008	2007
Antall ansatte	1 808	1 787
Andel ansatte i Norge	100 %	100 %
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret, totalt	44 %	56 %
Andel aksjonærvalgte kvinner i styret	50 %	67 %

© AS Vinmonopolet

Regionale helseforetak

Helse Midt-Norge RHF

ADRESSE: Postboks 464, 7501 Stjørdal
TELEFON: +47 74 83 99 00
INTERNETT: www.helse-midt.no
KONST. ADM. DIR.: Bjørn Erikstein
STYRELEDER: Kolbjørn Almlid

STYREMEDLEMMER: Tove Røstad, Kirsti Leitrø, Merete Storødegård, Olav Georg Huseby, Oskar J. Grimstad, Jan Magne Dahle, Ellen Engdahl, Joar Olav Grøtting, Ellen Marie Wøhni*, Ingegjørd S. Sandberg*, Karl Wesenberg*, Bjørg Henriksen*.
REVISOR: PricewaterhouseCoopers

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Helse- og omsorgsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Helse Midt-Norge RHF er ett av fire regionale helseforetak som har ansvar for spesialisthelsetjenesten i Norge. Helse Midt-Norge består av seks helseforetak eid av Helse Midt-Norge RHF. Staten har det overordnede ansvaret for at befolkningen gis nødvendige spesialisthelsetjenester i tråd med de målsettinger som er nedfelt i spesialisthelsetjenesteloven § 1-1 og pasientrettighetsloven § 1-1. De regionale helseforetakene skal etter eiers retningslinjer planlegge og organisere spesialisthelsetjenesten, og legge til rette for forskning og undervisning (jf. helseforetaksloven § 1). Helse- og omsorgsdepartementet utøvde i 2008 sin eierstyring av de regionale helseforetakene gjennom foretaks-møter (generalforsamlingen) og gjennom vilkår for bevilgninger formidlet i det såkalte Oppdragsdokumentet.

Viktige hendelser

Helse Midt-Norge har arbeidet målrettet med å utvikle god samhandling for å sikre god pasientbehandling og effektiv bruk av ressursene. I tillegg til bedre samarbeid innad i sykehusene, vil graden av samarbeid med primærhelsetjenesten være avgjørende for å møte utfordringen med voksende pasientgrupper med alvorlige kroniske sykdommer, spiseforstyrrelser, sykkelig overvekt, rusproblemer og psykiske problemer. Helse Midt-Norge vil prioritere videre utviklingsarbeid sammen med brukere og kommuner framover.

Investeringene i opptrappingsplanen for psykisk helsevern ble fullført ved Ferdigstilling av Knausen DPS, DPS Nidaros, BUP-klinikk i Helse Nordmøre og Romsdal HF og utvidet familieenhet i St. Olavs hospital HF. Det er nylig tatt

i bruk egen enhet for ungdom i Malvik, som en markert videreutvikling av rusbehandlingstilbudet.

Helse Midt-Norge leverte et godt økonomisk resultat i 2008. Snuoperasjonen som har kjennetegnet de siste årene, har vært utfordrende for alle ledd i foretaksgruppen. Gjennom tett oppfølging og ansvarliggjøring av ledere på alle nivå, har Helse Midt-Norge lyktes med å innfri målet om økonomistyring uten at dette har gitt dårligere kvalitet eller gått ut over tilbudet til pasientene. Utbygging av nytt universitetssykehus i Trondheim går etter plan. I tillegg er nytt sykehus i Molde og ny barneavdeling i Ålesund under planlegging.

Økonomisk utvikling

Helse Midt-Norge RHF leverte et økonomisk resultat i 2008 i balanse. Helse Midt-Norge har et årlig budsjett på om lag 13 mrd. kr. Driftsinntektene kommer i all hovedsak fra eieren som er Helse- og omsorgsdepartementet. Driftsinntektene økte med 1 562 mill. kr, mens totale driftskostnader økte med 992 mill. kr fra 2007. Økningen i lønn- og andre personalkostnader fra 2007 var om lag 584 mill. kr. Ved utgangen av 2008 hadde Helse Midt-Norge langsiktig gjeld knyttet til investeringer på 2 918 mill. kr. Driftskreditten på samme tidspunkt var på 1 758 mill. kr.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	13 678	12 116
Driftskostnader	13 567	12 574
Driftsresultat	111	-459
Netto finansposter	-114	-101
Skattekostnad	0	0
Årsresultat	-3	-560
Økte pensjonskostnader grunnet endrede økonomiske forutsetninger		
– unntatt fra resultatkravet	89	465
Resultatkrav fra HOD	0	-85
Avvik i forhold til resultatkrav satt av Helse- og omsorgsdepartementet	86	-10

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	190	175
Varige driftsmidler	14 166	13 082
Finansielle anleggsmidler	889	895
Sum anleggsmidler	15 245	14 152
Varer	190	190
Fordringer	513	534
Bankinnskudd, kontanter og lignende	276	248
Sum omløpsmidler	979	973
Sum eiendeler	16 224	15 125

Innskutt egenkapital	6 485	6 485
Opplyst egenkapital	-3 347	-3 344
Sum egenkapital	3 138	3 141
Avsetning for forpliktelser	6 084	5 672
Annen langsiktig gjeld	2 918	2 207
Kortsiktig gjeld	4 083	4 105
Sum gjeld og forpliktelser	13 086	11 984
Sum egenkapital og gjeld	16 224	15 125

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	609	672
Investeringsaktiviteter	-1 821	-2 082
Finansieringsaktiviteter	1 075	676
Endring betalingsmidler	-137	-735

Nøkeltall	2008	2007
Antall innbyggere under Helse Midt-Norge		
sitt «sørge-for» ansvar	666 164	659 621
Antall produserte DRG-poeng	156 004	151 416
Antall polikliniske konsultasjoner,		
somatikk	662 386	628 089
Antall utskrevne pasienter fra døgn-		
behandling innen psykisk helsevern	7 529	7 324
Antall utskrevne pasienter fra		
tverrfaglig spesialisert døgnbehandling		
for rusmiddelmisbrukere	1 735	1 330
Antall pasienter på venteliste (NPR)	42 148	40 900
Antall dager i gjennomsnittlig ventetid (NPR)	110	110
Statstilskudd/offentlige kjøp	12 505	11 026

Annen informasjon	2008	2007
Antall årsverk i foretaksgruppen	12 686	12 907
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret totalt	54 %	54 %
Andel eieroppnevnte kvinner i styret	56 %	56 %

© Helse midt-Norge RHF

© Helse midt-Norge RHF

Helse Nord RHF

ADRESSE: 8038 Bodø
TELEFON: +47 75 51 29 00
INTERNETT: www.helse-nord.no
ADM. DIR.: Administrerende direktør
 Lars H. Vorland
STYRELEDER: Bjørn Kaldhol

STYREMEDLEMMER: Trygve Myrvang, Inger Lise Strøm, Line Miriam Haugen, Terje Olsen, Kåre Simensen, Inge Myrvoll, Tone Finnesen, Kirsti Jacobsen*, Kari B. Sandnes*, Jens Munch-Ellingsen*, Ann-Mari Jenssen*
REVISOR: Ernst & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Helse- og omsorgsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Helse Nord RHF er ett av fire regionale helseforetak som har ansvar for spesialisthelsetjenesten i Norge. Det regionale helseforetaket ble etablert i forbindelse med at staten tok over ansvaret for spesialisthelsetjenesten fra fylkeskommunene 1. januar 2002.

Helseforetaksgruppen består av fem helseforetak: Helse Finnmark HF, Universitetssykehuset i Nord-Norge HF, Nordlandssykehuset HF, Helgelandssykehuset HF og Sykehusapotek Nord HF. Helse Nord RHF skal være en regional institusjon med en tydelig nordnorsk profil og har ansvaret for at befolkningen i Nord-Norge og på Svalbard får gode og likeverdige helsetjenester.

Staten har det overordnede ansvar for at befolkningen gis nødvendige spesialisthelsetjenester i tråd med de målsettinger som er nedfelt i spesialisthelsetjenesteloven § 1-1 og pasientrettighetsloven § 1-1. De regionale helseforetakene skal etter eiers retningslinjer planlegge og organisere spesialisthelsetjenesten, og legge til rette for forskning og undervisning (jf. helseforetaksloven § 1).

Helse- og omsorgsdepartementet utøvde i 2007 sin eierstyring av de regionale helseforetakene gjennom foretaksmøter (generalforsamlingen) og gjennom vilkår for bevilgninger formidlet i det såkalte Bestillerdokumentet.

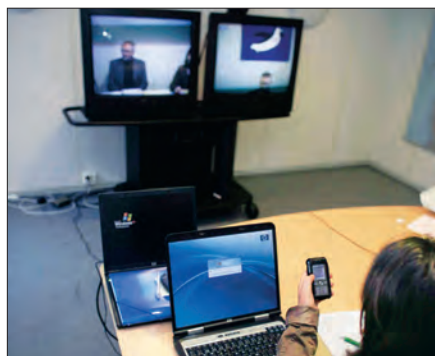
Viktige hendelser

Helse Nord har også i 2008 styrket tilbudet innen psykisk helsevern som følge av opptrappingsplanen og gjennom prioritering av egne midler. I tillegg fortsatte det vellykkede utdanningsprosjektet for spesialister i psykiatri hvor over 30 kandidater er blitt utdannet. De prehospitaltjenester er vesentlig styrket de siste to årene. Helse Nord har nå overtatt denne tjenesten helt etter at Helse Finnmark HF sluttførte sin prosess i 2008. Desentralisert basestruktur med nærhet til befolkningen er opprettholdt også i ny organisering. Tilbudet innen somatikk er videreutviklet ved flere av helseforetakene og aktiviteten er opprettholdt slik at befolkningen fortsatt har god tilgjengelighet til tjenestene med ventetider i forhold til prioritering av lidelsene. I arbeidet med omstilling av virksomheten for å sikre en drift i tråd med de økonomiske rammer som er gitt, er oppfølgingen av helseforetakene blitt tettere og

mer målrettet. I RHF administrasjonen er det etablert en eieravdeling som ivaretar den samlede oppfølging av helseforetakene gjennom året. Utfordringen har også i 2008 vært å få en høy nok gjennomføringsgrad på vedtatte omstillingstiltak. Her er det variasjon mellom helseforetakene. Helgelandssykehuset HF har høyeste gjennomføringsgrad. Arbeidet med implementering av felles IKT-plattform startet i Universitetssykehuset Nord-Norge HF og skal videreføres i alle helseforetakene slik at Helse Nord i 2010, som eneste helseforetaksgruppe, vil ha dette på plass. Det vil sikre god støtte til pasientbehandlingen og mulighet for effektiv drift av IKT-tjenestene. Universitetssykehuset Nord-Norge HF innførte i 2008 en ny organisasjonsmodell basert på klinikk og gjennomgående ledelse på tvers av lokasjoner. Gjennomføringen av trinn 2 i modernisering og utbygging av Nordlandssykehuset Bodø ble vedtatt gjennomført. Den økte satsingen på forskning har gitt vesentlig uttelling ved at Helse Nords andel av nasjonale publikasjonspoeng har økt kraft de siste tre årene.

Økonomisk utvikling

Helse Nord RHF har et årlig budsjett på om lag 11,0 mrd. kr. Driftsinntektene kommer i all hovedsak fra eieren som er Helse- og omsorgsdepartementet. Driftsinntektene økte med 1 237 mill. kr, mens de totale driftskostnadene økte med 810 mill. kr fra 2007. Økningen i lønn- og andre personalkostnader fra 2007 var på om lag 465 mill. kr. Det har i 2008 vært nødvendig å ta opp lån til finansiering av investeringer. Lån fra Helse- og omsorgsdepartementet til investeringer ble redusert fra 1 197 mill. kr i 2007 til ca. 1 167 mill. kr i 2008. Helse Nord RHF hadde en driftskreditt på 307 mill. kr ved utgangen av 2008.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	11 265	10 028
Driftskostnader	11 535	10 726
Driftsresultat	-270	-697
Netto finansposter	-19	-26
Skattekostnad	0	0
Årsresultat	-289	-723
Økte pensjonskostnader grunnet endrede økonomiske forutsetninger		
– unntatt fra resultatkravet	68	325
Resultatkrav fra HOD	0	-135
Avvik i forhold til resultatkrav satt av Helse- og omsorgsdepartementet	-221	-263

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	116	67
Varige driftsmidler	8 104	8 361
Finansielle anleggsmidler	615	634
Sum anleggsmidler	8 836	9 062
Varer	154	149
Fordringer	302	320
Bankinnskudd, kontanter og lignende	254	241
Sum omlopsmidler	710	710
Sum eiendeler	9 546	9 772
Innskutt egenkapital	7 944	7 944
Opptjent egenkapital	-2 692	-2 403
Sum egenkapital	5 252	5 541
Avsetning for forpliktelser	784	678
Annen langsiktig gjeld	1 167	1 197
Kortsiktig gjeld	2 344	2 357
Sum gjeld og forpliktelser	4 294	4 231
Sum egenkapital og gjeld	9 546	9 772

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	592	28
Investeringsaktiviteter	-457	-581
Finansieringsaktiviteter	-123	558
Endring betalingsmidler	13	5

Nøkeltall	2008	2007
Antall innbyggere under Helse Nord sitt «sørge-for» ansvar	463 425	462 037
Antall produserte DRG-poeng	107 576	105 866
Antall polikliniske konsultasjoner, somatikk	438 486	415 593
Antall utskrevne pasienter fra døgnbehandling innen psykisk helsevern	284	253
Antall utskrevne pasienter fra tverrfaglig spesialisert døgnbehandling for rusmiddelmissbrukere	706	406
Antall pasienter på venteliste (NPR)	35 338	34 189
Antall dager i gjennomsnittlig ventetid (NPR)	86	83
Statstilskudd/offentlige kjøp	10 832	9 707

Annen informasjon	2008	2007
Antall årsverk i foretaksgruppen	12 366	12 377
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret totalt	50 %	46 %
Andel eieroppnevnte kvinner i styret	38 %	44 %

Helse Sør-Øst RHF

ADRESSE: Postboks 404, 2303 Hamar
TELEFON: +47 02411
INTERNETT: www.helse-sorost.no
ADM. DIR.: Bente Mikkelsen
STYRELEDER: Hanne Harlem
STYREMEDLEMMER: Harry Konterud, Kirsten

Brubakk, Anne Marie B. Jørnli, Andreas Kjær, Terje Bjørn Keyn, Kirsten Huser Leschbrandt, Knut Even Lindsjorn, Berit Eivi Nilsen, Dag Stenersen, Randi Talseth, Finn Wisløf, Anne Carine Tanum, Lizzie Irene Ruud Thorkildsen*, Svein Øverland*, Morten Falkenberg*

REVISOR: PricewaterhouseCoopers AS
STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Helse- og omsorgsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Helse Sør-Øst er landets største helseregion og omfatter Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust- og Vest-Agder med 56 prosent av landets befolkning. Foretaksgruppen har 65 000 medarbeidere.

Virksomheten omfatter somatiske sykehus, institusjoner innen psykisk helsevern og rusbehandling, ambulansetjeneste, nødmedisintjeneste, sykehusapotek og laboratorier. Helse Sør-Øst RHF besto per utgangen av 2008 av 16 helseforetak. Regionen organiseres nå i syv sykehusområder. Per 1. juli 2009 vil regionen ha 11 helseforetak.

Viktige hendelser

Året 2008 var preget av stor aktivitet og planmessig omstillingsarbeid for å oppfylle oppdraget som ble gitt da Helse Sør RHF og Helse Øst RHF fra 1. juni 2007 ble samlet i Helse Sør-Øst RHF. Bakgrunnen for sammenslåingen var ønsket om bedre koordinering og samordning mellom sykehusene i de to regionene. Sammenslåingen skal spesielt sikre bedre ressursutnyttelse og samordning av sykehusene i hovedstadsområdet.

Helse Sør-Øst RHF har vedtatt en ambisiøs forskningsstrategi for 2008–2011, som blant annet innebærer en fordobling av ressursbruk til forskning i løpet av en tiårsperiode.

Styret har fattet omfattende beslutninger om generelle prinsipper for videreutviklingen av spesialisthelsetjenestene i Helse Sør-Øst, blant annet organisering i sykehusområder, ny foretaksstruktur, forpliktende samhandling med kommunehelsetjenesten, lokalbaserte spesia-

listhelsetjenester, akuttfunksjoner og prehospitaltjenester, spesialiserte områdefunksjoner og regionale funksjoner. Prinsipper for organisering og utvikling innenfor de forskjellige innsatsområdene er vedtatt.

Foretaksrådet i Helse Sør-Øst RHF uttrykte 27. november 2008 at Helse Sør-Øst RHF, gjennom de foreliggende vedtak, har løst oppdraget på en god måte og i tråd med eiers forutsetninger.

Innsats innen habilitering og rehabilitering, rus, psykisk helsevern, spesialisthelsetjeneste for eldre og personer med kroniske lidelser ble prioritert i 2008. Ressurstilgang og kompetanse innen de prehospitaltjenester er styrket.

Epikrisetid, korridorpasienter og individuell plan har vært fulgt opp spesielt. Disse kvalitetsindikatorne har hatt god utvikling i 2008.

Aktiviteten var på alle områder høyere enn i 2007. Økningen var størst for polikliniske konsultasjoner innen psykisk helsevern.

Ventetidsutviklingen er overveiende positiv. Helse Sør-Øst har landets korteste ventetider på alle tjenesteområdene.

Det nye Akershus universitetssykehus i Lørenskog kommune ble offisielt åpnet 6. november. Sykehuset et av Norges største landbaserte byggeprosjekter.

Økonomisk utvikling

Det negative budsjettavviket fra eiers resultatkrav gikk ned fra 1 087 mill. kr i 2007 til 425 mill. kr i 2008.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	53 056	47 222
Driftskostnader	52 652	51 041
Driftsresultat	-596	-3 818
Netto finansposter	-160	-44
Skattekostnad	0	0
Årsresultat	-756	-3 862
Økte pensjonskostnader grunnet endrede økonomiske forutsetninger		
– unntatt fra resultatkravet	331	1 895
Resultatkrav fra HOD	0	-880
Avvik i forhold til resultatkrav satt av Helse- og omsorgsdepartementet	-425	-1 087

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	817	685
Varige driftsmidler	40 885	39 598
Finansielle anleggsmidler	2 700	2 544
Sum anleggsmidler	44 402	42 827
Varer	343	280
Fordringer	1 325	2 028
Bankinnskudd, kontanter og lignende	1 670	1 503
Sum omlopsmidler	3 339	3 811
Sum eiendeler	47 741	46 638

Innskutt egenkapital	32 467	32 467
Opplyst egenkapital	-10 533	-9 552
Sum egenkapital	21 934	22 915
Avsetning for forpliktelser	6 936	5 014
Annen langsiktig gjeld	7 991	8 016
Kortsiktig gjeld	10 880	10 692
Sum gjeld og forpliktelser	25 807	23 722
Sum egenkapital og gjeld	47 741	46 638

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	2 524	2 683
Investeringsaktiviteter	-4 486	-4 628
Finansieringsaktiviteter	2 129	2 225
Endring betalingsmidler	167	280

Nøkeltall	2008	2007
Antall innbyggere under Helse Sør-Øst		
sitt «sørge-for» ansvar	2 633 893	2 672 951
Antall produserte DRG-poeng	641 057	637 760
Antall polikliniske konsultasjoner, somatisk	2 257 854	2 066 109
Antall utskrevne pasienter fra døgntjeneste innen psykisk helsevern	25 584	25 088
Antall utskrevne pasienter fra tverrfaglig spesialisert døgntjeneste for rusmiddelmissbrukere	7 263	5 646
Antall pasienter på venteliste (NPR)	130 731	108 614
Antall dager i gjennomsnittlig ventetid (NPR)	74	74
Statistiskudd/offentlige kjøp	49 022	43 545

Annen informasjon	2008	2007
Antall årsverk i foretaksgruppen	54 408	53 613
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret totalt	50 %	50 %
Andel eieroppnevnte kvinner i styret	55 %	55 %

© Helse Sør-Øst RHF

Helse Vest RHF

ADRESSE: Nådlandskroken 11, 4034 Stavanger
TELEFON: +47 51 96 38 00
INTERNETT: www.helse-vest.no
ADM. DIR.: Herlof Nilssen
STYRELEDER: Oddvard Nilsen

STYREMEDLEMMER: Kari Oftedal Lima, Ohene Aboagye, Gunnar Berge, Gerd Dvergsdal, Helge Espelid*, Inger F. Hamorg*, Gisle Handeland, Aslaug Husa*, Torhild Selsvold Nyborg, Gro Skartveit, Nils P. Støyva
REVISOR: Ernst & Young AS

STATLIG EIERANDEL: 100 pst
 (Helse- og omsorgsdepartementet)

* VALGT AV DE ANSATTE

Helse Vest RHF (regionalt helseforetak) har det overordnede ansvaret for spesialisthelsetjenesten i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane. Helse Vest RHF eier fem helseforetak; Helse Førde, Helse Bergen, Helse Fonna, Helse Stavanger og Apoteka Vest. I tillegg eier det regionale foretaket aksjeselskapet Helse Vest IKT AS.

Helseforetakene har om lag 25 000 medarbeidere. Spesialisthelsetjenesten i regionen omfatter 50 sykehus og institusjoner, og skal gi helsetjenester til 997 000 innbyggere. Bruttobudsjettet for 2008 var på rundt 17,2 mrd. kr.

Staten har det overordnede ansvaret for at innbyggerne får nødvendig spesialisthelsetjeneste i tråd med de målsettingene som er nedfelte i spesialisthelsetjenesteloven § 1-1 og pasientrettighetsloven § 1-1.

Helse- og omsorgsdepartementet utøvde i 2008 eierstyring av de regionale helseforetakene gjennom foretaksrådet (generalforsamlinga) og

gjennom vilkår for tilskudd i «Oppdragsdokumentet».

Viktige hendelser

Etter vel et år med pasienthjelp i Helse Vest har mer enn 2300 pasienter fått individuell og praktisk hjelp. Ordningen blir nå videreført som et permanent tilbud.

En undersøkelse fra 2008 viser at de pårørende er fornøyd med behandlingen barna deres får ved barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker i Helse Vest.

I 2008 ble det klart at Helse Vest skal få nær kr 500 mill. kr ekstra for å jevne ut skjevfordelingen mellom helseregionene. Pengene skal fordeles på 2 år, 243 mill. kr i 2009 og en tilsvarende sum i 2010.

De fire regionale helseforetakene gikk sammen i et nasjonalt prosjekt for å bedre kvaliteten på og få kontroll med vikarbruken i sykehusene.

Helse Vest inngikk seks avtaler med private aktører innen laboratorie- og røntgentjenester. Avtalene har en årlig ramme på til sammen 94 mill. kr.

I november gikk startskuddet for første del av innføring av elektronisk pasientjournal (EPJ) i Helse Vest. Systemet skal gi en betydelig effektiviserings- og trykksgevinst både for de ansatte og for pasientene.

Økonomisk utvikling

Helse Vest RHF har et årlig budsjett på om lag 17,2 mrd. kr. Driftsinntektene kommer i all hovedsak fra eier, som er Helse- og omsorgsdepartementet. Tall fra regnskapet for 2008 viser at driftsinntektene har økt med om lag 2,06 mrd. kr. Samtidig har de totale driftskostnadene økt med om lag 1,32 mrd. kr. fra 2007. Totale lønnskostnader har økt med om lag 776 mill. kr. Summen av de andre driftskostnadene har økt med om lag 541 mill. kr. Det har i 2008 vært nødvendig å ta opp lån til finansiering av investeringer. Lån fra Helse- og omsorgsdepartementet til investeringer har økt fra 2,07 mrd. kr. i 2007 til om lag 2,22 mrd. kr. i 2008. Helse Vest RHF hadde ved utgangen av 2008 en driftskreditt på om lag 1,51 mrd. kr.

Resultatregnskap (i mill. kr)	2008	2007
Driftsinntekter	17 371	15 314
Driftskostnader	17 539	16 222
Driftsresultat	-168	-908
Netto finansposter	-84	-58
Skattekostnad		0
Årsresultat	-253	-965
Økte pensjonskostnader grunnet endrede økonomiske forutsetninger		
– unntatt fra resultatkravet	112	575
Resultatkrav fra HOD	0	-300
Avvik i forhold til resultatkrav satt av Helse- og omsorgsdepartementet	-141	-90

Balanse	2008	2007
Immatrielle eiendeler	209	158
Varige driftsmidler	12 403	11 986
Finansielle anleggsmidler	1 044	1 066
Sum anleggsmidler	13 657	13 210
Varer	87	88
Fordringer	525	542
Bankinnskudd, kontanter og lignende	585	411
Sum omlopsmidler	1 196	1 041
Sum eiendeler	14 853	14 251

Innskutt egenkapital	10 630	10 686
Opplyst egenkapital	-3 834	-3 587
Sum egenkapital	6 796	7 098
Avsetning for forpliktelser	1 197	1 064
Annen langsiktig gjeld	2 223	2 071
Kortsiktig gjeld	4 638	4 018
Sum gjeld og forpliktelser	8 057	7 153
Sum egenkapital og gjeld	14 853	14 251

Kontantstrøm	2008	2007
Operasjonelle aktiviteter	1 307	364
Investeringsaktiviteter	-1 488	-1 130
Finansieringsaktiviteter	354	796
Endring betalingsmidler	173	31

Nøkeltall	2008	2007
Antall innbyggere under Helse Vest		
– sitt «sørge-for» ansvar	996 712	967 471
Antall produserte DRG-poeng	197 957	194 516
Antall polikliniske konsultasjoner,		
– somatikk	717 690	701 185
Antall utskrevne pasienter fra døgn-		
– behandling innen psykisk helsevern	12 677	9 368
Antall utskrevne pasienter fra tverrfaglig		
– spesialisert døgnbehandling		
– for rusmiddelmisbrukere	527	527
Antall pasienter på venteliste (NPR)	53 000	45 953
Antall dager i gjennomsnittlig ventetid (NPR)	135	101
Statstilskudd/offentlige kjøp	16 319	14 469

Annen informasjon	2008	2007
Antall årsverk i foretaksgruppen	16 964	17 441
Statens eierandel årsslutt	100 %	100 %
Andel kvinner i styret totalt	50 %	50 %
Andel eieroppnevnte kvinner i styret	50 %	33 %

© Helse Vest RHF

Kontaktinformasjon

Statens direkte eierskap er forvaltet av flere departementer. Kontaktinformasjon til eierdepartementene er gitt under.

Helse- og omsorgsdepartementet

Eieravdelingen

Tlf: 22 24 82 99, Faks: 22 24 27 92
(De regionale helseforetakene)

Folkehelseavdelingen

Tlf: 22 24 87 01, Faks: 22 24 86 56
(AS Vinmonopolet)

Spesialisthelsetjenesteavdelingen

Tlf: 22 24 82 98, Faks: 22 24 95 78
(Kompetansesenter for IT i helse- og sosialsektoren AS)

Justis- og politidepartementet

Sivilavdelingen

Tlf: 22 24 54 51, Faks: 22 24 27 22
(Norsk Eiendomsinformasjon AS)

Kriminalomsorgsavdelingen

Tlf: 22 24 55 01, Faks: 22 24 55 90
(ITAS amb AS)

Kommunal- og regionaldepartementet

Kommunalavdelingen

Tlf: 22 24 72 01, Faks: 22 24 27 35
(Kommunalbanken AS)

Kultur- og kirke departementet

Administrasjons- og økonomi-avdelingen

Tlf: 22 24 78 11, Faks: 22 24 78 16
(Norsk Tipping AS)

Medieavdelingen

Tlf: 22 24 80 07, Faks: 22 24 80 39
(Norsk Riksringkasting AS)

Kunnskapsdepartementet

Universitets- og høyskoleavdelingen

Tlf: 22 24 77 01, Faks: 22 24 27 33
(Uninett AS, NSD AS, UNIS AS, Simula Research Laboratory AS)

Landbruks- og matdepartementet

Avdeling for forskning, innovasjon og regionalpolitikk

Tlf: 22 24 92 50, Faks: 22 24 91 50
(Veterinærmedisinsk Oppdragscenter AS)

Avdeling for skog- og ressurspolitikk

Tlf: 22 24 92 51, Faks: 22 24 27 53
(Statskog SF)

Nærings- og handelsdepartementet

Eierskapsavdelingen

Tlf: 22 24 01 41, Faks: 22 24 01 45
(Aker Holding AS, Argentum Fondsinvesteringer AS, BaneTele AS, Bjørnøen AS, Cermaq ASA, Electronic Chart Centre AS, DnB NOR ASA, Eksportfinans ASA, Entra Eiendom AS, Flytoget AS, Kings Bay AS, Kongsberg Gruppen ASA, Mesta AS, Nammo AS, Norsk Hydro ASA, SAS AB, Secora AS, Statkraft SF, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, Telenor ASA, Venturefondet AS, Yara International ASA)

Forsknings- og innovasjonsavdelingen

Tlf: 22 24 67 3, Faks: 22 24 27 77
(Innovasjon Norge, SIVA SF)

Olje- og energidepartementet

Økonomi- og administrasjons-avdelingen

Tlf: 22 24 61 11, Faks: 22 24 65 53
(StatoilHydro ASA, Petoro AS)

Olje- og gassavdelingen

Tlf: 22 24 62 09, Faks: 22 24 27 78
(Gassco AS)

Energi- og vannressursavdelingen

Tlf: 22 24 63 01, Faks: 22 24 95 68
(Statnett SF, Enova SF)

Avdeling for klima, industri og teknologi

Tlf: 22 24 62 19, Faks: 22 24 95 66
(Gassnova SF)

Samferdselsdepartementet

Veg- og baneavdelingen

Tlf: 22 24 83 01, Faks: 22 24 56 08
(Baneservice AS, NSB AS)

Luft-, post- og teleavdelingen

Tlf: 22 24 83 53, Faks: 22 24 56 09
(Avinor AS, Posten Norge AS)

Utenriksdepartementet

Avdeling for regionale spørsmål og utvikling

Tlf: 22 24 35 66, Faks: 22 24 95 80
(Norfund)

Særskilte forhold og definisjoner

Særskilte forhold

- Alle tall er per 31.12.08, hentet fra aktuelle konsernregnskap og i henhold til norske regnskapsstandarder, bortsett fra SAS. For SAS er regnskapet avlagt i henhold til svenske regnskapsstandarder og omregnet til norske kr i henhold til selskapets oppgitte valutakurser.
- Følgende selskaper har gått over til rapportering i henhold til IFRS: Argentum Fondsinvesteringer AS, Avinor AS, Cermaq ASA, Entra Eiendom AS, DnB NOR ASA, Kommunalbanken AS, Kongsberg Gruppen ASA, Norsk Hydro ASA, NSB AS, Posten Norge, SAS AB, Statkraft SF, Statnett SF, Telenor ASA og Yara International ASA. For disse selskapene er alle regnskapstall for 2008 og 2007 i henhold til IFRS.
- De oppgitte regnskapstallene er hentet fra selskapenes årsrapporter, men nøkkeltallene er beregnet etter felles metode for alle selskap i henhold til oppgitte definisjoner. Det kan medføre at enkelte av disse skiller seg fra de som selskapene selv opplyser i sine rapporter.
- For de regionale helseforetakene brukes det to resultatbegrep for å måle utviklingen i økonomien: henholdsvis regnskapsmessig årsresultat som framgår av de revisorattesterte regnskapene, og korrigert årsresultat – som er resultatmålet eier styrer etter. Korrigert årsresultat er regnskapsmessig årsresultat korrigert for avskrivningskostnader som ikke inngår i balansekravet, jf. St.prp. nr. 63 (2003–2004) – *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden 2004*.
- Styre og statlig eierandel på selskapssidene er oppdatert per 31.03.09, mens statlig eierandel er som per 31.12.08. Det tas forbehold om feil i tallgrunnlag og beregninger. For nærmere informasjon om de enkelte selskaper vises til selskapenes egne årsrapporter.

Definisjoner

I listen under defineres begreper slik de er benyttet i denne rapporten. Det bemerkes av disse definisjonene kan avvike fra selskapenes egne, da flere av disse begrepene defineres ulikt av selskapene.

- **Antall ansatte** – Ansatte ved årsslutt eller gjennomsnitt i året, for enkelte er benyttet antall årsverk. Fastsettelsesmetode varierer mellom selskapene, men er forsøkt benyttet konsistent for hvert selskap over tid.
- **Avkastning** – Avkastningen består av kursutviklingen på aksjen og utbetalte utbytter. Ved beregning av gjennomsnittlig årlig avkastning er geometrisk gjennomsnitt benyttet og det tatt hensyn til verdistigning på utbetalte utbytter tilsvarende avkastning for 5 års statsobligasjoner.
- **Direkte avkastning** – Utbetalt utbytte per aksje for året som prosent av aksjekursen ved inngangen til året.
- **EBIT** – Driftsresultat pluss andel tilknyttede selskap og finansinntekter.
- **EBITDA** – EBIT før av- og nedskrivninger.
- **Egenkapitalandel** – Egenkapital i prosent av totalkapital.
- **Kostnadsgrad** – Driftskostnader delt på sum av netto rente og kredittprovisjonsinntekter og andre driftsinntekter.
- **Rentabilitet** – Benyttes her om regnskapsmessig størrelser.
 - Egenkapitalrentabilitet – Årsresultat etter minoritetsinteresser og skatt delt på majoritetens andel av gjennomsnittlig bokført egenkapital.
 - Rentabilitet sysselsatt kapital – EBIT delt på gjennomsnittlig sysselsatt kapital.
 - Ved beregning av gjennomsnittlig egenkapitalrentabilitet er aritmetisk gjennomsnitt benyttet.
- **Sysselsatt kapital** – Egenkapital pluss rentebærende gjeld.
- **Styrehonorar** – Utbetaling til styrets medlemmer for deres arbeid som styremedlemmer, som rapportert i selskapenes årsrapporter.
- **Total godtgjørelse til adm. direktør** – Lønn, pensjoner og andre godtgjørelser i samsvar med hva selskapene har rapportert i sine årsrapporter. For selskaper som i løpet av året har hatt flere personer ansatt i denne stillingsfunksjonen vil den totale godtgjørelsen inkludere samlet godtgjørelse for alle disse gjennom hele året. Dette er angitt i noter.
- **Utbytteandel** – Avsatt til utbytte som andel av årets resultat for konsern
 - Gjennomsnittlig utbytteandel er beregnet som sum utbytte dividert på sum konsernresultat etter skatt og minoritetsinteresser for de siste fem årene.

NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

Nærings- og handelsdepartementet

Postboks 8014 Dep
NO-0030 Oslo

Besøksadresse

Einar Gerhardsens plass 1

Telefon 22 24 90 90

Faks 22 24 01 30

E-post postmottak@nhd.dep.no

Internett

www.regjeringen.no/nhd
www.eierberetningen.no